

מדינת ישראל

משדדי הממשלה

CLAL

297 02

[illegible]

10/11/13, 10/15/13

10 g 10

11.89 - 3.90

מסמך מס' 1000

2/7385/6

שם תיק: סגן השר בנימין נתניהו - הסברה. 2 -

7385/6-2

מזהה פיזי:

מזהה פריט : R0003hy1

2-107-11-4-7 : כתובת

תאריך הדפסה : 09/02/2022

תש"ן 1990
ט' אדר 6
במרץ

י"ס ז"ל
ע"י א"י, א"י, א"י, א"י
א"י, א"י, א"י, א"י
א"י, א"י, א"י, א"י

60094

דו"ח ישיבה שהתקיימה ב- 21/2/90
בנושא סרט על עליה

השתתפו:

מר י. גל מנהל הסברה, מר שמי צור רמז/הפקה, מר ברמור/הסברה, מר אבי אורמוזה/הסוכנות, מר רוברט זינגר/לש' הקשר, גב' זינה קלייטמן, מזכ"ר-1, בת עדן/מדור הפקה והח"מ.

א. שמי צור הציג בפני הנוכחים הרקע ליוזמתנו להצעה להפיק סרט על נושא העליה. בדבריו עמד על הנקודות הבאות:

1. נושא העליה הופך לנושא המרכזי והאתגר העיקרי בישראל בשנים הקרובות.
2. מסע תעמולה הולך ומתרחב של מדינות ערב למתקפה על ישראל בכלל ומתקפה על נושא העליה בפרט.
3. פניות מנציגותינו בחו"ל לחומר מצולם בנושא העליה שהופך מרכזי מבחינת העניין שמגלה בו התקשורת המקומית.

לאור האמור ובמגמה להפיק סרט מתאים החלטנו לזמן לדיון גופים נוספים כמו: הסוכנות ולשכת הקשר שיש להם ענין ומעורבות בנושא שבנדון.

אנו מציעים סרט באורך של כחצי שעה שתהיה אפשרות להשתמש בו הן להקרנה בטלוויזיה והן לשימוש להקרנה בפני צבורי יעד שונים ובכלל זה כמוכן ציבורים יהודים ברחבי תבל.

מצד משרד החוץ היינו מעוניינים שהסרט יתייחס לנקודות שהוזכרו לעיל והמסר ההסברתי מדיני שבו יהיה ברור

- ב. אבי אורמוזה נציג הסוכנות ציין כי מבחינת הסוכנות החשיבות של הצגת נושא העליה בסרט היא שמוזה מספר חודשים מנסים להציג הנושא מזוויות שונות ולגייס כספים, אך עד היום לא הצליחו להעביר התחשבה שקורה פה משהו אדיר. רק לאחר הכנסת אמצעי התקשורת הזרים לתמונה, התחיל העניין לקבל תהודה ומאומה. לדעת מר אורמוזה יש להגדיר לוח זמנים מאחר והמצב משתנה מרגע לרגע, כן יש להגדיר מה יהיו דגשי הסרט: האם על עליה מברה"מ או גם ממקומות אחרים.

- 2 -

ג. מר זינגר - לשכת הקשר - מבחינת הגוף אותו מייצג יש חשיבות רבה להלל היעד שלו, דהיינו, - יהודי ברה"מ. הדבר צריך לבוא לידי ביטוי גם בתוכו. מתוך שיחות שיהיו למר זינגר יש לסרט כזה ערך הסברתי גם בקרב הקהילות כלליות וגם יהודיות בעיקר עקב גלי האנטישמיות הגוברת, הפוגרומים המתקרבים וסכנת הנשירה החדשה שעומדת בפתח.

לדבריו, עד כה הופק סרט אחד בשפה האנגלית לקראת החלטת הממשל האמריקאי לצמצם מכסת המהגרים, וכו' הופקו 2 סרטים ברוסית על משפחות שהגיעו, צעדיהן הראשונים בארץ וכיצד נקלטו. נוכל להשתמש בפוגט' מסרטים אלה.

מנהל הסברה הבהיר שברור שלכל גורם ישנם קהלי היעד שלו וההדגשים והמסיים יהיו אולי שונים אך לאור היתרון של הפקה משותפת אפשר יהיה להגיע לתסריט שיקיף את מירב הנושאים.

מר ברמור הוסיף כי אמנם הסרט יתרכז בעליה מרוסיה מאחר ורוב העולים בתקופה הקרובה יהיו ממדינה זו אולם הכוונה בסרט היא אינה רק לרוסיה, אלא, גם לעליה ממקומות אחרים כגון אתיופיה, צפון ודרום אמריקה וכו'.

יש להיזהר בהפקת סרט כזה מרושם של תעמולה ופרובוקציה, ולהמנע מנימות פולמוסיות, כלומר הסרט צריך להיות חיובי וגם המסרים צריכים להיות אנושיים, חיוביים, מעודנים ועקיפים.

סרט כזה יוכל לענות על צרכי כל הגופים המיוצגים בישיבה.

ד. בסיכום הדיון הוחלט כי בשלב הראשון כל אחד מהמשתתפים יציין את ההדגשים שהיה רוצה שיבואו לידי ביטוי בסרט ובשלב מאוחר יותר נמליץ על הגוף המפיק, הבמאי וכו', ונבדוק מי עונה בצורה המשביעה רצון ביותר לקריטריונים המבוקשים. לפיכך סוכם כי כל גוף יגיש סינופסיס מבוקש ויתדע את הגופים האחרים. לאחר שיהיה סינופסיס המקובל על כולם נוציא בקשה לתסריט ונחליט על החברה שתפיק את הסרט.

ב ב ד כ ה ,
94
הדס בלט

העתק: מ/מנכ"ל
סמנכ"ל הסברה
מנהל מזא"ר 1
לשכת ס/שה"ח
לכל המשתתפים

LETTER FROM JERUSALEM

DREAMS DO COME TRUE

1. She was alone - completely alone. Without family or friends, she had arrived in Jerusalem from the Soviet Union, and was staying in a small hotel which had offered a few days' hospitality to new olim.

On her first day, she went to the Western Wall, and there tearfully poured out her heart, praying for a family.

On the following Shabbat she went out for a walk; too late, she realised that she was lost. Seeing another woman approaching, she went up to her in order to ask her the way to the hotel - the only Hebrew word she knew. But as she came closer, she took one look at the woman and burst into tears. "You look just like my mother!" - she cried.

The woman asked in Russian: "Where are you from?" It turned out that both came from the same town in Russia - and they were cousins!

2. The young man grabbed his father's hand, gazed in astonishment around the shelves in the Jerusalem supermarket, and cried: "Dad, will all this be here tomorrow?"

His father had come on aliyah from Moscow in 1971, leaving behind a divorced wife and a seven-year-old boy. Trained in Moscow as a cellist, he played with the Jerusalem Symphony Orchestra until his retirement three years ago. He had lost touch with his son, despite several unsuccessful efforts to find him.

At a concert which he gave, a stranger came up to him and said: "You know, we met a young musician - a clarinetist - with the same name as yours. He's aged about 27."

The young man was his son. Last month, the boy came to Israel as a tourist, and met his father for the first time in twenty years. I attended a concert at the Olim Club in Jerusalem, where the two of them played a duet.

That was an emotional experience; but far more so was the day I spent a few years ago with 35 Ethiopian youngsters from a school in Tel-Aviv. They had come to Jerusalem for the New Year For Trees, and their first call was to the Western Wall.

That day must have been a "field day" for Ethiopians; there were hundreds of them, from all parts of the country, at the Wall - and hardly a white face to be seen. Suddenly, one of the boys uttered a cry, rushed up to an elderly man, and embraced him. It was his father - and neither knew that the other had reached Israel.

PRAYING FOR KILLERS

On the day after Christmas, Archbishop Desmond Tutu, Anglican primate of South Africa and holder of the Nobel Peace Prize, standing before the memorial at Yad Vashem in Jerusalem to the millions of Jews murdered by Hitler, prayed for the murderers and sermonized the descendants of their victims, that "we in our turn will not make others suffer."

No one familiar with Tutu's long record of hostility to Jews, Judaism and Israel will be surprised at this. "The Jews," he declared in 1984, "thought they had a monopoly on God" and "Jesus was angry that they could shut out other human beings."

Tutu has supported the Goebbels-like equation of Zionism with Racism. He has charged that "Jews...think they have cornered the market on suffering" and that Jews are "quick to yell 'anti-Semitism'" because of an "arrogance of power - because Jews have such a strong lobby."

Certainly Tutu has never judged Jews by the standards he uses for other people. Although South African and American Jews are more, not less, critical of apartheid than the majority of their countrymen, Tutu in 1987 threatened that "in the future, South African Jews will be punished if Israel continues dealing with South Africa," and in 1989 warned that black-Jewish relations in America would continue to suffer until Israel repudiates its involvement with South Africa."

Israel's trade with South Africa is about 7 percent of America's and less than a tenth of Japan's, Germany's or England's. But Tutu has not threatened South African or American citizens of Japanese, German or English extraction with punishment.

Citizens of Arab extraction have also escaped his wrath, even though the Arab nations supply 99 percent of the one resource without which South Africa could not survive: oil. He has not attacked France, which built two of South Africa's nuclear reactors, and he has been just as silent about Jordan's sale of tanks and missiles to South Africa.

Perhaps Diderot was right: the theologian sees better in the dark.

THE RETREAT OF CHRISTIANITY

One short sentence in Dr. John Laffin's book "The Arab Mind" solves the riddle of why the Christian world averts its eyes from the inroads of Islam. "Islam," he says, "is a religion of pride so humiliations impinge themselves on to the religion; Christianity is an ideology of humility so blows against pride have no effect."

This explains why the Moslem takeover of Bethlehem has gone unremarked. Since I drew attention to this a few months ago, a barbed wire fence has been erected around the Baptist Church there; nationalist slogans have been painted on its walls, and Molotov cocktails, stones and empty bottles have been thrown at it, mostly at night.

In Hebron, a huge concrete wall is going up around the Russian Church; it is already covered with nationalist slogans. At night, youths come in and plant flags on the church. Occasionally they demand money for the "intifada"; if they don't get it, they throw stones and even beat up those who refuse.

At the Christian cemetery in Ramallah, graves are desecrated by rocks which have smashed gravestones; they are also covered with nationalistic slogans. Crosses are defaced, and a warning is inscribed: "When the time comes we shall succeed, and woe betide anyone who removes the nationalist and Islamic slogans and flags."

If the slogan of non-Muslims is "Resist not evil" - they certainly will succeed.

THE NEW VELIKOVSKY.

In 1950 a book called "Worlds in Collision", written by Immanuel Velikovsky, was published by Macmillan in the United States. It quickly became a best-seller; but the scientific world started a campaign against it. They forced the sacking of the senior Editor of Macmillan responsible for accepting the manuscript (he had been with the firm 25 years). The scandal had world-wide repercussions, but eventually the book was reprinted by another firm of publishers, together with several other volumes by the same author, several of whose theories have subsequently been vindicated.

The fate of Joan Peters' book on the Arab-Jewish conflict and its history is similar; but no one knows about it. From its first appearance, it has been difficult to obtain - because the Arabs bought up any and every copy they could find. The Editor of the publishing firm, Harper & Row, responsible for accepting the manuscript "left his position", and the vacancy has been filled by someone well-known for his anti-Israel views.

When Joan Peters asked for a new edition to be printed, he refused, saying that he didn't like the book. The author was appalled, but was met with the retort: "You can buy back your rights if you wish." Peters pointed out that not only was this very expensive, but in her opinion also very wrong.

Nevertheless, despite a great volume of orders, the book has still not been reprinted.

AS OTHERS SEE THEM...

While "Peace Now", Abie Nathan, Rita Hauser, and many others are promoting the credit of Yasir Arafat, it is instructive to know what the Arabs think of them. The independent Arab weekly "Al Bayader Assiyasi" published on March 2nd, contained the following comments by their Washington correspondent:

"In general, the Jewish (peace) groups have been largely coopted by Peace Now and their American friends whose basic strategy is to show a smiley Israeli face and then make sure the American Jews are kept on board come what may. This is achieved by putting forward rather cheap and easy slogans - "mutual recognition," "negotiations now", "1990: Time for Peace," "Two-State Solution" - while insisting on refusing to get involved with key and basic issues - money, mass demonstrations, civil disobedience.

"One perfect example of this situation is a new group calling itself the "Jewish Peace Lobby" and headed by Jerome Segal. Said to be organised as a counter to the American-Israel Public Affairs Committee (AIPAC), the reality is that this group is being pushed forward by elements within Peace Now, the left-wing of the Labor Party, and the Reform wing of American Jewry - as a way of venting some of the opposition that has grown within the Jewish community towards Israeli policies but without any serious result."

"Consequently, while attempting to portray itself as the real opposition, the "Jewish Peace Lobby" with "philosopher" Jerry Segal in the lead is actually working to maintain the huge flow of American military and economic aid to Israel. It is also working against other Jewish groups who believe that basic American support for Israel is the key issue that must be tackled - just as it has proved to be in relations toward South Africa."

When Anna Freud coined the phrase "Identification with the Aggressor" to describe a particular psychological phenomenon, she wasn't referring specifically to the Jews. But the cap fits some of us - perfectly.

LIFE AND DEATH IN "PALESTINE"

The rationale and thinking behind the brutal slayings of Arab "collaborators" is beyond the comprehension of most civilised people who have never had the opportunity to visit or live in the Middle East. While the secular news media is wrongly portraying these killings as Arabs who are collaborating with Israel, the truth is quite the opposite. Less than 5% of these deaths are collaborators, but rather it serves as an opportunity for the Arab inhabitants of Judea, Samaria and the Gaza Strip to settle family rivalries and old "debts" for the sake of family honour.

A glimpse into such mentality is provided by the January 21st, 1990 issue of "Near East Report". Below is an extract from this weekly newsletter, which gives an insight into the Arab mind.

On December 1st, 1989, Israel's television news magazine broadcast an interview conducted by Victor Nahmias with 17-year-old Jaber Hawash of Nablus. Until he was apprehended, Hawash served as assistant to the leader of the shock forces in Nablus and as deputy head of the "Red Eagles" squad. The group, affiliated with George Habash's Popular Front for the Liberation of Palestine, is believed responsible for murdering nine Arabs deemed to have been "collaborators" with Israel. The following is excerpted from the interview:

NAHMIAS: Give me one example of one person you interrogated..Give me an example of the interrogation of a person who cooperated with the authorities.

HAWASH: I interrogated about 40 people who cooperated with the authorities. We ask several questions. In the end we employ violence and he tells everything.

NAHMIAS: Do you wound him with a knife?

HAWASH: Of course, what do you think?

NAHMIAS: How many people have you killed with your own hands?

HAWASH: Eight.

NAHMIAS: Do you remember them?

HAWASH: Umm Barakat, Azam al-Qadi, I also participated in the murder of Jamil Abu Elfawares, Sabah Kena'an, and the mukhtar of Kfar Salem. We shot at Dr. Said Tahashubad at the Injili Hospital. We shot him but he did not die.

NAHMIAS: How did you choose the candidates for execution? Give me an example of one person you decided to murder. Umm Barakat. Let's see how you carried out the action. Did you go alone?

HAWASH: No, there was someone with me. I told him something or other, let's kill Umm Barakat. He said, Why not? We went to her house. I went up to the roof of the house and opened the door facing the street. We went inside. I knocked on the door. She woke up. Of course, we had our faces covered and were wearing khaki uniforms and so on. She came down with us. I didn't ask her anything until she had come down with us. I led her out to the street, to the place where I had intended to murder her. I tied her up. I covered her eyes and beat her with a hatchet on the head.

NAHMIAS: She was your cousin?

HAWASH: Yes, my cousin.

NAHMIAS: Why did you murder her?

HAWASH: Because she stained my reputation. We have a blood connection. Therefore, I was forced to kill her.

NAHMIAS: The son of the Mukhtar of Awarta?

HAWASH: He cooperated with intelligence. I told you that if I had a gun with one bullet and I see a Jew and an Arab and I can kill them both, I'll kill the Arab, because the Jew has not harmed me the way the Arab has. The Jew does not know what I do, where I am. He does not know what I do in my home, like the Arab.

NAHMIAS: The leaflets, and even Abu Ammar (Yasir Arafat) have called for a reduction in the number of killings of those who cooperate with the authorities. This has not helped. Why?

HAWASH: But with all due respect to the (unified) leadership and Abu Ammar, he is not aware of everything that happens in the territories or in all of Palestine.

Abu Ammar is abroad, we are here. The death penalty is the punishment the nation has set for those who cooperate with the authorities. How can we stop this? And if we stop (meting out) the death penalty, what will remain for us to do? It is impossible to stop the death penalty (from being meted out).

NAHMIAS: Did you receive money for each action, or periodic aid?

HAWASH: Imad (Masser) and Hani (Eltaim) gave me money. When I worked with Ayman, he gave me money. As soon as they or I had money, we divided it up. Money to eat, drink, buy clothing. Occasional money, not a salary. It was about 200-300 dinars.

NAHMIAS: Do you believe the action of the "Black Panthers" or the "Red Eagles" helped the intifada?

HAWASH: Of course.

NAHMIAS: How?

HAWASH: It helped in all of its stages, because our people have begun to purify itself slowly. When a person connected to intelligence sees that someone who was connected to intelligence before he is murdered, he repents. He cannot continue. There is one thing that is important to us: that the entire nation be pure and that everyone walk the straight and narrow path. This is what we want.

NAHMIAS: Do you regret your actions?

HAWASH: No, not everyone regrets his actions. I do not regret them. Believe me, I am satisfied.

THE VOICE OF SOVIET JEWRY

The following letter was sent to Christian Friends of Israel through Miss M. Jagerhurt of Stockholm, Sweden:

"The situation in Leningrad goes from bad to worse. The so-called patriotic organisations are continuing to spread the anti-Semitic leaflets and even the ones that call for pogroms. Almost every week we can see their demonstrations in different places of the city and near the printing house of the newspaper "Smena" which criticises their activity. The party officials of Leningrad are pretending that the situation is not so dangerous to take any preventative actions, so they only blame mass media in everything and prefer not to express their own attitude to the situation. The "patriots" are taking this silence as the indication that they have support on the highest level (maybe not without reasons), the Jews as the indication that they are not under protection of the city government. Jews and not only Jews are writing petitions to the procurator of Leningrad, to party and Soviet officials but in vain. The rumours are spreading as it snowballs and it is very difficult to tell the lie from the truth. We have the example of Baku where the authorities thought that the situation was under their control too.

We are thinking that there hardly can be the same mass violence in Leningrad as it is in Baku, but it seems to us that there is a possibility some people can be killed. We are worrying about our children who can be the first victims.

Thousands of Jews now are ready to make aliyah from Leningrad but many of them have been waiting for the invitations from Israel for months and it is impossible to buy the tickets for those who have permissions. Under the pressure of Israel, the United States government closed the door for Soviet Jews but now it takes about one year to leave for Israel though it took about half a year even one year ago when it was possible to choose the country. So in the present day dangerous situation, the Jews are in a trap.

We are appealing for the Jewish organisations all around the world to help Israel to send invitations to those who are ready to make aliyah immediately, to help to organise direct flights from the territory of USSR and neighbouring countries (for example from Finland). Tomorrow can be late. Jews in the USSR suffered enough to have not the right to avoid danger. Many Leningrad Jews have survived 900 days siege and they do not want to use their flats as the fortress against the neighbours. Please do everything you can in order not to be in blame for the terrible events which can happen in Leningrad."

January 27, 1990.

FATAH
Palestinian National
Liberation Movement

PLO

PFLP
Popular Front for the
Liberation of Palestine

DFLP
Democratic Front for the
Liberation of Palestine

PFLP-GC
Popular Front for the Liberation
of Palestine-General Command

SAIKA
Pioneers of the
Popular War of Liberation

PLF
Palestine Liberation Front

WHATEVER THE NAME THE AIM IS THE SAME

They all want all Israel.

י"ג בכסלו
11 בדצמבר
1989
481

סקירת ס/שה"ח בוועדת משנה לוועדת חוק וביטחון
אתגרי ההסברה הישראלית לאור השינויים בזירה הבינ"ל
=====

1. תכנים ויעדים

ההסברה היא כלי שרת של המדיניות הנקבעת בדרג הפוליטי ותפקידה להציג מדיניות זו בפני מקבלי ההחלטות ודעת הקהל בעולם. ככזאת, ההסברה הישראלית נשענת על קווי היסוד של ממשלת האחדות הלאומית ועל ההחלטות הרלבנטיות של הממשלה והקבינט.

תכני ההסברה העיקריים הם:

א. יוזמת השלום של ממשלת ישראל

מדיניות החוץ של ישראל מבוססת על יוזמת השלום של ממשלת ישראל מה-14 במאי 1989. אנו שואפים:

1. להציג את היוזמה תוך הדגשת היתרונות והסיכויים הגלומים בה;
2. לגייס בה תמיכה מיירבית בכל הרבדים של דעת הקהל;
3. להחדיר את ההכרה שהתהליך המדיני הנוכחי נסוב על יוזמתנו ונובע ממנה.

ב. ההתמודדות מול האינתיפאדה

הסכנת הצורך במציאת בן שיח שלא יחתור להשמדת ישראל ושאינו עוסק בטרור או מזדהה עימו מהווה נדבך מרכזי בהסברה הישראלית. הדבר מעוגן בקווי היסוד של הממשלה ומהווה את הבסיס לפעילותנו המדינית. אנו ממשיכים לחשוף את כוונות האשמה של אש"ף ואת מעורבותו הנמשכת בטרור, תוך הדגשת העובדה שהטרור מופנה גם כלפי התושבים הפלסטינאים תושבי יש"ע (נכון ל-22/11/89 נרצחו 142 פלסטינאים ע"י אחיהם).

ג. הקשר הכולל של הסכסוך המזרח-תיכוני

אנו פועלים להדגשת הקשר הכולל של הסכסוך המזרח תיכוני כנגד התפיסה הפשטנית הרואה במרכיב הישראלי-פלסטיני פן יחיד של הסכסוך הישראלי ערבי. במסגרת זו אנו מציגים את האיום הנשקף לישראל מאפשרות חידושה של החזית המזרחית, את מאזן הכוחות ומרוץ החימוש במזה"ת ואת הסכנה מתפוצת הנשק הלא-קונבנציונאלי באזור. אנו מציגים את הבעיות הכרוכות בהגנה על הארץ מאיומים אלה, בצד הסרבנות הנמשכת של העולם הערבי (להוציא מצרים) למתן את יחסו לישראל אפילו במסגרת המצומצמת של יוזמת השלום הישראלית.

ד. מטלות הסברתיות מתמשכות שאינן קשורות ישירות לסכסוך

בנוסף לכל המטלות שנמנו לעיל ישנן מטלות הסברתיות קבועות ומתמשכות. למשל, העמידה למול הנסיון להשחיר את פני ישראל בנושא יחסי ישראל-דרא"פ. נושא האנטישמיות, המאבק המתמשך נגד הצהרת האו"ם ציונות-גזענות ו נושאים יהודיים שונים מעסיקים אף הם את ההסברה הישראלית.

ה. הצגת המדינה והחברה הישראלית על הישגיה בתחומים השונים

אספקט אשר רצוי מאד לטפח ולפתח הוא הצגתה של מדינת ישראל, אופי חברתה, משטרה והישגיה בתחומי הטכנולוגיה, המדעים, החינוך, החקלאות וכו'. כמו כן אנו מצוים על הדגשת הקשר בין העם למדינתו באמצעות הרחבת נושאי ההיסטוריה, הארכיאולוגיה, התרבות היהודית וכו'.

2. מדינות יעד

בשנה האחרונה חלו שינויים ביעדי ההסברה המסורתיים. יעדים חדשים נפתחו במזרח אירופה ובמרכזה. חשיבותן של מדינות שלא טופחו עד כה עלתה. כל זאת מבלי לזנוח, כמובן, את יעדינו המסורתיים, למשל, ארה"ב.

א. ארה"ב

ארה"ב היתה ועודנה יעד מרכזי לפעילות ההסברה של משרד החוץ. חמישה קהלי יעד עיקריים מהווים מטרה לפעילותנו בארה"ב:

- (1) הממשל החדש - שלו מדיניות השונה לפחות בדגשים מסויימים ביחס לישראל.
- (2) הקונגרס - שבו שליש מאנשי הסנאט עומדים לבחירה מחדש מדי שנתיים כמו גם כל חברי בית הנבחרים.
- (3) תקשורת - כידוע זוכה ישראל לכיסוי מאסיבי לא רק בדיווחים מישראל אלא גם בכתיבה ופרשנות של המערכות עצמן (ראיונות, מאמרי מערכת ודיעה וכיו"ב).
- (4) דעת הקהל - בשנים האחרונות חלה שחיקה מסוימת במעמדה של ישראל בחלק ממגזרי דעת הקהל בארה"ב. שחיקה זו מחייבת הגברת פעילותנו בעיקר בקרב מיגזרים ספציפיים מאד כגון סטודנטים ואקדמאים, שחורים, נוצרים פונדמנטליטים ועוד.
- (5) הקהילה היהודית - מעמדה של ישראל בארה"ב ייפגע קשות אם לא נמשיך לשמור ולטפח את הקשר בין ישראל ליהודי ארה"ב, המגלים לאחרונה יותר מעורבות פעילה בנעשה בתוך ישראל ובייחוד הפנימי שבה.

מטרתנו העיקרית היא להעמיק את ההיכרות האינטימית של מעצבי דעת הקהל עם ישראל, עמדותיה ובעיותיה, כמתחייב מן הברית העמוקה שלנו עם ארה"ב. לשם כך עלינו להגדיל משמעותית את מספר העיתונאים, הפוליטיקאים, חברי הקונגרס ומנהיגי קבוצות המיעוטים המבקרים בארץ ובמקביל להצמיד את מערך ההסברה לעידן התקשורת המהירה והמתוחכמת.

ב. מערב אירופה

בעשרים השנים האחרונות הקדיש הצד שכנגד את עיקר מאמציו לאירופה בעוד שאצלנו היתה ארה"ב היעד העיקרי והמרכזי. מצב זה מן הדין שישתנה. איחוד אירופה יביא עימו לא רק אחדות כלכלית אלא גם, באופן הדרגתי, איחוד מדיני. כבר עתה ניתן להבחין במגמה של גיבוש עמדה אחידה של ארצות הקהילה בנושאים שונים, כולל בנושאי המזוה'ת. מערך ההסברה משלים בימים אלו את הערכותו לקראת המשימה והאתגר שמציב בפנינו איחוד אירופה. להלן מספר פעולות שננקטו לאחרונה:-

(1) ביקורי אישים באירופה

החשיבות שאנו מייחסים לאירופה משתקפת בביקוריו האחרונים (21-24 בנובמבר) של רוה"מ בצרפת ובאיטליה בדרכו ארצה מארה"ב בנוסף לביקוריו לאחרונה בבריטניה ובספרד. שה"ח ביקר פעמיים בחודשים האחרונים בבריטל כמו גם במרבית מדינות אירופה הגדולות להסברת עמדות ישראל.

(2) כנסים

(א) כנס שגרירים

באוקטובר שנה זו נערך בבריטל כנס של שגרירי ישראל לארצות הקהילה האירופית. במסגרת כנס השגרירים הועלו מספר הצעות לגבי דרכי פעולה אפשריות בתחום ההסברה.

(ב) כנס הסברה באירופה

כפי שהודיע סגן שה"ח לכנסת יתקיים בדצמבר השנה כנס של אנשי משה"ח העוסקים בצד ההסברתי בנציגויות ישראל באירופה. בכנס ידונו דרכי הפעולה לחדירה הסברתית חזקה יותר לאירופה ויישום מסקנות כנס השגרירים בבריטל.

(3) ביקורי משלחות בארץ

במחצית נובמבר (12-17) '89 נערך בירושלים כנס של פעילי הסברה מ-12 מדינות אירופאיות. בין המשתתפים, מנהלי משרדי אינפורמציה, חברי אגודות ידידות, עורכי מגזינים וכותבי תגובות לעיתונות. מטרת הכנס היתה תדריך המשתתפים בנושאים העומדים על הפרק ושמיעת דיווחיהם על הקורה במדינות מהן הם באו. בנוסף ביקרו בארץ עשרות חברי פרלמנט ואישים מהקהילה האירופית.

פעילותנו ההסברתית חייבת להתמודד עם האתגרים הללו ע"י:

- (1) הגברה משמעותית של מבקרים - חברי פרלמנט, עיתונאים, מנהיגים ואישי אקדמיה ממדינות אירופה.
- (2) גיבוש מוקדי השפעה ידידותיים.
- (3) העתקת דפוסי פעילות מוצלחים מעבודתנו בארה"ב והתאמתם לפעילות דומה באירופה.
- (4) התאמת הטכנולוגיות והכלים העומדים לרשות נציגינו.

ג. מזרח אירופה

(1) בריה"מ

על חשיבותה של בריה"מ כמעצמה עולמית אין להכביר במילים. יחד עם ההתקדמות המדינית ביחסנו עם ברה"מ וכתוצאה מהפתיחות החדשה של החברה הסובייטית נפתחות בפנינו אפשרויות חדשות גם בתחום ההסברה. בברה"מ, ובמזרח-אירופה בכלל קיים צמא עמוק לשמוע את ישראל ולהכיר את דמותה האמיתית במגע ישיר שלא עמד לרשותם בשני העשורים שחלפו. אנו ניצבים בברה"מ מול שלושה קהלי יעד עיקריים:

(א) מימשל - הקשר המתקיים היום בין נציגותנו במוסקבה לממשל בברה"מ הינו מצומצם ועדיין בחיתוליו.

(ב) תקשורת - עם פתיחת התקשורת הסובייטית בעקבות מדיניות הגלסנוסט הולך ומתרחב הקשר עם התקשורת הסובייטית.

(ג) יהודים - מטבע הדברים יש לרוב יהדות בריה"מ עניין רב במתרחש בישראל. אנו פועלים שם הן ב הסברה ציונית המיועדת לעודד את העליה לארץ והן להעברת מסרים כללים מתוך כוונה שהיהדות שתישאר בברה"מ תשמש גשר לשאר האוכלוסיה, כפי שקורה במקומות אחרים ברחבי העולם.

(2) מזרח אירופה

א. רוח הדמוקרטיה השוטפת את מזרח אירופה מביאה לשינויים מפליגים בכל התחומים ובידי משה"ח סימנים ברורים שמדינות הגוש המזרחי נכונות לשנות את מדיניותן כלפי ישראל.

ב. עד לא מזמן כמעט ולא היתה קיימת ההסברה הישראלית באיזור זה למעט כמובן רומניה. בעקבות קשירת היחסים הדיפלומטיים עם הונגריה בספטמבר 1989, אפשרות חידוש היחסים עם פולין והאפשרויות הפתוחות בפנינו ביחס לשאר מדינות מזרח אירופה עלינו להיערך על מנת להביא את דברה של ישראל לחלק זה של העולם. במיוחד, ולאור המרכזיות החדשה של שאלת גרמניה הן במערב והן במזרח, עלינו גם להגביר את תודעת מורשת השואה ולעמוד על המשמר בפני האנטישמיות המפעפעת.

ג. אנו יוזמים ביקור משלחות עיתונאים בארץ, פעילות מוגברת במוסדות להשכלה גבוהה, עידוד גורמים ישראלים להשתתף בתערוכות ובירידים וכמובן החדרת ראיונות ומאמרים לעיתונות הפותחת את

שעריה.

ד. יפן ודרום מזרח אסיה

1. יפן

עוצמתה הכלכלית של יבשת אסיה ובמיוחד של יפן ידועה מזה זמן. בעקבות עליית חשיבותו הכלכלית של האיזור התעצמה חשיבותו המדינית. יחסנו עם יפן נשאו במשך זמן רב אופי מוגבל אך לאחרונה אנו עדים לניצנים ראשונים של פתיחות כלפיו. אחד מסימני הפתיחות היה ביקורו של שה"ח ארנס בראשית נובמבר כאורח ממשלת יפן. שיחותיו והופעותיו של השר ביפן תרמו ליותר הבנה לעמדותיה של ישראל ולשיפור ביחסים הבילטרליים בין שתי המדינות.

להסברה באזור זה יש קשיים מיוחדים הנובעים מפער התרבויות, הבדלי השפות והבורות העמוקה של שני הצדדים זה אודות זה. משרד החוץ החל השנה בהפצת חומר הסברה ביפנית ובהכשרת דיפלומטים ואנשי הסברה צעירים בשפה היפנית כחלק מהפניית משאבים ומאמצים לזירה האסייתית.

2. סין

עד לאחרונה הייתה פעילותנו ההסברתית בסין מוגבלת לפעילותה של הקונסוליה הכללית בהונג קונג כלפי הציבור הסיני במושבה זו. לאחרונה סוכם על הקמת נציגות בסין גופא בדמות משלחת אקדמית, מה שיאפשר לנו להתחיל בחדירה לציבור הסיני ישירות.

ה. אפריקה

חידוש היחסים בראשית חודש נובמבר עם אתיופיה הפנה פעם נוספת את תשומת הלב הציבורית בישראל לאפריקה השחורה. אנו נמצאים בעיצומו של תהליך חידוש יחסים בינינו למדינות נוספות באפריקה. כדי לשרת מגמה זו אנו מדגישים את יכולתנו לסייע לאפריקה בנושאים שונים כגון: חקלאות, לימודי קואופרציה ותחומים נוספים. במקביל אנו מתמודדים בזירה האפריקאית בשאלת יחסיה של ישראל עם דרום אפריקה.

3. אפיונים מיוחדים של מערכת ההסברה

מזה שנתיים נוסף מימד חדש למלחמת ההסברה הקשה המתנהלת בינינו לבין אויבינו ברחבי העולם. הנסיונות לקעקע את מעמדה הבינלאומי של ישראל, להשחיר את פניה ולהטיל ספק בחוסנה המוסרי ובערכיה הם מנת חלקנו מידי יום בזירה הבינלאומית.

א. ההתמודדות מול האינתיפאדה

אנו מתמודדים כעת מול שינוי בדימויה של ישראל בעולם, הנתפשת היום כ"מדינה כובשת" שהפכה מ"דוד" ל"גוליית". אנו מעריכים שבקרוב יתגבר גם העיסוק בנושא זכויות האדם. מהפך הדימויים מאיים על תשתית התמיכה בישראל כמדינה מערבית, דמוקרטית והומנית.

ב. ההתמודדות מול התקשורת האלקטרונית

מעמדה של התקשורת האלקטרונית כמקור מהיר ומוסמך למידע מקשה מאוד על העברת המסר הישראלי. המסר של הצד השני "נמכר" טוב יותר למצלמות הטלוויזיה מעצם אופיו של המדיום. קשה מאוד להתעביר במדיה האלקטרונית רעיון ערטילאי כגון התכנית המדינית של ישראל. חשיבות הטלוויזיה עולה עוד יותר עם ההתפתחויות בתחום תקשורת הלווינים הבינלאומית והפיכת רשתות דוגמת C.N.N. לרשת עולמית הנצפית בו זמנית בכל חלקי כדור הארץ.

ג. משאבי היריב

נדבך נוסף המקשה על ההסברה הישראלית כיום הינו המאמץ האדיר שמשקיע הצד שכנגד בזירת הקרב על דעת הקהל. כיום מתארגן לובי פרו-ערבי בארה"ב המעתיק את דפוסי הפעולה של הלובי הפרו-ישראלי, ומתחיל להעמיק את חדירתו לציבורי יעד אמריקאים. מאמץ זה מקבל גיבוי במשאבים חומריים ואנושיים עצומים המנוצלים במידת תיחכום לא מבוטלת. המשאבים המוקצים ע"י מדינת ישראל לתחום זה הינם דלים ביותר ואינם עומדים בשום יחס לגודל ההשקעה של הצד שכנגד. ללא ספק הדבר משפיע על יכולתנו לפעול באופן אפקטיבי להחדרת המסר הישראלי. ידוע לנו על השקעות כספיות גדולות בתחום זה גם בשווקים אחרים כולל ברה"מ, מזרח-אירופה ויפן.

ד. הסטנדרט הכפול

עובדה נוספת המעיבה על נסיונות ההסברה של ישראל הינה שדעולם ובמיוחד העולם החופשי מתייחס מאז ומתמיד למדינת ישראל בקני מידה שונים ובסטנדרטים כפולים. דבר זה מוביל לעיסוק תקשורתי אינטנסיבי בנושא הישראלי ולראייה מספרם הגדול (1350) של העיתונאים הזרים היושבים בישראל, מספר המציב אותנו במקום השלישי מבחינת מספר הכתבים לאחר וושינגטון ומוסקבה.

ה. ההתמקצעות בהסברה

המעבר לדור הלוויין, מעבד התמלילים, הפקס' ותקשורת המחשבים יוצר מציאות חדשה המחייבת תשובות לא שגרתיות תוך הסתייעות בגורמי חוץ, במומחים, בחברות ליחסי ציבור ובאנשי מקצוע. המשרד החל לאחרונה בבדיקת אפשרויות כגון אלו, אך הן מחייבות משאבים כספיים חדשים.

1. ישראל - חברה דמוקרטית וחופשית

1. דיוק ואמינות

בניגוד לצד השני שאינו כוחל בהטעיה ובהולכת שולל אנו מצווים על דיוק ואמינות של המידע הרשמי, כמתחייב בחברה דמוקרטית. עם זאת, ההקפדה על מהימנות המידע באה לעיתים קרובות על חשבון מהירות התגובה.

2. פתיחות החברה

כחברה פתוחה וחופשית יש בישראל נגישות גבוהה לאמצעי התקשורת לכל ארוע ויכולת כיסוי של כל מוסד. אפילו אכיפת חוקי הצנזורה נתקלת בקשיים הנובעים מעקרון הפתיחות לתקשורת. מועטות המדינות, גם כאלה שעל מסורתן הדמוקרטית אין עוררין, אשר בתקופה כה קשה מבחינה תקשורתית היו עדיין מתירות סיקור חופשי משטחן, עובדה שכשלעצמה אינה זוכה לכיסוי הולם.

3. מיגוון דעות

אופיה הדימוקרטית של ישראל ומיגוון הדעות המיוצגות בה, חייבות להשתקף בתמונת ההסברה שלנו, כאשר הצד השני משתמש בדעות ישראליות הנוגדות את דעת המחשלה כדי להצדיק את עמדותיו כנגד ישראל.

א. וועגן אונזער
ב. וועגן אונזער
ג. וועגן אונזער

4. קו"פ פעולה

קו"פ הפעולה המוצעים מתבססים על דפוסי הפעולה שייושמו בהצלחה בעיקר בארה"ב (אך גם באירופה), תוך התאמתם למציאות האירופית החדשה:

א. משלוח מבקרים לארץ

הניסיון מלמד שההסברה הטובה ביותר היא ההתרשמות הבלתי אמצעית של המבקרים מהארץ, מראותיה ובעיותיה. למשל, קשה להסביר בשיחה את בעיות הביטחון של ישראל ביש"ע, אך הן מובנות מאד לאחר תצפית מגב הרר לעבר שפלת החוף. הכוונה היא להביא לארץ משלחות של מעצבי דעת קהל: מדינאים, פרלמנטרים, עיתונאים בכירים, מנהיגים מקומיים ואחרים. הגודל הרצוי של משלחת הוא כ-10-20 אנשים כדי להשיג אופטימום בהקצאת משאבים וזמן במשרד, אך גם כדי ליצור דינמיקה חיובית בתוך הקבוצה. כל נציגות מתבקשת לשלוח לארץ @מספר מוסכם מראש @ של מבקרים בקטגוריות השונות.

ב. הקמת אגודות ידידות וחיוזק הקיימות

יש להקים בכל מדינה וליד כל מוסד בין-מדינתי (דוגמת מוסדות הקהילה האירופית, הפרלמנט האירופי וכדומה) אגודת ידידות, רצוי בשיתוף עם הקהילה היהודית במקום, שתעמיד לרשות האגודה אמצעים לפעולה ומנגנון מקצועי (דוגמת אירגונים דומים הפועלים בארה"ב). בראש האגודה יש להעמיד אישיות ציבורית חשובה ולצידה רצוי שיפעל מנגנון מקצועי מעולה. כך יהיו אגודות אלו למוקדי הסברה פרו-ישראליים עצמאיים, שאינם מזוהים ישירות עם הנציגות במקום אך פועלים בתאום מלא איתה ומגבים את פעולותיה.

ג. החדרת חומר כתוב

פעולה מרוכזת להחדרת חומר כתוב לעיתונות במאמרי דיעה, מכתבים למערכת ומודעות בתשלום של גופים עצמאיים, על בסיס חומר שיופק בארץ או בנציגות.

ד. הפצת מידע מיידית

שימוש בדואר אלקטרוני, פאקסימיליה ותאי טלפון להפצת מידע מיידית על ישראל

ה. משלוח מסבירים מהארץ

יישום של תכניות מרצים מוגברות לאירופה והכשרת קאדרים של מסבירים בשפות השונות, לניצול ע"י הנציגויות והאירגונים המקומיים.

1. אירגונים אקדמיים

בחינת האפשרות ליישום תכניות כגון אפפמ"ה ואיפס"י באוניברסיטאות האירופאיות, ומיצוי של הסכמים לחילופי סטודנטים בשיתוף בתי"ס לתלמידי חו"ל באוניברסיטאות בארץ.

2. פעולות תרבות

גיוס הנציגויות להגברת מופעי תרבות מהארץ, בעיקר לארצות מזרח אירופה, כאמצעי נוסף לחדירה ישראלית לשם.

מנהל הסברה
טל' 3218

ו' ניסן תש"ן
1 באפריל 1990

10462

אל : אביב שיראון, בון

חאת : מנהל הסברה

אביב שלום,

הנדון: אש"ף כארגון טרור
מכתבך 206 מ-27 מרץ

טוב לראות שיש עמל לפעלנו. בכלל הנצול ההסברתי של החומר שלנו מרשים.

אנו גם מרשים לעצמנו, כפי ששמת לב, לישם רעיונות שלכם - כמו "השכונה

בה חיה ישראל".

כל טוב
יוסי גל

העתק: סגן שה"ח
סמנכ"ל הסברה
אירופה 1
ערב 2, ממ"ד

75

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

ד' בשבט תש"ן
30 בינואר 1990
2706

לכבוד
מר יהושע בן ציון
שד' בן ציון 28
תל-אביב - 64286

א.נ.,

הנדון: מוצג אש"פ ביריד הספרים הבינ"ל

למכתבך מ-ט' בכסלו תש"ן.
מודה לך על הצילום מבין ^{אקט} אש"פ שהועבר לידינו מלשכת נשיא המדינה.
הצילום הועבר למחלקת הסברה במשרדנו לשמוש בהתאם לצורך.

בכבוד רב,

אמירה ארנון
לשכת סמנכ"ל הסברה

העתק: סגן שה"ח מר ב. נתניהו

הנה דעתו של ר' אברהם
הגדול

הצמח
הצמח

שחרור בן-ציון 28
חל-אביב 286 64

לכב

מר בנימין נחניהו, ח"כ

סבך שר החוץ

י ר ר ש ל י ם

.J .D .K

אודה לך אם תואכה לסייעני לקבל חשובה על מכתבי המצורף
מ-ט' בכסלו.

בכבוד רב,

יהושע בן ציון

בס"ד

שדרות בן-ציון 20

חל-אביב 64 286

ס' בכסלו תש"ן

לכב'

הממונה על ההסברה

משרד החוץ

י ר ו ש ל י מ

א. נ.

הריני מתכבד לצרף העתק מכתבו מ-ב' בכסלו (מס' 45-111/אד)
של סמנכ"ל בית הנשיא.

אודה לך אם תואיל להודיעני אם עשייתם שימוש בצילום של מוצג
אש"ף ביריד הספרים הבינלאומי, ומהו.

בכבוד רב וכבוד

חב האורים,

יהושע בן ציון

The Wirthlin Group *

Decision making information
for intelligent choices

[Handwritten signature]

10/10
10/10

10/10
10/10

**A SURVEY RESEARCH PROPOSAL FOR
THE MEASUREMENT AND ASSESSMENT OF
U.S. ADULT ATTITUDES TOWARD
ISRAEL**

June 2, 1989

TABLE OF CONTENTS

	<u>Page</u>
I. BACKGROUND AND OBJECTIVES	1
II. RESEARCH PLAN - \$200,000	2
III. RESEARCH PLAN - \$100,000	4
IV. GENERAL PROVISIONS	5

BACKGROUND AND OBJECTIVES

Client has asked The Wirthlin Group to develop two research plans which would yield an in-depth understanding of perceptions and attitudes in the U.S. toward the Client and toward those with whom the Client competes for public opinion. Additionally, Client would like to be able to assess through time the impact of events and initiatives on public opinion.

One research plan is to be budgeted at \$200,000 for the July-December, 1989 period. The second plan is to be budgeted at \$100,000 for the same period.

RESEARCH PLAN - \$200,000

The Wirthlin Group recommends a plan comprised of five research components as described below:

- o Focussed Groups - The Wirthlin Group will conduct two focussed groups for the purpose of helping to develop the specific questionnaire elements for a national benchmark study. Each of these group discussions will be led by a professional moderator and will include approximately ten adult respondents.

One group will be composed of "Information Elites" from the general population. "Information Elites" are defined as individuals with annual household incomes of \$25,000 or more, at least some college exposure, who usually read the editorial section of the newspaper, and watch the evening news at least three days a week. The second group will be comprised of descendent U.S. residents.

The cost for the focussed group research will be \$19,000.

- o Benchmark Survey - This will be a national survey of fifteen hundred (1,500) adult Americans (age 18 and above) living in the continental United States and the District of Columbia. The sample will include an overload of two hundred (200) descendent U.S. residents.

The questionnaire for this survey will be composed of sixty-nine (69) questions, of which three (3) will be open-ended questions.

All interviews will be conducted using national WATS telephone by trained interviewers at The Wirthlin Group's field facility in Orem, Utah. The interviewing will be supervised and monitored by Wirthlin Group field professionals.

The cost for the benchmark survey will be \$102,750. This cost includes three (3) days of consulting by Dr. Wirthlin.

- o CIMA - Corporate Image Modeling Analysis (CIMA) is a proprietary analytical model developed by The Wirthlin Group which assesses the importance of the components and subcomponents of an entity's image among key audiences. CIMA identifies which components are driving image, provides a graphic representation of the entity's strengths and weaknesses, and thereby provides profound assistance in developing policy and communications strategy.

CIMA will be conducted for two different audience groups and three entities (client plus two competitors for public opinion) -- a total of six models. The audience groups will be "Information Elites" from the general population and descendent U.S. residents.

The cost for CIMA will be \$11,750.

- o Monthly Monitors - The Wirthlin Group will conduct five (5) monthly monitors during the July-November, 1989 period to assess changes in public attitudes. These monitors will be conducted among a sample of one thousand (1,000) adults age 18 and over, and will include ten (10) closed-end questions.

The cost for the five monthly monitors will be \$50,000.

- o Congressional Omnibus Survey - We recommend Client measure Congressional perceptions and attitudes through participation in The Wirthlin Group's September, 1989 Congressional Omnibus Survey. This survey will be conducted among one hundred fifty (150) randomly selected administrative assistants and senior staff aids to U.S. Senators and Congressmen. The study will include a set of "core questions" which evaluate current Congressional legislative priorities. Additionally, Client will be able to ask three questions of special interest.

The cost for the Congressional Omnibus Survey will be \$13,500.

The total cost for this research plan is \$197,000.

RESEARCH PLAN - \$100,000

The reduced budget under this plan requires deletion of the Focussed Groups, the CIMA and the Congressional Omnibus components recommended in the \$200,000 plan. Additionally, the Benchmark survey and five Monthly Monitors will be cut back as follows:

- o Benchmark Survey - The survey will be reduced from fifteen hundred (1,500) to twelve hundred (1,200). A sample overload of two hundred (200) descendent U.S. residents will be retained. However, the number of questions will be reduced to fifty-four (54), of which three will be open-ended, and Dr. Wirthlin's consulting time will be reduced to one and one-half days.

The total cost for the benchmark survey will be \$77,000.

- o Monthly Monitors - This plan will still include five monthly monitors during the July-December, 1989 period. However, the number of questions will be reduced from ten to five.

The total cost for the Monthly Monitors will be \$25,000.

PRICING POLICY

Prices quoted do not include travel costs or other out-of-pocket expenses. Any such expenses will be incurred only at the direction of and with the approval of the client, and will be billed at cost directly to the client in addition to standard billings.

BILLING POLICY

The Wirthlin Group will submit and client will pay invoices according to milestones established and mutually agreed upon by the Contracting Officer and The Wirthlin Group Chief Financial Officer.

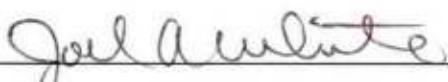
Should either party cancel this project for any reason at any time, The Wirthlin Group shall only invoice for services performed on the project up to the point of cancellation.

GENERAL PROVISIONS

1. The research price and timing commitments from The Wirthlin Group on this study are based upon the details summarized in the "Research Plan". Changes in project definition could necessitate budget and schedule revisions. Any changes to this agreement shall be in writing and signed by authorized representatives of both The Wirthlin Group and the Client.
2. Our work for Clients is always conducted on a confidential basis, and we treat all information developed for the Client in accordance with our strict security standards.
3. As required by The Code of Standards of the Council of American Survey Research Organizations (CASRO), we maintain the anonymity of our respondents. No information will be released that in any way might reveal the identity of the respondent.
4. Client may show any report produced by The Wirthlin Group in its entirety to interested parties, provided, however, that any reproduction of any part of The Wirthlin Group's report for use outside the Client is subject to The Wirthlin Group's prior written approval.
5. Both parties understand that The Wirthlin Group does not sell data, data processing, or any other product whatsoever, but sells only access to information it so compiles. Although information provided hereunder will be based upon careful and professional sampling, interviewing, and analytical tools and techniques, The Wirthlin Group's liability under this contract, if any, shall be limited to acts of gross negligence and shall be further limited to the research price and, in particular, The Wirthlin Group shall not be responsible for any consequential or other damages. Further, the client expressly indemnifies The Wirthlin Group from any and all claims which may be brought by third parties arising out of any services performed by The Wirthlin Group under this agreement.
6. The Wirthlin Group may dispose of the interview records generated in this project after completion of the second wave of the study, unless the Client specifically requests otherwise in writing.
7. Payments shall be made to The Wirthlin Group, or order at 1363 Beverly Road, McLean, Virginia, 22101 (or at such other place as The Wirthlin Group shall specify) upon demand; and, if not paid when due, shall become a liquidated debt and shall bear interest from due date at the rate of one and one-half percent (1-1/2%) per month.

8. Should any dispute whatsoever arise between The Wirthlin Group and the Client under this contract, both parties shall submit the matter to one arbitrator located in Washington, D.C. appointed under (or selected by The Wirthlin Group, if necessary) and governed by the rules of the American Arbitration Association, whose decision shall be final and binding upon both parties. Further, the losing party shall bear all costs of any such arbitration including, but not limited to, reasonable attorney's fees.

SIGNED BY THE WIRTHLIN GROUP:

Joel White, Chief Financial Officer

ACCEPTANCE

I hereby authorize The Wirthlin Group to proceed with the research project as outlined in this proposal.

SIGNED:

By _____

Title _____

Date _____

זרקור למזרח התיכון

אדר-ניסן תש"ן
מרס, 1990

אל: ד"ר (מ"ן) ורמ"ן, 12/10 ס"ר יחז"ל

זרקור מס' 11, כרך 13

נושאי מוקד

האם יש "גלאסנוסט" ערבי?

חלק II - עיראק

תוכן העניינים:

משטרו של צדאם חוסיין; הפרת זכויות האדם; התעצמותה הצבאית של עיראק והחזית המזרחית; עמדתה כלפי ישראל; מעורבותה בטרור; ריכוז הכורדים; השיעים בעיראק.

משטרו של צדאם חוסיין

"לפחות אחד השליטים בעולם הערבי מגלה דמיון קרוב יותר מאסד לצ'אושסקו - זהו צדאם חוסיין" (דיוויד הירסט, הפרשן לענייני המזה"ת של ה"גארדיין" הבריטי, 19.1.90). עופרה בנג'ר ראש מדור עיראק במרכז ע"ש דיין באוניברסיטת ת"א, מאפיינת באחד ממאמריה את המערכת הפוליטית בעיראק הבעת"ית כ"סגורה, טוטליטרית ובלתי-דינאמית - קיום שהעמיקו ביתר שאת עם המלחמה (עם איראן) ואף נוצלו כדי לאפשר שליטה ריכוזית גדולה יותר". ה"מידאיסט

- נא ראה גם זרקורים: 13.52 - כרך 12; 15,43,70,71,87 - כרך 11.

מארקטס" הבריטי (28.11.86) מעריך, כי "האלימות המושרשת (במשטר צדאם חוסיין) מרמזת, כי אין לצפות ששינוי פוליטי כלשהו יעבור בקלות"; לדעת "המידל איסט" הבריטי "העוצמה קצרת הטווח של המשטר, המתבססת על שלטון רכוזי ביותר עלולה להסתבר כנקודת התורפה העיקרית שלו" (אוק', 1988).

המלחמה בה פתחה עיראק נגד איראן עלתה לה במשך 8 שנותיה (עפ"י הערכות) 150,000 הרוגים, 75,000 פצועים והוצאה כספית של כ-300 מיליארד דולר; היא פגעה באזרחי עיראק בכל תחומי החיים. לא פרצה שום התקוממות עממית בעקבותיה וגם לא נוכח ארועי מזרח אירופה. משטרו של צדאם לא רק ששרד, אלא אף יצא מחוזק.

אחת הסיבות לכך היא הפחד העמוק, המקנן בלב עמי המזהות יותר מאשר במזרח אירופה, מפני תהליך לכנוניזציה, עליית כוחות אנטי-דמוקרטיים כמו הרדיקאליים האסלאמיים, ותוהו ובוהו מוחלט כתוצאה מראשיתו של תהליך דמוקרטיזציה. זהו פחד – שכדברי דיוויד הירטס (שם) – "מעניק את היתרון הגדול ביותר למשטרים האכזריים ביותר בכך שהוא עוטה אותם באיצטלה של... הלגיטימיות של האלטרנטיבה הגרועה יותר".

סיבה אחרת נעוצה ביוזמותיו של צדאם חוסיין – לצד הדיכוי הרגיל של החירויות הפוליטיות והאזרחיות – לבלימת התפתחויות בלתי-רצויות מבחינתו. אלה כללו מאז 1982, ובעיקר מאז הפסקת האש ביולי 1988, שינויים מרחיקי לכת במערכות הממשל – הפוליטית, הצבאית והכלכלית – וכן התאמה בזמן של מדיניות החוץ לתנאים החדשים שנוצרו.

לא היה בכל אלה, כולל הבחירות הלא-חופשיות למועצה הלאומית, משום תהליך דמוקרטיזציה כלשהו. השינויים נועדו בעיקרם לטפח בסיס תמיכה חדש למשטר. מעל לכל אלה הוא ממשיך לשרוד בכוח מערכת משומנת היטב של מנגנונים נאמנים לשליט, המדכאים באכזריות כל גילוי קלוש ביותר של ערעור אפשרי על קיומו.

המשטר בעיראק הוא ריכוזי-אישי מובהק. ביולי 1979, בעקבות הפיכת חצר, נותר צדאם חוסיין שליט יחיד בעיראק לאחר כ-10 שנים בהן היה "האיש החזק" במשטר הבעת' העיראקי. מעמדו וסמכויותיו הלכו מאז והתעצמו, עד כדי זהויו עם המדינה. לא רק מוסדות המפלגה, שהיוו את בסיס כוחו העיקרי מול הצבא, סרים למרותו ומעמדם הוחלש בשיטתיות בשנים האחרונות או "המועצה הלאומית" שהקים כפרלמנט צייתן. אף "מועצת מפקדת המהפכה" נשלטת על ידו ביד רמה. הוא פתח את עלייתו לשלטון בהוצאתם להורג של 5 מחברי מועצת המהפכה דאז. ב-1982 הוא קיצץ את מספר חבריה מ-16 ל-9, ע"מ להטיב לשלוט בה.

שני מוקדי כח חשובים נוספים הם הצבא, שמעמדו באורח טבעי התחזק בתקופת המלחמה (ר'להלן), ומנגנוני הבטחון השונים. ואולם מעל כולם, מוקד הכח השולט ללא מצרים בכל האחרים הוא צדאם חוסיין עצמו. לצד דיכוי שאינו כוחל באמצעים של כל גילוי אופוזיציה, וגלי טיהורים והוצאות להורג בקרב כל מוקדי הכח והמוסדות הנ"ל, יודע צדאם חוסיין גם לתמרן היטב בין מוקדי הכח ולהבחין בזמן אל מי יש להעביר את תמיכתו.

התפנית המשמעותית ביותר היתה, כאמור, העברת נקודת הכובד מהמפלגה לצבא, תוך דחיקת כל מוסד או הנהגה אזרחית אחרת ממגע עם הצבא והעלאת עצמו לדרגת "גנרל", למרות

שמעולם לא שרת בצבא. בעבר נשען צדאם חוסיין בעיקר על המפלגה ואף ניהל את מדיניותו בנושאים שונים – כגון המו"מ שיזם בראשית שנות ה-70 עם הכורדים – בין היתר ע"מ לרחוק את רגלי הצבא.

בצבא מתמקדים גם האיומים הרציניים ביותר על משטרו. במהלך המלחמה הדיח צדאם חוסיין 3 רמטכ"לים, עשרות מפקדי גייסות וקציני פיקוד רבים נמוכים יותר. מפקד חיל האוויר חמיד שעבאן הוא היחיד שהושאר על כנו בכל שנות המלחמה. לעומת זאת מפקד רכ-ערצמה כמאדה עבד א-רשיד, שקורב לשליט עד כדי קשרי חיתון, נדחק אח"כ לשוליים ואף הושם במעצר-בית (אוק' 1988). בטרם יצבור כוח רב מדי ויטכן את הנשיא.

גם במעמדו של סגן רה"מ ומפקד "הצבא העממי", טהא יאסין רמדאן, חל פיחות עם סיום המלחמה ושה"ח הוותיק, טארק עזיז "יודע, כנוצרי, כי לא יוכל לטפס הרבה יותר גבוה בחברה מוסלמית ברובה" (ליז' ת'ורגוד, "גארדיין", 4.9.89); ב-7 לאוקטובר 1989 הודחו שר האוצר חיכמת עומר מוח'אילף אל-חריט'י, ועבדאללה בדר דאנוק, שר החקלאות. הראשון, כנראה, נוכח חומרת מצב האשראי של עיראק, ובאורח אופייני "למסורת הפוליטית של עיראק בה יורים בשליח הנושא בשורה רעה" (MEM, 30.10.89). ב-12.12.1989 פרסמו עתוני עיראק דברי ביקורת ארוכים וחריפים של צדאם חוסיין על שר האוצר כולל האשמתו בעסקאות בלתי חוקיות (EIU, "קאנטרי ריפורט", עיראק, מס' 1, 1990).

לא אחת נמסר בדיווחים, שקשה לעמוד על מהימנותם, על קשר נגד המשטר: עפ"י דו"ח "אמנסטי אינטרנשיונל" נעצרו ב-דצמבר 1988 כ-200 קציני צבא (כולל שנים בדרגת בריגדיר-גנרל), בעיקר מהעיר סמארא, באשמת קשר נגד המשטר, שתוכנן ל-6.1.89 (הפצצה מן האוויר של בימת הכבוד בעת מצעד צבאי), וגורלם לא נודע (ר' גם מייקל רוס, "ל.א. טיימס", IHT, 9.2.89; EIU, "קאנטרי ריפורט", עיראק, מס' 2, 1989). יש הסבורים כי על רקע גילוי הקשר הזה הורעו יחסי צדאם חוסיין עם שר ההגנה ערנאן ח'יראללה, ואשר על כן משערים כי תאונת המסוק בה נהרג במאי 1989 לא היתה מקרית. בתאונות מסוק מסתוריות נהרגו גם הגנרלים זאפר עבד אל-סיד (בן דודו של מאדה הנ"ל) מפקד איזור בצרה וסלמאן שוג'ע, מפקד איזור עמארה ("אובזרב" הבריטי, 16.10.88).

ביוני 1989 היו שמועות על נסיון קשר בתוך מנגנוני הבטחון, בעקבותיו נעצרו שני קציני מודיעין בכירים, וכן מונה פארל א-דעווה לראש המודיעין במקום פארל בראכ חוסיין א-תכריתי שהודח, ומונה "יועץ לנשיא" (EIU, "קאנטרי ריפורט", עיראק, מס' 4, 1989); בסוף דצמבר 1986 הועלתה השערה, כי חטיפת המטוס העיראקי שהתרסק אח"כ בעת הנחיתה בסעודיה (67 הרוגים), בוצעה ע"י מתנגדי המשטר מתוך המשטרה ומנגנון הבטחון העיראקי, שנהלו קרב במטוס עם אנשי בטחון. עיראק דאגה לפנות במהירות את כל הגופות ושרידי המטוס לשטחה, וסרבה למסור את הגוויות לבני משפחה ("נ.י. טיימס", IHT, 30.12.86).

הטרור הרשמי בעיראק אינו פוגע רק בקושרים ובעלי שררה מסוכנים, אלא גם באזרח הפשוט: מאות חיילים עריקים הוצאו להורג בפומבי ואב שביצע את גזר הדין נגד בנו זכה לעיטור כבוד מהנשיא (רויטר, 11.1.86); במהלך המלחמה אסורה היתה החזקת מכונות כתיבה ללא רשיון; עיראק הפכה למדינת משטרה – שרשרת מודיעים וסוכנים פרוסה בה עד לכפרים הנידחים ביותר

ואזרחים זרים, ששהו בה, היו ערי ראייה להרג אזרחים ברחוב ללא סיבה, לאור היום, ולמעצרים ליליים של שכנים (ויק ויליאמס, "ל.א. טיימס", 11.4.89).

לחיוזק מעמדו האישי, נוכח העדר כל תמיכה עממית ספונטאנית בשלטונו, נוקט צדאם חוסיין בשתי שיטות מוכרות נוספות: נפטיזם (שיתוף בני המשפחה ובני עיר הולדתו תכרית בשלטון), ופולחן אישיות חסר מעצורים בסגנון סטאליניסטי.

עוד בראשית שנות ה-70 ניסה צדאם חוסיין להסוות את מוצא מקורביו ע"י צו שחייב את כל בעלי התפקידים להשמיט משמם את שם המשפחה (ע"ש עיר המוצא או השבט) וכן את השמות המזהים את המוצא הדתי-ערתי (נוצרי, שיעי וכו'). למרות זאת ידועות דוגמאות רבות ובלטות של נפטיזם: שר ההגנה (ער מותו במאי 1989) עדנאן ח'יראללה טולפאח דודנו ואחי אשתו; עלי חסן מג'יד, ראש הבטכ"ל ער ראשית 1989, שנבחר ביולי 1986 גם להנהגה הארצית של הבעת' – דודנו מצד אביו; חוסיין כאמל – חתנו ודודנו מצד אביו, המנהל כיום את התעשייה הצבאית המתעצמת של עיראק; אחמד חוסיין אל-תכריתי ראש לשכתו של הנשיא; חאתם עבד אל-רשיד (אחיו של מאהר הנ"ל), שהיה עד מרץ 1988 שר התעשייה, היה נשוי לבתו של חסן אל-בכר, הנשיא לשעבר; בתו של עזאת אבראהים, סגן יו"ר "מועצת המהפכה" מאורסת לבנו של צדאם חוסיין, עוראי, שמונה לראש הועד האולימפי של עיראק עד שנאלץ לפרוש בעקבות מעורבותו בתקרית בה נרצח שומר ראשו באוק' 1988. לאחרונה נודע כי מונה לראשות הרשות לכדורגל (MEM), 19.9.88; "א-ת' אורד", 13.2.90).

כצפוי, במשטר כזה אין הקירבה המשפחתית מעניקה חסינות בלתי מוגבלת: ב-1983 סילק חוסיין את אחיו החורג ברזאן א-תכריתי מתפקיד מנהל הבטכ"ל; את וואת'באן א-תכריתי מתפקיד מושל מחוז; צלאח א-דין סבעאוי א-תכריתי מתפקיד סגן מפקד המשטרה; ראש עיריית בגדאד עבד אל-והאב אל-מופתי, שהיה ממקורביו הנשיא, הוצא להורג בעוון שחיתות ב-1987, כשעיר לעזאזל של המשטר, נוכח החמרת המצב הכלכלי.

במסגרת פולחן האישיות דואג צדאם חוסיין שדמותו, לעיתים בגודל כמה קומות בניינים, תהיה ניבטת על אזרחיו בכל פינה ורחוב; הוא מרבה בביקורים בהם מחולקות לעיתים מתנות נדיבות (כגון מקלטי טלוויזיה לכורדים) והטבות שונות (מכוניות ומענקים רבים למשפחות חיילים, סיוע בשיפוץ מסגרי שיעים וכו').

צדאם חוסיין מקפיד להציג עצמו כמנהיג לאומי, כל-ערבי ואסלאמי: עורך טקסים מפוארים סביב שיקום הערים בצרה ופאו וכן טקסים הקושרים אותו לעבר הלאומי הקדום של נבוכדנאצר מלך בבל (המכונה "עו ד מנהיג ערבי גדול"...), או למלכות בית האשם (הסרת הלוט מקברו של המלך פייסל הראשון באוגוסט 1989). כמו גם למורשת האסלאם ע"י הצגת מגילת יוחסין, המגיעה עד לנביא מוחמד ולעלי מייסד השיעה; עשרות מוסדות, מקומות וארועים נקראים על שמו, כגון מבצעים צבאיים שכונו "קאדיסיית צדאם" ואתר תיירות בשם "אגם צדאם" צפונית למוסול.

"א-ת' אורד" העיראקי הדויע ב-2.11.89 על הוצאה לאור של סדרת ספרים חדשה בת 30 כרכים, שתעסוק כולה ב"חשיבה החלוצית של הנשיא צדאם חוסיין"; משוררי עיראק מגוייסים להלל ולשבח את הנשיא ואת צבאו, כפי שדווח מפסטיבל המשוררים "מירכד", שנערך בבגדאד ("מידל

איסט", פבר' 1986); מגדיל לעשות איש המרכז ללימודי המפרץ בעיראק במאמר ב"אל-ג'ומהורייה" (17.3.89), הקובע "שכל הרבדים בחברה העיראקית נהנים מדמוקרטיה... באמצעות תרגום רעיונות המנהיג..."; מעורבותו האישית "האבהית" בחיי היומיום של הפרט באה לידי ביטוי, למשל, בהתייחסותו המפורטת, בעת ביקור בסולימאנייה, לחשיבות הנקיון במשרדו של קצין הנפה והופעתו המסודרת ("א-ת'אורה", 4.9.89).

בין יריבי המשטר הנרדפים עד צוואר יש להזכיר (נוסף לשיעים ולכורדים הנזכרים כאן בפרקים נפרדים) את המפלגה הקומוניסטית, המפלגה הדוֹתִיקָה ביותר בעיראק, שפוזרה באכזריות בסוף שנות ה-70, לאחר כמה שנים של יחסים משופרים יותר עם הבעת'. רבים מהקומוניסטים ברחו אל מחוץ לעיראק. היא נחלשה עוד יותר בזמן המלחמה כאשר נתגלעו בה חילוקי דעות לגבי העמדה שיש לנקוט בעניין המלחמה. בלונדון השתתפו הקומוניסטים ב-28.2.90 במפגש של 27 קבוצות אופוזיציה עיראקיות (כולל כורדים ומוסלמים קיצוניים) וחתמו על אמנה "להביא לקיצה של הדיקטטורה הטוטאלטרית" בעיראק; התלכדות יריבים שלא היתה כמוה מאז נפילת המלוכה ב-1958 ("הארץ", 1.3.90).

עוד בעיצומם של הקרבות, וביתר שאת בתום המלחמה, פתח צדאם חוסיין בסדרת רפורמות כלכליות ומנהליות מרחיקות לכת. אלה נועדו לחלץ את עיראק מהמצב הכלכלי הקשה - 80 מליארד ד' חוב, 40% אינפלציה, מחסור במזון, שעל יבוא מוציאים 2 מליארד ד' בשנה - וכן לייעל מנגנונים ממשלתיים ומפלגתיים מנופחים ולשבור את הסקטור הציבורי, ע"י תהליך הפרטה.

באביב 1989 קיימו בחירות ל"מועצה הלאומית" (שהוקמה ב-1980) עפ"י שיטת בחירות שונה מעט מבעבר. פרשנים ומומחים מאוחדים בהערכה, כי אין בשינויים הפוליטיים כדי לבשר "גלאסנוסט" או יותר מתקונים קוסמטיים: "האסיפה הלאומית" נותנת אמנם יצוג פורמלי לקבוצות שונות באוכלוסייה, אך היא איננה אלא חלק ממנגנון מפלגת הבעת' וחותמת גומי של המשטר כפי שגם הממשלה ממונית ע"י הנשיא ומועצת מפקדת המהפכה סרה לחלוטין למרותו.

צדאם חוסיין אמנם הבטיח, כי הוא מתכוון ברצינות להנהיג דמוקרטיה (בראיון ל"א-שרק אל-אוסט" הסעודי, 8.3.89), אך דוברו, שר ההסברה לטיף ג'אסם הבהיר, כי לא תהיינה מפלגות פרט לבעת' וכי על "התוכנית הכללית שהותוותה ע"י המדינה והמפלגה" אסור יהיה למתוח ביקורת ("א-תראמון", לונדון, 29.8.89).

גם לתהליך הליברליזציה הכלכלית אין לדעת פרשנים סיכוי רב שכן המערכת הפוליטית הטוטליטרית לא תאפשר מגזר עסקי פרטי חופשי; אנשי עסקים ירתעו מהשקעות ארוכות טווח בתעשייה, הכפופה למשטר כזה שאין סימנים להתרופפות אחיזתו בכל מגזרי הכלכלה. יש להוסיף על כך, כי המגזר העסקי העיראקי (המהווה כיום 31% מהמשק) עדיין נשלט ע"י המסגרת המסורתית המשפחתית ואיננו מגלה כל עניין בהצעות הממשלה בכיוון יתר מודרניזציה (מייקל פילד "פייננשל טיימס", 5.12.88, EIU, "קאנטרי ריפורט", עיראק, מס' 1, 1989).

הפרת זכויות האדם

דו"ח שפורסם ע"י אחד הארגונים לזכויות האדם, הגדיר את עיראק "כמדינת משטרה מאורגנת היטב, אחד מהמשטרים הברוטאליים והמדכאים ביותר הנמצאים כיום בשלטון" (M.E. Watch, שמושב בניו-יורק, 1987).

לארגון זה, כמו ליתר ארגוני זכויות האדם, אין רשות כניסה לעיראק. עפ"י ממצאיו, "מצטיין המשטר במעצרים שרירותיים לרוב, עינויים, העלמויות והוצאות להורג של יריבים פוליטיים ללא משפט. מתנגדי המשטר נרדפים גם מחוץ לגבולות המדינה. בינואר 1988 נרצח באמצעות רעל עבדאללה רחים שריף ע"י סוכנים עיראקיים כלונדון ומהדי בקר אל-חכים (אחיו של מנהיג האופוזיציה השיעית בטהראן) נרצח בח'רטום (הרצח נמלט במכונית השגרירות העיראקית); בנובמבר 1988 גירשה בריטניה 3 דיפלומטים עיראקיים בשל פעילותם נגד מתנגדי משטר עיראקיים בבריטניה; באוגוסט 1986 הוצאו להורג עפ"י צווים ששה אנשי עסקים ותת-שר במשרד הנפט באשמת שחיתות (ר' מקורות בסוף).

"אמנסטי אינטרנשיונל", בדו"ח האחרון שלו לשנת 1989, כולל מלבד סקירת מעשי הטבח בכורדים (ר' להלן) את המימצאים הבאים: "אלפי אסירים פוליטיים... ממשיכים להיות עצורים ללא האשמה או משפט או בעקבות משפטי בזק. הם כוללים חברים או חשודים כחברים בארגונים ובמפלגות פוליטיות אסורות... קרובי משפחה של אנשים כאלה נעצרים כבני ערובה... ילדים של מתנגדים פוליטיים נעצרו באורח שרירותי כבני-ערובה ע"מ להכריח את הוריהם 'להודות' בעבירות פוליטיות כביכול. הדו"ח מונה שמות 344 ילדים ונערים שנעצרו, לפחות 31 מתוכם הוצאו להורג והיתר גורלם לא נודע. מירזא ומרין ראשו, למשל, שני אחים שנעצרו ביולי 1985 כשהיו בגיל 6 ו-13, עדיין היו במעצר עם תום המלחמה" (דו"ח "אמנסטי" לשנת 1987 מסר על 29 ילדים, שהוצאו בחשאי להורג בעיר סולימאניה ועיניהם של כמה מהם נוקרו לפני שהומתו – רויטר, 5.1.87); ג'נאתן פאוור הכיא ב-*IHT* מ-1.3.89 פרטים מדו"ח ועדת האו"ם לזכויות האדם על ילדים בני 13-5 ממשפחתו של אסיר פוליטי, שנעצרו והוכו לפניו, יחד עם בני משפחה אחרים וכן על תינוק בן 5 חודשים, שהורעב ע"מ להוציא מהוריו הוראה.

דו"ח "אמנסטי" מ-1989 מוסר עוד, כי בין 200 פעילי מפלגת הכעת, שנעצרו בבגדאד ומוסול בדצמבר 1988 (בעקבות חשיפת קשר) היו שני בריגדיר-גנרלים, שאהין וסעדון, שגורלם לא נודע; עינויים שיגרתיים כוללים "מכות, תקיפה מינית הלא חשמלית והרעבה"; מעשי זוועה בנשים בכלא אבו ע'ריב הירוע לשימצה; "גורלם של 178 אנשים, שנעלמו במעצר בין 1980 ל-1985 עדיין לא ידוע, בתוכם 17 ילדים בני 17-5, מרביתם ממשפחות שיעיות מאיזור בגדאד כרבלא וג'ף"; דו"ח "אמנסטי" מ-1988 כלל דיווח על לפחות 40 ממתנגדי המשטר שהורעלו בתאליום, המשמש לקטילת עכברים (רויטר 13.1.88); הרוויי מוריס מה"פייננשל טימס" מסר ב-20.3.89, כי שתי נשים נתלו ב-2.3.89 ככוכר מרכזית בבגדאד וגוויותיהן הושארו שם במשך כמה שעות; באותה כתבה נמסר, כי באורח אירוני ברזאן תכריתי, אחיו החורג של צדאם חוסיין, שהיה אחראי על בטחון הפנים, מונה כשגריר עיראק לעדת האו"ם לזכויות האדם בז'נבה...

אחת הדוגמאות הבולטות להתנהגותו הברוטאלית של המשטר העיראקי היא יחסו לעובדים

המצרים הרבים בעיראק. כבר ב-1986 נידונו 30 מצרים למוות בעיראק על העברת כספים מעל המותר, באמצעות זיוף פספורטים, וזכו לחנינה רק לאחר התערבותו האישית של מובארק אצל צדאם חוסיין ("אל-אתחאר", מאע"ם, 26.5.86). לשיאן הגיעו ההתנכלויות לעובדים המצרים בנובמבר 1989: הגבלות מנהליות, ופגיעות עד כדי מעשי רצח מצד מעסיקים וחיילים עיראקים משוחררים, גירשו למעשה מעיראק כ-10,000 מצרים לפחות ("פייננשל טיימס", 17.11.89).

העיתונאי צ'ארלז גלאס מדווח ב"ספקטייטור" הבריטי (20.5.89) על פגישותיו בקאמישלי שבצפון סוריה עם פליטים, לא רק כורדים, אלא גם נוצרים אשורים, שנמלטו בעקבות מעשי הטבח שבצעה בהם ממשלת עיראק בשנות ה-20 וה-30' וכן יאזידים, בני כת שיעית קטנה, הנרדפים ומופלים לרעה בעיראק.

רק בינואר 1990 ביטל צדאם חוסיין את האיסור שהוטל ב-1982 על אזרחי עיראק לצאת לחו"ל (ס"י כווייתית, 17.1.90), אך לא הוסרו הגבלות אחרות בנושא. בדו"ח שהוגש לוועדת האו"ם לזכויות האדם בינואר 1987 (*Reporter HRI*, חורף 1988) נמסר על ההגבלות החמורות בעיראק על חופש הביטוי - חל איסור על שהיית קבע של עיתונאי מערבי כלשהו בעיראק, פיזור של האגודות הוולונטאריות לאומנות, מדע ותרבות; צנזורה ומעצרים עינויים והוצאות להורג של עיתונאים, סופרים ואנשי רוח. ה"גארדיין" הבריטי מביא ב-17.1.89 את עדותו של המשורר העיראקי נביל ג'אנאבי על העינויים שעבר ב-5 שנות ישיבתו בכלא, בעקבות שיר שקרא בפני קהל כורדי בסינג'אר, שליד העיר מוגול, לאחר הוצאתו להורג של המשורר עבד אל-ג'באר עיסא מבצרה, במרץ 1988.

על רקע זה של מצב זכויות האדם בעיראק מעוררים מאמצי מדינות המערב לרכוש את ירדותה, לסייע לה ולתרום להתעצמותה הצבאית, שאלות לגבי אמות-המידה שלהן בנושא זכויות האדם. בעקבות מעצרו של עתונאי "האובזרב" הבריטי פרזאד באזופט וירידתו, אחות בריטית בעיראק, והוצאת וידוי פומבי מפיו, טען תת שר החוץ הבריטי וויליאם וולדגרייב בראיון ל"אל-מוצור" המצרי (17.11.89), כי הוא "מקווה (שהמעצר) לא יגרום לכך שלתקריט זו תהיה השפעה שלילית על יחסי עיראק-בריטניה, בייחוד כיוון שלממשלת בריטניה אין קשר כלשהו לעתונאי זה..."; ב-11.3.90 נמסר כי באזופט נידון למוות בבגדאד וירידתו ל-15 שנות מאסר.

ממשלת בריטניה לא שעתה למחאת חברי פרלמנט בריטיים על מלווה של 200 מיליון לירות שטרלינג לעיראק וכן אימון אנשי צבא עיראקים בבריטניה, עפ"י הסכמים מסוף 1987 (*Notices & Motions*, לונדון, 24.2.88). שה"ח הבריטי ג'פרי האו השיב לחברי הפרלמנט בעקבות מעשי הטבח בכורדים: "יהיה זה טפשי לחלוטין למחות לבדנו ובאופן חד-צדדי כאשר שאר העולם ממשיך לקיים יחסי סחר עם מדינה גדולה וחשובה (בעיראק)" ("גארדיין", 9.6.89).

"האקונומיסט" הבריטי קורא לממשלות וחברות במערב להתנות המשך סיוע לעיראק בשיפור מצב הכורדים, במקום "להתחרות אחת בשניה בהענקת שירותים ומלווים לעיראק" (24.6.89). ג'וזף בולוק והארווי מוריס כותבים ב"אינדיפנדנט" (23.10.89), כי בד בבד עם הדיווחים על מעשי הזוועה העיראקיים, מבקר שר האנרגיה הבריטי בבגדאד, ע"מ להבליט את בריטניה כשותפה חשובה של עיראק במסחר. הם מזכירים כי עיראק אחראית על מעשי טרור בחו"ל ולמעצר ללא

הצדקה של אזרחים מהמערב. אך כל אלה "לא השפיעו על הקהיליה הבינ"ל להפעיל לחץ על המשטר".

בגיליון נובמבר 1989 מוסיף "מידל איסט" הבריטי לדווח על 70 חברות בריטיות שהציגו ביריד השנתי בבגדאד, וכי הסחר בין שתי המדינות במחצית הראשונה של השנה עלה ב-31% יחסית לשנה שעברה - "חברות בריטיות מטפסות אחת על השניה ע"מ להגיע לבגדאד עכשיו", כותב הירחון. שר המדינה הבריטי דיוויד מלור חתם בבגדאד ב-מאי 1989 על הסכם ש"פ טכני ועסקי עם עיראק ("אובזרבר", 4.2.90).

תופעה דומה של אדישות וחוסר תגובה על הפרת זכויות האדם מאפיינת את ארה"ב, המדגישה את נושא זכויות האדם כחלק ממדיניות החוץ שלה. הבית הלבן ומחלקת המדינה התנגדו לסנקציות שהוחלט להטיל בסנאט על עיראק עפ"י "חוק הג'נוסייד" האמריקני, והן אכן לא מומשו ("לוס אנג'לס טיימס", מערכת, 13.7.89; ג'והן בולוק "אינדיפנדנט", 23.10.83).

"מידאיסט מארקטס" הבריטי מוסר ב-22.1.90, כי שה"ח ג'יימס בייקר "ניצל את פגרת חג המולד ע"מ להשחיל החלטת ויתור בקונגרס (waiver), שתבטיח לבגדאד המשך אשראי עומד ל-1990 בסך 200 מיליון ד'... לאחר שהקונגרס שוב החל בהליכים להגדרת עיראק כמדינת טרור"; "בנק היצוא והיבוא" הממשלתי של ארה"ב (EXIM) העניק מאז 1987 מלווים בסך 250 מיליון דולר לעיראק (דיוויד קורן "ני טיימס", JHT, 29.10.83) ולאחרונה סיפקה ארה"ב ערבויות ליצוא מזון לעיראק בסך 3.5 מיליארד דולר (ני טיימס, 13.2.90).

פקיד בכיר לשעבר במשה"ח האמריקני, ג'והן האלדיין, אף קורא לנהוג סלחנות לגבי הפרת זכויות האדם בעיראק: "אסור שדברים אלה יהפכו לגורם מרתיע מפני קיום יחסים תקינים עם מדינה בעלת ערך לארה"ב בעתיד בהגנה על האינטרסים שלה בחו"ל..." ("כריס. סיינס מוניטור", 14.11.89).

בראשית 1988 לא היססה ועדת האו"ם לזכויות האדם להוציא את עיראק מהרשימה השחורה של מדינות המפירות את זכויות האדם... (HRI Reporter של ביה"ס למשפטים של אוניב' ייל, חורף 1988).

התעצמותה הצבאית של עיראק והחזית המזרחית

עיראק נטלה חלק פעיל, באמצעות חילות משלוח, בכל המלחמות שנהלו מדינות ערב נגד ישראל. כיום עלולה השתתפותה במלחמה עתידית כזו להיות בעלת משמעות חמורה בהרכה מבעבר; ברשותה טילי ק"ק ארוכי טווח נושאי ראש נפץ בלתי קונבנציונליים; היא בנתה תשתית של דרכים בעיראק ולירדן ורכשה צי של כ-2800 מובילי טנקים; כוחותיה בכל החילות חמושים בנשק מתוחכם ביותר ונהנים מנסיך קרב בכל הדרגים משנות המלחמה עם איראן.

אין מגמת פניה של עיראק לצמצום צבאה, גם לאחר הפסקת האש עם איראן. ה"פיינגשל טיימס" ציטט ב-20.12.89 מומחים אמריקניים, שהצביעו על הסכנה שבפיתוח הטיל "עאבר" (ששוגר ב-5.12.89) ע"י עיראק (ר' להלן), בעל טווח המגיע עד מוסקבה ומערב אירופה. "לה קנאר אנשנה" הצרפתי מסר ב-7.3.90, כי כ-150 מומחים מגרמניה צרפת ואיטליה (עפ"י "אינדיפנדנט" הבריטי,

3.3.90, גם מבריתניה) מסייעים לעיראק בפיתוח הטיל "קונדור-2" במפעל "סער-16", בעל טווח 1,000 ק"מ ויכולת לשאת ראש חץ גרעיני או כימי של 500 ק"ג. סכנה זו מחריפה נוכח חוסר הרתיעה שגילה צדאם חוסיין משימוש בנשק כימי וטילים (כ-200 במלחמה עם איראן) נגד אוכלוסיה אזרחית, "והשילוב המשולש של משטר טוטליטרי, חברה חסרת בגרות פוליטית והצטברות כח הרסני בקנה מידה עצום", כהגדרת ה"פייננשל טיימס" (עפ"י השבועון הצרפתי "ז'ן אפריק" מעבירה לאחרונה עיראק נשק כימי לסודאן, לאחר שלוב צמצמה את אספקת הנשק שלה לסודאן - "דבר", 13.3.90).

המומחה האמריקני לחימוש במזה"ת סת' קארוס מזהיר ("כריסצ'ן סיינס מוניטור", 10.1.90), כי נתוני ההתעצמות (הכמותית והאיכותית) של צבא עיראק מעידים "שבראש מעייני העיראקים השאיפה להשיג עליונות צבאית אמיתית". זו עלולה לדבריו לא רק לדרבן מרוץ חימוש, אלא גם להידרדר לידי סכסוך אלים.

אחת התוצאות החשובות ביותר של מלחמת עיראק-איראן היתה גיוס המדינה כולה, על משאביה החומריים והאנושיים לצורכי המלחמה והצבא. עיראק הקדישה 57% מהתוצר הלאומי הפנימי (GDP) שלה למלחמה וגייסה לצבא יותר חיילים מאיראן, למרות שאוכלוסייתה היא 1/3 מזו של איראן.

הצבא גרל למימדים חסרי תקדים (מ-9 ל-50 דיביזיות! חיל האוויר העיראקי הוכפל ל-705 מטוסי קרב, אליהם נוספו כנראה לאחרונה 16 מטוסים מתקלמים ביותר, "סוחוי-24" מבריה"מ, מתוך 48 שהוזמנו - "אל-חייאת", לונדון, 27.2.90) ומשקלו הפוליטי של הצבא עלה. כנזכר לעיל, שורה של טיהורים והוצאות להורג, שערך צדאם חוסיין במהלך המלחמה ולאחריה (כ-200 איש בסוף 1988 וראשית 1989), מנעו צמיחתם של מוקדי כוח פוליטיים חשובים בצבא, אך אין ספק שרבות מההכרעות הצבאיות, הפוליטיות והכלכליות, נעשו מתוך התחשבות בציפיות ולחצים בצבא. סיומה של המלחמה באוגוסט 1988 הביא אמנם לשחרור הדרגתי של מספר דיביזיות (כ-300,000 חיילים מתוך צבא של 1.08 מיליון חייל, כולל מילואים), אך גרם מאידך דווקא להאצה של מירוץ החימוש, תוך ביצוע תוכנית פיתוח שאפתנית של התעשייה הצבאית העיראקית, כולל נשק בלתי קונבנציונלי - טילים בליסטיים, נשק כימי, ביולוגי וגרעיני (על תרומתה של מע' אירופה לפיתוח זה, ר' זרקור מס' 6, כרך 13).

עיראק מוציאה על רכש בלבד 5 מיליארד ד' בשנה לאחר סיום המלחמה, למרות חובה החיצונית של כ-80 מיליארד דולר. בטחונה של עיראק ביכולתה להתמודד עם הקשיים הכלכליים, הכרוכים בהאצת הפיתוח הצבאי, נובע לא מעט מהמעמד הבכיר ביותר (אחרי סעודיה) שהיא הולכת ותופסת באו"פ: גידול יכולת השיווק שלה (השלמת צינורות הנפט לסעודיה ותורכיה) וגידול בהיקף העצום של רזרבות הנפט המוכחות שלה, בעקבות גילוי שדות נפט חדשים רבים.

עם זאת, ה"מידאיסט מארקטס" הבריטי מביא הערכת מומחים (30.10.89), כי כיוון ש"עיראק ממשיכה בהוצאות צבאיות כה כבדות, הגירעון התקציבי שלה ימשיך לגדול והפיתוח הכלכלי הפנימי שלה ימשיך להיות תלוי בהרחבת האשראי החיצוני שלה", תחום בו נתקלת עיראק בקשיים גוברים והולכים (שם, 22.1.90).

לדברי מפקד חי"א העיראקי תהייה עיראק מסוגלת לייצר מטוסי קרב משלה כבר בשנה הקרובה (בראיון ל"א-ת'אורה" המצוטט ב"במחנה", 21.2.90); עפ"י "א-דיפאע" הלכנוני (שם) תתכן הרכבת "מיראז' 2000" ו"אלפא-ג'ט" הצרפתיים בעקבות ביקור מנהל היצוא של תעשיות האוויר הצרפתיות ז'אק מיטראן בבגדאד, וכן מתנהל מו"מ עם בריטניה לגבי ייצור מטוס האימון "הוק".

אחת ממטרות האצת הפיתוח הצבאי היתה לפייס את הצבא, שנאלץ לסיים את המלחמה בנקודה של חוסר הכרעה. על התסיסה בצבא ניתן ללמוד כאמור מהטיהורים הגדולים שנערכו בו. ב-7.2.90 הודיע משרד התעשייה והתיעוש הצבאי העיראקי, שבראשו עומד חתנו רב-העוצמה כיום של צדאם חוסיין – חוסיין כאמל אל-מג'יד – כי עיראק עומדת לשגר שני טילים (סה"י הצרפתיים) לאחר שב-15.12.89 שיגרה בהצלחה את טיל השיגור "עאבד" בעל 3 שלבים המסוגל לשגר לוויין לחלל במשקל 500 ק"ג, למסלול סביב כדור הארץ או לחילופין לשמש כטיל ק"ק (הטכנולוגיה זהה). איש המשרד, חמודי א-סעדי, אף הוסיף (רויטר 7.2.90) כי "כאשר לשימושים הצבאיים... מי שיכול להעלות טיל לגובה רב כל כך, יכול לכוונו אל המטרה הרצויה...".

להצלחות עיראקיות אלה נוספו פיתוח טילי הק"ק ארוכי הטווח "חוסיין" (טווח 600 ק"מ), "עבאס" (טווח 900 ק"מ), "בדר 2000" (טווח 1200 ק"מ; כולם פרט לאחרון, על בסיס טילי "סקאר" הסובייטיים) וניסוי מוצלח, כנראה, של טיל נגד טילים "פאו", בסיוע רשת גדולה וסבוכה של התקשרויות עם חברות מערביות, בעיקר מערב אירופיות ואף צפון קוריאניות (ר' למשל אלן ג'ורג' "מידל איסט", בריטניה, דצמבר 1989).

הישגים אלה לוו תמיד בהצהרות התפארות בכוחה הצבאי המתעצם של עיראק מצד מנהיגיה ותקשורתה, כאשר עיקר המסר מכון כצפוי כלפי "הישות הציונית", היא ישראל בפי תקשורת עיראק. "א-ת'אורה" העיראקי כותב במאמר מערכת ב-31.12.89, כי הטיל "עאבד" "שהקפיץ את עיראק לחלל... הוא מתנת עיראק לפלסטין". "אל-קאדיסיה" העיראקי מזדיר (28.12.89), כי "היד שהגיעה לכור הגרעיני 'תמוז' (ב-1981) תיגדע אם תיגע בהשגיה המדעיים של עיראק..."; מערכת הטילים "עאבד" תורמת "לגישור הפער הטכנולוגי הקיים בין הערבים לישות הציונית... מנהיגי הישות הציונית נתונים בלחץ פסיכולוגי כתוצאה מנחישותה של עיראק להמשיך בהתקדמות הטכנולוגית...". כאשר לטילי "חוסיין" ו"עבאס" הם מהווים לדעת "אל-ג'ומהוריה" העיראקית (25.11.89) "סכנה ישירה לכיטחון הציוני משום השפעתם הישירה על העורף וגיוס המילואים" של ישראל.

שגריר עיראק בכווית עאצם יעקוב מציין באותו הקשר (ב-"א-ראי אל-עאם" הכוויתי 17.12.89), כי עיראק מתכוונת לסגור את הפער גם בתחום הגרעיני "לאור הידיעות על כך שעיראק רכשה אוראניום מועשר". "א-ת'אורה" העיראקי (29.11.89) קובע, כי על הערבים "לחתור ברצינות לכך שיהיה ברשותם נשק גרעיני". להערכת "מידאיסט מארקטס" הבריטי (11.12.89) עיראק אכן מגסה לבנות פצצה גרעינית.

רשת חברות במערב אירופה בחלקן בבעלות עיראקית, עוסקת ברכישת ציוד וידע בקנה מידה נרחב, כולל ציוד הדרוש להעשרת אוראניום וליצור הפצצה. חלק מהציוד הזה (צנטריפוגות להעשרת אוראניום) מועבר לתשלובת התעשייה ב"תוואית'ה" דרומית לבגדאד ול"סער-16" ליד

מוצול שבצפון, בה מיוצר גם הנשק הכימי העיראקי. העיתון מונה את שמות המדענים שבראש פרויקט זה ומציין, כי מנגנון המודיעין המיוחד ("אל-אמן אל-חאף"), הכפוף ישירות לצדאם חוסיין, עוסק ברכישות הנ"ל. כ"כ ידוע על חילופי מדענים וטכנאים בין עיראק למרכז הגרעיני הפקיסטני "קדוטה". עפ"י דו"ח "המרכז למחקרים אסטרטגיים" של "אל-אהראם" המצרי, מנהלת עיראק מור"מ עם בריה"מ לרכישת כור בקיבולת של 440 מגאוואט ("במחנה", 24.1.90).

שותפה בכירה בתהליכי פיתוח התעשייה הצבאית העיראקית היא צרפת, שעומה הודק לאחרונה עוד יותר שה"פ הצבאי (סה"י הצרפתית, 22.1.90), כולל מכירת מערכות הגנה אווירית אלקטרוניות מתוחכמות מתוצרת "מאטרה", בעלות של 150 מליון ד'.

חומרה מיוחדת נודעת להתעצמות הצבאית העיראקית נוכח קידומו, בד בבד עימה, של ש"פ צבאי עם מדינות ערביות ובראשן **מצרים וירדן**. ראשיתו של שיתוף פעולה מתהדק זה במלחמה עם איראן, כאשר מצרים סייעה בתחמושת וסוגי נשק מסויימים ואילו ירדן, ששלחה ב-1981 כוח מחטיבת "ירמוק" שלה לחזית, התמקדה בסיוע לוגיסטי, ע"י העמדת נמל עקבה לרשות המאמץ המלחמתי העיראקי (סיוע לוגיסטי דומה, נוסף לסיוע כלכלי מאסיבי, הגישו סעודיה וכוויית).

כאמור שה"פ **הצבאי עם ירדן** הוא כבר כיום הדוק ביותר: עיראק ביצעה בסוף 1989 סדרת טיסות תצפית לאורך הגבול הירדני עם ישראל (ירדן כתחנת ביניים למטוסים עיראקיים); הסכם שיתוף פעולה צבאי נחתם ביניהן כבר במאי 1974. כ"כ העניקה עיראק לירדן ב-1989 כמה עשרות טנקים שלכדה מידי איראן; יחסי הכוחות בין ישראל לחזית המזרחית הוא כיום 1.7:1 לרעת ישראל בתחום מטוסי הקרב המתוחכמים, למשל (עוד בנושא זה והשלכותיו לגבי ישראל נא ראה בחלק I, "זרקור" מס' 10).

עם סיום המלחמה התרבו ההתבטאויות והפעולות העיראקיות בקשר **לחידוש החזית המזרחית**. השבועון "אלמוחרר", היו"ל בפאריס מסר ב-13.1.90, כי צדאם חוסיין התחייב בפני המלך חוסיין בעת ביקורו בבגדאד, כי "עיראק תגיש לירדן כל סיוע צבאי" אם תהיה נתונה בסכנה. ב"אל-ג'ומהוריה" העיראקי נכתב ב-25.11.89, כי "על אף העובדה שעיראק אינה נמנית עם מדינות העימות עם הישות הציונית, הרי שהיא ניצבה ועדינה ניצבת בקידמת הכוחות הערביים המשפיעים בזירת הסכסוך הערבי-ציוני... שכן עיראק היא אחת ממדינות היעד, שמזימת ההתפשטות של התנועה הציונית בנוגע להקמת 'ישראל רבתי' מהגילוס ועד הפרת', שואפת להשיג". העיתון שם בפי "פרשנים ציוניים" את ההערכה, כי "השתתפותה של עיראק בחזית... (היא) גורם המדריך לפיתוח היוזמה, להיכנס לעימות עם האוייב הציוני" (עיראק, כנזכר, השתתפה ע"י כח משלוח משמעותי בכל המלחמות נגד ישראל).

בנאומו בפני כינוס הפיסגה של "המועצה לשותוף פעולה ערבי" ברכת-עמון פרס צדאם חוסיין את הדרכים שיובילו את הערבים לנצחון במלחמה הבאה נגד ישראל: "ביכולתנו לרתק את האוייב לגיזרה שבחר, ובאותו זמן לתקוף אותו בגיזרה אחרת. עלינו... לנצל את כוחנו המשולב ע"מ להיות יעילים. הערבים הוכיחו שהם מסוגלים להתאחד... (לכנון, 1973) השמוש בנשק הנפט הוא דוגמא לכוח הערבי... חולשתנו היא רק תוצאה של חוסר האמון בינינו..." חולשה זו לרעת חוסיין

הולכת ונעלמת כמו גם עליונותה הטכנולוגית של ישראל; הוא גם קרא להפוך את ההתקוממות הפלסטינית למאבק מזויין נגד ישראל (רדיו רבת-עמון, 24.2.90).

עמדתה של עיראק כלפי ישראל

התמקדותה של עיראק במלחמתה נגד איראן (עדיין לא נחתם הסכם שלום ביניהן) והתקשרותה בימי המלחמה, עד כדי תלות, עם המחנה הפרו-מערבי בעולם הערבי, היו גורם לאימוץ כמה ניסוחים מתונים יחסית בנושא הסכסוך עם ישראל מצד מנהיגי עיראק כבר ב-1983 (הצהרת שה"ח טארק עזיז ל"לה מונר", 8.1.83). ואולם, כפי שמציינים מומחים, יש לזכור שהצהרות אלו ניתנו כולן ע"י הדרג השני והשלישי של ההנהגה והופנו לקהלי יעד חיצוניים. גם בעיצומם של הקרבות תיאר צדאם חוסיין את ישראל כאויב מספר אחד של עיראק (עופרה באנג'ו, המרכז ע"ש דיין, "הארץ", 18.8.88); בהיות ההתמתנות ההצהרתית הזו תוצאה של לחצי המלחמה עם איראן היא על כן שברירית ביותר. לאחר המלחמה, נותרה לכל היותר מתינות של צפייה מן הצד על התהליך המדיני ואי-נטילת מחויבות, תוך שמירת האופציה של רדיקליזציה אפשרית.

בנאום בפני שרי החוץ של "המועצה לשותף פעולה ערבי" ברבת-עמון חשף צדאם חוסיין את עמדתו העקרונית כלפי ישראל באומרו: "המהגרים (היהודים) מתרבים ומחזקים את יכולתה התוקפנית של ישראל... הם יגשימו את מטרת הציונות. הטיעון, שאינם צריכים להתיישב בארמות הכבושות מאז 1967 אינו מספיק, שכן המהגרים בכל מקום בו הם נמצאים, מוסיפים כוח חדש לחברה הישראלית" (סה"י העיראקית, 19.2.90).

יש לזכור כי לעיראק מסורת ממושכת של עמדה קיצונית כלפי ישראל, תוך מעורבות פעילה בכל המלחמות. גם במהלך המלחמה ייחדה עיראק את ישראל מכל המדינות שסיפקו נשק לאיראן (כגון צרפת ובריה"מ, שסיפקו נשק לשני הצדדים) ויצאה במסע תעמולה ארסי נגדה.

מעל לכל, יש לעיראק (כפי שראינו לעיל) צבא אדיר, הערוך היטב להפניית לפחות חלק מכוחו לזירה הישראלית. נזילותם של היחסים הבינערכיים, בהם תלויה במידה רבה מדיניותה של עיראק, ומעמדו של שליט יחיד, המסוגל לשנות עמדותיו הקוטביות ובהפתעה, עלולה לרחוף את עיראק בקלות למימוש מעשי יותר של העמדה הרדיקאלית המסורתית.

התקשורת העיראקית מתעלמת בעקביות כמעט מוחלטת משמה של ישראל ומכנה אותה גם כיום "הישות הציונית". "שיגור הטיל עאבד", מתפאר "אל-קאדיסייה" העיראקי במאמר מערכת (4.1.90), שינה את מאזן הכוחות בין האומה הערבית לישות הציונית לטובת הערבים". מונח שכיח נוסף הוא "פלסטיין הכבושה", כאשר הכוונה לישראל כולה שבתוך הקו הירוק: "א-ת'אורה" העיראקי (21.1.90) תוקף את "הסיוע האמריקני לישות הציונית והבאת יהודי העולם וישוכם בפלסטיין הכבושה".

"אם נבין" אומר דר' אסמאעיל אל-רמאדאני מאונ' בגדאד, כי הישות הציונית אינה מהווה איום בהיותה שוחרת התפשטות בלבד, אלא גם איום טכנולוגי... הרי שיתברר לנו, כי היא מהווה את אחד ממקורות האיום העיקריים לבטחון הכלל הלאומי הערבי" ("אל-ג'ומהוריה", 25.12.89).

הנשיא צראם חוסיין אמר בנאום בפני משפחות חללים, כי הפלסטינים "שילמו מחיר כפול ומכופל כדי להגן על פלסטין שבגבולות '48, מבלי שתוחזר עד עתה. ואולם בעזרת האל תושב פלסטין, כאשר יהיו הערבים מסוגלים לפעול להגשמת המטרה שהיא החזרת פלסטין" ("א-ת'אורה" העיראקי, 3.12.89).

עיראק תומכת בהתלהבות בהתקוממות ביו"ש ובעזה: "הנצחון בהתקוממות הזאת הוא משימתו של כל ערבי... הזדמנות היסטורית ניתנה לאומה הערבית... להנחיל תבוסה לאויב באמצעות ההתקוממות" (מערכת "א-ת'אורה", 8.12.89). העיתון גם מברך על כינוס "החזית העממית", שהוקמה ע"י מפלגת הבעת' לתמיכה בהתקוממות, ע"מ "לגייס את כוחם של ההמונים הערביים ולארגן את תמיכתם באינתיפאדה". הנצחון לדעת "אל-קאדיסיה" (9.1.90) קרוב, שכן "המצב של הישות הציונית הולך מרחי אל דחי...".

בעל הטור האמריקני הליברלי (הביקורתי בדרך כלל כלפי מדיניות ישראל) ריצ'ארד כהן, שואל נוכח התקרבות מדינות ערב לעיראק, שעשתה שימוש בנשק כימי נגד הכורדים: "כיצד אפשר יהיה לערוב לישראל, שנפטרה באופן עקרוני מהפלסטינים, שלא תהיה חשופה למתקפת גאז? מצד מדינות כעיראק, סוריה ולוב, מדינות רדיקאליות, בעלות מלאי נשק כימי. "האם לא מוטב יהיה לישראל להחזיק את הפלסטינים כבני ערובה?" שואל ריצ'ארד כהן; "ע"י תמיכתן בעיראק, הן (מדינות ערב) אינן מקרבות את השלום, אינן עושות דבר לקידום העניין הפלסטיני, והן מעורדות משטרי בריונים, שיום אחד עלולים לפנות נגדן" ("ווישינגטון פוסט", IHT, 19.9.88).

מעורבות עיראק בטרור

מאז גירוש אש"ף מלבנון (כ-2000 פעילי אש"ף הגיעו לעיראק) נמצא כידוע בבגדאד אחד משני המרכזים החשובים ביותר של אש"ף (בעיקר הפת"ח), כולל מרכז מנגנוני הבטחון שלו. חלק מכוחות צש"פ והפת"ח חונים בעיראק, מאומנים וחמושים על ידה (כולל טייסים פלסטיניים).

למחסה דומה זוכים ארגוני הטרור של אבו עבאס ("החזית הלאומית הפלסטינית"), התומכת כיום בערפאת, "החזית הערבית לשחרור פלסטין", שהוקמה ע"י עיראק ותומכת כיום בערפאת, וארגון "ה-15 במאי" של אבו אבריהם (מוחמד עמרי), הירוע במומחיותו בהכנת פצצות מתוחכמות ובמיוחד בהנחת מטעני נפץ במטוסים.

ארגון זה, שנוסד ב-1980 קיבל מעיראק בסיס קבוע ומתקנים וכן סיוע מודיעיני ולוגיסטי (תעודות, דרכי מילוט) לפעולות הטרור שביצע בראשית שנות ה-80 נגד מוסדות יהודיים וישראליים במערב אירופה. ב-1984 פורק הארגון, אך אבו אבריהם ואנשיו ממשיכים לפעול בשירות ארגוני טרור שונים, כולל קבוצת המבצעים המיוחדים של אל-הווארי מהפת"ח של ערפאת, עימו היה תמיד בקשרים הדוקים. בדצמבר 1983 וביוני 1984 ניסה הארגון להניח פצצה מתוחכמת במטוס "אל-על" בלונדון.

ב-25.12.87 נתפסה בבקעת הירדן חוליה של 3 מחבלים, שפרצה את גדר המערכת. התברר כי מדובר בחברי ארגונו של אבו עבאס, שיצאו ב-22.12.87 מעיראק, בה אומנו לביצוע הפעולה.

לירדן ונפגשו לקראתה אישית עם אבו עבאס. הם חדרו לישראל ע"מ לתקוף כלי רכב בכביש הראשי ולהרוג כמה שיותר נוסעים אזרחים. אבו עבאס הודיע אח"כ בתוניס על אחריותו לפעולה "להעלאת מורל הפלסטינים המורדים בשטחים" ("מעריב", 27.12.87).

עיראק מזלזלת בחסות הדיפלומטית לא רק בחו"ל: בפברואר 1989 הותקפו ונפצעו שני דיפלומטים מערב גרמניים בכג'דאר ע"י שליחי המשטר, כנראה על רקע מאמצי מערב גרמניה למנוע יצוא ידע וציוד ליצור נשק כימי וטילים ע"י חברות גרמניות.

דיכוי הכורדים

לגבי גורלם המר של הכורדים אומר הירחון "מידל איסט" (בריטניה, אוק' 1988): "צדאם חוסיין תמיד יכול לסמוך על אדישות העולם... המערב מעריך שלא לדעת על הכורדים, ואפילו האו"ם אינו מוכן לסכן את הצלחתו השבירית להביא לידי הפסקת אש (בין עיראק לאיראן) למען זכויות מיעוט מביכות בעיראק".

"מועצת הביטחון של האו"ם" אומר ה"ני. טיימס" במאמר מערכת (12.9.88), לאחר טבח 5000 כורדים בנשק כימי בחלב'ה במרץ 1988 והתקפות גזא נוספות באוגוסט 1988, "מעולם לא הצליחה לגנות את עיראק בשמה על שימוש חוזר ומוכח בנשק כימי במלחמת המפרץ". האו"ם לדברי "ערב פרס סרוויס" (APS, ניקוסייה, 19.9.88) רואה בבעיה הכורדית בעיה פנימית של עיראק.

האו"ם מסרב אפילו לחקור את הזוועות, שכן כורדיסטאן אינה חברה באו"ם... אין לה זכות ל"הגדרה עצמית" או לאוטונומיה (וויליאם סאפייר, "ני. טיימס", 24.11.90), כפי ששום מעוט אתני דתי או לאומי לא זכה עד כה להגדרה עצמית או אוטונומיה אמיתית בעולם הערבי או המוסלמי.

היו קריאות להטלת סנקציות על עיראק בסנאט האמריקני ובפרלמנט הבריטי ("ווש. פוסט", מערכת, 9.9.88; ג'ים הוגלנד, "ווש. פוסט", 14.9.88) ואולם מדינות המערב לא פסקו מאז להתחרות זו בזו בחיזוריהן אחרי עיראק, בעיקר לקידום עסקי המסחר והנשק (ר' לעיל).

מול שתיקת המערב או הסתפקותו בגינויים מילוליים, העניקו מרבית מדינות ערב תמיכה לעיראק בכל שנות המלחמה, בכלל זה לשימוש שעשתה בנשק כימי, שרבות מאותן מדינות עוסקות בפיתוח וחלקן אף עשה בהן כבר שימוש בעבר. דיוויד הירסט, פרשן ה"גארדיין" הבריטי, מצטט עיראקי המעריך כי "צדאם חוסיין יהיה מוכן להמית בגזא את עמו, כשם שהרעיל בו את הכורדים" (19.1.90).

מאז ומעולם שאפו עיראק ואיראן להביא רגיעה בקרב הכורדים שבתחומן, בה בעת דאגו לכך שתסיסת הכורדים אצל המדינה השכנה לא תרעך. מלחמת עיראק-איראן החריפה ביותר את המאבק בין הכורדים למשטר העיראקי והביאה את דיכוי הכורדים לשיאים שלא נודעו. היא חידדה עוד יותר את הקו הלאומי החוצה בין לאום עיראקי מתגבש סביב סונים ושיעים ערבים כאחד, לבין לאום כורדי, שאינו משתלב במדינה העיראקית. מכאן גם העדר שה"פ בין השיעים לכורדים במאבקם נגד המשטר, הן על רקע הניגוד האתני והלאומי והן על רקע הניגוד הדתי. שכן גם רעיון הרפובליקה האסלאמית, בו דוגל חלק מהשיעים, אינו מתחשב בשאיפות הלאומיות של

עופרה בנג'ו, החוקרת את עיראק במרכז ע"ש דיין באוניברסיטת ת"א, מסכמת את ספרה על "מרד הכורדים בעיראק" (הוצ' "הקיבוץ המאוחד", 1989) בהערכה, כי הכורדים התרחקו בעת המלחמה עוד יותר, הן מעצמאות לאומית והן מהשתלבות בעיראק. האוטונומיה, שממשלת הבעת' העיראקית הציעה לכורדים החל מ-1970 "נועדה מלכתחילה לשלול... משום שעמדה מעצם מהותה בסתירה מוחלטת לצורת השלטון במרכז, שהיא טוטליטרית וריכוזית ביותר. אכן, במסווה של האוטונומיה נקט משטר הבעת' את הצעדים החמורים ביותר שמשטר עיראקי כלשהו נקט נגד הכורדים ותנועתם הלאומית... הבעת' הצליח לשמור על השלימות הטריטוריאלית של המדינה, אך הוא עשה זאת במחיר דיכויים המוחלט של הכורדים במדינה". התנועה הלאומית הכורדית, מצידה, לא הצליחה לתרגם את השגיה במאבק נגד ממשלות בגדאד השונות להישגים פוליטיים של ממש.

אף שמספר הכורדים בעיראק קטן ממספרם בתורכיה ובאיראן, חלקם באוכלוסיה העיראקית גבוה יותר מכל ארץ אחרת והוא נע בין 15.9% ל-18% (כ-2.5-3.5 מליון מתוך 17.25 מליון). חוזה סוור (Sevres) מ-1920, אמנם העניק לכורדים אוטונומיה עם אופציה לעצמאות מלאה בחלקים גדולים של כורדיסטאן, שהיתה עד אז בשליטה עות'מאנית, אך העובדות בשטח לא נקבעו ע"י החוזה, אלא ע"י תורכיה של אתאטורק, ואח"כ ב-1925 ע"י סיפוח מחוז מוצול לעיראק שבשלטון בריטי.

הכורדים הם קבוצה אתנית לאומית נפרדת בעלת יחוד לשוני ותרבותי, שנוצרה במידה רבה בתוקף התנאים הגיאוגרפיים - זיקתם השורשית להרים שבצפון עיראק (הרי הטאורוס), מערב איראן (5 מליון כורדים), דרום מזרח תורכיה (9 מליון) וצפון מזרח סוריה (כ-600,000 כורדים). על רקע זה תוכן הפגיעה העמוקה במיוחד בעצם זהותם, הכרוכה במדיניות הגירוש של הכורדים ו"ישובם מחדש" באיזורי מישור צחיחים. ההרים גם גרמו לסגירותם היחסית להשפעות זרות ומודרניות.

למרות שנטלו חלק בהפלת המלך פייסל ה-2 ב-1958, לא זכו הכורדים במידה של אוטונומיה לה קיוו מידי משטרו של עבד אל-כרים קאסם. מדיניות השערוב (או הערביזציה) של הכורדים החלה כבר בעת ביצוע "הצהרת מרץ" (1970) של משטר הבעת' בדבר אוטונומיה לכורדים. היא כללה אמנם הכרה בלאום כורדי ובכורדית כשפת האיזור, אך לא בכתי הספר; איזורים רבים הוצאו מתחום האוטונומיה, והממשלה אמרה היתה למנות את מושל האיזור ואת מועצת האוטונומיה.

היה נסיון לבטל את הרוב הכורדי באיזור הנפט האסטרטגי כירכוך וח'נאקין ע"י ישוב ערבים מהדרום וכן ע"י איסור על כורדים לבנות בתים או למכור כתייהם לכורדים אחרים. אולם המדיניות נעשתה מקיפה ואכזרית יותר בעקבות כשלון האוטונומיה והתמוטטות המרד הכורדי או "המלחמה הכורדית החמישית" (5-1974) בהסכם אלג'יר 1975 עם איראן (המלחמות הקודמות היו בשנים 1931-32, 1944-45, 1958-61, 1964-66).

הבעת' העיראקית החליט לטשטש את הזהות הלאומית הכורדית, לשבור את ההנהגה המסורתית, למנוע סיוע מבחוץ לכורדים, ולהרחיקם מאיזורים אסטרטגיים. המשטר החל מאז בביצוע הגליות המוניות לצד הוצאות להורג של מאות לוחמים ומנהיגים כורדיים ממחוזות כורדיים כפריים

ל"כפרים לדוגמא" בצפון, לערים וכן למחוזות שיעיים בדרום. אלה לא פסקו למעשה, לפחות עד אפריל 1989.

טארק עזיז, שר ההסברה דאז (ב-1976) דיבר על "חינוכם מחדש" במחנות מיוחדים. כפרים רבים נהרסו לחלוטין. דובר אז על יצירת רצועת בטחון לאורך הגבולות הצפוניים, "נקיה" מכורדים (Cordon Sanitaire) ברוחב של 10-20 ק"מ. נעשתה אז גם חלוקה מחדש של המחוזות הכורדיים להקלת השליטה, שונו שמות כורדיים של מקומות לערביים, נאסר לימוד השפה הכורדית במחוזות שאינם בתחום האוטונומיה והוצרו צעדיהם של מוסדות כורדיים בכל התחומים. בקיץ 1982 צירפה ממשלת בגדאד לראשונה כורדי למועצת מפקדת המהפיכה, אך הנציג הכורדי - טה מוחי א-דין מערוף - נחשב לעושה דברה של בגדאד.

ב-1983, אחרי מתקפה איראנית בחג' עומראן, בה השתתפו הכורדים, שחרר אמנם המשטר את הכורדים משירות כצבא מחוץ לכורדיסטאן (שירות שהביא עד אז לחיסול עריקים רבים ומשפחותיהם). בה בעת הוא פתח בפעולות נקם נרחבות נגד לוחמים אנשי ברזאני (8,000 איש נעלמו) ונגד אזרחים רבים.

בנובמבר 1985 היו הפגנות והתנגשויות בין אזרחים כורדים לצבא עיראק בסולימאנייה, ארביל ודהוק. למעלה מ-90 איש נהרגו כאשר הצבא השתמש גם כמסוקים להפגזת הערים, שכונות שלמות נהרסו.

אחד מגילויי המאבק של המשטר העיראקי במה שמוגדר על ידו כ"איום הכורדי לבטחון הלאומי" (שר ההסברה העיראקי, "א-ראי" ירדן, 23.7.89) הוא ההסכם שנחתם באוק' 1984 עם תורכיה, המאפשר לצדדים גיחות ומרדפים מעבר לגבולותיהן לסיכול "פעולות חתרניות" של הכורדים נגדן. ברקע להסכם גם הגברת תלותה של עיראק בצינור הנפט היחיד (עד 1985) לתורכיה, שעבר בכורדיסטאן, כאשר המוצא למפרץ בדרום חסום. יש לציין עם זאת, שפעילות אופוזיציה כורדית בתורכיה, המוצאת מחסה בעיראק לא פסקה מלהיות גורם למתיחות בין שתי המדינות (למשל בעקבות תקריות בנובמבר 1989 - "אל עאלם", לונדון, 2.12.89).

בראש מבצעי המדיניות כלפי הכורדים עומד מאז 1987 בן דודו של צדאם חוסיין, מושל מחוז כורדיסטאן, עלי חסן אל-מג'יד. לקראת סיום המלחמה עם איראן באביב 1987, נוכח התגייסות מאסיבית של הכורדים, התלכדות מפלגות ברזאני וטלכאני בסיוע איראן וארגוני אופוזיציה שיעיים, למה שכונה בפיהם "האינתיפאדה" - ההתקוממות נגד המשטר - הגיעה מדיניות "הארמה החרוכה" נגד הכורדים לשיאה. הוחל בגירושים ליצירת רצועת בטחון ברוחב 30 ק"מ בגבולה הצפוני של עיראק עם איראן ותורכיה.

בקלא-דיזה וראנייה שבמחוז ארביל ניתנה ל-10,000 תושבים התראה של 17 יום לעזוב את מקומותיהם בטרם בוא הצבא ב-25.4 להרוס את הכל. כאמצע יוני היו ערים אלה ריקות. כ-400 כפרים נהרסו בשנתיים האחרונות. בסה"כ, כמליון כורדים "יושבו מחדש" בכפייה וכחצי מליון נוספים נשלחו למחנות במקומות נידחים במדבר בסביבות רמאדי שעל גבול ירדן.

ב-29-25 לאוגוסט 1988 הטילו מטוסים עיראקיים, לאחר החלטת איראן לסגת מאיזור חג' עומראן, פצצות גאז חרדל וטאבון (עפ"י כמה מקורות נעשה גם שימוש בנשק ביולוגי, "סאנדיי טלגרף",

25.9.88) על יותר מ-50 כפרים כורדים. כ-100,000 כורדים ברחו לתורכיה וליראן. מאות חיילי "פשמרגה" כורדים ומשפחות שלמות נשחטו בעמק הבאזי ובדהוק באותם ימים. בתקופה זו בלבד פונו כ-300,000 כורדים מבתיהם. לאחרונה נמסר על נסיון עיראקי להרעיל אלפי פליטים כורדיים במחנותיהם בדרום-מזרח תורכיה, ע"י החרת חומרים רעילים ללחם, עפ"י קביעת מומחים בריטיים ("אינדיפנדנט", 3.2.90); עיראק השתמשה בנשק כימי במהלך המלחמה גם נגד ערים איראניות). הטבח ההמוני הזה שם קץ ליכולת העמידה הצבאית הכורדית באיזורי הגבול הצפוני של עיראק, עד לשלב הבא של מאבקם.

אחת המכשלות העיקריות במאבק הכורדים על זכויותיהם הלאומיות היא פיצולם הפנימי, המפלגתי והשבטי-משפחתי. בכל נקודת זמן ניטש מאבק חריף, לפחות בין שתי מפלגות "המפלגה הדמוקרטית הכורדית" (PDK) ו"האיחוד הפטריוטי של כורדיסטאן" (PUK), שלרשותן כוחות של אלפי לוחמים חמושים; בין משפחות ברזאני (ובניו מסעור ואידריס לאחר צאת האב מוצטפא ברזאני לגלות ב-1975) וטלבאני. מפלגה קטנה נוספת היא "מפלגת הפועלים של כורדיסטאן" (PKK), הפועלת מבסיסים בבקעת הלבנון שבשליטת סוריה, בעיקר נגד תורכיה.

כל אחת מהמפלגות הגדולות יותר נעה בתקופות שונות בין התקרבות למשטר וש"פ עם כוחות אופוזיציה אחרים (ה"דעווה" השיעית, המפלגה הקומוניסטית) והישענות על כוחות חיזוניים שכנים, ובראשן איראן (כמו גם סוריה ותורכיה). דוגמא אופיינית למערכת היחסים עם המשטר יש במו"מ בין הבעת' למפלגתו של ג'לאל טלבאני בסוף 1982. במהלך המו"מ הוצאו להורג ע"י ממשלת בגדאד 11 מתומכיו מפלגתו של טלבאני, ובכללם אחיו ושתי בנותיו.

השיעים בעיראק

"בין ה-10 ל-23 בינואר 1990 הותקפו 30 ערים וכפרים שיעיים במחוזות בצרה, נאצרייה ועמארה" – מדווח העורך לענייני המזה"ת של "האינדיפנדנט" הבריטי (26.1.90).

במבצע צבאי, שכלל ארטילריה ומסוקים נהרגו או נפצעו – לפי טענת ארגון שיעי לזכויות האדם היושב בלונדון – אלפי אנשים. מטרת המבצע, ככל הנראה, יצירת רצועה ריקה משיעים בגבול הדרומי עם איראן בדומה לרצועה שיצרה עיראק בגבול הצפוני הכורדי.

על אף הברלים חשוכים – עליהם נעמוד להלן – בין השיעים לכורדים בכל הנוגע למעמדם בעיראק, גם מהם לא חסך צדאם חוסיין את שבט הטרור והדיכוי שלו. ב-1974 הוא הוציא להורג 5 ממנהיגי מפלגת "הדעווה" השיעית; ביוני 1979 הוא עצר ואח"כ הוציא להורג את המנהיג הדתי החשוב והאהוד ביותר של השיעים (בין היתר בשל מוצאו הערבי, בניגוד למוצאם האיראני של יתר אנשי הדת השיעיים הבכירים) סייד מוחמד באקר א-צאדר ואת אחותו. הפגנות שפרצו אז ברובע השיעי הגדול של בגדאד, "א-ת'אורה", דוכאו באכזריות.

בראשית 1980, בעקבות כמה פעולות טרור שיעיות בבגדאד, גירש צדאם חוסיין 100-30 אלף שיעים ממוצא איראני, שחיו בעיראק מדורי דורות, אל מעבר לגבול האיראני; עשרות אלפי שיעים נוספים ממוצא איראני חיים כפליטים ברובע סית זיינב בדמשק; בין כ-500 אנשי העילית השיעית

שחוסלו באותה תקופה היה גם מנהל הרשות לאנרגיה גרעינית של עיראק ד"ר עלא א-שהריסטאני; ב-1983 נעצרו 90 מבני משפחת מוחסן אל-חכים (גדול אנשי הדת השיעים - לפני א-צאדר - שנפטר ב-1970), 3 מבניו ושלושה מנכדיו הוצאו להורג; במרץ 1985 הוצאו להורג עוד 10 מבני משפחת אל-חכים; בינואר 1988 נרצח בח'רטום ע"י שליחי צדאם חוסיין אחיו של בקר אל-חכים, המנהיג השיעי הגולה בטוראן - כל אלה בנוסף למעצרים ועינויים וההוצאות להורג של שיעים מהשורה במשך 17 שנות שלטונו של משטר הבעת' העיראקי.

למרות חסרונם של נתונים בדיוקים לגבי הרכב האוכלוסיה של עיראק, הרי עפ"י הערכת כל המומחים מהווים השיעים עדת רוב בעיראק - קצת למעלה מ-50% מהאוכלוסיה (56% עפ"י מפקד 1932; מאז נשמר היחס בין סונים לשיעים כסדר מדינה). הם בודאי מהווים רוב אם ניקח בחשבון שהעילית השלטת בעיראק מייצגת רק חלק מהסונים, שאינו כולל את הכורדים הסונים (כ-18% מהאוכלוסייה); רוב תושבי הכירה בגדאד הם שיעים.

התופעה של רוב מקופח הנשלט ע"י מיעוט איננה זרה כידוע לעולם הערבי, ומהווה מקור פוטנציאלי לחוסר יציבות. ואולם בולטת העובדה, שבניגוד למיעוט הכורדי הצליח המשטר, לא רק לדכא כל מסגרת פוליטית שיעית, אלא גם לשלב במידה רבה עדה זו במדינה. בראש הסיבות לכך יש למנות את העובדה, שהשיעים הם עדה הנבדלת מבחינה ערתית-דתית, אך לא מבחינה אתנית-לאומית, ואילו הכורדים הם אמנם סונים, אך אינם ערבים. בעידן בו משקלה של הזהות הלאומית הוא כה מכריע, מקלה עובדה זו על יצירת נאמנות שיעית למדינה העיראקית.

כשלושה של איראן בגסיונה לגייס לצידה את השיעים של עיראק במשך 8 שנות המלחמה (ואף קודם לכן), היא עדות מרשימה לקרימותה של הערביות בתפיסת הזהות השיעית (צדאם חוסיין טעה מצידו לגבי נאמנותם של השיעים בחבל חו'י'סטאן, שלא גילו נטיות בדלניות כלפי איראן).

אין בכך כדי לשנות באורח יסודי את תמונת מעמדם הנחות של השיעים בעיראק, ששורשיה עוד במדיניות הקיפוח כלפיהם בתקופת השלטון העות'מאני. ריכוזם של השיעים בדרום המדינה, בין בגדאד למפרץ, באיזור כפרי ברובו, מנותק בחלקו ע"י ביצות, ועד לפני כמה עשורים חי במסגרת חצי-נוודית, שבטית-מסורתית, האט את תהליכי המודרניזציה בקרבם.

הדת היא גורם החיכוך המרכזי בין השיעים בעיראק לשלטון הסוני, שכן עיראק היא ערש צמיחתו של הזרם השיעי באסלאם ובה התפתחו ארבע הערים הקדושות נג'ף, כרבלא, כאט'ימיה (כיום חלק מבגדאד רבתי) וסאמארא. ערים, שהפכו אבן שואבת לעולי רגל ולחכמי דת מרחבי העולם השיעי; מרכזים דתיים, שהיו תמיד גם מוקרי תסיסה פוליטית. יש לזכור בהקשר זה:

א. את רגשות הקיפוח, המטופחים ע"י הדת השיעית.

ב. הטקסים השיעיים האקסטאטיים, המבליטים את האיבה ההיסטורית כלפי הסונים, ואשר הפכו לאחת להפגנות אלימות נגד המשטר.

ג. העיקרון הבסיסי בשיעה, השולל כל לגיטימיות של שלטון שאיננו מצאצאי עלי וממשיכי דרכו מקרב השיעה.

לפער הגדול, שנוצר בין השיעים בעיראק לסונים, תרמו לא מעט אנשי הדת השיעיים, ה"עולמא",

ששמרו בקנאות על מערכת החינוך הדתית השמרנית, הסגורה בפני כל חידוש, וכן המרכיב הפרסי הדומיננטי בתוכם, בעל הזיקה הרופפת יותר למדינה העיראקית המודרנית.

במשך שנות קיומה של עיראק המודרנית, מ-1920, ובעיקר מאז עלות הבעת' החילונית לשלטון ב-1968, נשחק מעמד של אנשי הדת השיעיים (שממילא היה מספרם קטן בהרבה, יחסית לאוכלוסייה, מאשר באיראן). פעילותם של שיעים רבים במפלגות חילוניות, ובראשן המפלגה הקומוניסטית (החל משנות ה-30; היא חוסלה כמעט לחלוטין ב-1963 וב-1979) מעידה, כי לפחות חלקים בעדה יצאו ממעגל ההשפעה של הדת. היא מלמדת, עם זאת, גם על המשך קיומם של רגשות הקיפוח והתסכול של השיעים, שרק מצאו לעצמם אפיק ביטוי חדש.

גורם חשוב נוסף לירידת כוחם הפוליטי של השיעים היה שבירת כוחם הצבאי עם פירוק השבטים השיעיים מנשקם מאז ההפיכה הצבאית ב-1936, ועוד קודם לכן הנהגת חוק גיוס חובה לצבא ב-1934.

כיום מהווים השיעים רוב בצבא העיראקי (כ-70% מהקצונה הזוטרה עפ"י "מידאיסט מארקטס", 20.2.89), אך אין להם דריסת רגל בכל עמדות המפתח של הצבא והמשטר בכללו. שיעים בודדים – כגון נעים חראד, שהיה חבר מועצת מפקדת המהפיכה בשנות ה-70, והודח מכל תפקידיו ב-1986; אולי 2 מבין 9 חברי מועצת המהפכה מיוני 1982, כמה נציגים בהנהגה הארצית של הבעת' – וסערון חמאדי מבכירי משרד החוץ העיראקי כיום – אינם משנים את תמונת הקיפוח, בעיקר אם נזכור, שדווקא מעמדה של מפלגת הבעת' הוחלש באופן שיטתי ע"י צדאם חוסיין.

החל משנת 1980, בהשפעת המהפכה האיראנית, החלו תנועות מחתרת שיעיות לצבור תנופה. החשובה שבהן היא מפלגת "הרעווה" (שהוקמה עוד בשנות ה-60, וכן "המוג'אהדין", "אל-עמל אל-אסלאמי" (שמנהיגיו בניגוד ל"דעווה" הם ממוצא איראני; ב-1.6.88 פוצץ ארגון זה מכונית תופת עם מתאבד במתקן הנפט הגדול א-דורא) ו"עולמא אל-מוג'אהדין". המסע העקבי והנחרץ של המשטר לדיכוי תנועות אלה אילץ אותן להעביר את בסיסיהן לאיראן ("המועצה האסלאמית המהפכנית העליונה" בטהראן), לסוריה ולארצות מערביות. הן הצליחו לבצע כמה פעולות טרור בעיראק, בעיקר בבגדאד (3-1982), אך לא הפכו לאיום ממשי על המשטר.

להחלשת ארגונים אלה 2 גורמים נוספים: העדר ש"פ עם גורמי אופוזיציה אחרים, כגון הכורדים, והפיצול הפנימי השיעי, הן הארגוני והן בין אנשי דת נאמני ח'ומייני לכאלה שהתרחקו מאיראן (כמו רוב השיעים בעיראק) בעת המלחמה.

שבירת אנשי הדת שהנהיגו תנועות אלה וחיסולם (כגון בניו של מוחסין אל-חכים הנזכר לעיל) היא רק חלק מצערי דיכוי רבים שנקט המשטר להחנקת זיקתם של השיעים לדת, מנהיגיה ומוסדותיה. אלה כללו: איסור על קיום התהלוכות לזכר מותו של חוסיין בן עלי; פיקוח מנגנוני הבטחון על דרשת יום שישי וטקסי יום העאשורא; התערבות במינויים של כלי קודש במקומות הקדושים; בתי-ספר דתיים נסגרו באיזור השיעי והקולג' השיעי בנג'ף הולאם; פגיעה במעמדה ההיסטורי של נג'ף, ע"י העברת היציאה לדרך החג' המסורתית למכה, לעיר כרבלא (החג' גם הותר ע"י צו מ-1983 רק לעיראקים, שטרם קיימו מצוה זו) – וצעדים רבים נוספים, שנועדו להחליש את מעמדו העצמאי של המקומות הקדושים, ולהגביר את תלותם של אנשי הדת

האיזור השיעי כולו קופח בצורה בולטת בתחום הפניית המשאבים לפיתוח: בין 1968 ל-1982 לא נבנה אף מסגד באיזורים השיעים נג'ף, מיסאן, קאדיסיה ומת'נה; בשלושת האיזורים השיעיים האחרים נבנו 31 מסגדים, לעומת מאות באיזורים סוניים. הקיפוח במתן שירותים בולט במיוחד בשכונת העוני השיעית הענקית "א-ת'אורה" בבגדאד (שמה הוסב ל"מדינת צדאם" לאחר פרוץ המלחמה...).

כל אלה, בנוסף לגירוש אנשי הדת ואלפי השיעים ממוצא איראני, הנזכרים לעיל, ואמצעי הבטחון הקפדניים בכפרים הנידחים ביותר, גרמו לכך שהשיעים נותרו ללא הנהגה ומנעו את הפיכתם לאיום על המשטר. מאידך, היתה כאן גם ערות לתחושת איום של המשטר עצמו ולמודעותו לכוחה העצום של האידאולוגיה הדתית, גם מול משטר בעת' חילוני מתמשך ועד כדי צורך לחסום את האיום בכוח הנשק, במלחמה עם איראן.

תסיסה דתית, הן שיעית והן סונית, החלה בעיראק ככל הנראה עוד קודם לכן: ב-1977 היו מהומות בנג'ף ובכרכלא (כנראה בהשראת ח'ומייני, ששהה אז בנג'ף) ובדו'ח שהוגש לוועידת הבעת' ב-1982 דובר על חילחול רעיונות דתיים למפלגה ושיבה של חוגים מסוימים לדת.

בעקבות תופעות אלה עשה המשטר, כבעבר, שימוש - נוסף ל"מקל" הדיכוי והטרור - בעיקר נגד ההנהגה - גם ב"גזר" שילובם של שיעים רבים יותר במנגנוני השלטון. הוא הכריז על הפניית יתר משאבים לאיזורים השיעיים (כוונות שאין ידיעה ברורה על מימושן).

במישור האידאולוגי, על מנת לקרב את הבעת' הן לשיעים והן לכורדים, העביר צדאם חוסיין את הדגש מהפאן-ערביות ללאומיות העיראקית הפרטיקולרית. הסכסוך עם איראן אף הוצב בראש ובראשונה כלאומי. מאידך ניכרת ההתלבטות של המשטר בנושא, בנסיונותיו של צדאם חוסיין להיענות לרגשות דתיים ע"י ביקורים תכופים במקומות הקדושים לשיעים ובטקסיהם, ועד כדי הצגת אילן יוחסין שלו, המגיע בביכול עד עלי איבן אבו טאלב.

לסיכום, בעוד המהפכה האיראנית הוותה עבור השיעים של עיראק מופת לחיקוי, ועורף אירגוני פוליטי ומוראלי עד כדי אפשרות להתמודד עם המשטר ולשנות את מאזן הכוחות לטובתם, הרי שהמלחמה שיזם צדאם חוסיין עם איראן טרפה את קלפיהם ואלצה אותם לתת שוב עדיפות לנאמנות הלאומית שלהם על פני הנאמנות הדתית. למרות זאת, אין ספק, שכל משטר בעיראק, נוכח האיום שכבר יצרו השיעים עד כה, ייאלץ להתחשב בתוצאות קיפוחם, ולשלם מחיר פוליטי למניעת הסכנה ליציבותו.

מקורות

עופרה בנג'ז - "מרד הכורדים בעיראק", המרכז ע"ש רייך, הוצאת "הקיבוץ המאוחד", 1989.

- "עיראק בין מלחמה לשלום", דפי מידע מס' 10, הוצאת בית ברל, דצמבר 1989.

- "השיעים בעיראק בצבת הדת והמדינה", מתוך: "מחאה ומהפכה באסלאם השיעי", עורך: מרטין

-Scott B. MacDonald, "The Kurds in the 1990s", *ME Insight*, Jan.-Feb. 1990.

Hana Batatu, "Shi'i Organizations in Iraq: Al-Da'wa al-Islamiyah & al-Mujahidin", in: J.R.I. Cole & Nikki R. Keddie (eds.), *Shi'ism & Social Protest*, Yale Univ. Press, 1986, pp. 179-200.

Martin van Bruinessen, "The Kurds Between Iran & Iraq", *MERIP*, July-Aug. 1986.-

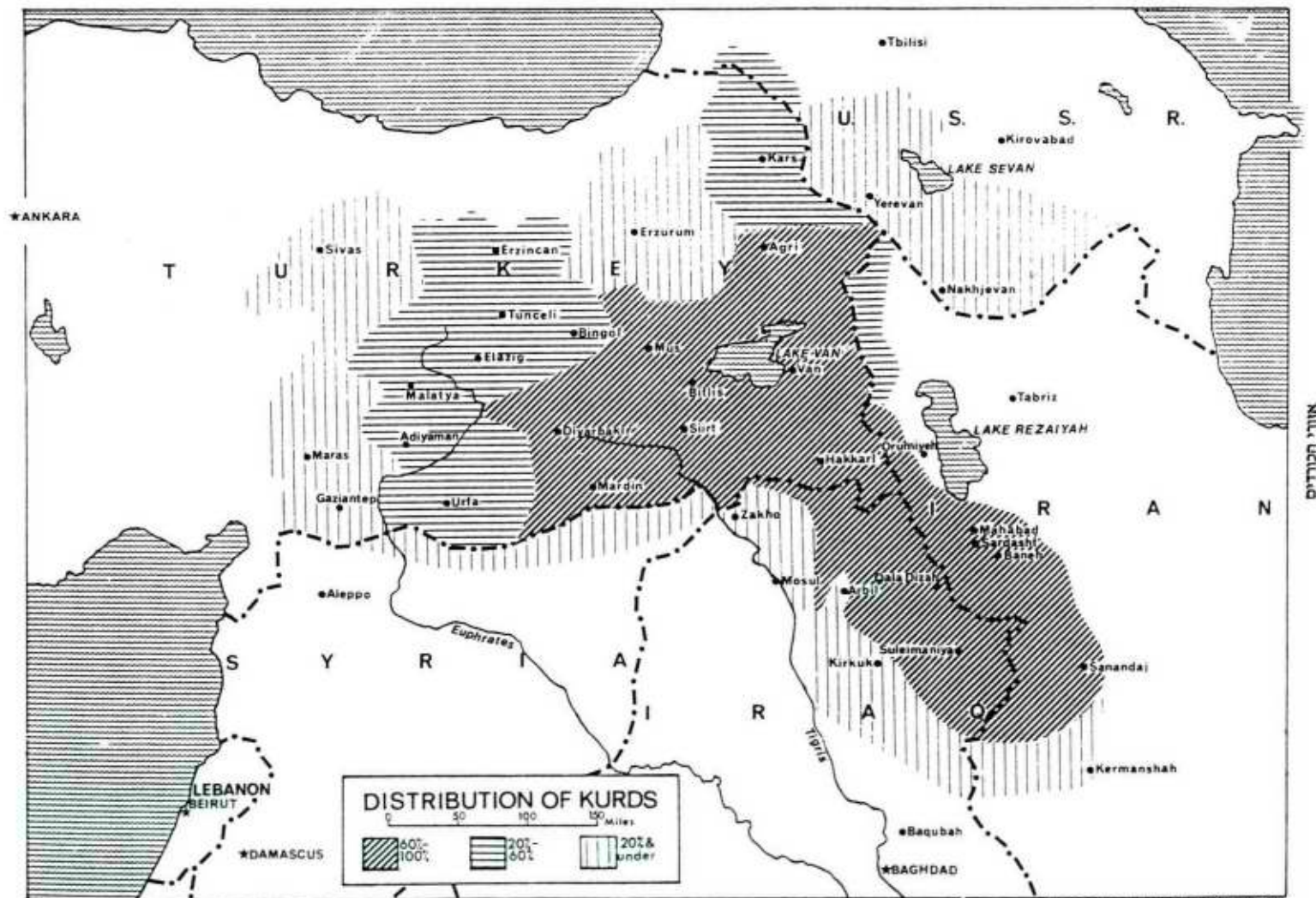
ME Military Balance, The Jaffee Center for Strategic Studies 1988-89.-

Nader Entessar, "The Kurdish Mosaic Of Discord", *Third World Quarterly*, Oct. 1989. -

Arab Press Service, Iraq Survey, 4.4,11.1.1988; 6.4,10.8.1987. -

Economist Intelligence Unit, *Country Profile*, Iraq, 1989-1990. -

EIU, Country Report, Iraq, Nos. 2,3,4, 1989. -

זרקור למזרח התיכון

מחלקת מעקב, מרכז ההסברה, ת"ד 13169, ירושלים 91131

יוצא לאור אחת לחודש

דמי מנוי לשנת 1989 - 24 ש"ח

למבקש להיות מנוי, אנא מלא ושלח הטופס שלהלן, במעטפה הלוטה בזה:

מס' עותקים _____

אבקש לשלוח לי גליונות קודמים שמספרם באינדקס _____

שם / המוסד / הארגון _____

כתובת: רח' _____ מס' בית _____

ישוב _____ ת"ד _____ מיקוד _____

דמי המנוי ישולמו:

☐ לחשבון בנק הדואר של מרכז ההסברה מס' 0-157108

☐ ע"י המחאה הרצ"ב

למנויים תשלח קבלה

CONTEMPORARY MIDEAST BACKGROUNDER

to:

no 6, 12/11/89

date:

November 1989

BACKGROUNDER 263

The PLO versus the Residents of Judea, Samaria, and the Gaza District (Part I)

Introduction

Some of the lines that currently divide the Palestinian political and social structure have existed since the earliest days of the PLO, while others have been created or brought into sharper focus since the outbreak of the uprising in Judea, Samaria, and the Gaza District in December of 1987. Relations between the various camps oscillate between cooperation and violent struggle. The three fracture lines described below have special significance today; most of this issue will be devoted to them:

- See also Backgrounders Nos.: 251,244,224,214,209,208,187,166,153,136,119.

**Media
Analysis
Center**

P.O. B 13169 Jerusalem 91131, Tel. 705344/5

- A. The tension between the "interior" (Judea, Samaria, and the Gaza District) and the "exterior" (the PLO leadership abroad);
- B. Cracks in the uprising leadership – the relations between the Unified National Command (UNC) in Judea-Samaria and Gaza and its various off shoots, and between them and the general public (a short review of the status of leftist organizations and of the camps within Fatah will be presented at the end of this issue).
- C. The struggle between the radical Islamic movements – Hamas and the Islamic Jihad – and the PLO (see Part II).

The Struggle between the "Interior" and the "Exterior"

The gap between the inhabitants of Judea-Samaria and the Gaza District ("the interior") and the PLO institutions abroad ("the exterior") is rooted in the fact that most of the 1.5 million inhabitants of J/S and the Gaza District are long-time residents, who did not abandon their homes and land in 1948, reinforced by refugees who reside within the boundaries of Mandatory Palestine; whereas the PLO grew out of refugees whose origins were almost exclusively within the Green Line, and developed, outside the borders of Palestine.

The breach stems not only from the different conditions in which these two sections of the Palestinian people live, but also from the economic, social, and political fissures that split Palestinian society before 1948: the residents of the coastal plain, most of whom had entered the country during the preceding 150 years, and especially in the wake of the expansion of Jewish settlement, vs. the highlanders, who were more affluent landowners and of more prestigious families (this phenomenon has been noted by many researchers: see, for example, Dr. Shaul Mishal, a political scientist from Tel Aviv University, Ha'aretz, 29 April 1988).

Until the start of the uprising, the advantage possessed by the residents of J/S and the Gaza District – the fact that they live in the country that is the goal of the Palestinian nationalist movement – found no political expression. Moreover, the PLO always suppressed, sometimes violently, any manifestation of relatively autonomous leadership in J/S and Gaza – the assassinations of the mayor of Nablus, Zaafar al-Masri, on 2 March 1986; of the mayor of Rafah, Abd al-Hamid Kishtah (14 Sept. 1984); of Dr. Ismail Khatib of the Islamic College in Gaza (18 Nov. 1984); of Gaza Imam Hashem Husendar, for supporting Sadat's peace initiative, in 1979. All in all, between 1967 and 1986 the PLO killed 429 Palestinian residents of J/S and Gaza, including 42 children.

The balance of power between "interior" and "exterior" started to change in the aftermath of the Lebanon war, when the destruction of the PLO's vital base there – virtually a state within a state – and its dispersal to all corners of the Arab world automatically increased the importance of its only remaining power base – the residents of J/S and Gaza. The change found more concrete expression in the status of the two forces when the uprising broke out. In the opinion of commentators, the gap between them is likely to grow even wider as the political process advances (Aaron David Miller, currently on the policy planning staff of the U.S. State Department, *Current History*, Feb. 1989, p. 107; *The Economist*, U.K., 16 Sept. 1989; *The Middle East*, U.K., July 1989; Charles Richardson, *The Independent*, U.K., 8 Sept. 1989; Ze'ev Schiff, *Ha'aretz*, 27 Sept. 1989; Ehud Ya'ari, Israel Television Arab affairs correspondent, *Politica* 28, Sept. 1989).

As long ago as 1985 the PLO monthly *Shu'un Falestiniya* published an article on "Palestinian Military Thinking" by Yazid Khalaf (Sept.-Oct. 1985), with an appraisal of the "new directions" of autonomous activity undertaken by the residents of J/S and Gaza, following what the author viewed as the total failure of Palestinian military strategy. He pointed to an attempt to imitate the tactics employed in Lebanon, on the one hand, and the use of

primitive means, as later became increasingly apparent during the uprising, on the other.

The PLO, which had acquired its status as representative of the Palestinians largely by virtue of leading the struggle against Israel and of its sacrifices, is no longer the only emblem of the struggle. Today it is the residents of J/S and Gaza, who foment and fuel the uprising, who bear the brunt of the struggle; they are no longer inclined to submit to the PLO on matters they regard as their own vital interests.

In an interview with the London-based Lebanese weekly *A-Tadamun* (11 Sept. 1989) Salah Khalaf (Abu Iyad), considered number-two man in the PLO, admitted that "had (the residents of J/S and Gaza) not demanded the (PLO's) political initiative, it would never have seen the light of day."

Dr. Dan Schueftan (a researcher at the Hebrew University's Truman Institute), asserts that "the PLO's positive response to the demand by the residents of the territories extricated it, initially, from the danger that it would be shunted off to the almost irrelevant status of an emigré organization, but confronted it with a danger no less serious." Here Dr. Schueftan is referring to the PLO's commitment to its major power base, the 1948 refugees - as opposed to the constituency on the ground. The subjugation of its policy to the needs of the residents of J/S and Gaza, who are less associated with the PLO's radical goals, would erode this power base and eliminate its primacy in favor of the nascent leadership in the territories or, alternately, in favor of a different leadership drawn from the 1948 refugees, if the PLO deviates too far from their aspirations (briefing for the Backgrounder staff, 16 Oct. 1989).

True, the residents of Judea-Samaria and Gaza have not dissociated themselves from the PLO, nor do they believe that the fate of the 1948 refugees can be disregarded; still, it is clear that their priorities lie elsewhere. It also seems that they do not want the problem of the 1948

refugees to be solved in their domain and at their expense. Comments about the political process made to Kuwaiti papers by Mahmoud Abbas (Abu Mazen), a senior PLO leader and Arafat confidant, illuminate this point: "The non-participation of Palestinians outside the occupied lands in a solution to their problem constitutes an *abrogation of the right of return* and harms the Palestinian cause" (Kuwaiti News Agency, 18 Nov. 1989; see also Backgrounder 262).

The decision by the residents of J/S and Gaza to seize the initiative may recur if no progress is made toward an arrangement that meets their needs, and also under the pressure of the steadily intensifying effort to prevent the uprising from dying down.

Such manifestations of independence fill the PLO leadership with apprehension, since it knows that "the more freedom of action in the diplomatic field given to the Palestinians in the Occupied Territories, the less relevant the role of the PLO is likely to be" (*The Middle East*, Britain, July, 1989). "People on the outside may be afraid of losing control," asserts the Jerusalem Palestinian journalist Daoud Kuttab (*Ha'aretz* Weekend Magazine, 29 Apr. 1988).

Hence Abu Iyad's unequivocal remarks concerning the proposals for an Israeli-Palestinian dialogue in advance of elections in Judea-Samaria and Gaza: "It is unthinkable... that a delegation of Palestinians from the occupied territories assume responsibility for conducting negotiations with Israel." The PLO fears the consolidation of a leadership that would be too independent and too strong for its tastes on the morrow of free and democratic elections in J/S and Gaza.

The PLO's fear of losing its leading role is also reflected in its decision to prohibit all meetings between local leaders and Israeli politicians and officials (Leaflet No. 45; Arafat in an interview with the Saudi paper *a-Sharq al-Awsat*, 9 Sept. 1989). This is also one of the reasons for its call to slow

down the wave of murders of Palestinians by fellow Palestinians, a purge originally incited by the PLO itself (see below). The organization was taken aback when it lost control of this bloody campaign matter to elements within the territories that do not heed its dictates - and not on moral grounds!

Dr. Shaul Mishal (op. cit.) mentions that in 1976 PLO supporters were elected as mayors of cities in J/S and Gaza. But when these local leaders (organized as the National Guidance Committee) began making far-reaching demands on the PLO and placing local interests at the top of their agenda the PLO took fright at their excessive independence and began to build up an organizational infrastructure to impede the trend.

The PLO's reluctance to embrace the elections idea being discussed today is also rooted in the potential for divisiveness and disintegration that would accompany such elections. Free competition is liable to bring ideological quarrels and personal rivalries among activists in J/S and Gaza to a boiling point, to the extent of melting the welds that have united the populace since the uprising broke out. Initial fissures are already visible, both within the internal leadership and between the leadership and the general public, as we shall see below.

A Turning Point in the Uprising

A. Internecine Terror

"The killings of persons not clearly identified as 'collaborators' makes the violence senseless and arbitrary, Palestinians say, destroying the feeling of common purpose forged during the intifadah. The silence of the PLO about the killings has added to the sense of confusion" (Joel Greenberg, *Christian Science Monitor*, 21 Oct. 1989).

Patrick Bishop of the *Daily Telegraph* (29 Oct. 1989) claims that Fatah, Arafat's organization, is the one responsible for eliminating the largest number of "collaborators." Joel Brinkley of the *New York Times* reported (24 Oct. 1989) about a caché of secret documents uncovered in Gaza, including a letter sent by a senior PLO figure to a well-known Fatah operative in the Gaza Strip, who was arrested recently, named Hamdi Khalil. The letter orders the liquidation of certain "collaborators" including one woman, and grenade attacks on the "enemy." The letter, dated 18 Aug. 1989, spells out in detail how to carry out the attacks, and instructs that they be publicly attributed to the Revolutionary Eagles, because of the ongoing negotiations with the United States. A group of this name did indeed claim responsibility for several attacks on "collaborators."

During the first six months of 1989, half of all violent incidents in J/S and Gaza (murders, assaults, damage to persons and property) involved Arab against other Arabs. These betray the growing difficulty the leadership of the uprising meets in trying to maintain the nationally based solidarity it constantly preaches in its leaflets.

Dr. Shaul Mishal, in a study on the uprising leaflets (*Jerusalem Quarterly* 51, Summer 1989, pp. 71-94) points to "a significant rise in the weight of instructions calling for violent activity in UNC leaflets during [the first year of the uprising]." In the last four months of the year, the proportion was more than double that of the first four months of the year. Mishal attributes this mainly to the decisive role in the uprising of the younger generation, imbued with ideological fervor, political frustration, and a burning desire for radical action.

For example, Leaflets Nos. 25 (8 Sept. 1988), 37 (1 Apr. 1989), 38 (12 Apr. 1989), 39 (30 Apr. 1989), 40 (25 May 1989), 42 (4 July 1989), and 43 (26 July 1989) - all of which were drafted with PLO participation and were disseminated by its media outlets (PLO radio in Baghdad) - call for "purging the ranks" of "agents" and "collaborators", designate special days

for "executing judgment on agents," praise and glorify the "heroes of the shock groups" for their salutary implementation of the "verdicts," "who record the most magnificent verses of the song of praise" (Leaflet No. 40), and call for increasing their number. PLO Radio, broadcasting from Baghdad, frequently alerts the "shock forces" to a specific individual, including name and address, who is to be liquidated (e.g., on 29 Oct. 1989) and add inflammatory slogans such as, "Pursue the agents and traitors and punish them wherever they are" (18 July 1989).

All of these, plus exhortations to attack violators of the UNC's orders (commercial strikes, boycott of Israeli goods), refute the claims of PLO spokesmen (e.g., Arafat in a Cairo press conference *Middle East News Agency*, 21 Sept. 1989; Faez Abu Rahme of Gaza to *Ha'aretz*, 11 Sept., 1989), that the uprising command has spoken out against such actions.

Moreover, in practice PLO spokesmen explicitly justify the murder of "collaborators," and try to restrain the wave of violence only out of fear of losing control and having their authority undermined by people whom they themselves originally incited and encouraged to launch the purge (Khaled al-Hassan to the Saudi *A-Sharq al-Awsat*, 13 Sept. 1989; Bassam Abu Sharif to the same paper, 3 Aug. 1989; Prof. Edward Said, Columbia Univ., in the Spring 1989 number of *Critical Inquiry*, published by the University of Chicago; Faisal al-Husseini to *Yedioth Aharonoth*, 22 Sept. 1989).

Many of the murders come against the background of the tradition of blood feuds, clan disputes, and rivalries among the various political organizations. This is reflected, for example, in the exhortation of Leaflet No. 40 (25 May 1989), "to settle the family and tribal disputes" raging among the residents of J/S and Gaza; and in an announcement by eight Gaza trade unions in Gaza concerning several executions of "collaborators" that were in fact the results of family feuds (the Democratic Front paper *Al-Khuriya*, 8 Oct. 1989). A leading Egyptian journalist, Fathi Anim, warns the Palestinians against "quarrels and rivalries in a society still close to its

tribal origins... The chances of civil war are real; look at what is happening in Lebanon" (*Al-Masa'*, 5 May 1989). A number of Gaza-based organizations and institutions ran advertisements in Jerusalem Arabic newspapers (26 Sept. 1989), calling for an end to the practice of blood vengeance, such as the three murders in the Zeitoun neighborhood of Gaza against the background of a clan feud (*Ha'aretz*, 22 Sept. 1989). *Hamas* (the Islamic Resistance Movement) has complained about attacks on and murders of its supporters by members of various PLO factions within prisons (Ori Nir in *Ha'aretz*, 22 Sept. 1989). In July, 1989, there were street battles between adherents of organizations like the Democratic Front and Hamas supporters in the Tulkarm refugee camp and in the village of Yaabad near Jenin (Ori Nir in *Ha'aretz*, 4 Aug. 1989).

Washington Post correspondent Jackson Diehl (*International Herald Tribune*, IHT, 24 Aug. 1985) reported on the murder of Khaled Mustafa Hirzallah, which even Palestinian activists acknowledged was a political assassination. Diehl also pointed out the different definitions of "collaborator" used by various organizations, some of whom consider any civil servant to be a "collaborator."

The elimination of political rivals is no sudden innovation for the Palestinian national movement. The practice was at its height during the Arab rebellion of the 1930s. It continued during the PLO's reign of terror in Lebanon (before 1982), the PLO's war against the Fatah breakaway groups and Syrian loyalists in Tripoli in 1983 (including the shelling of refugee camps), and, most recently, along with the internecine wave of violence in J/S and Gaza, in the violent clashes and tit-for-tat murders among the various PLO organizations in the refugee camps near Sidon: more than ten Fatah leaders in the Ein Hilweh camp have been murdered over the past year (*Kuwaiti News Agency*, 25 Oct. 1989); there was an attempt on the life of the Fatah paymaster in Sidon (Lebanese television, 1 Aug. 1989); battles between fighters of the Palestine Liberation Front and Arafat's men in the

village of Jedda east of Sidon (*A-Shira'*, Lebanon, 3 July 1989); and battles between Palestinian factions in Rashadiye refugee camp, near Tyre (*A-Shira'*, 30 Oct. 1989).

Between the end of August and early November, reports proliferated about a campaign of assassinations of each other's members in Ein Hilweh waged by the Abu Nidal organization and Fatah, and about the murder of several former senior aides of Abu Nidal who had defected from his organization (Youssef Ibrahim, *New York Times*, IHT, 13 Nov. 1989; *Al-Yom a-Sab'*, Paris, 23 Oct. 1989; *A-Nahar*, Lebanon, 20 Oct. 1989; *Agence France Presse*, 10 Oct. 1989).

In the first 23 months of the uprising (through 8 Nov. 1989), 132 Palestinians were murdered, including 103 in the last five months. To these must be added the hundreds of assaults against individuals as part of the violent enforcement of the leadership's instructions (opening hours of shops, strikes, etc.), extortion of protection money from businessmen, interrogations conducted over several days, including beating and torture, torching of cafes and clubs in order to impose an Islamic lifestyle on the populace, and firebomb and firearm attacks on the homes of suspected collaborators.

The murders are accompanied by hair-raising physical abuse. Yizhar Be'er reported in *Ha'aretz* (3 Nov. 1989) about photographs of the ravaged corpses of victims, photos that no newspaper would ever print, such as the severed head of a woman from Nablus. The "shock forces" cut off both ears of a Palestinian suspected of obtaining a magnetic card so he could work in Israel; former security detainees told a journalist about atrocities carried out by Palestinian prisoners against their fellows suspected of collaboration, within the prison, before finishing them off (Eitan Rabin, *Ha'aretz*, 8 Sept. 1989). Following are some more examples:

- * On 26 Oct. 1989, three masked individuals slit the throat of a midwife-nurse in the maternity ward of Nasser Hospital in Khan Yunis.
- * On 31 Oct. 1989, five masked men attacked two sisters, Sami'a and Suri'a Alkadi, in their home; one died on the spot and the other was seriously injured.
- * On Oct. 20, 1989, Harb Oudeh Harb Issa of the El Boureij refugee camp in the Gaza Strip was axed to death during prayers in the mosque.
- * On 22 Oct. 1989, a teacher in the UNRWA school, Ismail al-Hamas, was seriously injured by axe blows after refusing to go into an alley during incitement to strike.
- * On 28 Sept. 1989, the skull of Salah Issa Jalaita of Jericho was smashed with stones and his corpse thrown into a well.
- * On 28 Sept. 1989, Shehade Khalil Abu Tir had two fingers cut off before he was stabbed to death in front of his family when he stepped out of the mosque in Khan Yunis.
- * On 13 Oct. 1989, Fatma Rizk Shaar of Rafiah had her throat slashed as her family looked on. Arafat's Fatah claimed responsibility for the murder in a leaflet circulated after the incident.
- * On 25 Sept. 1989, Hani Amin Salfiti of Nablus, a volunteer ambulance driver, was beaten to death. His murder triggered unrest between Christians and Muslims in the area.
- * On 24 Sept. 1989, an employee of the UNRWA clinic in Rafah, Said Ziad Abu-Mohsen, was beaten and hacked to death because he was alleged to have obtained an Israeli entrance permit.
- * On 26 Aug. 1989, Assem abd el-Karim Darwish of Kalkiliya was hanged on an electricity pylon.

- * On 13 Aug. 1989, Jamil Taha, a teacher in the village of Bidiyya, was hacked and stabbed to death while his pupils looked on; persons close to him testified that there were absolutely no grounds for accusing him of collaboration (author Haim Guri, Davar, 30 Aug. 1989).
- * On 14 June 1989, Said Mahmud Shehade of Sheikh Radwan in the Gaza Strip, a drug addict, was beaten to death; graffiti asserted that Hamas was responsible.
- * On 20 June 1989, an UNRWA employee from Khan Yunis, Fahd Fawzi Madi, was murdered by club and axe blows.
- * On 1 June 1989, Taleb Kamal Yamin was abducted from his home in Nablus and tortured by masked individuals, who inter alia scorched his body with a burning tire.
- * On 17 April 1989, Nadra abd al-Jabbar Bulat was taken from her home; her shackled body was later found, with sword, knife, and club wounds.

The continued almost daily assassinations of "collaborators" attest that the calls by the Unified National Command and the PLO not to carry out such actions without their blessing are not being heeded.

B. Fissures in the Local Leadership

Controversial developments in the political arena, on the one hand, and the transformation of the uprising from mass demonstrations to point activities by local committees and bands of masked men, on the other, have done much to loosen the ties of national unity among uprising activists. Their internecine imbroglios sometimes preoccupy them more than the confrontation with the external enemy, Israel. As a result, more and more violent measures are required to enforce the leadership's instructions and preserve the spark of the uprising.

The masked street gangs are a new opposition force that has begun to coalesce recently. They ostensibly act under the auspices of the traditional organizations (the Black Panthers on behalf of Fatah and the Red Eagles on behalf of the Popular Front); but many of them do not refrain from displaying blatant contempt of the leaders of their organizations to foreign and Israeli journalists (see, for example, Patrick Bishop, *Sunday Telegraph*, 29 Oct. 1989). Assassinating "collaborators" without coordinating with the leadership is a conspicuous way of undermining its authority. A preacher in a Nablus mosque, Zuheir a-Daba'i, complained to the Kuwaiti *Al-Watan* (20 Sept. 1989) that "in Nablus Fatah has about ten cells, operating under different names. Each acts on its own, with no coordination with the others, and claims that it alone has the authority to lead the uprising and perpetrate revenge on agents." *Agence France Presse* quotes a Fatah member from the Dehaishe refugee camp near Bethlehem (13 Sept. 1989) to the effect that the number of critics within Fatah of Arafat's political line is growing.

Observers note that the relatively well-educated young adults organized in consolidated groups answerable to the United National Command have been replaced (among other reasons, because many of their leaders have been arrested) by other youth with a weaker public consciousness, whose actions are more spontaneous and more violent.

For a better understanding of these phenomena one should take notice of the background of social and economic gaps within the Palestinian society, becoming even wider in the last decade. These exist between the landless refugees and the more well to do town's people (the latter benefitting from expanding business ties with Israel); between an educated, relatively secular elite (becoming bigger thanks to the virtual educational revolution the residents of J/S and Gaza have gone through in the last two decades and mostly still part of the traditional kinship system (the *Hamoula* or extended family), on the one hand and the largely unemployed youth, easily attracted by extremist Islamic groups (70% of the population is under

the age of 35), on the other hand; and between the latter and the merchants (especially in East Jerusalem) who have a clear interest in undisturbed law and order in town.

A certain rupture has opened up between the United National Command and the general public, as manifested in the latter's failure to respond to the calls in Leaflets 43 and 44 (Aug. 1989) to keep children home from school and not to work for Israelis for one week. Nor was there a response to the call, in early October, for "a renewed collective rebellion" (unnumbered leaflet, 4 Oct. 1989).

The masked youths have imposed their reign of terror on the populace and spread an atmosphere of intimidation that creates a further cleavage between the general public and the leadership. Even those who cannot be suspected of having deviated from the nationalist line now express fear for their safety. As was mentioned above, the criteria for identifying "collaborators" have expanded greatly.

On more than one occasions political leaders have been attacked or threatened for meeting with Israelis or with foreign diplomats or heads of state: eleven leaders who met with William Waldegrave, Minister of State in the British Foreign Office, were later visited by armed members of the Popular Front and received threatening letters signed by the Popular Front and Arafat's Fatah (James Dorsey, *Washington Times*, 22 Mar. 1989). In July and early August, 1989, there was a wave of threats against various leaders, against the background, inter alia, of their meeting in Jerusalem with American Middle East envoy John Kelly.

"Deviant" statements, such as that by Bethlehem mayor Elias Freij concerning a possible hiatus in the uprising, also trigger threats: "The shock forces... will surround him so he will not have strength to reappear" (*Al-Khuriya*, Nicosia, organ of the Democratic Front, 22 Jan. 1989); leaflets circulated in Jerusalem and the West Bank accused three leading

personalities (Seri Nusseiba, Ziad Abu Ziad, and Radwan Abu Ayash) of treason (*Agence France Presse*, 19 July 1989); firebombs were thrown at the home of Ziad Abu Ziad, a Jerusalem Fatah supporter (*Israel Television*, 1 July 1989); more than 36 automobiles owned by Fatah members were stoned or torched in July (*Ila Falastin*, a monthly journal close to Hamas and published in California, July 1989, quoting the *Washington Post*); a similar report of threats and attacks directed by leftist organizations against Fatah leaders appeared under the byline of Mary Curtius in the *Boston Globe* (16 Aug. 1989).

The Organizational Infrastructure

The basic organizational echelon in Judea-Samaria and Gaza is the village, street, or neighborhood, embracing a jumble of ideological streams, sometimes within a single clan. The next higher echelon is composed of district or regional Popular Committees, most of whose members are former security detainees. The highest level is the Unified National Command — a weak coordinating body embracing Fatah, the Popular and Democratic Fronts, and the Palestine Communist Party. The UNC is divided into two levels — the "uprising administration," the executive arm, whose approximately 500 members are the liaison with the local committees, and the supreme echelon, 40 or 50 individuals who represent the various organizations (60% of them from Fatah), and including well-known public figures. Each faction maintains contact with its leadership outside the country.

As described above, the supreme leadership has lost much of its authority in the street; the radical Islamic organizations do not obey it, and certain instructions would not be heeded even by the left-wing factions or the Fatah forces active in the field.

As early as the summer of 1987, violent underground groups known as *Shabiba* committees (*Shabiba* is the Fatah youth organization) engaged in imposing social order, especially in the Balata refugee camp near Nablus, and without any clear guidance from higher echelons. These groups constituted the kernel for some Popular Committees and subsequently for the Shock Forces. They staged quasi-military parades, armed with swords and axes and wearing masks of different colors to indicate their organizational affiliation, and lately even donning numbers for mutual identification.

In September, 1988, Fatah's Force 17, headed by Mahmud a-Natour, decided to proclaim the establishment of a **Palestinian Popular Army** to represent it in J/S and Gaza. Naef Hawatme and representatives of other PLO factions came out vehemently against this Fatah move (*Al-Anba'*, Kuwait, 19 Jan. 1989), as driving a wedge between the four organizations that are partners in the Shock Forces and subject to the authority of the Unified National Command.

The establishment of the Popular Army also contradicted the PLO's claim that the uprising is a bloodless revolution, a claim meant to create the image of a non-violent struggle. Viet Cong manuals, video cassettes of instruction in the use of firearms, and uniforms of various sorts were found in the possession of several leaders of the masked youths, arrested in October and November of 1989. The emblem of the Popular Army includes a pyramid of Kalachnikov assault rifles.

Many journalists have reported on the general public's almost total dissociation from these gangs; they quote Palestinians who live in panic that someone might decide they are not acting as they should and scrawl their name, as is the custom, on the walls of buildings, thereby declaring open season on them. These gangs, which have taken over the street, have strong local leaders who do not accept the authority of the local committees operating under the aegis of the Unified National Command.

The professional associations and trade unions established by PLO organizations in Judea-Samaria and Gaza are part of the apparatus set up in the late 1970s, after the dismantling of the National Guidance Committee. This trend acquired further momentum when the PLO was enfeebled in the Lebanese war and sought to strengthen its hold on J/S and Gaza.

These groups often serve as cover for subversive activity and terror. Some of the unions are directly subordinate to Zuheir Monasra, a member of the Fatah command in Jordan, and help rehabilitate individuals released from prison who re-enlist for subversive activity. Ex-prisoners are the backbone of the uprising activists, including 600 freed in the Jibril prisoner exchange in 1985, some of whom had been convicted for particularly heinous terror attacks.

A similar framework is provided by the editorial staffs of Palestinian newspapers in East Jerusalem, many of whose members are not journalists at all but rather ex-prisoners, who use the newspaper as camouflage for their activity. These include Talal Abu Afifa, an editor of *Al-Fajr*; Ibrahim Abd A-Rabo, one of the drafters of UNC leaflets, of the same newspaper; Bishara Khoury (Abu Tariq), an editor of the English-language edition of *Al-Fajr*, who distributed funds and set up organizations of uprising activists. The papers themselves, it should be noted, are totally devoted to the goals of the various PLO organizations and are funded by them.

Similarly, the thousands of Palestinian employees of UNRWA in J/S and Gaza often serve as conduits for PLO funds.

The PLO invests large sums to retain a battery of attorneys who provide a legal umbrella for the uprising, by exploiting effectively all the liberal democratic elements of Israeli law and policy.

The financing for the uprising (tens of millions of dollars a year), forwarded from the PLO offices in Kuwait or Libya, is frequently transferred by bank drafts to the account of the 12 licensed moneychangers in Jerusalem (so there is no need to send cash) or through sympathetic foreigners. The masked gangs, as noted previously, also stage "private fundraising drives" among Palestinian businessmen.

To sum up, the many-tentacled organizational infrastructure established in J/S and Gaza by the PLO's member groups do indeed constitute an emblem or image of partial sovereignty for the population. As we have seen, however, there is no single leadership, but rather hundreds of squabbling local "governments." The growing strength of independent radical Islamic groups (see Backgrounder 264), the massive increase in terrorist operations by gangs of thugs rebelling against the leadership's authority, and the alienation between these gangs and the society they are terrorizing to the point of generating a crisis of confidence between the populace and the leadership - all these cast a shadow over the democratic statehood of any future framework towards which the residents of Judea-Samaria and Gaza might aspire.

Sources for this chapter:

- * *The Economist*, 16 Sept. 1989.
- * Charles Richards, *The Independent*, U.K., 8 Sept. 1989.
- * Ori Nir, *Ha'aretz*, 13 Mar. 1989, 4 Aug. 1989, 29 Aug. 1989, 20 Oct. 1989, and 3 Nov. 1989.
- * Yizhar Be'er, *Ha'aretz*, 31 Aug. and 10 Nov. 1989.

- * Dr. Elie Rekhess, Dayan Center, Tel Aviv University, "Newspapers in the Territories – A Political Profile," *Sekira Hodshit* (monthly magazine for IDF officers), No. 1, 1987.
- * Avital Inbar, *Davar Weekend Magazine*, 20 Oct. 1989.

The Left-wing Organizations and Fatah

A. Left-wing organizations: Within their ranks a distinction must be drawn between the rejectionist organizations based in Damascus and George Habash's Popular Front, Naef Hawatme's Democratic Front, and the Palestine Communist Party, led by Suleiman a-Najab, which, since the Palestine National Council (PNC) meeting in Algiers (1987), have been represented on the PLO Executive Committee.

The rejectionist organizations (Fatah dissidents and others) lack a substantial base of support among the inhabitants of J/S and Gaza. One reason for this is that they are totally subservient to Syria and serve its interests, primarily through terrorist activity in southern Lebanon and Western Europe. Prominent among them is the Ahmad Jibril organization, responsible, according to all Western experts, for downing the Pan American passenger jet over Scotland on 21 Dec. 1988, and which maintains close ties with Iran and the Iranian-sponsored terrorist organizations in Lebanon. These organizations reject the path taken by the PLO mainstream and consider its leaders to be traitors. Since the start of the uprising, Jibril's radio station – Radio *Al-Quds* – has reported the operations of Hamas and the Islamic Jihad and broadcasts their communiqués.

The Popular Front and Democratic Front are still based in Damascus (although Hawatme has transferred the offices of his newspaper to Nicosia). But these are veteran organizations, and only Fatah has a larger membership. Their relatively autonomous stance vis-a-vis Syria, the Soviet

Union's insistence on unity in the PLO ranks, and their comparatively restricted support in J/S and Gaza (about 15% of the politically active population) have forced them to support Arafat's line since the start of the uprising. The air of competition in the field between the Fronts and Fatah can be sensed in the remarks of a deportee named Taisir Nasrullah, who bragged in *Al-Istiqlal*, the PLO organ published in Nicosia (Sept. 27, 1989), that 90% of the uprising incidents were carried out by Fatah.

There are of course differences between how the two Fronts hedge their support for Arafat (Habash, it will be recalled, voted against accepting Resolution 242 at the nineteenth session of the PNC); but the disputes between them and Arafat may be summed up in the following points:

1. The Fronts object to any further political concessions that go beyond the resolutions passed by the nineteenth session of the PNC, as construed by them (such as Arafat's Geneva declaration of December 1988) and to any retreat from the principle of a PLO-style international conference; they perceive the Mubarak and Baker proposals, or any direct dialogue with Israel, as "squandering the achievements of the uprising" (Habash, it will be recalled, even threatened to assassinate Mubarak — *Times of London*, 10 Oct. 1989).
2. The Fronts emphasize the uprising, terrorist activity along Israel's borders, and even stepping up the participation by Israeli Arabs in the uprising as ways to alter the balance of forces. Popular Front spokesmen have recently explicitly called for a transition to the use of firearms in the uprising: "Revolutionary violence" in order "to increase the number of enemy lives lost... so he can no longer live with it" (Habash to *Al-Anba'*, Kuwait, 21 Oct. 1989).
3. The Fronts stress the need to improve relations with Syria as a strategic ally.

4. The Fronts demand extensive "democratic reforms" in the PLO institutions, while sharply criticizing the internal procedures and corruption within the PLO apparatus. In this context, the desire to prevent the left from strengthening its position in the PLO institutions is one of the reasons that the provisional government resolved upon by the nineteenth session of the PNC was never established.

It should be noted that the Democratic Front occupies a kind of middle ground between Fatah and the Popular Front. Even within the Democratic Front itself a schism is perceptible today between the man who has represented it in the PLO institutions for several years now, Yasser Abd a-Rabo, and the organization's leader, Hawatme.

As for the Palestine Communist Party, as long ago as the early 1970s it abandoned its previous position on the armed struggle and established its own military arm, Al-Ansar. One of its members was Taisir Aruri, deported in August, 1989 as involved in providing logistical and financial support for uprising-linked violence.

B. Camps within Fatah: Fatah is Arafat's own organization and the largest faction within the PLO. Around the time of the most recent Fatah convention (August 1989), groups among those representing J/S and Gaza, as well as the military wing of Fatah, received wide publicity when they called for organizational changes and an escalation of terror. They also took exception to several of the formulas adopted by the 19th session of the PNC and to the line guiding the dialogue with the United States (John Cooley, *IHT*, 12 July 1989; *Middle East International*, U.K., 20 Oct. 1989; see also Backgrounder 262).

This opposition line is represented in the uppermost echelons of Fatah itself by leaders such as Abu Iyad, Farouk Kaddoumi, and an important Palestinian personality in the United States, Prof. Ibrahim Abu Lughod, a

member of the PNC and the Fatah Revolutionary Council (the two last are former members of the Ba'ath Party).

CONTEMPORARY MIDEAST BACKGROUNDER

to:

noe 120 10/10/89

date: October 1989

3325
Backgrounder No. 262

The PLO between the Geneva Declaration and the Fifth Fatah Conference

(14 Dec. 1988 – 8 Aug. 1989)

Introduction

The PLO calls the "declaration of independence" and "political communiqué" adopted at the 19th session of the Palestine National Council (PNC; 15 Nov. 1988) a "peace program." Most commentators, as well as the U.S. administration, have pointed out the fuzziness, obscurity, and rhetorical tricks that characterized PNC formulas regarding all matters essential to the peace process.

Arafat's declaration, at his Geneva press conference on 14 Dec. 1988, as to recognition of Israel (following his speech to the UN General

– Please see Backgrounders Nos.: 57, 66, 77, 87, 96, 110, 121, 130, 145, 154, 158, 184, 199, 202, 216, 244, 245, 250, and 253.

- 1 -

**Media
Analysis
Center**

P.O. B 13169 Jerusalem 91131, Tel. 705344/5

Assembly, which also had its quota of evasiveness), qualified the PLO, in the eyes of the U.S. administration, for a dialogue; but as the *Times* (London) wrote in its leader, one "cannot expect that well-founded Israeli mistrust to melt away so quickly. No government could risk the survival of its country on the basis of a few well-sounding speeches by Yasser Arafat" (20 May 1989).

Next came the resolutions ("the political platform") of the fifth conference of Fatah, Arafat's organization, which constitutes what is known as the "PLO mainstream" (8 Aug. 1989); these gave official sanction to a position antithetical to the Geneva declaration's recognition of "the right of all peoples in the Middle East, including the Palestinian state, Israel, and other neighbors, to existence and security." The stance taken by the conference is in fact consistent with what can be found, explicitly or implicitly, in the PNC formulas and in many statements by PLO leaders. Even the U.S. administration, according to the State Department spokeswoman, is of the opinion that the program of the Fatah conference "has opened questions concerning Fatah's commitment to concessions and understanding of peace."

To offset the negative reactions to the Fatah conference resolutions, PLO spokesmen published, four days after the end of the conference (*PLO Radio*, Baghdad, 13 Aug. 1989) a "final communiqué" that attempts to create a more positive impression by glossing over several of the cruder expressions while repeating the basic points of the resolutions. Thus, the text of the "political platform" broadcast by *PLO Radio* on 9 Aug. 1989, must be seen as the binding resolutions of the conference.

Consistency in Statements

Alongside the official resolutions of PLO institutions, considerable importance must be attached to statements to the media by the organization's leaders. These frequently constitute an explanation and commentary on their formal statements. An analysis of statements made by members of the "PLO mainstream," done for the U.S. State Department by the *Foreign Broadcast Information Service (FBIS, Analysis Report, 28 July 1989)* concludes that since the PNC resolutions in November 1988 PLO spokesmen consistently and on the whole express their adherence to the principles adopted by the PNC, both in the Western and in the Arab press.

This conclusion can be criticized in several respects:

(1) The study itself mentions many statements to the Western press that do not adhere to the "moderates" principles, such as the PLO media's failure to note Arafat's Paris declaration about the "obsolescence" of the Palestinian Covenant. The study ignores an inconsistency on an even more important subject - the Geneva declaration about recognition of Israel. The study does, however, include as an appendix Arafat's statement to *Der Spiegel* (26 Dec. 1988), which mentions recognition of Israel, while Abu Iyad denies it in an Arab paper (*Al-Watan*, Kuwait, 11 Feb. 1989). But Arafat, too, refrained from mentioning recognition of Israel in a wide-ranging interview with an Arab paper, which reviews the PLO's position on all questions related to the political process, shortly after he had made his declaration (*Al-Watan*, Oman, 25 Dec. 1988). In accordance with the researchers' thesis, this interview, which is presented by the study as an example of consistency in the statements of PLO leaders, could be expected to contain some reference, even if only an allusion, to his Geneva declaration.

Moreover, not only does the Geneva declaration receive no confirmation by other PLO leaders, it is not even mentioned in the "political platform" of the Fatah conference. A *Los Angeles Times* editorial (*IHT*, 6-7 May 1989), noting the contradiction between Arafat's Paris statement about the Covenant on 3 May 1989, and what his spokesmen said in English the next day, points out that "the PLO's readiness for peaceful coexistence with Israel became more convoluted and his predilection for evasive talk more striking."

(2) When it comes to terrorism, inconsistency can be found not only in action versus words (see below) but also in statements made to the Western press. In contrast to pledges by various PLO spokesmen to the Western press that the PNC decisions required the PLO to cease terrorist operations, Abu Iyad, the PLO's number two, in charge of its security apparatus, told a Western newspaper (Juan O. Tamayo, *Miami Herald*, 16 Mar. 1989), that "we have given no promise to anyone (to renounce the armed struggle)."

(3) The FBIS study admits that some statements deviate from the line set in November 1988, but holds that these are not representative of the PLO position and calls them "anomalies." But, as we shall see below, not only are these statements frequent and made by PLO leaders, they coincide with a closer reading of the formulas of the 19th PNC session as well as those of the Fatah conference. The weight of the moderate statements sinks even lower in view of the study's own conclusion that a major motivation for such moderate statements was "PLO efforts to build a positive international image" and not necessarily an internal conviction. This idea was made explicitly by Arafat's adviser, Bassam Abu Sharif, who is quoted in the study, in an interview with *A-Sakhrāh* (Kuwait, 6 Dec. 1988): "We agreed to the (PNC's political) communiqué... because we want the support of world public opinion."

Dr. Asher Susser, head of the Palestinian Department at the Dayan Center of Tel Aviv University, explains that the inconsistency in PLO statements derives from two different perceptions of time within the PLO: on one hand, the PLO feels the need to show moderation, in order to achieve political gains; on the other, the intifada strengthens its faith in the future. "In the long term," explains Dr. Susser, "many PLO officials feel they can achieve victory over Israel, so they are reluctant to categorically renounce the goal of liberating all of Palestine, and they hope, ultimately to include the present state of Israel in a future Palestinian state" (quoted by Robert Pear of the *New York Times*, *IHT*, 3 May 1989).

(4) The study points out that statements directed at the Arab world, even when they accord with PNC principles, usually include harsh rhetoric and condemnation of Israel and the United States, which the PLO avoids in the Western media. Prof. Yehoshua Porat of the Hebrew University, a student of the Palestinian national movement, suggests (in a symposium held by the Dayan Center for Middle East Research, *Monthly Review*, Hebrew, 10 Sept. 1989) that the PLO's extreme rhetoric (as reflected also in the "political communiqué" of the 19th PNC) not be ignored. He believes that this is one of the lessons to be learned from the peace agreement with Egypt, where it transpired that the extremist rhetoric against Israel, common among the Egyptian elite, is a true reflection of the absence of any genuine process of reconciliation. Prof. Porat asks: "If we are really like this (a racist, fascist, thieving state, born in sin, as the PLO describes us), then we certainly do merit an all-out war to destroy us." Formulations like these join with other factors that, in Prof. Porat's opinion, raise doubts about the "possibility of the idyllic and optimistic interpretation" of the PLO's position by several observers.

The Forces that Influence the PLO's Position

Prof. Porat (ibid.) does agree that there has been "a change in the PLO's pragmatic orientation," but he is skeptic (as we shall see below) concerning the degree of moderation of some of its basic formulations. This state of affairs results, inter alia, by internal and external forces that influence the PLO and that must be taken into account when assessing its position.

The Internal Forces: Here he mentions the Popular Front and the Democratic Front, which are currently represented on the PLO executive committee; the breakaway factions based in Damascus; and the radical Islamic organizations in Judea-Samaria and the Gaza District – especially Hamas – who support a *jihad* to destroy Israel and who contend with the PLO for the loyalties of the same pool of Palestinian nationalists. Given the powerful social message of these organizations, over and above the nationalist message, some believe that "there is a distinct possibility that, in the future, the fundamentalist stream will present a real threat to the PLO's supremacy" (study by Dr. Ziad Abu 'Amr of Bir Zeit University, quoted by Ori Nir in *Ha'aretz*, 22 Sept. 1989).

A radical minority in the PLO has a long history of spoilsport actions whose implications vastly exceed its importance in the population at large (as in Jordan in 1970 and the PLO's intervention in Lebanon). In this context, one should remember the radical mood of the alienated and frustrated younger generation in the refugee camps, especially in Lebanon.

Note that there are opposition groups within Fatah itself, such as those centering around Farouk Kadoumi and the military men, who constitute about half the organization's membership and were critical of the leadership at the last Fatah conference (Patrick Taylor, *Washington Post*, *IHT*, 17 Aug. 1989).

Prof. Porat (op. cit.) doubts "whether Arafat can actually implement his personal statements," a case in point being his attempt to have his agreement with Jordan ratified by the PLO executive committee in Kuwait in 1985.

External Forces: The external forces that influence the PLO must be viewed in the context of the pan-Arab dimension of the conflict. Dr. Dan Schueftan, of the Truman Institute in Jerusalem who focuses on Arab politics, especially in relation to the Palestinian question, believes that even in the period of the intifada, which returns the Arab-Israeli conflict "to the setting it left in the 30s... the conflict was not and cannot be merely 'Palestinian-Zionist,' since it is impossible to eliminate from the strategic, political, and psychological equation the fact that Israel resides in the heart of a region populated by millions of Arabs and on the periphery of hundreds of millions of Muslims"; the dispute, according to Dr. Schueftan, exists in a strategic environment where the scales are tipped in favor of the Arab states, whose threat to Israel is not realized at this stage only because of Israel's deterrent force (briefing to Backgrounder staff, 16 Oct. 1989). Past experience reveals the ability of the Arab consensus to foil plans for settling the dispute.

According to Prof. Porat (op. cit.), there are forces in the Arab world that are of necessity pushing the PLO's stance in a more extremist direction; among these is Syria, which enjoined the cooperation of about half of the PLO's fighting force in its battles against Arafat in Lebanon, which in 1983 led to the schism within the PLO.

One of the roots of the continuing influence of these forces is an important ideological principle - the Arabness of Palestinian identity, as Prof. Porat stresses. Not only do the Palestinians routinely refer to themselves as "the Palestinian Arab people,"

every document of the Palestinian nationalist movement, from its inception, emphasizes its Arab affiliation and its ambition for independence in the context of overall Arab unity. According to the 1988 declaration of independence, "the State of Palestine is an Arab state; it is an integral part of the Arab nation, of its heritage, its culture, and its aspirations to realize its goals of liberation, development, democracy, and unity."

The Fatah conference's political program (*Radio PLO*, Baghdad, 9 Aug. 1989) speaks of "the realization of Arab bonds of brotherhood and pan-Arab affiliation (*qaumiyyah*)"; the PNC Chairman, Abd el-Hamid a-Sayih, speaks of "the deeper stage of the unity program, not only in Palestine but in the entire Arab homeland" (*Al-Anba'*, Kuwait, 6 Mar. 1989).

The emphasis on independence, despite the above, springs, in Prof. Porat's opinion, from the fact that "it is easier to speak to the Western world in terms of a people, whose very existence is anchored in a certain territory over which foreigners rule and in which foreigners reside, since Western nationalist concepts are first and foremost territorial" – unlike Arab nationalism, which rests on historical and cultural-linguistic foundations.

The Phased Program

Some assert that the 19th PNC's acceptance of the UN partition resolution (resolution 181) of 29 Nov. 1947 amounted to an abandonment of the phased program and the idea of "a democratic state" in all of Palestine, and even an abrogation of the Palestinian Covenant (Article 19 of which declares the partition resolution null and void).

The Fatah conference made no mention of the acceptance of the partition resolution. Its political platform mentions only the declaration of independence; as for partition, it actually repeats in

a similar formulation that "in 1948, the crime of the partition of Palestine was perpetrated and the state of the Zionist entity established."

Dr. Asher Susser, of the Dayan Center at Tel Aviv University, has pointed out (see Background 253) that the PLO's declaration of independence makes no mention, with regard to the partition resolution, of realizing "self-determination" but only of "national independence and sovereignty." This means that the attainment of independence and sovereignty does not exhaust the right to self-determination, as the PLO understands this. What the latter concept means is expressed by Arafat in his speech marking "Land Day" (*Voice of Palestine*, Algiers, 31 Mar. 1989): "The holy soil of Palestine shall always remain Palestinian Arab."

Moreover, the absence of any reference to the 1967 borders as the borders of the Palestinian state, signifies, in Prof. Porat's opinion, that the belated acceptance of the partition resolution, 41 years later, does not imply acquiescence in the principle of partition unlinked to the partition-plan borders (which cut through Israel within the Green Line). The paragraph in the declaration of independence dealing with resolution 181 is followed by a reference to "the Israeli occupation of the land of Palestine" (in general) and to the refugees' right of return.

Many statements by PLO leaders reflect adherence to the **phased program of 1974** and its final objective – the establishment of "a democratic, secular state" in all of Palestine.

Arafat, in a comprehensive interview with the Jordanian *A-Rai* and the London-based *Al-Quds al-Arabi* (10 Oct. 1989), said that "we have nothing new to add in 1988 that was not already said in 1974." Khaled al-Hassan, Arafat's senior adviser, stated that "the decisions taken by the PLO in Algiers are a compendium of all PNC decisions adopted since 1974" (*Al-Ittihad*, UAE, 17 July 1989; similar

language was used by Dr. Nabil Sha'ath, Arafat's adviser on international affairs, to *Al-Ussbu' al-Arabi*, 12 Dec. 1988).

Statements made by the same leaders on other occasions make it clear that their testimony must be taken in its strictest sense. Arafat, in his Geneva speech of 13 Dec. 1988, mentioned his dream to establish a democratic Palestinian state, while endeavoring to present this dream, taking into account the sensibilities of his audience, as compatible with Israel's existence:

Khaled al-Hassan, in an interview with the Saudi *Al-Medina* (2 Jan. 1989) explained that "there has been no change, only the substitution of an indirect strategy for a direct one... The Palestinian people has not abandoned its great objective of a unified Palestine." In an interview with *Al-Anba'* (Kuwait, 7 Sept. 1989), he vilifies Israel at length, calling it a foreign transplant in the region (see below, last section), and expatiates on the democratic state, where there will be room only for Arab Jews (meaning only the Sephardic Jews, see below) and which will "be naturally devoid of Zionism." Salah Khalaf (Abu Iyad), number two in the PLO hierarchy, is a staunch supporter of the phased program: "We swore to liberate Palestine before 1967. We shall restore Palestine step by step, and not in one go" (*Al-Anba'*, Kuwait, 6 Dec. 1988). Nabil Sha'ath states, in the same paper (28 Mar. 1989): "I wish to liberate part of the Arab land and this cannot be done through war. This is a struggle that will last for generations, and we shall leave the task of liberating the rest. Elsewhere he promises: "We shall not abandon our dreams of a democratic state in all of Palestine" (*A-Siyassa*, Kuwait, 29 Jan. 1989).

The PLO's senior spokesman in Judea and Samaria, Faisal Husseini, told the PLO quarterly *Journal of Palestine Studies* (Summer 1989): "Who can guarantee that our children or grandchildren fifty years from now will not ask why we haven't chosen the democratic,

secular state (rather than a two-state solution)?" In an interview with *Al-Mauqif al-Arabi* (Nicosia, 7 May 1989), he explained that "the integral Palestinian state (the democratic state – put in prathesis in the original text) will be set up through peaceful political activity."

Evidently the leaders of the organizations currently sitting alongside Arafat on the PLO's executive committee, the three "Fronts," wholeheartedly support the phased program. Arafat's representatives at the talks with the U.S. ambassador in Tunis, Hawatmeh's deputy Yasser Abd a-Rabo, believes that "the Israelis cannot become an integral part of the region... The problem created by the realization of Zionism as an ideological concept will be the subject of contention in the future (*A-Dirasat*, Paris, 12 June 1989).

Prof. Rafi Yisraeli ("The Arabs of Israel: A Drive for Change after Disaster," *Nativ*, July 1989) points out the connection between the PLO's claim to represent all Palestinians throughout the world and the phased program: even were the PLO to abandon it, "its very claim to represent all Palestinians, when only a third of them live in the territories of its state in Judea-Samaria and the Gaza District, ensures the continued fostering of the dream of destroying Israel."

Dr. Dan Schueftan (op. cit.) enumerates four main elements in the Palestinian equation: the refugees of 1947-48; the Israeli Arabs; the Arabs of Judea-Samaria and the Gaza District; and the Palestinians in Jordan (briefing to Backgrounder staff, 16 Oct. 1989). For the purpose of the present discussion, we must point out the serious implications of the PLO's claim to represent the Arabs of Israel, as another instrument for realizing the final objective of self-determination.

The leaflets of the Unified National Command (UNC) in Judea-Samaria and the Gaza District, as well as the PLO media, frequently address the Arabs of "our occupied land from 1948," in the Galilee,

the Triangle, and the Negev, urging them to take a greater part in the intifada. *PLO Radio* (Baghdad, 8 Oct. 1989) notes its spread to "the Triangle, Galilee, and Negev, stressing the unity of our people's struggle for the total independence of the homeland." To understand this, we have to bear in mind that today, "a central pillar in the political world view of Israeli Arabs is the blurring of the boundaries separating the struggle for civil rights and the nationalist struggle" (Dr. Elie Rekhess, student of Israeli Arabs at the Dayan Center, in his article "The Arabs of Israel and the Arabs in the Territories, Political Affiliation and National Solidarity, 1967-1988," *The New East*, Hebrew, Nos. 125-128, 1989). Unlike many minorities the world over, here we are dealing with a minority that is part of a vast majority that surrounds the state in which it lives and part of which, at least, calls into question the legitimacy of that state.

The Right of Return

"The realization of the national rights of the Palestinian people, especially the right of return, self-determination, and the establishment of the Palestinian state on Palestinian soil, with its capital Jerusalem" - this is the standard PLO formula which also appears in the resolutions of the Fatah conference. The right of return, which always heads the list of rights, receives two more mentions (as it also does in the resolutions of the 19th PNC); it is found in most UNC leaflets and is the ostinato of Palestinian propaganda, poetry, and literature of recent years.

The right of return has often been described as "holy" (Faisal Husseini in *Al-Ussu' al-Arabi*, 13 Feb. 1989) and as a "divine right" granted by God (Ahmed Sidqi A-Dajani, *Al-Ukaz*, Saudi Arabia, 1 Sept. 1989), which is not negotiable (the PLO observer at the UN, Labib Terzi, in an interview with *Ha'aretz*, 20 Dec. 1988).

Prof. Yehoshua Porat (op. cit.), who sees this assertion of the right of return as the "most problematic point" in the resolutions of the 19th PNC, doubts whether, in view of "the customary degree of freedom of opinion and debate and freedom of decision in the Arab world... one person would be allowed to return while another receives compensation, as he chooses," as stipulated by UN Resolution 194 of December 1948. The declaration of independence, says Prof. Porat, places the right of return on the same level as the right to independence - "within and without the homeland, in the near and far diasporas, the Palestinian Arab people has not lost its belief in its right of return and its right to independence."

Dany Rubinstein, the Arab affairs correspondent for the Israeli daily *Davar*, who is currently engaged in a comprehensive study of the right of return, explains the situation as follows:

"If in 40 years the inhabitants of the West Bank have not managed to rehabilitate the inhabitants of the refugee camps in their midst, there would seem to be no chance of their absorbing additional refugees from abroad. The refugees of Ein Hilweh would have no reason for relocating from one refugee camp to another, merely because the second is under independent Palestinian rule. Thus, the problem of 'return' could remain a time-bomb and would not be solved by any form of Palestinian independence... Without 'return,' much of the glue that cements the various segments of the Palestinians would disappear. On the ideological plane, at least, Palestinian nationalism cannot surrender the principle component of its *raison d'être*." (*Politika*, Hebrew, 28, Sept. 1989)

Even if one can find, here and there in the statements of PLO leaders, references to the right of return as the right of individuals rather than a collective right, and applying only within the borders of Judea-Samaria and the Gaza District, these are not reflected in the Fatah conference resolutions.

The subject of return takes on added importance given the demographic facts on the ground - only one-third (1.6 million persons) of the Palestinians live in Judea-Samaria and the Gaza District, including some whose origins are within the Green Line (most of the remaining two-thirds, as well as most of the PLO leadership, also originate from within the Green Line). The PLO claims to be the exclusive representative of all these. The objective hardships of the refugees in the camps, and their rejection by the Arab states (including repression and massacres) and even by the more established population of Nablus and Hebron, turn them into a large human reservoir imbued with a fervent desire to return.

These refugees, whose status and sense of belonging can be restored only by return, constitute an enormous potential for undermining the Jewish identity of the State of Israel (even if only a minority return), as well as for irredentism and the "peaceful" realization of the PLO's phased objective. If a Palestinian majority, including Israeli Arabs, were to come about, it would make no difference whether they returned as individuals or even if they declared that they recognize the State of Israel.

Arafat repeatedly mentions the Palestinians' right of return to "Palestine," "to their land," or even to "their homes" (*Iraqi News Agency*, 22 Aug. 1989; *L'Express*, 28 Apr. 1989; to Israeli journalists, *Davar*, 21 Sept. 1989). A member of the PLO executive, Mahmud Abbas (Abu Mazen), even added, in the same meeting with Israeli journalists, that "he hopes in time to return to his house in Safed" (*Davar*, 2 Oct. 1989). Arafat's senior representative in Lebanon, Ziad Wahba, promises that, as a native of the Galilee village of Sasa, "if the state were established (in Judea-Samaria and Gaza)... I would see it as a victory for Safed, Haifa, and Jaffa; my return to my village in the Galilee would be nearer, and nothing could prevent me from returning, in the framework of some agreement, through the UN, to Sasa and to Acre."

Davar's Danny Rubinstein, writing about the right of return, speaks of the "refugee myth" fostered by the Palestinians: "Even when a Palestinian continues to live in his town, even in the same street - he is a refugee. . . . The third generation of families originating in Majdal (Ashkelon) are 'refugees' in Gaza... a few kilometers from their homes" (27 Jan. 1989). Dr. Dan Schueftan (op. cit.) points out one of the reasons why the 1948 refugees have not come to terms with the loss of their homes inside the Green Line: "They come from a society in which, despite accelerated modernization processes, the extended family's land and village roots are the basis of its members' identity and status, even if they practice liberal professions and live in the cities."

Gaza attorney Raja a-Sorani told the *Christian Science Monitor* correspondent that "no Palestinian will ever feel that Haifa and Jaffa are not really home" (7 Dec. 1988). "Ashkelon will always be my home, and one day I will return there," say Palestinians from the Jabaliya and Al-Mu'azi camps in the Gaza District (*A-Rai al-Am*, Kuwait, 3 Mar. 1989). Lara Marlow, in the *Irish Times* (29 Aug. 1988), reports on the fears of the some 300,000 refugees in Lebanon, originally from the Galilee, that a Palestinian state would not allow them to return to the homes they left behind in their native villages.

What is the map of this return? This can be clarified from the PLO's own publications. Every issue of the PLO weekly *Falastin A-Thawra* has a column, under the heading "Our Land," which includes a map of all of Palestine and describes some village in Israel and its history to 1948, such as Ma'alul near Nazareth, Muftahara in the Hula Valley, Na'alin and Mizra'a near Ramle, and Majdal near Tulkarm, whose lands were "part of the Palestinian coastal plain."

The same weekly published a full-page spread on the back cover of its issue of 1 June 1989, featuring a poem by Rima al-Alami, which speaks of "the voice of victory" and "the song of return" that will resound in the streets of Lyda, Ramle, Jaffa, and Jerusalem. The *Kuwaiti Al-Anba'* (12 June 1989) noted that the verb "return," in its various forms, appears 50 times in a new poem by Palestinian poet and PNC member Mahmud Darwish.

The Abandonment of Terrorism?

One of the points most strongly emphasized in the political platform of the Fatah conference is escalation of the armed struggle:

"We are stronger in our determination to continue our struggle through all possible means – political and military – to liberate our homeland... We emphasize the continuation, intensification, and escalation of armed activity and any form of struggle to eliminate the Zionist occupation of our Palestinian land... Honoring the right of the Palestinian revolution to fulfil the objective of its struggle from all Arab territory... the Arab countries, and especially the confrontation states, are called upon to unite their forces and mobilize their masses against the Israeli aggressor".

In Geneva Arafat spoke, it is true, of "total and complete abandonment of all forms of terror"; but in practice, and immediately afterwards, Arafat and other PLO spokesmen declared their commitment to continuation of the "armed struggle." In this they were adhering the resolutions of the 19th PNC that, in accordance with the Cairo Declaration of 1985, reject only terrorism abroad but not in Israeli territory or from the borders of its neighbors.

Five days after his Geneva declaration, Arafat was already explaining that "I did not mean to give up terrorism... I am committed to what I said in Cairo in 1985" (*Austrian television*, 19 Dec. 1988). As the Fatah conference approached, Arafat stated that "I have not asked anyone to refrain from military action" (*Falastin A-Thawra*, Nicosia, 11 June 1989).

Today, Arafat personally commands the PLO's "Western Front," which is responsible for terrorist attacks within Israel and comprises two separate bodies - "Committee 77" and "Committee 88." His closest aides also head various security set-ups that also engage in terror, such as Force 17 and the special missions unit within Fatah's intelligence organization, commanded by Abdullah Labib.

From the Geneva declaration in December 1988 through early September 1989, various Palestinian groups - almost all of them participants in the 19th PNC who accepted its decisions - perpetrated 11 attempts to infiltrate from Southern Lebanon and attack civilian settlements in Israel. And on 7 Oct. 1989 the Arab Liberation Front announced an attempt to infiltrate into Kibbutz Misgav Am on the Lebanese Border (*An-Nahar*, 9 Oct. 1989).

PLO leaders have not condemned - and in fact have praised - terrorist attacks on civilians, such as the killing of 16 passengers on a Tel Aviv-Jerusalem bus on 6 July 1989 and the stabbing death of an elderly Jewish attorney and wounding of other civilians in downtown Jerusalem on 4 May 1989. Arafat's adviser, Bassam Abu Sharif, promised *Radio Monte Carlo* (6 July 1989) that there would be more attacks like the bus incident, which he refused to condemn. Another member of the PLO executive committee, Abd a-Rahim Ahmed, told the Kuwaiti *A-Siyassa* (4 Oct. 1989), that "any activity that exerts pressure on Israel, whether a stone, a bus, or a Molotov cocktail, will help hasten the turning point." Arafat, in Paris,

refused to condemn the murder of the elderly attorney and categorized it as "self-defense" (*Radio Monte Carlo*, 4 May 1989).

A PLO broadcast from Sa'na described the bus operation as "a heroic kamikaze action, the like of which we have never seen." *The Washington Post* commentator, Jim Hoagland, noted that "the appalling disparity between Yasser Arafat's refusal to condemn the bus incident when asked about it and Shamir's appeal for Israelis not to carry out vengeance attacks against Palestinians cannot be ignored or excused. Shamir and the Israelis have reason to continue to react with distrust to the PLO's alleged conversion" (11 July 1989).

The PLO continues to maintain a terrorist infrastructure in Western Europe, used to carry out attacks against Jewish and Israeli institutions and personalities. These facts came to light after the capture of four PLO terrorists in Sweden in May 1989, charged with a long series of attacks (*Ha'aretz*, 15 Oct. 1989); the arrest in Israel of a Danish woman, Ula Lingsby, about to undertake a terrorist attack (6 July 1989) and, at the same time, the capture in Denmark of a group of a terrorist cell and arms cache linked with the PLO's "Force 17" and the PLO office in Copenhagen (Danish newspapers, *Davar*, 25 Aug. 1989).

The PLO leaders promise to continue the armed struggle: Abu Iyad explained to the *Miami Herald* (16 Mar. 1989) that, as far as armed struggle was concerned, "we have given no promises to anyone"; in an interview with *Al-Watan al-Arabi* (Paris, 21 Apr. 1989) he said that "we shall not halt the armed struggle... We must not abandon our rights of armed struggle from any Arab country (this point also appears in the Fatah conference resolutions) - including the occupied territories of Palestine."

After the Fatah conference, leaders such as Khaled al-Hassan (*Al-Hayyat*, London, 19 Aug. 0, 1989), Bassam Abu Sharif (*Al-Anba'*, Kuwait, 21 Aug. 1989), and Nabil Sha'ath (*Christian Science Monitor*, 7 Sept. 1989) reiterated the PLO's adherence to the armed struggle as the means for obtaining its objective.

The International Conference

The Fatah conference demands "adherence to the principle of an effective international Middle East peace conference with full authority... under UN supervision and auspices and with the participation of the five permanent members of the Security Council and the parties involved, including the PLO, on equal footing."

The PLO is consistent in its opposition to direct negotiations: In "an open letter to the Palestinian people" (*Iraqi News Agency*, 10 Oct. 1989), Arafat declares that, in addition to the PLO's conditions concerning representation, a dialogue with Israel, as proposed by Egypt and the United States, must also be conducted "under international auspices," that is, under UN auspices (a similar line was put forward by Arafat at a press conference in Tokyo, *Agence France Presse*, 4 Oct. 1989, and by Abu Iyad, *Radio Algiers*, 8 Oct. 1989). Nabil Sha'ath, Arafat's political adviser, warned the PLO Central Committee (*Al-Yawm a-Sabi'*, 10 Apr. 1989), that "the idea of direct negotiations is intended to torpedo the idea of the international conference." Abu Iyad does not put much store in negotiations: "We do not agree at all to negotiate on the Palestinian people's right to self-determination; this is our natural and legitimate right" (*Al-Medina*, Saudi Arabia, 7 July 1989). In a similar vein, the Fatah conference speaks of "inalienable and non-negotiable national rights."

Prof. Yehoshua Porat (op. cit.) notes the PLO's loyalty to an international conference as a further reason for suspecting its intentions. The ostensible reason for the opposition to direct negotiations was the impossibility of conducting them with someone you do not recognize; but, according to the PLO itself, this argument is no longer valid. A second reason was the PLO's wish not to negotiate from a position of weakness. Today, the entire Arab world views the intifada as a glorious victory that has changed the situation. Hence, argues Porat, if the PLO nevertheless remains firm in its insistence on an international conference, "perhaps this demand screens the problematic nature of the PLO's position - which has ostensibly recognized Israel... Yet the fact is that the recognition of Israel is not so unequivocal as it would have us believe, whence the insistence on an international conference."

Resolution 242 and Recognition of Israel

The acceptance of Resolution 242 was hedged with qualifications in the political program adopted by the 19th PNC. Its very acceptance was interpreted as indirect recognition of Israel. The Fatah conference decisions do not even mention Resolution 242: "The conference stresses its adherence to the principles and charter of the United Nations and its resolutions, which have emphasized the inalienable and non-negotiable national rights of the Palestinian people." The reference to all UN resolutions on the Palestinian question in fact contradicts the acceptance of Resolution 242, since these focus on the rights of the Palestinians, as defined by the PLO, including the right of return (resolutions 194 and 3236) and equate Zionism with racism (resolution 3337 of 1975).

Moreover, the Fatah conference, by calling for an end to immigration to Israel, reinforces the assessment that the PLO is not prepared to accept Israel's existence: "(It is resolved) to establish a

special committee of the Revolutionary Council to deal with the problem of Zionist immigration to our homeland. This committee will undertake all activities... to prevent Jewish emigrants from being brought to our homeland."

The way PLO leaders refer to recognition of Israel, in the wake of Arafat's Geneva declaration, speaks for itself. Abu Iyad says that "the Palestinians refuse to officially recognize Israel" (*Al-Alam*, London, 14 Jan. 1989). Bassam Abu Sharif told the British monthly *The Middle East* (March 1989) that mutual recognition between the PLO, as an organization, and Israel, as a state, is not feasible, and can come about only in the framework of an international conference; a member of the PLO executive, Jamal a-Sorani, answers a question by an *Al-Alam* interviewer (29 July 1989) that assumes recognition of Israel as follows: "What recognition of Israel? Arafat made no declaration concerning recognition." Faisal el-Husseini explains that the PNC's acceptance of Resolution 242 "does not mean that we recognize Israel's historical and traditional rights but only the reality that two states exist" (*Al-Watan al-Arabi*, Paris, 2 June 1989) - i.e., recognition of Israel's existence but not of its right to exist.

The Status of the Palestinian National Covenant

Abd el-Rahim Ahmed, a member of the PLO executive committee, promised the Kuwaiti *A-Siyassa* (4 Oct. 1989) that in the new program that the PLO was about to adopt, in order to bring about an international conference, "there will be no proposal to rescind the Palestinian Covenant, neither now or at any later time."

A *Washington Post* editorial (2 May 1989) points out that the PLO's attaching its seal, which depicts all of Israel, pre-1967 and post-1967, to its application to join the World Health Organization (6 Apr. 1989) recalls the Covenant: "It is in fact the Palestine of the

Palestinian national movement that declares that the state of Israel null and void."

As mentioned above, Arafat's declaration in Paris that the Covenant is "obsolete" (French *caduc*, 2 May 1989) was not reported by the various PLO radio stations and Arafat forthwith issued a clarification (*Associated Press*, 3 May 1989) that the Covenant remained valid. The PLO's representative in Britain, Faisal Awaida, told the BBC's Arabic service that the Covenant is a constitution and "changing the constitution requires a two-thirds majority of (PNC) members." Gaza attorney Raja A-Sorani warned that "altering the Covenant is tantamount to attacking the PLO, its objectives, and its political positions" (*Al-Qabas*, Kuwait, 9 Aug. 1989).

Khaled Al-Hassan, considered one of the mainsprings of the PLO's political thinking, told the Kuwaiti *Al-Anba'* (7 Sept. 1989) at length why the legitimacy of a Jewish national identity must be denied. Echoing Article 8 of the Covenant, he says that "there is a fundamental opposition between Zionism and Arab nationalism. The democratic Palestinian state will naturally be devoid of Zionism." Sounding like Article 6 of the Covenant, which restricts the right of residence in Palestine to Jews who arrived prior to the "Zionist invasion", Al-Hassan refers to the "Arab Jews" (the Sephardic Jews) who agree with the Arabs, he asserts, in rejecting European Zionism, since "there is an irresolvable contradiction between the Arab and European cultures, from start to finish." Al-Hassan is prepared to include "Arab Jews" in his "democratic Palestinian" state.

The Rejection of Israel's Existence

The type of peace that the PLO currently advocates must be interpreted in light of the definition of the establishment of Israel, both by the 19th PNC and the Fatah conference, as a "historic

injustice," and in light of the denial of the national identity of the Jewish people and the description of Israel and Zionism as the embodiment of evil.

According to the political communiqué of the 19th PNC, the "Zionist entity" is "fascist, racist, and colonialist, based on the theft of Palestinian land and extermination of the Palestinian people" – a formulation similar to that of Article 22 of the Covenant. Arafat, in a speech in Cairo right after the PNC session, stated that "the United Nations has condemned Zionism as a racist and fascist movement, aimed at the whole of humanity (in Resolution 3337 of 1975)... Israel's Zionist face embodies the zenith of neo-colonialism and is a bridgehead for old-style imperialism in the Arab world" (*Middle East News Agency*, 22 Nov. 1988). At the last conference of the Non-aligned Nations, Arafat insisted that the traditional condemnation of Zionism not be omitted from the final communiqué (*Iraqi News Agency*, 7 Sept. 1989); he did not forget to relate his favorite invention to the *New York Review of Books*, concerning the two stripes on the Israeli flag that represent the borders of Israel, from the Nile to the Euphrates.

PLO Radio in Baghdad declared, on 16 July 1989, that the attack on the Tel Aviv-Jerusalem bus "proves that the Zionist entity is a foreign transplant in the region... and has no right to exist, since it is a body that exists outside history and outside logic."

Khaled Al-Hassan (*Al-Anba'* Kuwait, 7 Sept. 1989) believes that Israel, as an "imperialist enterprise," has no right to exist per se, since "Israel's implantation in the region was not the result of Jewish volition but rather the realization of imperialist goals." Zionism, in his opinion, invented its own "political theory that cannot be reconciled even with the Torah... It is a European racist and nationalist ideology... whereas we base ourselves on universalist humanism." He told the Saudi *Al-Medina* that "the

Zionist danger imperils the nation and humanity, so the conflict with Zionism is worldwide... No one has any rights in Palestine except for the Palestinian people" (2 Jan. 1989).

Columbia University Prof. Edward Said, a member of the PNC, following a meeting with Israelis in Washington, said that he "esteems in the main those Jews who reject Zionism." The PLO's official spokesman, Ahmed Abd a-Rahman, describes Israel as an "artificial entity" and as a "vast, armed colony... that puts on the guise of a state among genuine states but is unable to satisfy the universal meaning of a modern state... It follows that the State of Israel... does not exist at all as a state" (*Falastin A-Thawra*, Nicosia, 16 July 1989). In another article, he writes that "Israel is learning the lesson of the Crusader kingdom, which was expelled from Palestine after a span of 100 years... The Jewish historian (Prof. Y. Prawer) declared that (Saladdin's) cutting the Crusaders off from the West was like severing their vital arteries" (*Falastin A-Thawra*, 26 Mar. 1989).

The speaker of the PNC, Sheikh Abd el-Hamid a-Sayih, believes that "our presence in Palestine depends on putting an end to the other culture, because it is a decadent and aggressive one." The PLO's official representative in Morocco, Hassan Wajih, argues (like the Palestinian Covenant) that "Judaism is a religion and not a nation... The PLO has adopted a program for repatriating Arab Jews to their original homelands... We must put an end to the Zionist idea... The Jews have no connection with Palestine... The national factor simply does not exist (*Al-Watan*, Kuwait, 9 Sept. 1989). Khaled Al-Hassan believes that "return of the Jews is linked with the return of the Christians; these are religious matters, which by no means imply the establishment of the State of Israel" (*Al-Medina*, 2 Jan. 1989).

The PLO's official representation in the United Arab Emirates published a communiqué to mark Israel's Independence Day (*Al-Ittihad*, 15 May 1989): "The day on which the establishment of the Zionist entity was declared should be the day for destroying the invading entity."

The PLO's attempt, on the one hand, to be accepted by UN agencies with full official status and, on the other, its annual request, along with the Arab states, that the General Assembly reject Israel's credentials, testify to a desire to replace Israel rather than live alongside it. According to Dr. Schueftan (*ibid.*), "even after this commitment (to destroy Israel) was muffled in its public and official statements at the PNC in Algiers, the identity and character of the PLO leadership and the hard core of its supporters still dictate the need to continue the struggle for all of Palestine."

In the wake of an academic conference held at Carnegie-Mellon University in the United States, with the participation of Palestinian intellectuals, Shlomo Gazit, former chief of IDF intelligence, stressed the recurring refrain of many Palestinian and Arab leaders that Israel must "integrate into the Muslim-Arab world." He asks how this request can be reconciled with recognition of Israel and a willingness to live alongside it, as a different and separate cultural and political entity in their midst. This is yet another expression of their opposition to pluralism and democracy (*Davar*, 16 Aug. 1989).

Leslie Gelb, a former State Department staffer, writes in the *New York Times* (*IHT*, 18 July 1989) of the need to take an honest look at history: "Israelis cannot be expected to take real risks for peace until Palestinian leaders explode the historical myths upon which hatreds rest. No nation can make peace with an adversary whose future is founded on lies."

Why Israel is not Talking to the PLO

THE REAL CONFLICT

For some time now, but particularly during the last year, Israel has been under pressure to negotiate with the PLO. This pressure has been applied not only by those for whom the future security of Israel is of no concern but by some of those who have its interests at heart. Furthermore, it is the sincerely held belief of a section of Israeli public opinion, including some members of the National Unity Government, that sooner or later representatives of Israel will be talking to representatives of the Palestinians close to the PLO. 'Peace is made with your enemies, not your friends' is the basis of their philosophy.

The difference between these opinion formers in Israel and say, European foreign offices, is that they are under no illusions about the nature of the enemy. To begin with no mainstream Israeli politician believes it is possible to negotiate a peaceful solution to the overall Arab-Israel conflict with the PLO. The fact remains that the Palestinian problem is only a part of the conflict which is essentially between Israel and the entire Arab world, with the exception of Egypt. It is an important, difficult and tragic part but still only a part. It is often maintained that the majority of the Palestinians in the West Bank and Gaza want to be represented by the foreign leadership of the PLO. But nobody would argue that the PLO represents Syria, Saudi Arabia, Iraq, Kuwait, Jordan, Yemen and the rest. That is the first and major problem with any peace proposal which perceives the conflict only in terms of the 'intifada'.

The other is the assumption being made outside Israel that the faction of the PLO headed by Arafat really has changed since he declared that it had at meetings following the Palestine National Council meeting in Algiers, November 1988. Those who seek to reassure Israel that Arafat has totally abandoned his dream of presiding over a Palestinian state which includes the whole of Israel, are neither watching nor listening. Fatah leaders, including Arafat himself, repeatedly deny the pledges made in 1988; they continue to initiate and to condone terrorism (i.e. attacks against civilians) and they make it abundantly clear that the small Palestinian state they have assured the world they will settle for, is only the first stage in achieving the aim set out in their Covenant. They still want to recover the whole of the land which is now Israel.

BRITISH PERCEPTIONS

In an article in the Jewish Chronicle for April 14th 1989 William Waldegrave, Minister of State at the Foreign Office talked of "the recognition of Israel by the PLO, its acceptance of a two state solution as final, and its abandonment of terror". According to a Reuter's report, he said in Cairo on November 7th 1989 that Israel could have moved further following PLO concessions. He added, while chairing a meeting in London addressed by Hani-al-Hassan, Arafat's political adviser, on December 11th 1989: "It is against the background of the PLO's renunciation of the methods of terror... that her Majesty's Government has opened relations which are close and constructive with the PLO leadership".

THE WORD AND THE DEED

While Israel's leaders may wish to share these perceptions, they find no evidence for doing so. On the contrary, though the declarations made in 1988 led to the opening of a United States - PLO dialogue, subsequent words and actions by Arafat's faction of the PLO have several times led to US protests. A recent report by Prime Minister Shamir's special adviser on counter-terrorism recorded a continuation of Fatah-inspired attacks against Israeli civilians in the period since Arafat's renunciation. Using strict criteria which excluded non-PLO attacks and any made against military targets, the report listed thirteen terrorist operations ranging in severity from the throwing of hand grenades to the planting of bombs. The targets were all innocent civilians, including women and children. Unless attacks against Israeli civilians are to be categorised differently from attacks against British citizens or any other targets of the politics of violence, these must be recognised as a continuation of terrorism.

Furthermore, members of Fatah were arrested in Casablanca on August 22, 1989 armed with explosives during the visit of the then Israeli Prime Minister, Shimon Peres. Their plan was to attack Jewish targets.

As far as Israel is concerned, the renunciation of terrorism in Geneva in 1988 is as meaningful as that made in Cairo in 1985. That declaration was followed by innumerable incidents within Israel and the territories and major international terrorist attacks, such as the bomb explosion on a TWA airliner en route from Rome to Athens, carried out by operators close to Arafat.

Since the end of 1988 there have been seventeen attacks by PLO-Fatah men and PLO affiliated organizations across Israel's borders and many more attempts which have been frustrated by Israel's defence forces. The deputy leader (Yasser Abd Rabo) of one of the groups responsible, the Democratic Front for the Liberation of Palestine, heads the PLO delegation in the talks with the United States on the basis that he is a 'moderate'.

There is strong evidence to support Israel's belief that Fatah is behind many of the brutal murders of Palestinians in the West Bank and Gaza, designed to deter the local population from working with or for the Israeli civil administration. Indeed, Force 17, the Fatah commando unit led by Mahmud al-Natur (known as Abu Tayeb) one of Arafat's closest associates, has actually claimed responsibility for killing some of the so-called collaborators and has admitted working with fundamentalist groups to carry them out. During his recent visit to London, Hani al-Hassan clearly indicated that such co-operation exists.

In August 1989, the Fatah conference in Tunis passed Resolution Number Five calling for the "continuation, intensification and escalation of the armed struggle to liquidate the Zionist occupation of our Palestinian land".

According to the Kuwaiti newspaper Al-Kabbas (Feb 7) both the United States and Egypt asked the PLO leader to denounce the recent attack on a terrorist bus taking Israelis on a sight-seeing trip to Cairo. Nine civilians were killed and many others seriously injured. But Arafat refused to condemn it. According to the report, the matter was discussed by the PLO leadership but, with only two abstentions, it was decided not to make any statement but to continue to refer to the attack as Israel's responsibility. In fact Abu Iyad (Arafat's second in command) said Israel could expect more such attacks on her people.

These statements have brought a sharp reaction from an influential Egyptian newspaper, Mayo, whose editorials are said to reflect the views of President Hosni Mubarak. Responding specifically to a communique from Arafat's ambassador to Cairo, the paper said (February 12th 1990), "We do not know the meaning of your presence in Egypt while you are covering up on a crime you know more about than us . . . We also do not know how Abu Amar (Arafat) hides his face and tongue".

At the meeting chaired by Mr Waldegrave, referred to above, Hani al-Hassan spoke in moderate terms conceding Israel's right to exist and suggesting the

PLO could accept "modifications to the 1967 borders." However, when he returned to the Middle East, he issued an elaborate disclaimer in an Arabic newspaper (Al-Yaum Al Sabi Dec 25 1989). He said he had not advocated a conciliatory solution and that he did not claim to have given up 77% of the Palestinian homeland thus recognising Israel's right to exist within the 1967 borders.

Later, Arafat's 'Foreign Minister' Farouk Kadoumi assured the Boston Globe (January 19th 1990) that he did not accept Israel's right to exist and that the Palestinian state he thought had been declared in Algiers was based on the 1947 and not the 1967 borders. 'Furthermore,' he added 'What we accept today we will not accept tomorrow'.

Some days earlier, Arafat had embraced the Libyan leader Muamar Gaddafi at a rally in Tripoli and had raised no dissent when Gaddafi declared: "The state of Israel is one of the outcomes of the Second World War and must disappear just as the Berlin wall and other results of that war are disappearing".

This month (February 1990) there have been indications from the Fatah leadership that there will soon be an acceleration of 'the armed struggle outside the occupied territories' (Abu Iyad, Associated Press and Arafat, Reuters).

Two further points need to be made: Arafat has resolutely refused to condemn terrorism where more extremist factions of the PLO claimed responsibility; and he cannot at the same time proclaim himself in control of the PLO while distancing himself from the acts of terror carried out in its name.

ISRAELI PERCEPTIONS

It is incidents and statements like these which consistently set back any chance of a dialogue between Israel and the PLO. And it is against this background that Israel's allies should assess progress in the peace process. Israel can safely assume that these allies share its desire for a peaceful settlement of the Arab-Israel conflict. But it cannot afford any illusions. Faith in good intentions is not enough when security is at stake. Until terrorism against Israelis as well as against fellow Arabs really stops, and all obstacles currently being placed in the way of free and democratic elections in the West Bank and Gaza by the PLO are removed, progress towards a resolution, even of the Palestinian problem will be slow. Since it is Israel which will be taking all the risks, its perceptions of reality deserve sympathetic appraisal.

BRIEFING

{3195}
251.5

12 February 1990

The Arab Anti-Aliya Hysteria

Now that the gates of the Soviet Union have finally been opened to all Jews who wish to leave for Israel, the Arab world has resumed its attacks on aliya - the immigration of Jews to Israel. While pretending that Jewish immigration to the territories is their concern, and apparently convincing others of this, the reality is that the PLO and the Arab countries are opposed to Jewish immigration to the State of Israel. Were the Arabs to have their way, no Jews would be allowed to come to Israel and the country's very existence as the only Jewish state in the world would be jeopardized. Israel would no longer be a home for Jews who flee persecution and for Jews who wish to give expression to their identity in the Jewish state.

The Arab attack on aliya is not new. It was fundamental to the Arab campaign against Israel long before there was an Israel. When the Jews were fleeing anti-semitism in Europe in the twenties and thirties, the Arabs demanded that the gates be barred. On the eve of World War II they succeeded in getting the gates closed. The aim, unsuccessful, was to prevent the establishment of a Jewish state, in any borders.

Since the State of Israel became a reality, the Arabs have not ceased trying to prevent Jewish immigration, for a larger Jewish population, with its enhanced assets and qualitative contributions to Israeli society, is a guarantee of Israel's survival in a region with an Arab population of about two-hundred million. In the fifties and early sixties, before Israel had control of Judea/Samaria and the Gaza District, the Arab countries called upon the Soviet Union to block Jewish immigration to Israel. Jews fleeing persecution and anti-semitism in the Arab countries were forced in many cases to do so in circuitously.

In the eighties, the anti-aliya campaign continued. In 1982, the Arab countries pushed through the UN General Assembly a resolution which inter alia called for a halt to Jewish immigration ... 'the flow to Israel...of human resources' ('The Situation in the Middle East' 37/123/F, 20 December 1982). In its conference in Tunis (August 1989) the Fatah, led by Arafat, decided to establish a special committee to oppose Jewish immigration to Israel (report by Agence France

Presse, 8 August 1989).

The allegation that Soviet Jews are being 'sent' to the territories is baseless. Every Soviet Jew arriving is free to choose where he will live. Israel's policy is one of 'direct absorption' - the immigrant receives financial assistance and then must make his own decisions as to where and how he will become part of Israeli society. Israel's policy is not to channel the immigrant to any specific place of residence. The facts speak for themselves. About ninety-nine percent of the Soviet Jewish immigrants have gone to live in the vicinity of Israel's large cities. Only about one percent have gone to settle in the territories.

The Arab campaign is being launched at a time when peace efforts are underway, when Israel is striving to promote a negotiated settlement through its peace initiative of 14 May 1989, and when Israel is engaged in discussions with the United States in order to pave the way for democratic elections among the Palestinian Arab inhabitants in Judea/Samaria and Gaza. By attacking a cardinal principle on which Israel's very existence rests, by demanding that Jews go anywhere but Israel, and by calling upon the Soviet Union to reconsider its willingness to permit immigration to Israel, the PLO and several Arab countries are resorting to a battle cry of the past. The question may be asked whether the Arab hysteria against aliya is an expression in support of genuine peace with Israel today.

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ירושלים, י"ב באדר תש"ן
9 במארס 1990

אל הנציגויות

העליה מברית המועצות

במצורף חומר בסיסי על העליה מברית המועצות,

שהוכן במשרד להליטת עליה, ובו הסברים ונתונים

מעודכנים למחצית פברואר 1990.

122/9.3.1990/1.06.09

השר לקליטת העלייה

נחונים כלליים

בשנת 1989 הגיעו לישראל 24,656 עולים.

מחוקם :	17,876	עולים מארצות מצוקה
	6,780	עולים מארצות אחרות

העולים מארצות המצוקה נקלטים ב - 2 מסלולי קליטה:

1. קליטה ישירה - (80%)
2. מרכזי קליטה ומרכזי מעבר - (20%)

בשנת 1989 בחרו במסלול הקליטה הישירה 13,566 נפש

מחוקם:	58%	פנו למחוז תל-אביב וגוש דן
	27%	פנו למחוז חיפה והצפון
	10%	פנו למחוז ירושלים וסביבותיה
	5%	פנו למחוז באר-שבע והנגב

לשנת השר לקליטת העליה

עולים ועולים בכח - אשר עלו בשנת 1989, לפי ארץ מוצא וחודש עליה

חודשים	סה"כ	בריה"מ	רומניה	צרפת	צ.אמריקה	ד. אמריקה	אתיופיה	איראן
ינואר	1,203	248	113	101	152	260	28	51
פברואר	1,227	341	164	59	106	315	18	58
מרץ	1,812	476	193	63	108	357	336	123
אפריל	1,205	550	154	55	79	131	14	103
מאי	1,671	613	101	74	118	252	225	105
יוני	1,258	623	77	56	132	120	28	57
יולי	1,829	819	113	108	214	221	47	36
אוגוסט	2,212	940	143	177	276	246	75	44
ספטמבר	2,295	1,232	130	85	258	234	70	71
אוקטובר	2,785	1,520	114	139	152	281	308	69
נובמבר	2,924	1,940	117	85	127	158	118	149
דצמבר	4,235	3,558	88	49	119	121	69	65
סה"כ ב- 1989	24,656	12,860	1,507	1,051	1,841	2,696	1,336	928
ינואר 1990	6,170	4,815	* מתחילת שנת 1990 עלו סה"כ 11,083 עולים (מתוכם 9045 עולים מבריה"מ = 82%)					
עד 21 בפברואר 1990	כ-4913	כ-4230 (86%)						

השר לקליטת העליה

הקליטה הישירה

מסלול הקליטה הישירה אשר החילתו בחודש מאי - 1987 כמסלול נסיוני בהקף מוגבל הפך להיות מסלול קליטת העליה העיקרי. לעומת כ- 755 משפחות עד סוף שנת 1988, הגיע מספר המשפחות בשנת 1989 ל - 3,835 משפחות, ו - 2309 בודדים המהוות כ- 80% מכלל 17,876 העולים הזכאים לבחור במסלול זה.

בחודשים נובמבר - דצמבר 1989 הגיע אחוז העולים שנקלטו באמצעות מסלול זה אף לכ- 85% מכלל העולים הזכאים, משמע, רובה המכריע של העליה.

"הקליטה הישירה" התקבלה כאלטרנטיבה לשיטת מסגרות המעבר (מרכזי הקליטה), ולפיה יוצא העולה מידית עם הגיעו, למסלול קליטה המותווה על ידי רצונותיו והעדפותיו כשהוא נעזר בשירותי משרד הקליטה הן בהדרכה, עצה, וטיפול בבעיותיו השונות והן בתקציב קליטה בצורת "סל" העומד לרשותו במשך השנה הראשונה ומשמש אותו על פי שיקוליו ובחירתו.

גובה "סל הקליטה" נקבע בהתייחס לעלויות ממוצעות המקובלות בשיטת מסגרות המעבר ושיעורו מותנה בגודל המשפחה ובהרכבה (לדוגמא, "סל הקליטה" למשפחה בת 3 נפשות עומד על כ- 22,000 ש"ח לשנה הראשונה).

במהלך תקופת ההתנסות עבר ה"סל" עדכונים שונים כאשר השאיפה הבסיסית היא לפשט את הקצאת האמצעים ולהעמיד לרשות העולה את התקציב המוקצה לו בלא להתנותו באישורי ביצוע, קבלות וכו'.

כאמור בוחר העולה את דרכו באורח עצמאי. הקצאת הסך התקציבי המוגדר כ"סל קליטה" בלא להתנותו באשורי ביצוע, עשויה להוות מנוף עיקרי בהכוונת העולים לערי פיתוח וישובים פריפריים. זאת ע"י העמדת דירות ציבוריות בשכ"ד לרשות העולים בדרך שתהווה הטבה כספית משמעותית (ההפרש בין גובה שכר הדירה בעיר הפיתוח לבין הסך המוקצה בסל הקליטה).

בכך אף ניתן יהיה להעזר באלפי הדירות הפנויות המצויות בערי הפיתוח לצורך קליטת העליה.

מן הנסיון שנצטבר ניתן לסכם את יתרונות השיטה:

א. בחירת מסלול קליטה התואם את רצון העולה. לדוגמא, בידו להחליט אם ברצונו לגור באיזור המרכז או לפנות לפריפריה ובכך להותיר בידיו חלק ניכר משכר הדירה המוקצה לו. כך לגבי השימוש במלונות, מתווכים וכו'.

השר לקליטת העליה

ב. העולה ממחר להתנסות במציאות החדשה. הכרותו עם הקהילה הקולטת - מיידית הוא ראשי לפעול להקלטות בתעסוקה בלא להמחין לסיום האולפן וכו'.

ג. מנקודת ראות המערכת הקולטת, לגבי רובם המכריע של העולים הגישה החדשה יעילה, בחייבה את העולים ליוזמה עצמית רבה יותר במציאת דרכם והיא מאפשרת הסתייעות בציבור הרחב: קרובים, ידידים, ומחנדים.

ברור שקיימת אוכלוסית עולים מסוימת שהמסלול החדש אינו מתאים להם. המדובר בעיקר בקבוצות הטעונות יתר - הגנה (קשישים ללא קרובים, משפחות חד-הוריות ואוכלוסיות חלשות אחרות). הללו מוסיפים להיות מכוונים אל מסגרות מעבר (מרכזי קליטה וכו'), המצויות בטיפול הסוכנות היהודית.

חשוב להדגיש כי מסלול הקליטה הישירה מהווה אלטרנטיבה ל"מסגרת המעבר", כלומר שלב ראשון בתהליך הקליטה ואינו בגדר פתרון כולל. אין הוא בא להשיב על נושא דיור הקבע, התעסוקה וכו', ממש כמו שאין מסגרות המעבר מעניקות מענה לבעיות אלה. יש לשער שהקליטה הישירה תטיב את מתן התשובה אף לשאלות אלה בזכות יוזמות העולה בפילוס דרכו, אך בדומה למסגרות המעבר יעילות שיטת הקליטה הראשונית מותנית בפתרונות שיועמדו לבעיות ההמשך.

בהעדר פתרונות לדיור קבע, תמנע יציאת העולים משלב שכר הדירה ויווצר מחסור בדירות בשכירות. כך לגבי תעסוקה אשר בלעדית אין העולה יכול לעמוד בהתחייבויות לתשלומי המשכנתא.

שילוב הרשויות המקומיות בתהליך הקליטה.

השתלבותם של אלפי עולים במסגרות הקהילתיות באורח מידי יצרה נטל כבד על הגורמים המטפלים הפרוסים בשטח. נוצר צורך בלווי העולים בצעדיהם הראשונים באורח צמוד והתרבו נושאי טיפול המחייבים התייחסות מיידית. אף פיזורה של אוכלוסית העולים הקשה על הטיפול.

נוכח מצב זה הועלה רעיון שילוב הרשויות המקומיות בתהליך הקליטה. הללו נקראו להתארגן ע"מ לסייע בתהליך, החל מקבלת הפנים לעולה בהגיעו לישוב, אימוץ ולווי בדרכו להסדרת עניניו במוסדות השונים ועד יוזמות בתחום הדיור הזמני והתעסוקה. הוקמו רשויות קליטה עירוניות בכ- 40 ערים ועיירות באמצעותן מופעלים אלפי מתנדבים.

בכך הפך נושא הקליטה למוקד המרכזי סביבו ציבור רחב תורם ומסייע. ואף זאת מפירות הקליטה הישירה.

השר לקליטת העליה

סיכום

מסלול הקליטה הישירה החגלה כיעיל וכעדיף עבור אוכלוסיית עולים בעלת מאפיינים רגילים. משמע עבור 80% מכלל העולים. בכך מתפנים מרכזי הקליטה ליעדם האמיתי - איכלוס העולים הטעונים הגנת - יתר. כאמור הצלחת מסלול זה אף בתנאים של עליה מוגברת מותנית בקיומם של פתרונות לקליטת קבע.

לשכת השר לקליטת העליה

המחלקה לחושבים חוזרים

פברואר 1990
2-1225

מדניות וטיפול המשרד לקליטת העליה בתחום השבת ישראלים

בשנת 1985 - ממשלת ישראל לקחה אחריות על נושא השבת הישראלים ארצה.

אחריות המטה הוטלה על משרד הקליטה - באמצעות המח' לתושבים חוזרים והביצוע בחו"ל הוטל על משרד החוץ - באמצעות הקונסוליות. עד 1985 - נשאה הסוכה"י באחריות לטיפול בישראלים שהביעו רצונם לשוב ארצה.

המחלקה לתושבים חוזרים הציבה בפניה מספר מטרות:
1. בסיס הקונסוליות - כגורם מתווך בין הישראלים לבין הארץ שיעזור להם להתגבר על גורם המרחק והזמן בשתי רמות:

א. במישור הטיפול הפרטני, העברת מידע על הליך השיבה ארצה והקשר עם משרד הקליטה וגורמים נוספים.

ב. במישור הכללי, אידיאולוגי וחרבותי ע"י פעילות יזומה ליצירת קשר עם הישראלים, טיפוח זיקתם אל הארץ וקרובם לקונסוליה כשלוחה של מדינת ישראל.

2. מידע - יצירת בסיס נגיש ואמין של מידע ע"י איסוף והפקת חומר אינפורמטיבי בכל התחומים המתיחסים להכנה ותכנון של השיבה ארצה.

א. הפקת פרסומים: חוברת מידע כללית, איסוף חומר מידע של מוסדות ומשרדים אחרים, דפי מידע לנציגויות. (בהכנה: חוברת מידע לקטינים חוזרים, חוברת מידע על המגזר ההתישבותי. והוצאה מעודכנת של חוברת המידע).

ב. מחן מענה לפניית אישיות בכל התחומים הקשורים לסיוע משרד הקליטה ובירור שאלות במשרדים אחרים.

לשנת השר לקליטת העליה

- 2 -

3. הטוית מדיניות הסיוע - של המשרד לתושבים חוזרים וקטינים חוזרים, בחינת הנהלים הקיימים והתאמתם לצרכים המשחנים בשטח, בחינת מדיניות מוסדות אחרים בנושא, במטרה לקדמו ולגרום להאחדת נהלי המשרדים השונים לטובת התושבים החוזרים ולנוחותם. (כיום אנו פועלים, בסיוע הועדה לעליה וקליטה של הכנסת, להקמת ועדה לתיאום והאחדה של נהלי המשרדים הנוגעים בדבר).
4. ייזום פרויקטים מיוחדים שנועדו ליצור קשר עם אוכלוסיות של ישראלים במטרה לעודדם לשוב ארצה. כגון: הכנת קליטה מקיפה לשובים יחודיים, בנית קשר ממוקד עם ילדי הישראלים בחו"ל, תוכניות לימוד מיוחדות בקיץ וכו'.
5. ייזום פרויקטים מיוחדים שנועדו לחזק את הזיקה בין הישראלים לבין עצמם בתפוצות סביב מוקדי פעילות המחזקים את זיקתם לארץ - כגון הקמת מועדוני תרבות ישראלים בסגנון "הבית הישראלי" בחסות הקונסוליות. מוקדים מסוג זה - נפתחו לאחרונה בלונדון, אוסלו, פילדלפיה, ומרסיי, התארגנות ועדים ישראלים העומדים בקשר עם הנציגויות ודואגים לאינטרסים הכלליים כגון: חנוך ישראלי, תנועת נוער ישראלי, סיוע בשיבה ארצה, חיי תרבות ישראלים, ציון חגים וימי זכרון וכו'. (ועדים מעין אלה פועלים במקסיקו, קנדה, בלגיה, נורבגיה, לונדון, אוסטרליה).
6. הכנת מאגרי מידע ממוחשבים על ישראלים בקונסוליות (לרוב במימון המחלקה) ומאגר מידע בארץ בר"מ 70 - יחידת המחלקה הפועלת ליד יחידת מעבר לאנשי מילואים בצה"ל.
7. עריכת מחקרים וסקרים בנושא הגורמים לירידה ובנושא בחינת תהליך קליטתו של התושב החוזר בארץ ותרומת הסיוע הניתן לו ע"י משרד הקליטה על מנת לאתר בעיות, צרכים וכלים לעדוד החזרה ארצה ולקליטה מוצלחת בארץ.

לשכת השר לקליטת העליה

- 3 -

חומי הפעילות של המחלקה

1. הקונסוליות הישראליות - ב- 1985 - הפעלת השנתי של העברת הסמכויות מהסוכה"י. לקונסוליות ויישום מדיניות הממשלה הוטלה למעשה על המחלקה לתושבים חוזרים בתיאום עם משרד החוץ. השנים הראשונות התמקדו ביצירת תשתית וכלים לבסוס הקונסוליות.

כיום הדגש הוא בעיקר על העמקת הטיפול:

א. פריסת הפעילות היזומה, גיאוגרפית, איכותית וכמותית.

ב. שיפור איכות הטיפול הפרטני.

ג. יצירת מאגר מידע ממוחשב - על אוכלוסיות ישראלים בתפוצות, אשר יזון ממאגרי מידע בקונסוליות השונות. ואשר ישמש מקור מידע על אפיוני האוכלוסיות השונות וצרכיהן.

ד. איתור מוקדי טיפול מועדפים כגון:

פרויקטים של קשר ישיר עם ילדים ונוער מהארץ (בהכנה) חיזוק תנועת הצופים "צבר" בארה"ב ואף הרחבת פעילותה לארצות אחרות.

הקמת מועדוני תרבות ישראלים בחסות הקונסוליות, כדי לספק לאוכלוסיות הישראלים מוקד שייכות וזיקה אל הארץ ולנטרל את הרגשת הבדידות והניכור על כל השלכותיה. הפעולות הנ"ל נעשות בשלושה מישורים:

א. קביעת מדיניות - בתיאום עם משרד החוץ נקבע כי בכל קונסוליה יהיה ראש המדור הקונסולרי אחראי על הטיפול בתושבים השוהים באזור ויצירת הקשר עימם. הוא גם אשר קובע בתיאום עם המחלקה דרכים בתגבור כח אדם לטיפול פרטני. במספר קונסוליות מממנת המחלקה עובד חוץ מיוחד (לוס אנג'לס, פריס, לונדון).

המחלקה לתושבים חוזרים מהווה את יחידת המטה של הקונסוליות לנושא הטיפול בישראלים.

ב. המחלקה מתדרכת את ראשי המדורים הקונסולריים וקציני המינהל בטרם יציאתם לחו"ל בנהלי הסיוע ובדרכי העבודה עם אוכלוסיות הישראלים.

חדור זה ניתן במסגרת הקורס שעורך משרד החוץ, אחת לשנה לראשי המדורים הקונסולריים היוצאים לכהן בחו"ל. כמו-כן ניתנת לקונסולים הנחיה שוטפת על ידי מענה לפניותיהם והעברת מידע עדכני.

לשכת השר לקליטת העליה

- 4 -

ג. תוכניות עבודה

הקונסוליות נחבקשו להגיש תוכניות עבודה בנושא יצירת הקשר עם הישראלים. המחלקה בודקת, מאשרת ומתקצבת את התוכניות ועוקבת אחר ביצוען.

2. מענה לפניות לקבלת מידע

המחלקה מקדישה מאמצים רבים לאחר את המידע הדרוש ללקוחותיה, ונעשתה לכתובת המוסמכת והאמינה לשאלות המורכבות העומדות בפני החוזרים, ובפני אלה המסייעים להם.

3. הוועדה לתושבים חוזרים

המחלקה מפעילה את הוועדה הבינמשרדית לתושבים חוזרים בה חברים גם נציגי משרד העבודה והרווחה והסוכנות היהודית. ומחליטה עפ"י קריטריונים הקבועים ב"נוהל תושבים חוזרים", על מתן סיוע ל"תושב חוזר" בתחומים הבאים:

- הלוואה לטיסה ומטען
 - זכאות לטיפול המרכז לקליטה במדע
 - זכאות להגשת בקשת הלוואה לפתיחת עסק
- הוועדה לתושבים חוזרים פועלת במחוזות, במתכונת מצומצמת. כאשר בסמכותה לאשר זכאות לקבלת סיוע בתעסוקה, דיור ושעורי עזר.

לשכת השר לקליטת העליה

- 5 -

4. יחידות לטיפול בתושב חוזר במחוזות

בכל אחד ממחוזות המשרד לקליטת העליה פועל רמ"ד תושבים חוזרים אשר מתפקידו לתת מידע והכוונה לתושב חוזר, בארץ, לטפל בבקשות הסיוע ולרכז את הוועדה לתושבים חוזרים במחוז.

5. ר"מ 70

ר"מ 70 היא יחידת מעבר צבאית בה מתיצבים חיילי המילואים הבאים לביקור בארץ לאחר ששהו תקופות ארוכות בחו"ל, לצורך קבלת אישור יציאה מהארץ.

המחלקה מפעילה יחידת מידע לתושב חוזר, שמקום מושבה בר"מ 70. יחידה זו מוסרת מידע לישראלים בהיותם כאן בביקור, ו"שואבת" מהם מידע על מנת ליצור עימם קשר בעתיד.

6. איסוף נתונים

המחלקה פועלת לאיסוף שיטתי של נתונים המשקפים מגמות עיקריות בפניות של תושבים חוזרים לקבלת סיוע מהמחלקה, בעת חזרתם ארצה.

7. פרויקטים יזומים בחו"ל ובארץ כגון: "הבית הישראלי" פרויקט "קשר ישיר", הסברה במניעת ירידה בצה"ל, האחדת נהלים, עריכת פרסומים.

לשכת השר לקליטת העליה

השבת ישראלים וקליטת עליה

שנות שותפות עם משרד החוץ מוכיחות שהחלטת הממשלה לקחת אחריות להשבת הישראלים הכתרה בהצלחה. בפרט מורגש הדבר בשנה האחרונה בעודדו ויחסו הרציני של מנכ"ל משרד החוץ - מר מרחב - שהפך את נושא השבת הישראלים לשווה ערך לנושאים אחרים באחריות הנציגויות.

המחלקה לתושבים חוזרים השקיעה בעבר ומשקיעה בהווה מאמץ רב במלוי תפקידה כגורם מטה השם בראש מעייניו את שמירת הקשר עם הישראלים בחו"ל וחיזוק זיקתם אל הארץ.

מדינת ישראל הנתונה במשבר כלכלי וחוסר סיוע נחמדה בעצם ימים אלה בגל עליה גדול מבריה"מ. גל עליה זה חייב לשמש כקטליזטור לשנוי המדיניות הכלכלית והחברתית של הממשלה, לקראת צמיחה כלכלית ע"י עודד יזמים והשקעות כבדות בתשתית, מחקר ופתוח, אנרגיה, תרבות ואומנות. כמו כן ישראל נפתחת לאירופה כחלק מהשוק האירופי. התקציבים הרבים שזורמים לקליטת העליה חייבים להיות מנוצלים לפתרונות אינטגרטיביים המשלבים בני הארץ, עולים וישראלים חוזרים כאחת כי רק תפיסות אינטגרטיביות יכולות להבטיח הצלחה וחוסן כלכלי וחברתי במדינה ע"י הפריה הדדית בתעשייה ובמדע, ע"י יצירת אווירה של ביחד, של דאגת המדינה לכלל בניה זה בצד זה ולא זה על חשבון זה.

משרד הקליטה מעורב בהתפתחויות ונושא באחריות מיניסטרילית לקליטת עליה ולהשבת הישראלים.

שומא עלינו לעודד תהליכים אינטגרטיביים ולשמש זרז וצינור קומוניקציה בתהליך השנוי.

ודאי הוא שבזמן הקרוב ביותר בטווח של שנה שנתיים יחולו שנויים משמעותיים ביותר בתחום התעסוקה והדיוור במדינה.

חשוב שהישראלים והגורמים המטפלים בהם יהיו קשובים לשנויים בארץ שיצרו תשתית לקליטה נוחה יותר ושילוב קל יותר לחוזרים ארצה.

when they have faced comparable rebellions, they have acted not very differently.

We do not even have to go back to Lincoln's Civil War suspension of habeas corpus, let alone Sherman's march through Georgia. Consider that during the last Palestinian *intifadeh*, the Arab Revolt of 1936-39, the British were in charge of Palestine. They put down the revolt "without mercy, without qualms," writes Middle East scholar Fouad Ajami. Entire villages were razed. More than 3,000 Palestinians were killed. In 1939 alone, the British hanged 109. (Israel has no death penalty.)

French conduct during the Algerian war was noted for its indiscriminate violence and systematic use of torture. In comparison, Israeli behavior has been positively restrained. And yet Israel faces a far greater threat. All the Algerians wanted, after all, was independence. They were not threatening the extinction of France. If Israel had the same assurance as France that its existence was in no way threatened by its enemies, the whole Arab-Israeli conflict could have been resolved decades ago.

Or consider more contemporary democracies. A year ago, when rioting broke out in Venezuela over government-imposed price increases, more than 300 were killed in less than one week. In 1984 the army of democratic India attacked rebellious Sikhs in the Golden Temple, killing 300 in one day. And yet these democracies were not remotely as threatened as Israel. Venezuela was threatened with disorder; India, at worst, with secession. The Sikhs have never pledged themselves to throw India into the sea.

"Israel," opined the *Economist*, "cannot in fairness test itself against a standard set by China and Algeria while still claiming to be part of the West." This argument, heard all the time, is a phony. Israel asks to be judged by the standard not of China and Algeria but of Britain and France, of Venezuela and India. By that standard, the standard of democracies facing similar disorders, Israel's behavior has been measured and restrained.

Yet Israel has been treated as if this were not true. The thrust of the reporting and, in particular, the commentary is that Israel has failed dismally to meet Western standards, that it has been particularly barbaric in its treatment of the Palestinian uprising. No other country is repeatedly subjected to Nazi analogies. In no other country is the death or deportation of a single rioter the subject (as it was for the first year of the *intifadeh*, before it became a media bore) of front-page news, of emergency Security Council meetings, of full-page ads in the *New York Times*, of pained editorials about Israel's lost soul, etc., etc.

Why is that so? Why is it that of Israel a standard of behavior is demanded that is not just higher than its neighbors', not just equal to that of the West, but in fact far higher than that of any Western country in similar circumstances? Why the double standard?

For most, the double standard is unconscious. Critics simply assume it appropriate to compare Israel with a secure and peaceful America. They ignore the fact that there are two kinds of Western standards, and that fairness dictates subjecting Israel to the standard of a Western country at war.

But other critics openly demand higher behavior from the Jewish state than from other states. Why? Jews, it is said, have a long history of oppression. They thus have a special vocation to avoid oppressing others. This dictates a higher standard in dealing with others.

Note that this reasoning is applied only to Jews. When other people suffer—Vietnamese, Algerians, Palestinians, the French Maquis—they are usually allowed a grace period during which they are judged by a somewhat lower standard. The victims are, rightly or wrongly (in my view, wrongly), morally indulged. A kind of moral affirmative action applies. We are asked to understand the former victims' barbarities because of how they themselves suffered. There has, for example, been little attention to and less commentary on the 150 Palestinians lynched by other Palestinians during the *intifadeh*. How many know that this year as many Palestinians have died at the hands of Palestinians as at the hands of Israelis?

With Jews, that kind of reasoning is reversed: Jewish suffering does not entitle them to more leeway in trying to prevent a repetition of their tragedy, but to less. Their suffering requires them, uniquely among the world's sufferers, to bend over backward in dealing with their enemies.

Sometimes it seems as if Jews are entitled to protection and equal moral consideration only insofar as they remain victims. Oriana Fallaci once said plaintively to Ariel Sharon, "You are no more the nation of the great dream, the country for which we cried." Indeed not. In establishing a Jewish state,

the Jewish people made a collective decision no longer to be cried for. They chose to become actors in history and not its objects. Historical actors commit misdeeds, and should be judged like all nation-states when they commit them. It is perverse to argue that because this particular nation-state is made up of people who have suffered the greatest crime in modern history, they, more than any other people on earth, have a special obligation to be delicate with those who would bring down on them yet another national catastrophe.

That is a double standard. What does double standard mean? To call it a higher standard is simply a euphemism. That makes it sound like a compliment. In fact, it is a weapon. If I hold you to a higher standard of morality than others, I am saying that I am pre-

pared to denounce you for things I would never denounce anyone else for.

If I were to make this kind of judgment about people of color—say, if I demanded that blacks meet a higher standard in their dealings with others—that would be called racism.

Let's invent an example. Imagine a journalistic series on cleanliness in neighborhoods. A city newspaper studies a white neighborhood and a black neighborhood and finds that while both are messy, the black neighborhood is cleaner. But week in, week out, the paper runs front-page stories comparing the garbage and graffiti in the black neighborhood to the pristine loveliness of Switzerland. Anthony Lewis chips in an op-ed piece deploring, more in sadness than in anger, the irony that blacks, who for so long had degradation imposed on them, should now impose degradation on themselves.

Something is wrong here. To denounce blacks for misdemeanors that we overlook in whites—that is a double standard. It is not a compliment. It is racism.

The conscious deployment of a double standard directed at the Jewish state and at no other state in the world, the willingness systematically to condemn the Jewish state for things others are not condemned for—this is not a higher standard. It is a discriminatory standard. And discrimination against Jews has a name too. The word for it is anti-Semitism. ■

Essay

Charles Krauthammer

Judging Israel

Jews are news. It is an axiom of journalism. An indispensable axiom, too, because it is otherwise impossible to explain why the deeds and misdeeds of dot-on-the-map Israel get an absurdly disproportionate amount of news coverage around the world. If you are trying to guess how much coverage any Middle East event received, and you are permitted but one question, the best question you can ask about the event is: Were there any Jews in the vicinity? The paradigmatic case is the page in the *International Herald Tribune* that devoted seven of its eight columns to the Palestinian uprising. Among the headlines: "Israeli Soldier Shot to Death; Palestinian Toll Rises to 96." The eighth column carried a report that 5,000 Kurds died in an Iraqi gas attack.

Whatever the reason, it is a fact that the world is far more interested in what happens to Jews than to Kurds. It is perfectly legitimate, therefore, for journalists to give the former more play. But that makes it all the more incumbent to be fair in deciding how to play it.

How *should* Israel be judged? Specifically: Should Israel be judged by the moral standards of its neighborhood or by the standards of the West?

The answer, unequivocally, is: the standards of the West. But the issue is far more complicated than it appears.

The first complication is that although the neighborhood standard ought not to be Israel's, it cannot be ignored when judging Israel. Why? It is plain that compared with the way its neighbors treat protest, prisoners and opposition in general, Israel is a beacon of human rights. The salient words are Hama, the town where Syria dealt with an Islamic uprising by killing perhaps 20,000 people in two weeks and then paving the dead over; and Black September (1970), during which enlightened Jordan dealt with its Palestinian *intifadeh* by killing at least 2,500 Palestinians in ten days, a toll that the Israeli *intifadeh* would need ten years to match.

Any moral judgment must take into account the alternative. Israel cannot stand alone, and if it is abandoned by its friends for not meeting Western standards of morality, it will die. What will replace it? The neighbors: Syria, Jordan, the P.L.O., Hamas, Islamic Jihad, Ahmed Jabril, Abu Nidal (if he is still around) or some combination of these—an outcome that will induce acute nostalgia for Israel's human-rights record.

Any moral judgment that refuses to consider the alternative is merely irresponsible. That is why Israel's moral neighborhood is important. It is not just the neighborhood, it is the alternative and, if Israel perishes, the future. It is morally absurd, therefore, to reject Israel for failing to meet Western standards of human rights when the consequence of that rejection is to consign the region to neighbors with considerably less regard for human rights.

Nevertheless, Israel cannot be judged by the moral standards of the neighborhood. It is part of the West. It bases much of its appeal to Western support on shared values, among which is a respect for human rights. The standard for Israel must be Western standards.

But what exactly does "Western standards" mean? Here we come to complication No. 2. There is not a single Western standard, there are two: what we demand of Western countries at peace and what we demand of Western countries at war. It strains not just fairness but also logic to ask Israel, which has known only war for its 40 years' existence, to act like a Western country at peace.

The only fair standard is this one: How have the Western democracies reacted in similar conditions of war, crisis and insurrection? The morally relevant comparison is not with an American police force reacting to violent riots, say, in downtown Detroit. (Though even by this standard—the standard of America's response to the urban riots of the '60s—Israel's handling of the *intifadeh* has been measured.) The relevant comparison is with Western democracies at war: to, say, the U.S. during the

Civil War, the British in Mandatory Palestine, the French in Algeria.

Last fall New York Times columnist Anthony Lewis excoriated Israel for putting down a tax revolt in the town of Beit Sahour. He wrote: "Suppose the people of some small American town decided to protest Federal Government policy by withholding their taxes. The Government responded by sending in the Army... Unthinkable? Of course it is in this country. But it is happening in another... Israel."

Middle East scholar Clinton Bailey tried to point out just how false this analogy is. Protesting Federal Government policy? The West Bank is not Selma, Ala. Palestinians are not demanding service at the lunch counter. They demand a flag and an army. This is insurrection for independence. They are

part of a movement whose covenant explicitly declares its mission to be the abolition of the state of Israel.

Bailey tried manfully for the better analogy. It required him to posit 1) a pre-*glasnost* Soviet Union, 2) a communist Mexico demanding the return of "occupied Mexican" territory lost in the Mexican War (Texas, New Mexico, Arizona, Utah, Nevada and California) and 3) insurrection by former Mexicans living in these territories demanding secession from the U.S. Then imagine, Bailey continued, that the insurrectionists, supported and financed by Mexico and other communist states in Latin America, obstruct communications; attack civilians and police with stones and fire bombs; kill former Mexicans holding U.S. Government jobs ("collaborators"); and then begin a tax revolt. Now you have the correct analogy. Would the U.S., like Israel, then send in the Army? Of course.

But even this analogy falls flat because it is simply impossible to imagine an America in a position of conflict and vulnerability analogous to Israel's. Milan Kundera once defined a small nation as "one whose very existence may be put in question at any moment; a small nation can disappear and knows it." Czechoslovakia is a small nation. Judea was. Israel is. The U.S. is not.

It is quite impossible to draw an analogy between a small nation and a secure superpower. America's condition is so radically different, so far from the brink. Yet when Western countries have been in conditions approximating Israel's,

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ירושלים, י"ב באדר תש"ן
9 במארס 1990

אל הנציגויות

דברי ראש הממשלה, מר יצחק שמיר בישיבת חבר הנאמנים
של הסוכנות היהודית
15 בפברואר 1990

הנאום שנשא ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, בישיבת חבר הנאמנים

של הסוכנות היהודית בירושלים (15.2.1990) הוקדש כולו לעלית

יהודי ברית המועצות.

ראש הממשלה דיבר עברית והתרגום של נאומו לאנגלית מצ"ב.

121/9.3.1990/1.02.18(5.03)

Remarks by the Prime Minister to the Board of Governors of the
Jewish Agency

Jerusalem, Thursday, 15 February 1990

Mr. Chairman, members of the Board of Governors, ladies and gentlemen,

This time I want to focus on a subject that stands at the top of the agenda of the State of Israel and of the Jewish people — the subject of immigration and absorption.

We can recite the *Sheheḥeyanu* blessing over the very fact that this topic leads off the agenda, because it is one of the roots of Israeli existence. It was precisely to this end that the State of Israel was born and has always strived. I believe that the opening of the gates of the Soviet Union and Eastern Europe, the renewal of contacts with the Jews in these countries, and their aliya constitute a revolution in the history of Israel no less significant than the revolutions in those countries.

How many times have we spoken, in this forum and in similar gatherings, of the Jews of the Soviet Union, of rescuing them and getting them out, of their suffering and lack of contact with their people and their homeland? We cannot forget the emotional mobilization of Jewish communities throughout the free world who demonstrated and protested and pressured and prayed for that goal. The wonderful mass demonstration in Washington, the likes of which the Jewish world had never seen, is engraved in our memory. There is not a Jewish organization that failed to place the liberation of Soviet Jewry at the forefront of its desires.

Many governments and statesmen worked strenuously to promote the exodus of the Jews from the Soviet Union. At the head of the list is the Government of the United States, President Reagan and Secretary of State Shultz, who raised the question of Soviet Jewry at the start of every meeting with their Soviet counterparts, as well as President Bush, who was active in this realm when he was still Vice-President.

The entire Jewish people owe a debt of gratitude and appreciation to the handful of its sons and daughters in the Soviet Union who braved grave personal risks, humiliation, and arrest, and spent long periods in detention on behalf of the liberation of their fellow-Jews and the return to their homeland. Even though these proud and gallant Jews had been sundered from their tradition, a Jewish spark yet burned within them; by its power they sundered their chains and breached the walls of their prison. It was this prodigious effort by so many people throughout the world, Jews and non-Jews, that ultimately brought about the dramatic and longed-for change in Soviet policy.

In recent years Soviet Jews have been permitted to emigrate, but they did not come to the Land of Israel, except for a small handful with a nationalist motivation. There were debates among the Jews in the West whether efforts should be concentrated on aliya. These debates are now over, and we are pleased to note that the Jewish communities and their leadership concluded that their efforts should be focused on aliya to the Land of Israel. We are convinced that this is the Jewish historical imperative for our generation.

You are all aware that in the last few months there has been a dramatic change in the dimensions of aliya from the Soviet

Union. That change is reflected in the number of immigrants to Israel, the figure this month apparently reaching six thousand. This number, which speaks for itself, can serve as a basis for estimating the needs of those who will arrive in the coming months.

One thing is undoubtedly clear: there is great pressure on those who want to immigrate, stemming both from the internal situation in the Soviet Union and from the liberal emigration policy that has been instituted there.

The bottleneck is in the Soviet Union. The gates are open in theory, but bureaucratic and technical difficulties constitute the great stumbling block. Our unflagging endeavors to increase the size of the staff dealing with applicants at our mission in Moscow have met with a refusal from the Soviet Foreign Ministry. All the efforts that have been invested in order to arrange direct flights from the Soviet Union to Israel have been in vain, even though an agreement was signed and the commercial and technical aspects of the problem were resolved. At the same time, we appreciate the declarations by the Soviet Union that it will not infringe the right of Jews to immigrate to their homeland.

Dear Friends,

The Arab countries have launched a propaganda and political campaign against Israel, because of this aliya, of a scope and proportions we have not witnessed in recent years. They have sent letters, exerted pressure, and made threatening statements; they seek condemnation of Israel and resolutions calling for a halt to immigration to it in every possible international forum. The attempt to hang this campaign on a statement attributed to me concerning a big Land of Israel

pales and fades into insignificance given the dimensions and extremism of the attacks against us. My remarks about the need for a strong and great country to absorb the waves of immigration, which have been distorted and exploited for the campaign against us, contained nothing that could be interpreted as a desire to direct the new immigrants specifically to Judea-Samaria and the Gaza District. Nor is this the policy of the Government of Israel. Every immigrant has the right to freely choose where he will live.

The attacks are directed against aliya itself, against the Soviet Union for opening its gates, and against the United States for denying admission to Soviet Jews. The veil has slipped and the truth revealed: it is not the settlement of new immigrants in Judea-Samaria and Gaza that arouses the Arab states and their leaders. It is not the demographic balance in Judea-Samaria and Gaza that angered them, but the strengthening of Israel vis-a-vis the Arab states; nor do they conceal this in their statements.

King Hussein defined aliya as a threat to the entire Arab world, and his Prime Minister called on the Soviet Union to put an end to emigration to Israel. The Secretary-General of the Arab League says that increased immigration to Israel can lead to a tragedy no less severe than that of 1948. Other Arab leaders, more extreme — not to mention the Arab media — warn against the renewal of what they designate "the Zionist peril." We heard the same idea, in a similar style, from Arab leaders in the 1920s, 1930s, and 1940s.

Unfortunately, this campaign merely adds further confirmation to our suspicions that the Arab world has still not recognized Israel's existence, continues to hope that it will disappear,

and has never ceased working to undermine it.

We reiterate for all to hear that aliya lies at the very roots of Jewish existence in the Land of Israel and is the *raison d'être* of the State of Israel. Hence anyone who fights against aliya opposes our existence and opposes peace with Israel. We hope that the Soviet authorities will continue their liberal policy and understand that the matter of aliya is a central component in the fabric of their relations with the Jewish world, which Moscow seeks to improve.

Recently there have been rumors that the Jews of the Soviet Union are in peril. In this context it has been stated that immigration to Israel limits the chances of saving them. Let it be clear: we are working to save Soviet Jews in all senses, and this can be guaranteed by bringing them to Israel. There is no doubt that we will always be acutely aware of the need to rescue Jews who are in physical danger.

I want to note that even though immigration and absorption are our foremost desires, the Government of Israel continues to seek peace and adheres to its Peace Initiative of 14 May 1989. We shall spare no effort to realize it as soon as possible. We do not have to persuade anyone that peace is a precious and vital goal for Israel.

Ladies and gentlemen,

The successful absorption of Soviet Jews in Israel is the main challenge facing all of us today. It is the front to which all Jews, wherever they live, must report.

We are beginning to struggle with the problems of housing, and with the help of our friends abroad I hope we shall be able, at this stage, to meet the demand in this area. At present

direct absorption has proven itself a success. Most immigrants find accommodations in apartments rented on the private market. Of course the stock of flats for rent is limited. Right now we are starting the process of building apartments for immigrants. The problem of employment is more complex and more difficult, and requires fundamental, dedicated, and unrelenting attention. The Jewish people are blessed with many individuals with initiative, imagination, and resourcefulness, and with businesspersons who have demonstrated their abilities throughout the world. This is their great opportunity to prove their capacity to help us create jobs for immigrants, as rapidly as possible.

Solving the employment problem will require much imagination, vision, and dedication. The goal is to make the immigrants from the Soviet Union an integral and productive element in our society and economy, in the shortest time possible. With all my heart I believe we can do it. If the Jewish people harness themselves with the energy, originality, discernment, and love that are latent within them, we shall surely be able to cope with and succeed in our task. Moreover, the economic growth that we hope will intensify soon will have a positive impact on veteran Israelis as well, especially on the younger generation, which will have to get involved in the challenges and expected accelerated activity.

I want to tell you that we have never before seen such willingness on the part of all strata of the population to receive the immigrants with love and do everything to speed their absorption as we see today in Israel. This is despite the fact that the people are laden with problems and concerns in the areas of defense, economics, and society. In the street and in every house you can sense that aliya takes first place.

This is most encouraging, and guarantees successful absorption.

We deeply appreciate the decision by the central institutions and leaders of American Jewry to conduct a special fundraising campaign on behalf of absorption. In this way Israel and Diaspora Jewry march arm-in-arm on this great mission.

We are gratified that many local authorities in Israel have already begun working to promote absorption. The local authority makes direct personal contact with the new immigrant, and can help and guide him and make his contacts with the bureaucracy and public institutions much easier.

The immigrants arriving now from the Soviet Union are an optimistic element, most of them professionals and workers; all of them are happy that they have managed to leave the Soviet Union and come to Israel. We are also encouraged by the fact that the more veteran are helping absorb the newcomers.

These are great days for the Jewish people. As always, we are sunk in the details of our daily problems and find it difficult to comprehend the magnitude of the event, the dimensions of the revolution occurring before our very eyes, the exciting and propitious hour. It is for this that we have struggled, and about this goal that we dreamt even before the State was born. The dream is becoming reality, and it is within our power to guarantee that the reality will become a success story.

This is the time and place to call upon Jews, wherever they may be, to enlist and join in this great task, the most important facing our people in this age.

מנהל הסברה
טל' 3218

כ"ה אדר
22 במרחשון
תש"ן
1990

10178

אל : סמנכ"ל הסברה

מאת : מנהל הסברה

הנדון : לרצ"ב - זמונים לקורס הכנה לחו"ל

אני מקווה שברור לכל כי ב-5 שבועות שיחלו ב-25/3 יעמוד מדור מידע על
אדם אחד בלבד (במקום ארבעה) ומדור מרחבי על שני אנשים (במקום
ארבעה). זאת נוסף לכל התקנים שלא אוישו עד כה, *ואלקיזה* *לה* *יהיה* *לך* *סמ.*

גם לפני צאתם של המוזמנים לקורס - אין ביכולתה של מחלקת ההסברה לעמוד
במטלות השוטפות ולתפקד כמצופה ממנה.

ב בור כ ה
10/1
יוסי ג

העתקים :
ס/שר החוץ
סמנכ"ל למינהל
מנהל מח"ע
מנהל הדרכה

15 במרץ 1990
3.61

אל: *מנכ"ל* הטייה
מאת: מנהל מחלקת ההדרכה

הנדון: קורס הכנה ליוצאים לחו"ל

הקורס יתחיל ביום א' 25.3.90 וימשך כ-5 שבועות (עם חופשת הפסח).

הקורס יתנהל מחוץ למשרד ויתנהל כיום לימודים ארוך.

שמן של *ג. א. ג.* נכלל בין שמות המשתתפים בקורס, כהכנה לקראת יציאתו לחו"ל בקיץ הקרוב.

נודה לך אם תעשה כל הסידורים על מנת לשחררו מתפקידו במחלקה לתקופה זו.

גדעון מאיר
גדעון מאיר

העתק: סמנכ"ל למינהל
סמנכ"ל/ראש-אגף הטייה
מנהל מח"ע

15 במרץ 1990
3.61

אל: מנהל הסירה
מאת: מנהל מחלקת ההדרכה

הנדון: קורס הכנה ליוצאים לחו"ל

הקורס יתחיל ביום א' 25.3.90 וימשך כ-5 שבועות (עם חופשת הפסח).

הקורס יתנהל מחוץ למשרד ויתנהל כיום לימודים ארוך.

שמו של _____ נכלל בין שמות המשתתפים בקורס, כהכנה לקראת יציאתו לחו"ל בקיץ הקרוב.

נודה לך אם תעשה כל הסידורים על מנת לשחררו מתפקידיו במחלקה לתקופה זו.

בברכה
גדעון מאיר

העתק: סמנכ"ל למינהל
סמנכ"ל/ראש-אגף וסגן
מנהל מח"ע

15 במרץ 1990
3.61

אל: מנהל הסברה
מאת: מנהל מחלקת ההדרכה

הנדון: קורס הכנה ליוצאים לחו"ל

הקורס יתחיל ביום א' 25.3.90 וימשך כ-5 שבועות (עם חופשת הפסח).

הקורס יתנהל מחוץ למשרד ויתנהל כיום לימודים ארוך.

שמו של הקורס נכלל בין שמות המשתתפים בקורס, כהכנה לקראת יציאתו לחו"ל בקיץ הקרוב.

נודה לך אם תעשה כל הסידורים על מנת לשחררו מתפקידו במחלקה לתקופה זו.

בברכה

גדעון מאיין

העתק: סמנכ"ל למינהל
סמנכ"ל/ראש-אגף
מנהל מח"ע

15 במרץ 1990
3.61

אל: מנהל מחלקת ההדרכה
מאת: מנהל מחלקת ההדרכה

הנדון: קורס הכנה ליוצאים לחו"ל

הקורס יתחיל ביום א' 25.3.90 וימשך כ-5 שבועות (עם חופשת הפסח).

הקורס יתנהל מחוץ למשרד ויתנהל כיום לימודים ארוך.

שמו של קורס הכנה ליוצאים לחו"ל נכלל בין שמות המשתתפים בקורס, כהכנה לקראת יציאתו לחו"ל בקיץ הקרוב.

נודה לך אם תעשה כל הסידורים על מנת לשחררו מתפקידו במחלקה לתקופה זו.

גבר כה
גדעון מאיר

העתק: סמנכ"ל למינהל
סמנכ"ל/ראש-אגף הסברה
מנהל מח"ע

זרקור למזרח התיכון

שבט-אדר, תש"ן

פברואר 1990

אל: ק.י.מ.י., ס"ט ש"ה

זרקור מס' 10, כרך 13

נושאי מוקד

האם יש "גלאסנוסט" ערבי?

(חלק I)

תוכן העניינים:

א. ה"גלאסנוסט" כצל מאיים.

ב. "גלאסנוסט" בעמדה כלפי ישראל? (היחס לעלייה ולטרור).

ג. האצת מירון החימוש במקום פירוק נשק וחתירה לשלום.

א. ה"גלאסנוסט" כצל מאיים

ה"אקונומיסט" הבריטי מספר (3.2.90), כי כאשר קרא שה"ח הצרפתי בפני הנוכחים ברו-שיח הערבי-אירופי בסוף דצמבר את הידיעה על נפילת ניקולאי צ'אושסקו ברומניה - "בעור שרי החוץ האירופים הריעו, ישבו הנציגים הערבים מאובני שתיקה". אין לדעת השבועון להתפלא על כך, שכן אין בעולם הערבי אף דמוקרטיה אמיתית וכמה מהמשטרים הם דיקטטורות אולי אף גרועות מזו שהיתה ברומניה. אף משטר ערבי לא הגיע לשלטון בדרך בחירות חופשיות. בחלקן אף יש לשבטיות משקל רב בפוליטיקה (ר' נספח בסוף).

נא ראה גם זרקורים: 38, 42, 56, 64, 83, 87, 88, 91, 92 - כרך 12.

כשהגיעו השינויים המהירים במשטרי מזרח אירופה לאותו שיא דרמאטי – נפילתו של צ'אוסקו – יצאו כמה עורכי עיתונים ובעלי טור ערביים במאמרים ביקורתיים ביותר על המשטרים הערביים. תוך רמז ברור כי גורל דומה צפוי לאותם משטרים ותוך קריאה לדמוקרטיזציה בעולם הערבי. בלשונו בביטויים בוטים אלה נגד המשטרים הערביים עיתונאים מצרים ובמפרץ ועיתונים ערביים היוצאים לאור באירופה:

העיתונאי המצרי הידוע מוסטפא אמיין כתב באל-אח'באר (27.12.89), כי "מותו של אותו רודן חייב להיות לקח לכל המדכאים במזרח ובמערב, שעמים לעולם לא ישלימו עם רודנות והשפלה". ב-18.12.89 הוא כתב: "בשעה שבעולם כולו חל תהליך דמוקרטיזציה, מוטל על הערבים לדבר בשפת העולם שבו הם חיים..."

אחמד ג'ראללה עורך "א-סיאסה" הכווייתי הזהיר במאמר מערכת (מצוטט ע"י יוסף אבראהים, IHT, 29.12.89; וכן ב- "ערב פרס סרוויס", ניקוסייה, 29.12.89), כי ברומה למזרח אירופה גם מועד הענשתם של מנהיגים בעולם הערבי, "שהרסו את עמיהם והמיתו בהם כל יוזמה אישית", הגיע; "התמונה של רומניה היא מכאיבה, אך היא בבחינת אזהרה לאלה המוכנים להיזהר..."

גל הציפיות לדמוקרטיזציה גאה במיוחד בכוויית, שם היו בראשית ינואר הפגנות בקריאה לחידוש הפרלמנט שפוזר ב-1986, ולהעמקת שיתוף העם בשלטון. אולם עד מהרה התברר כי אין כל כוונה לערער את המשטר הקיים: מקריאות להקים "תשתית דמוקרטית וחסול כל המחסומים" ("א-ראי אל-עאם", מערכת ב-12.1.90) ול"מרד נגד הדיקטטורות" ("אל-קבס", 10.1.90) עברו עיתוני כוויית לנסיונות הרגעה ואישור מחדש של לגיטימיות המשטר הקיים: אחמד ג'ראללה טוען, שלמעשה עם פיזור הפרלמנט ב-1986 "הדמוקרטיה לא פסקה והמנהיגים מעוניינים בדיאלוג פתוח". כ"כ יש לדבריו קונצנזוס בכוויית בין הציבור וההנהגה ("א-סיאסה", 11.1.90). היה בכך הד לדברי ראש ממשלת כוויית ויורש העצר סעד אל-עבדאללה א-צבאח, כי "הערר פרלמנט בכוויית אין פירושו העדר דמוקרטיה" ("א-סיאסה", 17.1.90). יו"ר הפרלמנט לשעבר אחמד סעדון קרא לכמה אלפי מתכנסים בתביעה לחידוש הפרלמנט להתפזר והדגיש, כי יש לדבוק בסעיף בחוקה, הקובע את העברת השלטון בירושה ("אל-אח'באר", מצרים, 18.1.90).

רדיו כוויית (אי.פי. 15.1.90) ו"אל-אנבאא" הכווייתי (21.1.90) הבהירו, כי הבטחת יורש העצר לחדש את החיים הפרלמנטריים אינה חורגת מגבולות ה"שורא". הכוונה למעין מועצה מייצעת, המסגרת האסלאמית המסורתית של התייעצות בין השליט לנשליטים, שיש בה יותר ביטוי לנגישות הנשלט אל השליט האוטוריטרי לשם הגשת בקשות ותלונות, מאשר שיתוף של ממש בקבלת החלטות וקיום מערכת פוליטית דמוקרטית נוסח המערב. מכל מקום היענותו המהירה של ר"מ כוויית, לפחות הצהרתית, לתביעות הציבור העידה על חשש מפני הקרנתם של השינויים במזרח אירופה על יציבות המשטר.

קריאת התקשורת או נציגי העילית המקורבת למשטר בכוויית לריסון התגובה ולדיאלוג עם השלטון היתה דוגמא מייצגת למציאות בה השינויים שחולל ה"גלאסנוסט" הסובייטי במזרח אירופה עדיין רחוקים מהעולם הערבי. היומון "אל-חייאת" היו"ל בלונדון כותב בעניין זה: "אין אפילו תקווה קלושה שדבר כזה יקרה, אפילו באותם משטרים ערביים שניסו לחקות את המדינות

הסוציאליסטית (במזרח אירופה)... אין להעלות על הדעת שאזרחים ערביים יתעוררו יום אחד וישמעו ש'הגוסטאב הוסאקים' הערביים התפטרו... למעשה הוא ('הוסאק') ישמע שההמונים מפצירים בו להישאר בשלטון ומהללים את השגיו... כ"כ כותב העיתון: ה'צ'אושסקואים' הערביים... עברו את אביהם הרוחני ביכולתם להסוות את משטרם הדיקטטורי בסיסמאות פטרוטיות, לחנוק את רוח עמם... לבצע מעשי טבח... לטהר כל דמות הניראית כמרימה ראש... (מצוטט ע"י דיויד הירסט "גארדיין" 19.1.90).

כמו לגבי ההתקוממות ביו"ש ובעזה, אין ספק שמנהיגי ערב לא ראו נחת ממראה מרד עממי, שיכול לשמש דגם חיקוי לגורמים אופוזיציוניים מבית. מהומות פרצו באלג'יריה על רקע דרישות לשינויים בספטמבר 1988 והסתיימו במותם של למעלה מ-500 אלג'ירים תוך שבוע; בירדן היו מהומות באפריל 1989.

גם על אש"פ לא פסחה התביעה לדמוקרטיזציה. פרופ' הישאם שראבי, מאוניברסיטת ג'ורגטאון, חבר המל"פ, יוצא בהתקפה חריפה על הממסד של אש"פ ("מידל איסט אינטרנשיונל", בריטניה, 15.12.89): "אולי הכישלון הגדול ביותר של אש"פ הוא חוסר יכולתו להשליט סדר בביתו; להנהיג רפורמות מדיניות, שיביאו יעילות לכירוקרטיה שלו... משהו מעבר לצעדים הקוסמטיים, בהם נוקטת לעיתים קרובות ההנהגה... כאשר כמה קולות קוראים לאינתיפאדה בתוך אש"פ, כוונתם לחזק את אש"פ... בדק בית יסודי של כל המבנה המוסדי של אש"פ... להניח יסוד לאופוזיציה אמיתית ושיטה פלורליסטית אמיתית בתוך הארגון..."

כתב "הארץ" לענייני ערבים, אורי ניר, מתאר את התסכול שמבטאים רבים ביו"ש, בעזה ובגולה הפלסטינית (ר' בקורתו החריפה של פרופ' אדוארד סעיד על תפקוד הנהגת אש"פ, כפי שפורסמה בראיונותיו לעיתונים במפרץ לאחרונה) נוכח העדר היענות ההנהגה לתביעות ל"פרסטרזיקה" פלסטינית - רפורמות מבניות ופרסונליות במוסדות ובדרגים הבכירים - ולערכון הקו המדיני נוכח השנויים במזרח אירופה (7.2.90).

תיקונים בהם החלו כמה משטרים ערביים כגון הבחירות בירדן (בנובמבר 1989), ההיתר להקמת כמה מפלגות כמצרים ומעט יותר חופש פיטוי בכויית, ירדן ואלג'יריה, מותירים את הפרשנים והמומחים ספקניים לגבי קיומו של תהליך דמוקרטיזציה כלשהו בעולם הערבי.

רוברט פיסק, כתב "האינדיפנדנט" הבריטי במזה"ת (19.12.89) שואל, אם מדינות פרו-מערביות כירדן וככויית נותרות עקרונית לא-דמוקרטיות, מדוע יצפה מישהו שבנות הברית הקרובות ביותר של בריה"מ באיזור ינהיגו חריות חדשות?... בסעודיה (ממשיך פיסק) כורתים בפומבי את ראשיהם של אסירים מורשעים כל שבוע. בשבוע שעבר נכרת ראשו של רוצח בפני המון בריאר. בספטמבר הותז ראשם של 16 כויתים (בסעודיה) ולמספר גדול של גנבים נגדעו ידיים ואצבעות. לא נשמעה מילת מחאה מהבית הלבן... המשטרים הערביים חוששים כיום מאויבים פנימיים יותר מאשר מחיצוניים. פיסק אף מביע חשש, כי ארה"ב ובריה"מ כאחת ימשיכו לחזק את הדיקטטורות במזה"ת, בשל חיוניותה הגוברת של אספקת הנפט המזרח תיכוני, בעיקר עבור ארה"ב (שאחוז הנפט המיובא שהיא צורכת מגיע כיום לכ-50%, מרביתו מסעודיה). המשטרים הקיימים צפויים להגנה גם ממערכת האיחודים שקמה בעולם הערבי, בין היתר להקלת

ההתמודדות הכלכלית עם הגושים הכלכליים רבי העוצמה המתגבשים בעולם.

משקיפים אף מטילים ספק ביכולת המשטרים הערביים, כעיקר המהפכניים שבהן – כגון, סוריה, עיראק, אלג'יריה ורד"ת – הנתונים לקשיים כלכליים חמורים ביותר, להנהיג רפורמות כלכליות של ממש. כיצד, שואלים, אפשר לפתח כלכלה חופשית בחברה הנתונה לפיקוח חמור ומדכא בכל תחומי החיים? (ג'ים מויר, "כ.ס.מוניטור", 7.12.88); או כיצד ניתן לגייס תמיכה ציבורית ברפורמות כלכליות מרחיקות לכת, הדרושות במדינות רבות, מבלי לאפשר לתושבים ליטול חלק גדול והולך בשלטון? – שואל ה"אקונומיסט" (שם).

הפרשן לעינייני המזה"ת של ה"גארדין" דיוויד הירסט (19.1.90) מעלה בעייה בסיסית בעולם הערבי והמוסלמי בכלל: היענות לתביעות האינטליגנציה ליתר דמוקרטיזציה פְּלוּשָה (כפי שהוכח בירדן במצרים ובאלג'יריה) התחזקות הכוחות האסלאמיים, השוללים את הדמוקרטיה, הן מסיבות הנוגעות למהות האסלאם והן מתוך סלידה מכל רעיון שמוצאו במערב. הם שואפים להשליט משטר אותוריטרי ע"פ השריעה

פרופ' עריר דאווִישה, מומחה יליד בגדאד לפוליטיקה הערבית, שלימד בכמה אוניברסיטאות חשובות בבריטניה ובארצ"ב, מציין בספרו "הריקלים הערביים" (Council on Foreign Relations, 1986), כי "הציוויים הנורמטיביים של האסלאם מעניקים לגיטימציה למבנה הריכוזי של סמכות פוליטית בעולם הערבי... (כבר) לח'ליף הראשון אחרי מוחמד הוענקה סמכות פוליטית ודתית כאחת... ריכוז הסמכות מעוגן במורשת הפוליטית האסלאמית, שקבלה ביטוי בדברי אנשי הלכה, תיאולוגיה ופילוסופיה מוסלמיים רבים במאות שלאחר מות הנביא... אכן ח'לדון (הפילוסוף הנודע מהמאה ה-14) כתב: "מטבען של מדינות הוא שהסמכות נעשית מרוכזת באיש אחד". (ע"ע 32-33; ראה דיון בנושא זה גם בספרו של פרופ' עמנואל סיוון "קנאי האסלאם", עם עובד, 1985, ע"מ 83-86).

פחד נוסף, המקנן בלב שוחרי הדמוקרטיזציה בעולם הערבי הוא, לדעת הירסט, מפני תהליך שיוביל לתוהו-ובוהו ומלחמת אזרחים נוסח לבנון, במקום למשטר נאור יותר "מעין לבנוניזציה של הסהר הפורה. כבר כיום הוא איננו אלא קובץ של ישויות פוליטיות מלאכותיות, דמויות לבנון, מתוצרת הקולוניאליזם, הסובלות במידה רבה מאותו סוג של מחלות אתניות, עדתיות וחברתיות". "אל-חייאת" (שם) מציין את הדרטיפות ומעשי הרצח של פועלים מצריים בעיראק, לאחרונה, כדוגמא לדרך בה מיושבים סכסוכים בין-ערביים; עיראק מסרבת לחתום על הסכם להסדר סכסוך הגבולות שלה עם כוויית ("מידל איסט", בריטניה, ינ' 1990).

למרות שמכל המשטרים הערביים משטרו של צדאם חסין בעיראק הוא, לדעת הירסט, הקרוב ביותר לרוח צ'אושסקו, הרי משטרו של הנשיא אסד "הוא הנתון כיום באופן הברור ביותר בסכנה, שכן הוא ללא ספק הגיע לנקודה בה... על פי קני-המידה שלו, שוקעת 'המהפכה' שלו בתהום הכשלון ההסטורי בה עמוק שלא יוכל לעולם לצאת ממנו". אסד, מציין הירסט, "שולט עפ"י מה שכונה בצדק 'חוקי חמאת' בעקבות הטבח בעיר חמאת ב-1982, "בה הרג משמר הנשיא, ה"סקוריטאטה" של אסד, למעלה מ-20,000 איש". אסד גם נכשל, לדבריו, במדיניות הפרו-איראנית שלו, בניסיונו להטיל מרותו על אש"פ ובלבנון ולאחרונה, המכה שספג מבת-בריתו

הסובייטית. "בעולם בו מעצמות אזוריות אינן יכולות עוד לגייס את תמיכת מעצמה אחת ולהזעיק את השניה, מי יעזור לערבים אם לא יעזרו לעצמם?" שואל הירסט. תשובתו כאמור לעיל היא, כי אילוצים ובלמים רבים, המושרשים במשטרים ובחברה הערבית, הופכים את השינויים במזרח אירופה יותר לצל מאיים עבור העולם הערבי מאשר לאור מנחה.

ב. "גלאסנוסט" בעמדה כלפי ישראל?

1. היחס לעלייה

דפוס התגובה הערבית לשינויים במדיניות החוץ של בריה"מ ומזרח אירופה כלפי המזה"ת אינו שונה במהותו מדפוס התגובה על ההתקוממות ביו"ש ובעזה או מלחמת לבנון לפניה; המערכת הבין-ערבית איננה משנה את יחסה לסכסוך הישראלי-ערבי מבחינת סדר העדיפויות של מדינות ערב ושמירתן על האינטרסים היחודיים שלהן. קיימות בעיות מתחרות ואף בוערות יותר, כגון המשבר הלבנוני, ומעל לכל הבעיות הכלכליות והחברתיות המאיימות על משטרים רבים מבית; ראגותיה של סוריה, למשל, מסדר העדיפויות המשתנה של בת-בריתה בריה"מ אינו בראש סדר היום של סעודיה. לפיכך מאז נפילת צ'אושסקו ברומניה ועד המחצית השניה-סוף ינואר 1989, התאפיינה התגובה הערבית על השינויים במזרח אירופה בלא יותר מהצהרות שגרתיות הקוראות לכינוס פסגה, ליתר סולידאריות ערבית, ליתר הסתמכות עצמית, לגיבוש אסטרטגיה ערבית מאוחדת והבעות דאגה מההתקרבות המזרח אירופית לישראל. התוצאה: הליגה הערבית התכנסה ב-9.1.89 בדרג נמוך בתוניס (סי"צ 9.1.90) לדון בעיקר בתעמולה העויינת לערבים ברומניה עקב ידיעות על השתתפותם בקרבות לצד תומכי צ'אושסקו.

ההודעה שפירסמה הליגה הערבית באותו יום (שם) אינה מזכירה כלל את נושא העלייה היהודית מבריה"מ. עיתונים כ"אל-אהראם" (24.12.89) ו"אל-ג'ומהורייה" העיראקי (13.12.89) אינם מזכירים במאמרי מערכת את הנושא בראש רשימת הדאגות הערביות כתוצאה מהשינויים במדיניות הסובייטית. אחרים כגון "תישרין" הסורי (10.1.90), "א-ראי אל-עאם" הכוויתית (12.1.90), ו"אל-ערב" הקטרי (17.1.90) אינם מזכירים את הנושא כלל. "א-דוסתור" הירדני מבקר את מדינות ערב על תגובתן "החלשה והמילולית" על הארועים במזרח אירופה (9.1.90).

כאמור רק בסוף ינואר התעורר העולם הערבי - במקביל לעיסוק הגובר בישראל בגל העלייה מבריה"מ ובעיות קליטתו - וכאילו קלט את מלוא היקפו והשלכותיו של "ההיבט היהודי" של השינויים במזרח אירופה, תוך שהוא יוצא בשטף גואה של הצהרות ופרשנויות המתמקדות באורח אובססיבי בעלייה מבריה"מ.

תוכן ההתבטאויות הערביות בנושא וסגנון חושף, ללא ספק, רובד עמוק ומושרש של העמדה הערבית בסכסוך עם ישראל: שלילת זכות היהודים לעלייה היא עקרון יסוד בעמדה הערבית מאז ראשית ההתישבות היהודית בא"י, ע"מ למנוע מימוש זכות לאומית יהודית כלשהי בא"י. כדי להצדיק עמדה זאת (ולעיתים גם את שלילת עצם קיומה של הזהות הלאומית היהודית להבדיל מזו הדתית, למשל באמנה הפלסטינית ובהתבטאויות ערביות רבות גם כיום), משקיעים הערבים

מאמץ רב בדה-לגיטימציה של הציונות וישראל (מהחלטת האו"ם המשווה ציונות לגזענות והסרוב לבטלה גם כיום, ועד לבטויי הגנאי לישראל בהחלטות המל"פ ה-19 של אש"פ, נובמבר 1988, המבשרות בביכול נכונות להשלמה עם ישראל).

בהתבטאויות נגד העלייה יש לפיכך סתירה להצהרות על הכרה בישראל או חתירה לשלום – זה הקיים בפועל עם מצרים או זה הנישא בפי דוברים ערביים השכם והערב כיעד מדיני. אבו אייאר (מס' שנים באש"ף) אף סבור, כי "לנוכח ההגירה היהודית, האחים במצרים צריכים לברוק מחדש אם הסכם השלום הישראלי-מצרי עדיין תקף" ("אח'באר אל-חליג", 12.2.90). ברור אם כן, כי כמו בתחומים אחרים, גם כאן רוח השינויים במזרח אירופה לא מוצאת הד חיובי בעולם הערבי.

תאור העלייה היהודית מבריה"מ בהתבטאויות אישים ערביים ובתקשורת הערבית מתאפיין בביטויים חריפים של אתראה ואזעקה. להלן דוגמאות ספורות בלבד: בפי אבו אייאר, מס' שנים באש"ף זהו "איום על הבטחון הלאומי הערבי" ("א-דוסתור", ירדן, 23.1.90) ו"אסון שישווה לאסון 1948 כאשר קמה ישראל" (דבריו ל"א-שעב" האלג'ירי, 8.2.90); מנהיג פלסטיני אחר מצוטט כמגדיר את צעדי בריה"מ בנושא העלייה כ"הכרזת מלחמה" ("אל-קבס", כוויית, 8.2.90); יועץ ערפאת, בסאם אבו שריף, מאיים כי יישוב העולים ביו"ש ובעזה הוא "פעולת מלחמה שתגרום לפעולת גמול פלסטינית" מיליטנטית, עפ"י דבריו בהמשך ("דויטד", 24.2.90).

גם בפי מזכ"ל הליגה הערבית שאד'לי קולייבי, בפגישה עם השגרירים הערביים לליגה, זהו "האסון הגדול ביותר מאז 1948. העולים החדשים האלה עלולים להיות דלק למלחמת צלב חדשה!" ("אל-קבס", כוויית, 23.1.90); הוא אינו שונה בכך מהמסוף המצרי הרדיקאלי, השיח' מוחמד אל-ע'זאלי, המזהיר בראיון ל"אל-איתחאד" (מאע"ם, 26.1.90) מפני "החרפת המאבק הצלבני" נגד המוסלמים בעקבות נפילת הקומוניזם וההיתר להגירה יהודית לישראל; המלך חוסיין וראש ממשלתו מחדאד בדאן רואים בעלייה עניין מסוכן ביותר "איום לירדן ולעומק האומה הערבית" ("אל-וטרן" כוויית, 6.2.90 ודיו רבת עמון, 18.1.90; "אל-מוצוור", מצרים, 2.2.90); יו"ד הסנאט הירדני אחמד א-לוזי רואה בכך "תוקפנות נגד האומה הערבית העולה במימדיה על כל הסכנות שפקדו אותה במהלך המאבק הארוך" ("א-ראי", 24.2.90); "א-דוסתור" הירדני מזהיר כי "התוצאה הטבעית של הבאת מליון יהודים לארמת פלסטין היא מלחמה" (28.1.90).

בעיתונות הסעודית רואים בעלייה שלב בהגשמת "מטרותיהם המרושעות" של הציונים "כדי להקים על ארמת פלסטין בסיס יהודי שילחם באסלאם" ("אל-ג'זירה", 1.2.90); "א-ריאד" הסעודי סבור כי העלייה תנתב את הסכסוך לדרך קשה יותר גם בתחום הצבאי (30.1.90); עתונות מצרים מדברת על "סכנה כללית להווה ולעתיד" של העולם הערבי ("אל-אהראם", 5.2.90) ועל "המזימה התוקפנית" נגד מדינות ערב והאסלאם כאחד (רדיו "צאות אל-ערב", 8.2.90). "אל-ערב" הקטרי מתלונן על רמיסת האינטרסים הערביים ע"י בריה"מ ע"י הגירה שהיא "דקירה מכאיבה בגב כל העמים הערביים" (16.1.90).

בתגובה הערבית על העלייה ניכרים גוונים בחריפות ההתרסה כלפי בריה"מ. דוברי המדינות המקורבות לבריה"מ או אש"ף משתדלים להדחיק את גודל אכזבתם ולהמעט בגודל השינוי שחל בעמדת בריה"מ כלפי העולם הערבי וישראל (ר' למשל ראיון בסאם אבו שריף ל"צאות א-שעב"

הירדני, 21.1.90).

כאשר לתגובה המעשית הנדרשת, חוזרת בפי כל, נוסף לקריאה הנזכרת לכינוס פסגת חרום ערבית וכדומה, גם תביעה לקיום מסע דיפלומטי לשכנוע בריה"מ להגביל או אף להפסיק לחלוטין את העלייה היהודית. כך גם בהודעת הסיכום של פסגת ארבע מדינות "מועצת שה"פ הערבית" ברבת-עמון ("דבר", 25.2.90).

יש גם הפונים היישר לאופציה הצבאית: "אל-ג'ומהורייה" העיראקי (5.2.90) קורא באותו הקשר להגביר את התמיכה בהתקוממות ביו"ש ועזה "להפיץ את נוכחותה בכל זירות האדמה הכבושה ולהתיש את האוייב הציוני ולבטל את ההצטרקות הציוניות להגירה"; אבו אייאר אומר, כי "חשוב לאחר את המאמצים הפלסטיניים-סוריים וירדניים למען בנייתה מחדש של החזית המזרחית" ("א-שעב" האלג'ירי, 8.2.90). "צאות א-שעב" הירדני קורא "לבנות מחדש את חגורת העימות מול התוקפנות הציונית" (31.1.90).

דווקא בריה"מ איננה מגיבה בסגנון מתגונן בפני גלי הביקורת הערביים. רדיו מוסקבה הוא שמתאר את הביקורת הערבית כ"סערה מלאכותית" המנפחת את העובדות כאשר ידוע לכל ש-"40,000 יהודים בשנה לא יוסיפו חטיבות לצה"ל ולא יציפו את השטחים". הוא קרא לערבים "לנטוש את תסביך העימות ולהתרכז במאמצים למצוא פשרה" (1.2.90). ראש מח' המזה"ת במשה"ח הסובייטי ולאדימיר פוליאקוב הזכיר לשגרירים הערביים המתלוננים על חיזוק ישראל בכוח אדם, כי מדינות ערב עצמן גרשו 800 אלף יהודים, שהשתקעו בישראל בשנות ה-50 ("אל-חיאת", לונדון, 21.12.89); שגריר בריה"מ בירדן אלכסנדר זינצ'וק הודיע חד-משמעית, כי "בריה"מ אינה יכולה לפקח על ההגירה" ("א-דוסתור", ירדן, 27.1.90).

מדותה של העמדה הערבית, המסתתרת מאחורי הזעקה הערבית בנושא העלייה נחשפת בין היתר בזהויה יעדר ההגירה היהודית כ"פלסטיין הכבושה" ולא דווקא "השטחים הכבושים". כלומר, כדברי חבר פרלמנט ירדני, ההגירה היא "מזימה נגד ערביותה של פלסטיין" – היא ישראל, בתוך הקו הירוק ולא רק ביו"ש ובעזה ("א-ראי", ירדן, 25.12.89) או "פלישה לפלסטיין הכבושה", כדברי מערכת "א-ראי" (31.1.90).

ערפאת אף הוא מזוהר, כי "היהודים החדשים אינם מופנים רק לפלסטיין הכבושה אלא לאומה הערבית" ("אל-ווסט", כווית, 21.1.90) כך גם אבו אייאר (שם); לעיתים מדובר בהקשר זה על "פלסטיין" באופן כללי ללא התואר "כבושה", אך מבלי לייחד את יו"ש ועזה (אבו מאזן, "אל-חיאת" 24.1.90) וסוליימאן א-נג'אב מאש"ף (סי"כ 1.2.90). אמנם דובריהן הרשמיים של מצרים וירדן מדברים על ישוב העולים ביו"ש ובעזה, אך התקשורת באותן מדינות נוקטת בלשון "פלסטיין הכבושה" כמו גם התקשורת ביתר מדינות ערב.

שה"ח הסורי פרוק א-שרע (בתוניס, רדיו דמשק, 6.2.90) ור"מ סוריה מחמוד א-זועבי (ברבת עמון, רדיו רבת עמון, 30.1.90) מחדדים נקודה זו כאשר הם מעלים בהקשר העלייה את זכות השיבה לפלסטינים: "הפלסטינים הם אלו שצריכים לשוב לפלסטיין", לדברי זועבי, ו"למולדתם ולבתיהם" כדברי א-שרע.

יוסף אל-קעיד כותב ב"אל-אהראם אל-אקתצאדי", בהקשר גינוי העלייה, כי "אחת מעובדות

החיים היא שישראל הינה רעיון המנוגד למהלך ההסטוריה... יתאחר ככל שיתאחר, יקיץ הקץ" (22.1.90).

אחד המניעים החזקים ליצירת תחושה זו לגבי המהלך ההסטורי ההכרחי הוא העניין הדמוגרפי, שקלפיו נטרפים עתה להערכת הערבים ע"י העלייה, לפחות יחסי ישראל והפלסטינים. עדנאן אבו עודה, יועצו המדיני של חוסיין, קורא לערבים גם עתה "לנצל את הגורם הדמוגרפי בסכסוך הערבי-ציוני, כי גורם זה הוא שיכריע בסכסוך לטובת הערבים" ("אל-חייאת", לונדון, 2.2.90).

ד"ר מתי שטיינברג מהאוניברסיטה העברית עוסק בנושא זה במאמרו "הגורם הדמוגרפי בסכסוך עם ישראל – בעיני אש"ף", "מדינה וממשל", סתיו 1989).

ד"ר שטיינברג מזכיר, כי המימד הדמוגרפי בסכסוך עם ישראל העסיק את אש"ף מתחילת דרכו. הציונות מצטמצמת בעיניו לפעולה בתחום הדמוגרפי – הוצאת הערבים וישוב היהודים במקומם. מכאן גם הסטריאוטיפ המקובל (כאש"ף ובעולם הערבי) לגבי הציונות כ"קולוניאליזם התנחלותי" או "קולוניאליזם מגלה" (או מגרש).

מבחינת הפלסטינים השאלה המרכזית, על כן, בתחום הדמוגרפי היא הבטחת רוב ערבי בפלסטין ע"מ שתהיה ערבית. סעיף 6 באמנה הפלסטינית, הגוזר הגבלה חמורה על מספר היהודים (כפרטים ולא רק כתנועה לאומית!), שיוורשו להישאר בפלסטין "המשוחררת" (מי שהגיעו לפני 1917 עפ"י פירושי אש"ף עצמו לסעיף) מגלה, כי הבעיה אכן הדאיגה את מנהיגי אש"ף.

אלא ששחרור פלסטין בדרך צבאית נזקק לסיוע ערבי מאסיבי, שעלול להסתיים בהטמעת פלסטין בעולם הערבי ("בסוריה הגדולה" למשל) ושחיקת יחודה הפלסטיני. הגורם הדמוגרפי מזמן לאש"ף מוצא ממתחות זו בין שני עיקרי יסוד אלה של אש"ף – שחרור פלסטין ושמירת ערביותה; מתיחות המצוייה כאמור כבר ב"אמנה". הדמוגרפיה מעוררת תקוה, כי יעדי הפלסטינים יושגו בתהליך ארוך טווח אך חד-משמעי בכיוונו, גם מבלי לגייס את כל העולם הערבי, דבר שמימושו המעשי הסתבר ממילא כקשה ואף בלתי-אפשרי. יתר על כן, בעיני הפלסטינים, כמו בעיני העולם הערבי כולו, עיסוקה של ישראל עצמה בבעיותיה הדמוגרפיות ועתיד הציונות – בעיותיה הכלכליות, הירידה, העדר עלייה, העסקת עובדים ערבים רבים – מעורר את ההנחה בדבר קריסתה של ישראל מעצמה, או "המסתה" והטמעתה בסופו של דבר במרחב הערבי עד כדי חיסולה. עפ"י התיאוריה הערבית הזו, הנפוצה ומקובלת גם באש"ף – התפתחות כזו היא אכן בבחינת תחזית סבירה (ר' למשל מאמרו של ח'אלד אל-אזהרי בירחון אש"ף ב"שואן פלסטינייה", יולי 1989). מימוש הא-סימטריה הדמוגרפית תואם גם את "אסטרטגיית השלבים" של אש"ף, שעל דבקו בזה הצהיר פרוק קדומי רק לאחרונה בראיון לעורך "בוסטון גלוב" (צוטט ב"ג'רוסלם פוסט", 23.1.90).

בראשית שנות ה-70, על מנת להתמודד עם הבעיה הדמוגרפית בטווח הקצר, פיתח אש"ף את רעיון "הצומוד" – "העמידה האיתנה" – לשמירת זיקתם של תושבי יו"ש ועזה לאדמתם, תוך הרגשת משמעותה הלאומית של הזיקה ע"ח הזהות המקומית המסורתית הצרה. תחושת הסכנה הדמוגרפית היתה אז בצד הפלסטיני. אח"כ כאמור התהפך הגלגל והמצוקה הדמוגרפית של ישראל הפכה את הגורם הדמוגרפי לנשק חשוב, אם-כי לדעת הנהגת אש"ף לא יחיד. היו חילוקי

דיעות באש"ף לגבי הדרכים הנאותות לשימוש בקלף הדמוגרפיה, על מנת שלא לבזוז במהלך שיעור תגובת-יתר מצד ישראל. עם זאת, שוכלל הנשק הזה במהלך ההתקוממות למה שהוגדר ע"י אש"ף כקרקע ישראל מבפנים, כגון ע"י דרישה לשוויון זכויות לפלסטינים (כמוצע ע"י ד"ר סרי גוסייבה), הירוק הקשר עם ערביי ישראל, מגעים עם ישראלים ע"מ ללבות בישראל מחלוקת וכדומה. ההתקוממות, יש לזכור בהקשר זה, נישאת על כתפי הדור הצעיר ביו"ש ועזה (כתוצאה מהריבוי הטבעי הגבוה – 77% מתחת לגיל 30).

העלייה הגוברת מבריה"מ מעוררת, אם כן, חרדה בקרב הפלסטינים והעולם הערבי כולו, שמא מתהפך שוב הגלגל ויטורף הקלף הדמוגרפי.

2. היחס לטרור

השראת השינויים במזרח אירופה אינה ניכרת גם בנושא הטרור. אם המשיך אש"ף לדבוק "במאבק המזוין" עד כה אין ספק שלא יניח נשק זה עתה. תגובתו על טבח הישראלים באוטובוס באסמאעילייה ב-4.2.90 שוב העידה על כך:

אבו-אייאד בראיון ל"א-שעב" האלג'ירי (8.2.90) אמר, כי "על ישראל לצפות לעוד פעולות מסוג זה"; ערפאת איים בתונים, כי אם ישלחו מאמצי השלום הנוכחיים ינקוט אש"ף ב"צעדים אחרים" וסרב לגנות במפורש את הטבח (וופ"א, 11.2.90); אחד מראשי הפת"ח, טייב עבר א-רחים, מבטיח כי לא יהיה ויתור על "האופציה של המאבק המזוין בתוך הארץ הכבושה... ההנהגה הפלסטינית, ובראשה אבו עמאר, דוחה את הדבר הזה" (ל"אל-וואטני", יוגוסלביה, 15.12.89); אבו אייאד, מס' שנים באש"ף מאשר דברים אלה לעיתונאים בכויית ("אל-וואטני" העומאני, 23.1.90), כאשר הוא קורא "להסלים את המאבק המזוין מחוץ לאדמות הכבושות" ולהחיות את החזית המזרחית; המון מפגינים תושבי רפיח הריעו לרצח באסמאעילייה ("דבר", 9.1.90).

עורך "אל-אהראם" (9.2.90) אבראהים נאפע, המקורב למובארכ, מצא לנכון לבקר את תגובת אש"ף על הטבח כ"חלשה ומועטה מדי", ולדעתו, אולי אף נוגדת את הודעת אש"ף, כי זנח את הטרור; "אל-אח'באר" המצרי (8.2.90) כינה את עמדת אש"ף בעקבות הטבח "מעורפלת" והביע תקווה שיבוא גינוי ברור יותר מצד אש"ף.

במרבית מדינות ערב לא היה גינוי חד-משמעי של רצח התיירים הישראלים כמו במצרים: "א-ראי" הירדני שיבח במאמר מערכת את הפעולה (10.2.90) וקרא להרבות בשכמותה; מאמר אחר באותו עתון (6.2.90) מכנה את הגינויים "דברי חנופה" ומזהיר את ישראל ש"הכוח הצבאי הוא גורם משתנה במאזני המאבק"; "א-ראי אל-עאם" ו"אל-קבס" הכווייתים הצדיקו את הפיגוע (6.2.90). העיתון "א-ראייה" היו"ל בקטר תאר את הפעולה "כמשקפת את התחושות האמיתיות הערביות כלפי האוייב הציוני" (6.2.90).

כתב ה"ניו-יורק טיימס", אלאן קאוול (IHT, 9.2.90) מציין, כי תגובת מצרים על הפיגוע בשטחה אין כה כרי לשנות את הסיכון הבסיסי שנוטל עדיין בעולם הערבי כל מי שנושא ונותן עם ישראל.

סוריה, המסייעת לטרור השיעי בלבנון ולארגוני טרור פלסטיניים, אף היא אינה ממדרת לשנות

את עמדתה כלפי ישראל, למרות שהיא מהנפגעות ביותר מהשינויים במזרח אירופה. בראיון ל"אל-קבס" הכווייתי (9.12.89) עדיין דחה אסד את רעיון ההכרה בישראל והרגיש את התנגדותו לכל יוזמה נפרדת בקשר לסכסוך. "אל-בעת" הרשמי הסורי מבהיר עמדה זו ואומר (26.1.90): "כל התקרבות, לא חשוב מה טבעה, אל הישות הציונות פירושה דחיית הזכויות הערביות הלגיטימיות".

ג. האצת מירון החימוש במקום פירוק החימוש וחתימה לשלום

הפגת המתח הבין-מעצמתי והאצת המור"מ לפירוק החימוש, כאחת ההשלכות של השינויים הפנימיים במזרח אירופה ובעיקר בבריה"מ, גם לאלה לא היה כל הר במזה"ת. אם קיים הר כלשהו, הרי הוא מתבטא בדאגה נוכח צמצום אפשרי של חימוש הצבאות הערביים ע"י בריה"מ ומזרח אירופה. (כך למשל במאמר המערכת ב"אל-ערב" קטר 17.1.90). שהרי במדינות ערב קיימת דווקא האצה של מירון החימוש – כולל במדינה כמצרים שחתמה על חוזה שלום עם ישראל – וכן בפיתוח הנשק הבלתי-קונבנציונלי – כימי, ביולוגי וגרעיני. בידיעות טריות בתחום זה נמסר, כי לוב החלה ביצור בפועל של נשק כימי במפעל הגדול שהוקם בסיוע חברות מערביות בראבטה (סוכנויות הידיעות, 10.2.90); "דר שפיגל" המערב גרמני מסר ב-11.2.90, כי חברה מערב-גרמנית מסייעת לסעודיה בפיתוח טילי ק"ק וטילי נ"ט במפעל, המוסווה כאגף באוניברסיטת ריאד.

עפ"י נתוני "המרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה" באוניברסיטת ת"א כמויות הנשק של מדינות החזית המזרחית ימשיכו לגדול בין 1987 ל-1992 ב-25%. לחזית זו של סוריה ירדן והפלסטינים צפויה הצטרפותן של מדינות כעיראק, סעודיה, לוב וכוויית, בהיקפים שונים. נתונים שפירסם "המכון הישראלי הבי"ל" (במחקר על מרוץ החימוש והכלכלה במזה"ת) מלמדים כי חל בשנות ה-80 'גידול בשעורים אדירים של הוצאות צבאיות כמצרים, סוריה וירדן' – 12%, 25%, ו-18%, סך ההוצאות הצבאיות שלהן בשנות ה-80' יחסית לתוצר הלאומי הכולל, בהתאמה. עפ"י דו"ח המרכז למחקרים מדיניים ואסטרטגיים של "אל-אהראם" בקהיר לשנת 1988, מוציאות מדינות ערב 88% מתקציב הבטחון שלהן על רכישות בתחום האווירי. הדו"ח המצרי אף מעריך, כי ישראל מאבדת בהדרגה את עליונותה האיכותית בתחום הקונבנציונלי ובעיקר בתחום האווירי. עיראק נמצאת בעצמו של מסע רכש, למרות סיום המלחמה ("במחנה", 24.1.90; "דבר" 5.2.90).

דר' ג'ראלד סטיינברג, מומחה לעניינים אסטרטגיים וטכנולוגיה צבאית מאוניברסיטת בר-אילן, מציין במאמר על "המזה"ת בעידן הטילים" (IDF Journal, חורף, 1990), כי מאמצי המעצמות למניעת הפצת הטילים ארוכי-הטווח, בעולם השלישי בכלל ובמזה"ת בפרט, נכשלו. לוב, עיראק ופקיסטן רכשו מרכיבי נשק כימי וטכנולוגיה מתקדמת ליצור טילים מחברות מערביות (בעיקר מערב גרמניות; עוד בנושא זה ר' זרקור מס' 6, כרך 13), בריה"מ מספקת טילים לסוריה, עיראק, לוב ומצרים, ואף סייעה לסוריה בפיתוח נשק כימי.

דר' סטיינברג מעיר בהקשר זה, כי "הגיאוגרפיה של המזה"ת תורמת באורח משמעותי לאי-היציבות הנגרמת ע"י נוכחות נשק מתוחכם. המרחקים האסטרטגיים קצרים ביותר... הכנסת טילים מפחיתה את זמן קבלת ההחלטות הקריטי לכמה דקות. בעת משבר, מדינות הניצבות בפני

אפשרות של מתקפת טילים, הכוללת ראשי נפץ כימיים, ביולוגיים, שלא לדבר על גרעיניים, יומרצו בעוצמה רבה להנחתת מכת-מגע". טכניקת אחסון הטילים, מוסיף סטיינברג, שפותחה ע"י המעצמות באופן שנוצרה יכולת הנחתת מכה שנייה ועקב כך הרתעה הדדית ואווירה של יציבות, לא הגיעה למזה"ת.

מערכת הגושים הבינערבית, שהוקמה בשנים האחרונות – המועצות לש"פ במפרץ, במערב ובין עיראק, מצרים, ירדן וצפון תימן – נועדו באופן מוצהר (בעיקר הגוש האחרון הנזכר – משפ"ע) להגברת שה"פ הצבאי בכלל ופיתוח התעשייה הצבאית הערבית בפרט. מפקד חיל האוויר העיראקי, הגנרל מוזאחם דעב חסן, בראיון ל"א-ת'אורה" העיראקי, מצוין כי "קיים שה"פ הדוק, שהחל מזמן, עם חילות האוויר של מדינות ערב, ובמיוחד עם המשפ"ע, בתחום החימוש בפצצות ובטילים". מספר המטוסים, הטייסות והטייסים בחיה"א העיראקי, הוכפל לדבריו עם סיום המלחמה עם איראן (לעיראק 513 מטוסי קרב; מצוטט ב"במחנה", 21.2.90).

ש"פ זה גם הוא מקטין את שולי הבטחון של ישראל. הוא יוצר מול "הבטן הרכה" של ישראל כוח המורכב, בין היתר, מחיה"א הגדול במזה"ת – העיראקי – שבכל רגע נתון יכול להיות בשטח ישראל, עקב הגברת שה"פ עם ירדן, חיה"א העיראקי לא צומצם כאמור למימרי מצב רגיעה עם סיום המלחמה (עוד בנושא זה בחלקו השני של גיליון זה).

הרוח הנושבת מכלי התקשורת הערביים אינה מותירה מקום לספק נגד מי נועדה להיות מופעלת העוצמה הצבאית הערבית: המלך חוסיין אומר בראיון ל"אל-וטן" הכוויתי (6.2.90) כי "אין מנוס מלהתמודד עם המזימה הציונית מתוך עמדה ערבית מאוחדת... קיים קו אדום שאין לעבור אותו בחיפוש אחר השלום. העולם הערבי התקרב לקו זה ואולי אף נמצא עליו כבר... אנו לא נפקיר אף שעל של אדמה ערבית ושום זכות ערבית". "א-ראי" הירדני הרשמי מוסיף באותו יום, כי "רצוי שישראל תרע שהכח הצבאי הוא גורם משתנה במאזני המאבק ומדינות ערב תיאמצנה להשיג את הכח...". ב-13.1.90 כותב אותו עיתון תוך פנייה לרה"מ שמיר: "...הנהגת צלאח א-דין (שניצח את הצלבנים!) באה, מרדעני הלווינים והמחקרים הגרעיניים כאים והאחרות הערבית קריבה ובאה..."

נשיא סוריה, אסד השואף לאיזון אסטרטגי עם ישראל, פרסם חוק חדש ל"התאחדות העיתונאים בסוריה" ("אל בעת", 16.1.90), שנוסחו כולל בין היתר: "ההתאחדות... תתמוך במאבק נגד האימפריאליזם והציונות ובסיסה – הישות הציונית בפלסטין הכבושה". פרשן רדיו דמשק קרא ב-28.1.90 לערבים להתאחד ע"מ "לשנות את העמדה הציונית לא באמצעות הפגנת גמישות, אלא באמצעות אסטרטגיה ערבית מאוחדת והתמודדות עם האויב בעמדה לוחצת... לערבים יש אפשרות המבטיחה להם לשנות את מאזן הכוחות לטובת עניינם". שר ההגנה הסורי מוסטפא טלאס הבהיר בראיון ל"איל מסאג'רו" האיטלקי (ספטמבר, 1989) כי "איני מוכן לוותר על סוריה הגדולה, שתכלול את לבנון, ירדן ופלסטין".

עיראק נוקטת עמדה קיצונית לא רק כלפי ישראל (ר' חלק שני), אלא גם במו"מ המוקפא עם איראן, בעמידתה העיקשת על ריבונות עיראקית בלעדית על השט אל-ערב. בוועידת הפסגה האחרונה של 4 מדינות המשפ"ע ברבת-עמון הצהיר צדאם חוסיין, כי תיתכן מלחמה נוספת עם

ישראל וכי הערבים יידעו להחזיר לעצמם את פלסטין "בתכנון ובתחבולה", שיעלו על אלה של ישראל. הוא מנה את הצלחותיה של מצרים ב-1973, של הטרור השיעי בלבנון, של עיראק במלחמתה עם איראן וההתקוממות ביו"ש ובעזה כמגבירים את סיכויי הערבים במלחמה הבאה ("דבר", 25.2.90); מפקד חי"ה א' העיראקי (שם) מכנה את ישראל "ישות טפילה, שהמשך קיומה מבוסס על הפירור באומה הערבית מחד, והשגת עליונות טכנולוגית ומודעית, מאידך.

נספח

מדינה	השליט, דרך הגעתו לשלטון; סמכויותיו	מוסדות; מפלגות	הגבלות על תקשורת; גלוי מרי
אלג'יריה	הנשיא שאד'לי בן ג'דיר	אסיפה לאומית בה לפ.ל.ן	מעט הרפייה בפקוח על
הרחבת חופש פוליטי	נבחר ע"י המפ' היחידה השלטת ב-1979	כל 295 המושבים; 18 מפלגות אופוז' חוקיות	תקשורת; מאות הרוגים באוק' 1988; הפגנות אסלאמיות, ינ' 1990
בחרין	שיח' עיסא בן סלמאן אל-ח'ליפה; ירש את אביו ב-1961	מועצה לאומית פוזרה ב-1975; איסור מפלגות	צנזורה חמורה; תסיסה שיעית בראשית ה-80'
ירדן	המלך חוסיין; מ-1951 בירושה מאביו; ממנה רה"מ ויכול לפזר הפרלמנט	בית נבחרים בו 142 חברים עם סמכויות מוגבלות מאז 1989; איסור מפלגות; היתר לתעמולת בחירות בנוב' 1989	הרפייה צנזורה; חברים עם סמכויות מוגבלות מאז 1989; איסור מפלגות; היתר לתעמולת בחירות בנוב' 1989
כוויית	שיח' ג'אבר אל-אחמד א-צבאח; ירש את בן-דודו ב-1977; שולט באמצעות צווים	מועצה לאומית של 50 חברים פוזרה ב-1986; איסור מפלגות	הרפייה קלה של הצנזורה הפגנות להשבת פרלמנט בינואר 1990
לוב	מועמר קד'אפי, מ-1969 בהפיכה צבאית	1,102 חברים בקונגרס העם הכללי; חותמת גומי מפלגה אחת חוקית	צנזורה מוחלטת; רווחים על תסיסה פוליטית/דתית מעת לעת
מאע"ם	שיח' זאיד בן-סולטאן מ-1971; בראש מועצה	מועצה פדראלית ממונה חסרת סמכויות; איסור	צנזורה חמורה

מצרים	עליונה של 7 אמירים	מפלגות	
הרחבת חופש פוליטי	הנשיא חוסני מובארכ בעקבות רצח סאדאת; ממנה רה"מ וממשלה	מועצת העם, 458 חברים מ-1987; סמכויות מוגבלות בחירות מזויפות לטובת מפלגת השלטון; 6 מפלגות אופוז' "האחים" מנועים מזיקמת מפלגה	מותרת עיתונות אופוז' בקורתית אך בפיקות; מדומות מזון 1987, 1977; תסיסה אסלאמית מיליטנטית מתמדת
מרוקו	המלך חסן השני; ירש את אביו, 1961; מכתוב המדיניות בסיוע יועצים	אסיפה לאומית-306 מושבים; סמכויות מוגבלות בחירות מזויפות; זו מפלגות חילוניות; איסור מפלגות אסלאמיות	חופש בטוי מוגבל; מדומות מזון 1984
סודאן	גנרל עומר אל-בשיר; הפיכה 1989; בת שלטת של 15 איש	מועצה לאומית פוזרה ב-1989; איסור מפלגות	צנזורה חמורה; מלחמה בררום; תסיסה גוברת בח'רטום
סוריה	הנשיא חאפז אל-אסד; הפיכה ב-1970; ממנה רה"מ והממשלה	מועצת העם, 195 ח'; חותמת גומי בשליטת הבעת; אין מפלגות אופוז'; רכיז "אחים מוסלמים"	צנזורה חמורה; תסיסה גלויה מעטה מאז טבח אלפים באל-חמאה, 1982
סעודיה	המלך פהר בן עבר אל- עזיז; ירש אחיו ב-1982; המלך הוא גם רה"מ ושולט ע"י צווים	אין פרלמנט, למרות הבטחה להקימו; איסור מפלגות	צנזורה חמורה; דווחים על תסיסת שיעים במזרח מעת לעת
עומאן	הסולטאן קבוס בן סעיד; הריח אביו ב-1970; שלטון ע"י צווים	מועצה מייעצת בת 55 ח', ממונה ע"י השליט, חסרת סמכויות; איסור מפלגות	צנזורה חמורה
עיראק	הנשיא צדאם חוסיין; הדיח	מועצה לאומית בת 250	צנזורה מוחלטת; רכזי

דיקטטורה	קורמו (דודו) 1979; שלטון ע"י צווים	ח' (1989), חותמת גומי, נשלטת ע"י הבעת'; איסור מפלגות אופוז' של ממש	המרד הכורדי בנשק כימי והגליות המוניות
קטר	שית' ח' ליפה בן חמאר אאל ת'אני; הריח בן-דודו ב-1970; שולט באמצעות צווים	מועצה מייעצת ממונה בת 30 ח', חסרת סמכויות; איסור מפלגות	ענזורה חמורה
תוניסיה	הנשיא זין אל-עאבדין בן עלי; הריח קורמו 1987; ממנה את רה"מ וקובע המדיניות	אסיפה לאומית בת 141 ח' (1989) כולם מהמפלגה השלטת; לטענת האופוז' הבחירות זויפו; 6 מפלגות אופוז' קטנות; איסור מפלגה אסלאמית	חופש בטוי מוגבל; תהלוכות של מיליטנטים אסלאמיים
תימן הדרומית	הנשיא חידר אבו בכר אל-עטאס; בהפיכה, 1986; מושל עם הועד המרכזי ונשיאות המפ' הסוצ' התימנית	מועצת העם העליונה בת 110 ח' (1986); חותמת גומי למפלגה; איסור מפלגות	ענזורה חמורה; תסיסה שבטית מעת לעת
תימן הצפונית	הנשיא עלי עבראללה צאלח; מועצה מייעצת בת נבחר ע"י הנהגה צבאית לאחר רצח קורמו ב-1978; שולטות; איסור מפלגות בגיבוי העבא	159 ח' עם סמכויות	ענזורה חמורה; תסיסה שבטית מעת לעת

- מבוסס על ה"אקונומיסט" הבריטי, 3.2.90.

[חלקו השני של הגיליון יוקדש לעיראק]

מקור: אלשעב, מצרים 23.1.90

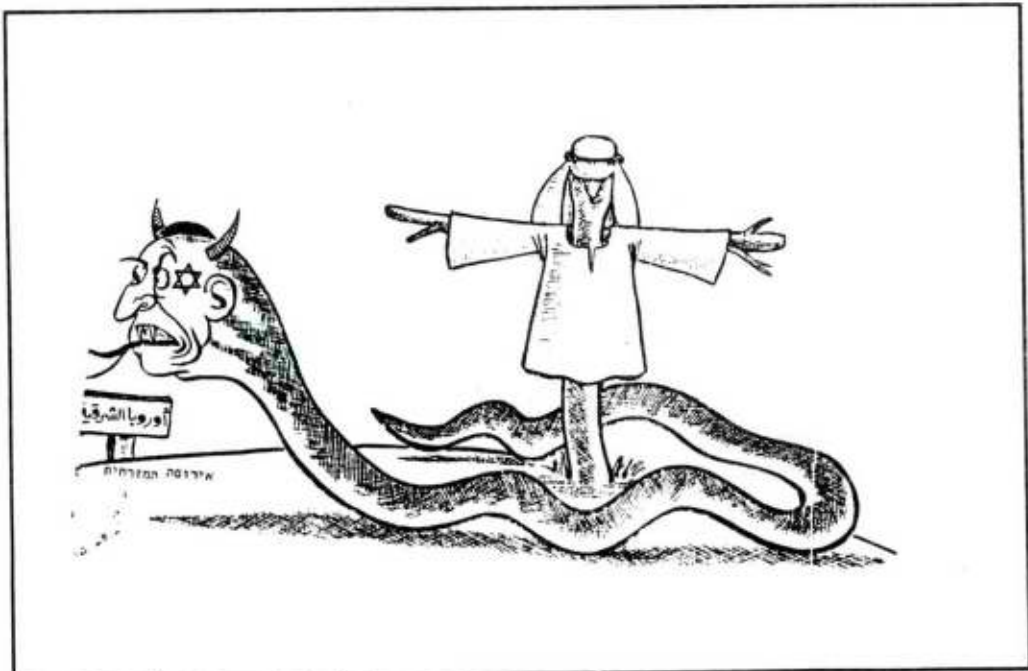
ההתפשטות

הצינות

היהודים
המהגרים
מהמדינות
הקומו

מקור: ראי ירדן 12.1.90

"אל אתחאד אל אסבועי" (סאע"ם) 25.1.90

بريشة : م

תרגום: על הברז: איחופה המזרחית
על המים: ההגירה היהודית
על הניירות: תכנית בייקר, תכניות השלום.

כ
א
משרד החוץ
מחלקת ההסברה

ירושלים, כ"ח בשבט תש"ו
23 בפברואר 1990

אל הנציגויות

אוניברסיטאות בשטחים

לבהשת כמה נציגויות תורגמה לאנגלית הסקירה על האוניברסיטאות

בשטחים (חוזם 2,6048 מה-7.2.1990).

הסקירה, שהוכנה על ידי דו"צ, מביאה נתונים בסיסיים על ההמתם,

תפעולם וסגירתם של האוניברסיטאות בשטחים.

לשימוש הסברתי במקומותיכם, בכפופות לתנאי המקום.

118/23.2.1990/3.08.07

2

The Closing of the Universities in Judea, Samaria and Gaza

Background:

There are presently five universities in Judea, Samaria and Gaza. All of them were established during the period of the Israeli presence in the area (after 1967) and with Israel's permission. Until 1967 the Jordanian authorities restricted higher education and in fact the establishment of universities was forbidden. The Jordanians allowed the establishment of a number of teachers' colleges (which had a small number of students) and tried to restrict any sign of independence on their part.

1. Two institutes of higher learning were set up in Hebron.
 - a) The Islamic University (1971). In addition to religious studies, some 1,800 students study sciences and the humanities.
 - b) The "politechnical" institution
2. The University in Bethlehem (FRERES) was set up by the Vatican in 1978. It has some 1,400 students and 140 academic staff.
3. Beit Zeit University (near Ramallah) was set up in 1972 by the Christian Society. Today it has some 2,500 students who study social sciences, the arts, economics, commerce and engineering.
4. Nablus hosts the Al-Najah University. Until 1977 it was a teachers' training college. In that year it became a university for the teaching of administration, social sciences, arts and economics in addition to being a teachers' training college. Some 3,000 students study in this institution which has an academic staff of 210.
5. The Gaza district's Al-Azhar University has some 4,000 students. This body was set up in 1954. It is a two year college for the study of Islam which has affiliated itself to the large university of the same name in Cairo. There are 140 staff members in this institution.

In addition to the above universities, there is an extension to the Hebrew University in Abu Dis - "The Technology and Science College" This college was set up in 1979 and has some 600 students. The university offers a four-year program in the exact sciences.

Why were the universities closed?

Almost all the universities were centers of unrest against Israel. The boards of governors of the universities lost their control and were replaced by student councils, which were controlled by the various factions of the PLO or by Islamic groups. Consequently these institutes of higher learning underwent a change from pure academic institutions to bases of subversive activity and in several of them there were power struggles among the various groups. In some cases the students managed by violence and terror to undermine and subvert the academic policies of the universities, including the curriculum.

Since the outbreak of the uprising in December 1987 the

universities have been in the forefront as the centers of incitement and violence. The activities of the students (and some of the faculty) are characterized by the following:

- a) The universities became centers of ongoing unrest, characterized by the blocking of main roads, the throwing of firebombs and rocks at security forces and illegal demonstrations outside their campuses.
- b) Intensive campaigns of incitement carried out on campus on behalf of the terror organizations, in which students and some of the faculty and administrative staff took part. The universities themselves were run in part by student councils whose members were affiliated to the various factions of the PLO. Proof of this activity can be seen in leaflets found in the universities.
- c) The students were involved in various hostile terrorist activities (the murderers of the former mayor of Nablus, Zafer Al-Massri, who was killed in March 1986, were students from Al-Najah university).

In view of this situation, the Civil Administration decided to close the universities in the territories. However, the closing of the campuses does not mean the complete cessation of academic studies. The universities rented substitute buildings in the vicinity of the campuses where studies are held. East Jerusalem newspapers even carry advertisements about the courses and registration details. The IDF has not prevented this from taking place. The IDF will not interfere as long as the studies are held in small groups for purely academic purposes and are not exploited for incitement and disorder.

משרד החוץ
מחלקת ההסברה

ירושלים, כ"ח בשבט תש"ן
23 בפברואר 1990

אל הנציגויות

ישראל - דרום אפריקה

בעקבות ההתפתחויות האחרונות בדרום אפריקה עולה מחדש נושא

היחסים של ישראל עם מדינה זו.

רצ"ב ניר עדכני בנושא המבהיר את עמדת ישראל לגבי מכלול

השריה ויחסיה עם דרום אפריקה.

119/23.2.1990/4.03.052

ISRAEL'S POLICY REGARDING SOUTH AFRICA

Israel applauds the release of Nelson Mandela and the legalization of the African National Congress. Israel hopes these moves by the South African government will be followed by further steps to completely terminate apartheid.

South Africa is challenged from within by its own citizens demanding equal rights. By sharp contrast, Israel is threatened from without by twenty Arab countries, many of which clamor for its destruction.

Israel's Opposition to Apartheid

Israel has always opposed South Africa's policy of apartheid and supports the quest of the black and colored majority in South Africa for full political, social, and economic equality. Israel's opposition to apartheid is rooted in its Jewish heritage upholding human dignity and in the Jewish people's own bitter experience in facing antisemitic persecution and oppression.

Israel was one of the first countries in the 60s to openly condemn the policy of apartheid. Then and during the following decades Israel's heads of state, government ministers, and leading officials have never lost an opportunity to call for an end to that system of racial discrimination.

Israel had on more than one occasion indicated that it would join the consensus of the democratic countries pertaining to measures against the apartheid system. Following action taken by the Western democracies against apartheid in late 1986, Israel joined this effort by adopting measures of its own in March and September of 1987, patterned after the steps taken by the countries of Western Europe.

Israel and the South African Black and Colored Majority

Israel's desire to contribute to change in South Africa finds expression in Israel's special projects for members of the black and colored communities. By early 1990, Israel had trained nearly 200 black and colored South Africans in a variety of programs. Many of these programs have focused on cooperative development. Several workshop seminars have been held under the theme of "The Role of Peoples' Organizations in Community and Nation Building." Israel is one of the few countries of the world which offers such programs.

These ongoing projects with the black and colored South African communities are another facet of the programs which Israel has in cooperation with other countries in Africa as well as other developing nations. Thousands of people from the black African countries have received training in Israel's educational, agricultural, and scientific institutes. Many Israelis have gone to Africa to work with communities and trainees on location. In recent years, these cooperation programs have increased with the re-establishment of relations between Israel and eight African countries.

the idea of racial equality, the PLO Covenant calls for the destruction of one national entity by another.

The great difference between the PLO and the ANC can be perceived at a glance by observation of their leaders. Nelson Mandela represents a man of great historical vision. At his Pretoria trial he said:

"I have fought against white domination, and I have fought against black domination. I have cherished the ideal of a democratic and free society in which all persons live together in harmony and with equal opportunities. It is an ideal which I hope to live for and to achieve. But if needs be, it is an ideal for which I am prepared to die."

Yasser Arafat employs a distinctly different lexicon:

"This land is Arab, Arab, Arab, Arab...this land will not speak Hebrew."

(January 3, 1982, Voice of Palestine)

"The land of Palestine is the homeland of the Palestinians, and the homeland of the Arab nation, from the Ocean to the Gulf."

(January 2, 1989, Saudi News Agency)

Nelson Mandela accepts political difference of opinion. For example, though he disagrees with Inkatha head Chief Buthelezi on many substantive issues, he still counts him as a close personal friend. Yasser Arafat shows little political toleration. Arafat publicly threatened to kill the mayor of Bethlehem Elias Freij and others "with ten bullets in the chest" for suggesting cessation of violence in favor of negotiations (January 19, 1989, U.S. State Department recording).

Change Through Non-Violence

Israel opposes acts of terror regardless of intended political ends. Israel hopes that all elements of South African society will find the non-violent way to build a just and democratic society.

הסדרה

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

טופס מברק

דף 1 מתוך 6 דפים

סוג בטחוני גלוי

דחיפות רגיל

תאריך וז"ח: 16/4/89-09:30

מס' מברק

שגרירות ישראל
ושינגטון

אל: המשרד

1/6 372

אל: מנהל הסברה

סקר דעת קהל. לשלך 552.

מצ"ב הסקר (ללא הטבלאות).

פלג

13

-12-

Israel and the Intifada:

Findings of the April 1989 Roper Poll

0.10

David Singer
Renae Cohen

להח 2 /סהח 1 /ק 1 /ק 2 /סהח 1 /סהח 2

2/6 372
RESNER-WASHINGTON 1400000 00
INTRODUCTION

As part of its ongoing research activities, the American Jewish Committee has been conducting regular probes of the attitudes of the American public toward Israel and American Jews. Since 1984 this work has been carried out in conjunction with the Roper Organization, which has fielded the same four AJC "proprietary"* questions once each year** (January 1984; April/May 1985; June 1986; February 1987; April 1988; April 1989). The four questions deal with the following issues: sympathies in the Middle East conflict; the reliability of Israel as an ally of the United States; perceptions of the loyalty of American Jews; and perceptions of Jewish power in the United States.

The findings reported here are from a Roper poll conducted between April 15 and April 22, 1989. The AJC sought to use the poll as a vehicle for gauging the ongoing response of the American public to the Palestinian uprising in the West Bank and Gaza, which began in December 1987. Toward that end, the Roper

*"Proprietary" questions are specially commissioned by clients. They are incorporated into the regular battery of questions that the Roper Organization poses 10 times a year as part of its syndicated subscription service, Roper Reports.

**Findings for the period 1984-1987 are reported in David Singer and Renae Cohen, Probing Public Sentiment on Israel and American Jews, American Jewish Committee, 1987; findings for the period 1985-1988 appear in David Singer and Renae Cohen, In the Wake of the Palestinian Uprising, American Jewish Committee, 1988.

Organization fielded the AJC's four standard questions***, plus three additional proprietary questions dealing with Israel's response to the Palestinian uprising, solutions to the problem of the Palestinians in the Middle East, and views regarding Israel's refusal to negotiate with the Palestine Liberation Organization (PLO).

In conducting the April 1989 poll, the Roper Organization interviewed 1,986 respondents in their homes. Those interviewed constituted a representative national sample of men and women, 18 years of age and older.

FINDINGS

The findings of the Roper poll indicate that between April 1988 and April 1989, ¹Israel's standing with the American public was virtually unchanged. During the same period, ²pro-Arab sentiment on the part of Americans increased hardly at all, remaining at a decidedly low level. Finally, the American public continued to ³view American Jews in a positive light.

The results of the Roper poll are reported in detail in a series of tables in the Appendix. Among the salient findings are the following:

- * Sympathy with Israel in the Middle East conflict stood at 36%, while sympathy with the Arab nations was at 13%.

***In 1989, the question about sympathies in the Middle East conflict took two forms. Half the respondents were asked to choose between Israel and the Arab nations; half between Israel and the Palestinians.

In April 1988, the figures were, respectively, 37% and 11% (Table 1). When given a choice between Israel and the Palestinians--the first time the American Jewish Committee has inquired about this matter--the figures were only slightly different: 34% and 14%, respectively (Table 2).

- * A plurality of respondents (44%) view Israel as a reliable ally of the United States. In April 1988, the figure was 43%. With regard to the Arab nations, pluralities of respondents see Egypt (40%) and Jordan (43%) as not reliable, while a majority (59%) see Syria as such (Table 3).
- * Respondents are almost equally divided between those who think the Israeli government's response to the Palestinian uprising has been "too harsh" (30%) and those who think it has been "about right" (28%). The comparable figures in April 1988 were 28% and 26%. A smaller percentage (8%) think the response has been "too lenient" (Table 4).
- * When asked about preferred solutions to the problem of the Palestinians in the Middle East, a majority of respondents (56%) answer "Don't know," either because they have not followed the situation closely enough (33%) or because they are uncertain as to which particular solution they prefer (23%). Of those indicating a

5/6 372

preference, 13% favor the "return of major portions of the West Bank and Gaza to Jordanian rule, with appropriate security arrangements for Israel"; 10% favor "Israeli military control of all of the West Bank and Gaza, with local self-rule for the Palestinians"; 9% favor the "establishment of an independent Palestinian state in all of the West Bank and Gaza"; 8% favor the "establishment of a Palestinian homeland in all of the West Bank and Gaza in federation with Jordan"; and 5% favor "Israeli annexation of all of the West Bank and Gaza" (Table 5).

- * A plurality of respondents (42%) think Israel is right in refusing to negotiate with the Palestine Liberation Organization (PLO) because it is a terrorist group; 32% think Israel is wrong (Table 6). In April 1988--prior to the opening of U.S.-PLO dialogue--the figures were 44% and 27%, respectively.
- * Twice as many respondents disagree (43%) with the statement "Most American Jews are more loyal to Israel than to the United States" than agree (21%) with it. In April 1988 the figures were 48% and 24%, respectively (Table 7).
- * Only 8% of respondents believe Jews have too much power in the United States, the same figure as in April 1988. All of the following were cited ahead of Jews as having too much power in the United States: business

6/6

372

corporations (47%); news media (45%); labor unions (34%); Arab interests (23%); Orientals (23%); and blacks (14%). The figure for the Catholic Church and Hispanics were 8% and 6%, respectively (Table 8).

While the primary aim of the Roper poll is to probe the attitudes of the American public at large, some noteworthy subgroup differences do emerge for a number of the questions (Tables 9-16):

- * People who are better educated are somewhat more likely to be favorable toward Israel and American Jews than those who are less well educated.
- * People with higher household incomes are somewhat more likely to be favorable toward Israel and American Jews than those with lower household incomes.
- * Whites are somewhat more likely to be favorable toward Israel and American Jews than blacks.
- * Republicans are somewhat more likely to be favorable toward Israel and American Jews than Democrats or Independents.
- * Protestants and Catholics differ little in their attitudes toward Israel and American Jews.

CONCLUSION

The results of the Roper poll indicate that, between April 1988 and April 1989, Israel's standing with the American public was essentially unchanged, with only a very slight increase in pro-Arab sentiment. As for American Jews, they continued to be seen by the American public in a positive light.

A False Start in the Middle East

Eugene V. Rostow

THE morgues of newspapers are filled with reports on plans which successive American administrations had hoped would produce peace between Israel and its neighbors: the Rogers Plan, the Vance Plan, the Shultz Plan, and a number of equally futile European initiatives as well. With Secretary of State James Baker's speech to AIPAC of May 22, 1989, the Bush administration joined this melancholy company.

Today, several months later, Secretary Baker's speech is still the only general statement of Middle East policy the Bush administration has made since taking office. The President himself has endorsed it a number of times. And it certainly seems to explain what the administration is trying to achieve in its talks with the PLO, Israel, and the Arab states, as well as in the actions it has taken with respect to Middle East issues.

In that speech, Secretary Baker said that the overriding goal of American policy toward the Arab-Israeli conflict is "a comprehensive settlement achieved through negotiations based on United Nations Security Council Resolutions 242 and 338." In advancing that proposition, Baker faithfully repeats what has been the major bipartisan premise of American policy in the region since 1967. Yet the speech itself contains a number of statements fundamentally inconsistent with those resolutions.*

For example, Baker declares that

in advance of direct negotiations, the United States and no other party, inside or outside, can or will dictate an outcome. That is why the United States does not support annexation or permanent Israeli control of the West Bank or Gaza, nor do we support the creation of an independent Palestinian state.

I would add here that we do have an idea about the reasonable middle ground to which

a settlement should be directed. That is, self-government for Palestinians in the West Bank and the Gaza in a manner acceptable to Palestinians, Israel, and Jordan. Such a formula provides ample scope for Palestinians to achieve their full political rights. It also provides ample protection for Israel's security as well.

Baker goes on to observe:

For many Israelis, it will not be easy to enter a negotiating process whose successful outcome will in all probability involve territorial withdrawal and the emergence of a new political reality.

He then sums up as follows:

For Israel, now is the time to lay aside, once and for all, the unrealistic vision of a Greater Israel. Israeli interests in the West Bank and Gaza—security and otherwise—can be accommodated in a settlement based on Resolution 242. Forswear annexation. Stop settlement activity. Allow schools to reopen. Reach out to Palestinians as neighbors who deserve political rights.

When Baker says that the United States opposes Israeli annexation or permanent control in the West Bank (and equally opposes a third Palestinian state in the area), is he talking only of the period before the final peace negotiations or about the ultimate peace settlement itself? Despite the confusion of the Secretary's language here, his speech has been generally interpreted as an announcement that in the long run the United States regards the entire West Bank as off-limits to Israel and favors the emergence of a form of Palestinian Arab self-government in the area which would constitute a new political reality, if not quite another independent Palestinian state. The distinction on which his opposition to a third

EUGENE V. ROSTOW is Distinguished Visiting Professor of Law and Diplomacy at the National Defense University. As Under Secretary of State for Political Affairs from 1966 to 1969, he was chairman of the interdepartmental group that recommended, coordinated, and carried out American policy for the Middle East crises of that period. Later, from 1981 to 1983, he served as director of the Arms Control and Disarmament Agency. He is also a former dean of the Yale Law School and the author of many books, among them *Peace in the Balance* and *The Ideal in Law*.

* The essence of Resolution 242, adopted after the Six-Day War of 1967, is that Israel remain in control of the territories it occupied in 1967 until "the establishment of a just and lasting peace in the Middle East." It decrees that peace should be achieved by agreement among the states in the area providing for the withdrawal of the Israeli armed forces from some but not all of the occupied territories to "secure and recognized boundaries." Resolution 338, voted after the Yom Kippur War of 1973, makes 242 mandatory, and orders the parties to make peace "immediately" through direct negotiations pursuant to its terms.

Palestinian state depends, however, is fragile, to say the least.

IF THIS reading of Baker's text is correct, his position is flatly contrary to the territorial provisions of Resolution 242. That resolution was drafted with the thorny problems of the West Bank in everybody's mind. It was assumed at the time that Israel and Jordan would divide the territory between them, agree on security arrangements, an economic union, and a form of political cooperation as well, and then each country would annex the parts of the West Bank assigned to it by their agreement.

Thus, if Baker's text means what it seems to say, it declares a startling new proposition—namely, that Resolution 242 requires Israel to withdraw to the armistice demarcation lines as they stood in 1967, leaving its security to be protected by demilitarized zones and other special devices within an Arab West Bank state.

The assumption behind Baker's position must be that the West Bank and the Gaza Strip "belong" in some sense to Jordan, to the Arabs who now live there, or to an inchoate state of "Palestine." None of these is the case. Legally, the West Bank and the Gaza Strip are unallocated parts of the Palestine Mandate. So far as Jordan's claim is concerned, the world community and especially the other Arab states refused to recognize its attempt to annex the West Bank and the Old City of Jerusalem in 1951. And so far as the claim of the Arabs who live there goes, it must be remembered that, in contrast to other League of Nations Mandates, the Palestine Mandate was not established as a trust for the indigenous population of the area, to be terminated when that population was ready for self-government. It was set up under a different article of the League Covenant as a trust for the Jewish people, in recognition of their historic connection with the land, on condition that the civic and religious rights of the Muslims and Christians living in the territory be respected.

Moreover, the right of the Jewish people to settle in the West Bank under the Mandate has never been terminated. The Jewish right of settlement was suspended by the British in 1921 only for the East Bank—that is, for what was then the Transjordanian province of the Palestine Mandate, and is now Jordan. Jewish settlement in the West Bank is therefore not an intrusion into alien territory held as a result of war, nor (as the State Department used to contend) a violation of the Geneva Convention. It is, rather, the exercise of a right protected by Article 80 of the United Nations Charter and hence necessarily part of the domestic law applicable in the West Bank.

For some years, the United States government has objected to Israeli settlements in the West Bank, occasionally on legal grounds but more recently only for political reasons. Often with asperity, American spokesmen charge that Jewish

settlements obstruct the peace process. It is impossible to discover a basis for this view, since there were no Israeli settlements in the area during the period of Jordanian military occupation, and no peace either. On the contrary, many believe the process of "creeping Israeli annexation" of the West Bank has helped to persuade some Arab leaders that peace is necessary.

Israeli Prime Minister Yitzhak Shamir has also been much criticized in the United States for claiming the whole of the West Bank for Israel. Contemplating the possibility of a negotiation between Israel and Arabs who regard it as a concession to claim only the entire West Bank and the Old City of Jerusalem as a precondition for talks, it would be astonishing if Shamir took a different opening position. But he has said over and over again, most formally in an article in *Foreign Affairs* in 1988, that after a five-year period of peaceful coexistence between Israel and the autonomous Arab entity he advocates for the West Bank and the Gaza Strip, the peacemaking process would necessarily face the "difficult issue of sovereignty." Shamir's position is fully compatible with Resolution 242, which leaves it to the parties to agree on "secure and recognized boundaries."

Finally, the idea of a third Palestinian state for the West Bank and the Gaza Strip was carefully considered when Resolution 242 was being drafted, and then rejected. Such a state, it was thought, would be a source of instability in the region, a threat to Israel, and a serious blow to King Hussein, a close associate both of Great Britain and of the United States. Those considerations remain persuasive today.

Baker's speech has an additional and quite different denotation in the Middle East. When the Secretary of State used the phrase "Greater Israel," he probably intended only an Israel that would include the territories captured in the Six-Day War and especially the West Bank. But as a noted student of the Middle East, Daniel Pipes of the Foreign Policy Research Institute, has pointed out,* "in the Arab world and many of the Muslim countries, [this phrase] means something much grander: not Israeli retention of the West Bank, but Israeli conquest of a huge area stretching from Egypt to Iran." For example, Yasir Arafat often says that the two blue lines on the Israeli flag represent the Nile and Euphrates rivers, "and in between is Israel," while the Syrian prime minister declares that the dream of a "Greater Israel" not only includes the whole of Palestine but Turkey, Iran, and Africa as well. Thus, writes Pipes, "The American Secretary of State's call on Israelis to lay aside 'the unrealistic vision of a Greater Israel' had two main effects. It provided authoritative confirmation of a deeply-held and cherished fantasy; worse, in a strange way, it made the U.S.

* Washington Jewish Week, July 6, 1989.

government a party to the political hallucinations of others."

BAKER'S comments on Shamir's proposal for an election to select Arab interlocutors for the first round of negotiations with Israel raise equally basic questions under Resolution 242. Baker agrees with Israel that the time is not ripe for the immediate negotiation of a final settlement, and urges consultation on standards for a workable election process as a step toward an interim solution. "Such elections," Baker writes,

should be free and fair, and free of interference from any quarter. Through open access to media and outside observers, the integrity of the electoral process can be affirmed. And participation in the elections should be as open as possible.

These unexceptionable words scarcely hint at the real issues involved. The PLO has taken the position, which the Arab summit in Morocco of May 1989 has supported, that Israeli military forces should withdraw from the West Bank and the Gaza Strip before elections are held and that the elections should be conducted by outside governments or by the United Nations. They are urging as well that a vote be given to the Arab inhabitants of Jerusalem and to Palestinian Arabs living in Jordan and other countries of the world. These are naked attempts to drown out the voice of the Arab residents of the occupied territories, to annul the Israeli annexation of the Old City of Jerusalem, to establish a right of return for all Palestinians living abroad, and thus to destroy the possibility of a peaceful settlement altogether. What is the American position on these explosive issues? We are left with the Delphic sentence that "participation in the elections should be as open as possible." The Secretary of State has a well-known propensity for "splitting the difference." But these are matters of life and death for Israel on which no compromise is possible.

Baker urges Palestinian Arabs living in the West Bank not to "shy away from a dialogue with Israel that can transform the current environment." What does it mean when a man as sophisticated and worldly as Baker makes such a statement without mentioning the fact that Arabs who take such steps are being murdered as "collaborators," a policy openly defended by PLO leaders like Professor Edward Said of Columbia? The United States is conducting exploratory talks with the PLO. Can the American government tolerate the murder of those who follow the advice of its Secretary of State and still accept the PLO as a peacemaker? Can it acquiesce in the PLO's claim of a right to wage war against Israel reiterated as recently as August 11 in the face not only of Resolution 242 but of earlier binding Security

Council decisions that no party to the Arab-Israeli dispute can claim belligerent rights?

There is another omission in Baker's treatment of the elections which raises grave questions under Resolution 242. Baker does not point out that Israel is vested by Resolution 242 with the authority to administer the occupied territories until the Arab states of the region make a just and lasting peace. Israel may consult with others about the modalities of the elections, but holding the elections is its sole responsibility as the only legitimate governmental authority in the area.

This feature of Resolution 242 is not an arid legalism. It is the response of the Security Council to the fact that after the Suez war of 1956 Israel withdrew from the Sinai in reliance on Nasser's promises to stop guerrilla attacks from Egyptian territory; to open the Suez Canal and the Strait of Tiran to Israeli shipping; and to make peace. The last of those promises was broken when Nasser closed the Strait of Tiran, and thus started the Six-Day War.

After all that has happened since Israel withdrew from the Sinai in 1957 without peace, it would be suicidal for the Israelis to remove one soldier from the occupied territories until the conditions of Resolution 242 are met, and foolhardy to share the responsibility for the election with any other country or institution.

Two other features of Baker's speech should be mentioned—his equivocal treatment of the issue of an international conference, and the passages in which he addresses the Soviets.

On the much mooted issue of a conference, Baker says that

for negotiations to succeed, they must allow the parties to deal directly with each other, face to face. A properly structured international conference could be useful *at an appropriate time*, but only if it did not interfere with or in any way replace or be a substitute for the direct talks. [Emphasis in original]

No experienced person can suppose for a moment that the delegates, and especially the Soviet delegates, to an international conference on one of the most bitterly contested issues in world politics would sit by supinely and allow the parties to negotiate by themselves in the corridors.

As to the Soviets, Baker's speech contains two paragraphs devoted to them. The first reports that when he had been in Moscow a few days earlier, he was told that Soviet policy was changing, that the emigration laws were being reconsidered, and that the restrictions on Jewish worship and communal life were being loosened. He was told as

* See "Professor of Terror" by Edward Alexander in the August 1989 COMMENTARY.

well that Shamir's election plan was "worthy of study." These, Baker avers, "are all positive signs." But the Soviets must go farther, he adds, to convince us "that they are serious about new thinking in the Arab-Israeli conflict. Let Moscow restore diplomatic ties with Israel, for example, promote a serious peace process, not just empty slogans," and behave responsibly about selling sophisticated arms to countries like Libya. It goes without saying that none of the steps Baker mentioned has been taken.

Nor is there any evidence as yet that the Soviet Union has given up its longstanding policy of seeking to gain control of the Middle East and the North African littoral. It has a major new naval base in Syria and continues to supply that country with arms on a large scale; it has entered into a sweeping alliance with Iran; and it has strengthened its already close ties with Libya.

The *intifada* is, of course, the driving force behind the urgency of Baker's speech. He agrees with Shamir, he tells us, that the status quo is unacceptable. Its continuance, he adds, would mean increasing violence and worsening prospects for peace. And he appeals to the Palestinian Arabs in the West Bank and the Gaza Strip to translate "the dialogue of violence in the *intifada* into a dialogue of politics and diplomacy." The speech has no word of criticism for those who are directing the rioting or participating in it, although it is an armed attack against Israel. The Arabs of the West Bank and the Gaza Strip have a genuine grievance, but it is not a grievance against Israel. Not surprisingly, they object to living under alien military occupation, which has now lasted for more than twenty years. Most of them are Jordanian citizens and carry Jordanian passports, but Jordan will not allow them to resettle in Jordan, as many reportedly wish to do. And for the entire period of the Israeli occupation the Arab governments supposed to represent the Arabs of the West Bank in world politics have refused to make peace with Israel, and thereby bring the occupation to an end. The West Bank Arabs and the Arab residents of the Gaza Strip have been treated as

pawns in the Arab war against Israel, while the PLO and other Arab voices have preached the gospel of destroying Israel altogether. The leaders of the Arab states have clung to those sterile positions both out of principle and out of fear. Terrorists of several persuasions have demonstrated that moderate Arab leaders risk their own lives and those of their families if they show the slightest sign of being willing to carry out the prescriptions of Resolutions 242 and 338.

RESOLUTIONS 242 and 338 are not icons, but they provide the only possible basis for peace for two simple reasons. They are the only guidelines for peace at least nominally agreed to by all the parties concerned, and they squarely confront the only cause of the prolonged conflict in the Levant: the steadfast refusal of the Arab states, except for Egypt after 1977, to make peace with Israel. This is an uncomfortable fact that the Western nations prefer to ignore whenever they can. Baker's speech follows that timid practice. One hopes this does not mean that the Bush administration is seriously attempting to abandon 242. No foreseeable majority in the Israeli Knesset or cabinet could accept such a betrayal, and no American government concerned with the protection of American interests in the Middle East should consider it.

Like so many of his predecessors who have plunged into this intractable issue, then, Baker has made a false start. But there is still time for him to learn what most of them discovered in their turn—that the Arab-Israeli conflict cannot be "solved" by verbal dexterity and a few gestures of sympathy for both sides, that (like the status of Northern Ireland, or the fate of the Basques in Spain or of the Kurds throughout the Middle East) it is one of those problems that have to be lived with, at least until the Arab states decide to abide by Resolutions 242 and 338 and do what all of them except Egypt have thus far adamantly refused to do: call off the war they have been waging against Israel for over forty years and finally make peace with the Jewish state.

by MORTIMER B. ZUCKERMAN
Editor-in-Chief

THE PLO AS IMAGE MAKER

The American people are being brainwashed. It has been a long and subtle process, principally through the medium of television. Now, the consequences are discernible: The public mood is being conditioned to accept actions that would jeopardize the national security of the democratic state of Israel.

Secretary of State James Baker will bridle at this description of his policy, but that is what it amounts to when, in his most important speech on the subject, he apparently abandons the essential condition of U.N. Resolution 242, that there should be a settled, secure peace with the other states in the region before Israel is asked to withdraw from the West Bank and Gaza. How Israel's oldest ally has come to this point is a paradox of the electronic era. Cordell Hull, in the age of print, observed that a lie goes halfway around the world before truth has time to get its trousers on. With television today, truth never catches up with half-truth.

This is not a deliberate plot but happens because TV venerates action and inflames emotions. It has little time or patience for context, for history and character. Forgotten is the history of Israel as a small, beleaguered, newborn state of refugees being attacked by its larger Arab neighbors. Syria, Egypt and Jordan were then seen, correctly, as the bullies trying to liquidate a state that had provided sanctuary to the survivors of the greatest liquidation the world had known. Israel was the liberal democracy resisting feudal tyrannies, a gallant repository of moral right.

Turn on your TV's and contemplate the stories on the Middle East today. They are not framed in terms of the survival of Israel, nor of the security of the states of that region, but of self-determination for the Palestinian Arabs. It is Israel that is seen as the bully, the colonial military power oppressing the underdog. The pictures are monotonously familiar. There are the occupier and the occupied, the soldier and the child, the well-dressed Israeli and the tattered Gaza refugee, the cocky Tel Aviv politician and the homeless Arab. The questions the images imply are natural emotive reactions: "Why doesn't Israel do something for these people?"

Wouldn't you hate the Israelis if you were a displaced Palestinian? Surely, America should do something for the victims of Israeli arrogance?"

The images of the *intifada* have transformed the perception of Israel, and of reality, because the Arabs have succeeded brilliantly in shifting the ground of debate. They no longer present themselves as trying to destroy Israel, but as merely trying to secure the rights of a small minority of dispossessed Palestinian Arabs. The map has shrunk to the lethal alleys of Gaza and the West Bank. Arab states the physical size of the United States encircle and threaten Israel (which is smaller than New Hampshire), but you would never guess that from the nightly footage. The Arabs have a population advantage of 50 to 1, and larger armies, but because of the knee-jerk focus of the cameras it is not the Jews who are seen as threatened. It is the Arabs. The focus has shifted from national security in the region to human rights—that is, Israeli violations of Palestinian rights and not the human rights of a people under siege in their homeland for 40 years.

How did the Arabs, with the unwitting aid of TV, accomplish this reversal?

By presenting the Palestinian Arabs to the world as if they were Jews. The cycle of cynicism is instructive. Using the U.N. as their pulpit, they accused the Jews of racism for denying Arabs their rightful place in the Middle East, bringing about an Arab-inspired U.N. resolution defining Zionism as a "form of racism." Having refused a Jewish state in what they consider an exclusively Arab and Moslem region, they accused Israel of refusing to accept Arab people in that region. Having mounted successive wars against Israel, they accused it of aggression for defending its territory against attack. Having constrained their fellow Arabs in refugee camps so that they could be used to increase the pressure on Israel, they defined Israel's Law of Return, which gave impoverished, abandoned Jewish refugees a home, as a racist plot.

Vice President Dan Quayle recently put this U.N. Zionism-as-racism resolution in its appropriate context. Its purposes, he said, were quite sim-

ple: "First, to delegitimize the state of Israel. . . . Second, to provide anti-Semitism—thinly disguised as anti-Zionism—with the appearance of international approval and respectability." The attempted delegitimization of Israel is the ideological expression of Arab refusal to accept a Jewish state in the Middle East. Talk about the big lie: The Arabs have sought to place the blame for their own rejectionism on the Jews of Israel. Blaming Israel means the problem is potentially soluble because Israel can be coerced or persuaded to give up land so that there will be peace. Forgotten is the long history of Arab violence toward Jews that began a century ago and continues to this day, a condition that has resulted in 1 of every 7 families in Israel with at least one relative killed or wounded over the years.

For Israelis, the basic fact is that the Palestinians are waging a war, no less a war for being pursued by teenagers and women who are being put out front by the Palestinian opposition to throw rocks and gasoline bombs, at little risk, given the relative restraint of the Israelis. Tear gas, curfews, demolition, detention and deportation are less onerous than massive shootings and deaths by which the Arab states suppress their own insurrections. Israel is portrayed as immoral for thus acting in self-defense, but no country faced with comparable threats, internal and external, has ever accorded the human rights to those who oppose it as Israel has to Palestinians during the *intifada*.

To insist on moral perfection is not a higher standard, but a double standard. Yes, if Israel proves to be 10 percent ethically superior to the rest of the world, it will be a "light unto the nations." Yes, if it proves to be 25 percent superior, it will bring the Messiah. But if it is 50 percent better, it will be dead.

The menace is as great as ever, despite Yassir Arafat's new user-friendly image and the PLO's so-called dialogue with America:

■ Witness the 30 PLO attacks against Israel since Arafat supposedly renounced terrorism in December, 1988.

■ Witness the PLO acts of terrorism against West Bank Palestinians to prevent local leaders and public figures—euphemistically called collaborators—from moving in the direction of peaceful dialogue with Israel. One hundred and forty have

been killed in a year, many by the "Revolutionary Eagles" under explicit PLO instruction, as a warning not to deviate from the PLO's line. How can the Israelis trust the PLO if the Palestinians who cooperate in any way with Israeli authorities are executed as traitors?

■ Witness the recent statement of the Grand Mufti of Jerusalem, Sheik Sa'ad al-Din al-Alami, who was quoted in a Kuwaiti newspaper repeating a famous Islamic hadith: "Kill the Jews until the stone shall cry, 'Oh, Moslem, if this Jew is hiding behind me, come and kill him.'"

■ Witness Farouk Kaddoumi, head of the PLO's political department, in a BBC interview last April: "The rifle will remain in our hands until we regain our land. . . . We will pitch our tent in those places which our bullets can reach. The extent of the Palestinian people's might will determine the location of this tent, which will then form the base from which we will later pursue the next phase."

■ Witness Mr. Kaddoumi in the Danish newspaper *Politiken*, responding to a question on Arafat's public declarations of renouncing terrorism and recognizing Israel. Q: "Does this mean that the words that made Shultz begin a dialogue are null and void?" Kaddoumi's answer: "Shultz can go to hell. I suppose he is already on his way there."

■ Witness on April 23, 1989, a PLO march through one of the West Bank towns. There, in perfect military formation, row after row of Palestinian youth, their eyes showing through the slits in their checkered kaffiyehs, marched through the streets under PLO flags to the cheers of their community. This was the new Palestinian army. These are not the children of the *intifada* throwing rocks, but a disciplined paramilitary force. To the Israelis who watched it on Israeli TV, this is the enemy in their next war.

Appropriate weight must be given to what the PLO leadership has said in Arabic to its own people—namely, that any territorial settlement achieved through the *intifada* will be used as a staging ground for future attacks on Israel. So Israel's presumption that the Arabs are trying to destroy it and not just free the West Bank is the proper policy guide. Israel remains a country that will be wiped out if it loses a war.

What should America really be doing to prevent this? I propose to discuss that next week. ■

**The Arabs
have sought
to place the
blame for
their
rejectionism
on Israel, and
they are
succeeding**

Make-believe in U.S. Mideast policy

AMERICAN FOREIGN policy is today marked by a strange paradox. While in Eastern Europe the United States is intent on promoting moderation so as to forestall violence, in the Middle East it is actively courting the PLO, a terrorist organization committed not only to violence, but to the destruction of a member-state of the UN.

The incongruity is heightened when one takes into account that it is an axiom of American foreign policy, confirmed by successive administrations, especially in the wake of the Iran-Contra fiasco, that the U.S. will never negotiate or bargain with terrorist groups. Yet this is precisely what Washington is today demanding of Israel in relation to the PLO, which is manifestly bent on establishing a Palestinian state on the ruins of the State of Israel.

IN REVIEWING this line of American policy, it is appropriate to return to first purposes, if not to first principles.

Last spring, when it became evident that the peace process was getting nowhere owing to Jordan's refusal to serve as a possible party to negotiations, the Shamir government proposed a variation of the Camp David arrangements as a means of breaking the stalemate.

This called for elections in the area of Judea, Samaria and the Gaza Strip, so as to allow local Palestinian representatives to participate in negotiations with Israel and Egypt over the future of the territories. A key purpose of the elections was to promote an indigenous leadership that would not be subservient to the PLO or to the murderous designs of that terrorist organization.

Israeli governments of all shades have steadfastly refused to negotiate with the PLO, not because of its terrorist past, but because of its plans for the future: the eradication of the Jewish state.

Ever since it was founded in 1964, the PLO has been implacably dedicated to replacing Israel with a Pal-

Shlomo Slonim

estinian state. And needless to say, Israel has been no less dedicated to ensuring the survival of the Jewish state.

IN ISRAEL'S view, the so-called proclamation of Palestinian independence of November 1988, followed the next month by the gloss provided by PLO leader Yasser Arafat in Geneva and elsewhere, have in no way modified the absolute schemes outlined in the 1964 PLO Covenant. The PLO, despite propaganda to the contrary, has never acknowledged Israel's right to exist; has never accepted Security Council Resolutions 242 and 338 in their full meaning; and has neither by word nor deed ever renounced terrorism.

Washington, in an Alice-in-Wonderland effort of make-believe, accepted the PLO pronouncements as a sign that the leopard had changed its spots. This move was akin to the memorable suggestion voiced during the Vietnam War that the U.S. proclaim victory and withdraw.

It was all a matter of semantics. These semantics, however, were difficult to sustain in the face of the Fatah convention in Tunis in August 1989, which called for stepping up terrorist activity against Israel, and in light of Fatah actions such as the recent attempt to infiltrate five heavily armed men across the Egyptian-Israeli border with the aim of wreaking death and destruction.

These disturbing facts did not prevent the Bush administration from maintaining its dialogue with the PLO via the U.S. ambassador to Tunis, Pelletreau.

THE CHARADE in America's Middle East policy has now reached new heights.

As noted, the Shamir election

proposal was designed to obviate a role for the PLO. The proposal was accepted in this spirit by the U.S. administration. Then Washington suggested that representatives of the U.S., Israel, Egypt and the Palestinians meet in Cairo to discuss the modalities of conducting the elections.

It was at this point that the PLO intervened to inform Washington that it demanded the right to dictate the composition of the Palestinian delegation.

Egypt sought to tone down the PLO demand, but to no avail. In the end, Egypt supplied a meaningless acceptance of Secretary of State Baker's five-point plan for negotiations, with the PLO demands reportedly attached.

Instead of forestalling a PLO role, the election proposal was now serving as an instrument for promoting just such a role.

The U.S., in a supreme exercise in make-believe, has portrayed the Egyptian response as a positive step and has conveniently overlooked the dead-weight of the PLO demands. Even the Mad Hatter would be amused by Washington's insensibilities.

America has long recognized that negotiations with a terrorist organization represent a terribly slippery slope. In contrast to its policy in Eastern Europe, the U.S. has now embarked on courting the most violent extremist group that exists in the Middle East. It is a precarious, if not foolhardy course, which Jerusalem will ultimately be compelled to spurn, with all that this may entail for the U.S.-Israeli nexus.

Perhaps Washington can afford to indulge in a game of make-believe in the Middle East. For Jerusalem, the realities are too close to home and too portentous to permit such frivolities over an extended period of time.

Professor Slonim is affiliated with the Department of American Studies at the Hebrew University.

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ירושלים, י"ד בשבט תש"ן
9 בפברואר 1990

אל הנציגויות

"זכות השיבה"

בהעדר נייר בסיסי ומקיף בנושא "זכות השיבה", החלטנו להפיק בו

זמנית מספר גירסאות בנושא:

- א. תדריך הסברה מפורט.
- ב. נייר הסברה תמציתי.
- ג. עלון הכולל מפות ואיורים.

על גבי טופס ההזמנה הנלווה נשמח לקבל את חוות דעתכם על הנסיון

להפיק את אותו החומר בשלוש צורות עבור קהלים שונים.

113/9.2.1990/3.09.033

ירושלים, י"ד בשבט תש"ן
9 בפברואר 1990

אל המרכז לאינפורמציה

מאת הנציגות ב-----

"זכות השיבה"/עלון*

1. להפצה במקומותינו נבקש לקבל את העלון על "זכות השיבה",
בכמויות המפורטות להו:

אנגלית	-----	ספרדית	-----
צרפתית	-----	גרמנית	-----
איטלקית	-----	פורטוגזית	-----

2. הנסיון להפיק בו זמנית את אותו החומר ב-3 צורות עבור
ההלים שונים הוא ☐ חיובי, ☐ מיותר, כי:

----- השם

----- התפקיד

----- תאריך

* את הנירות מוצע לשכפל במקום על ניר כותרת של הנציגות.

The "Right of Return" Means The End of Israel

Nearly a year after his December 1988 press conference in Geneva, Yasser Arafat still adheres to the "right of return" -- a fundamental principle of PLO ideology. Over the years, it has been raised time and again by the PLO as an imperative basis for a solution of the Palestinian problem.

The PLO terminology might ostensibly seem innocent and humanitarian. Viewed in context, however, the call for relocating millions of Palestinian refugees into Israel is just a euphemistic rephrasing of the long-held PLO goal -- the elimination of Israel.

The Meaning of the "Right of Return"

The Palestinian refugees in the Middle East, having left towns and villages in order to make way for the Arab invasion of Israel in 1948, wish to "return" to Jaffa, Haifa, and Lod -- not Nablus, Hebron, or Ramallah. The Palestinian refugees who live in Judea-Samaria and Gaza, in camps such as Balata and Dahaishe, also consider their home to be inside Israel -- not in the territories.

If the "right of return" were implemented, the internal havoc that would engulf Israel would make Lebanon look like child's play. Israel would be overwhelmed by masses of people hostile to its very existence. Demographically Israel would immediately cease to be a Jewish state.

Exchange of Population

The responsibility for the creation and perpetration of the Arab refugee problem belongs squarely with the Arab states.

The Arab attack on the new state of Israel in 1948 resulted in nearly 600,000 Palestinian Arab refugees.

After that same war, a similar number of Jewish refugees, who fled persecution or were expelled from Arab states, were resettled in Israel. In effect, an exchange of Jewish and Palestinian Arab populations took place.

Rehabilitation vs. Manipulation

While the number of Jewish and Palestinian refugees was similar, the treatment each group encountered and the willingness to assist them was very different.

Israel gave rehabilitation and resettlement of its refugees top priority. It was an enormous task, as the 600,000 Jews who joined the 650,000 Jews already living in Israel virtually doubled the Jewish population in the country's early years. The Jewish refugees were given a new home. Today, they are no longer refugees, and they are fully integrated into Israeli society.

In contrast, the Arab states decided to perpetuate the refugee problem and deliberately kept the Palestinian refugees in camps. These refugees have been used by Arab leaders as an instrument of their conflict with Israel.

More than forty years later, refugee camps still dot the landscape along the arc of confrontation states - in Jordan, Syria, and Lebanon. As many as half the Palestinian refugees still live in squalid camp conditions. Except for Jordan, none of the Arab countries have given their Palestinian residents citizenship. Israel's efforts to improve the living conditions and build new neighborhoods for the refugees in the territories have encountered Arab opposition.

The PLO Agenda -- A False Solution

Yasser Arafat understands full well that emptying Palestinian refugee camps into the interior of Israel would spell the end of Israel. On February 9, 1988, the CBS program "48 Hours" carried an interview with seven masked Palestinians from the territories:

Question: If you get a state on the West Bank and Gaza, will this be enough?

Answer: Palestine is indivisible. Haifa, Acre, Jaffa, Galilee, Nazareth -- all these are parts of Palestine.

Question: What I'm hearing is that a state of Israel, a Jewish state run by Jews, governed by Jews for Jews cannot exist.

Answer: No, I say no, no. Unacceptable. I want Palestine -- all of it entirely.

George Habash, leader of the Popular Front for the Liberation of Palestine, one of the major mainstream PLO factions, told the Kuwaiti newspaper Al-Qabas on July 3, 1988 that establishment of a Palestinian state in the West Bank and Gaza would not solve his problem or that of most Palestinians:

"I come from Lydda. My fight and struggle would not stop unless I return to Lydda. ...What is true of me is true of 60% of the Palestinian masses in Syria, the Lebanon and Jordan."

The PLO's intentions are well understood by Libyan leader, Colonel Muammar Khaddafi, who is not generally known for his diplomatic tact. In an interview on January 27, 1988, he was asked on ABC's "20/20" by Barbara Walters whether Israel would have the ability to exist once Palestinian refugees returned. "By then," Khaddafi answered, "there would be no more Israel. ...If they accept, then Israel would be ended."

This is why Yasser Arafat always stresses the "right of return" as the PLO's primary condition. Speaking on PLO Radio from Baghdad on December 9, 1989, Arafat said:

"There will be no peace other than through realization of the inalienable rights of the Palestinian people, first and foremost - the right of return...."

A Real Solution to the Refugee Problem

The answer to the problem is not relocating millions of Palestinians into Israel, a tiny state of 9,000 square miles (22,000 square kilometers) -- less than one half of one percent of the area of all the Arab countries.

The answer is resettling the Palestinian refugees in the lands in which they now reside, just as the Jewish refugees from Arab countries were resettled in Israel. Constituting only one percent of the Arab world's population, the Palestinian refugees could easily be absorbed. The international community and the Arab world should support this effort.

In its Peace Initiative of May 14, 1989 the Government of Israel called for international cooperation to rehabilitate the Palestinian refugee camps in Judea, Samaria, and Gaza. The Arab states have yet to accept this offer. Israel believes that efforts to solve the Palestinian refugee problem and to move the peace process forward should proceed as parallel processes and should not be conditioned on one another.

A solution to the refugee problem should not have to await the successful outcome of the peace process. Genuine willingness to solve the refugee problem now would demonstrate good will on the part of the Arab world and would signal a sincere desire to achieve a long lasting Arab-Israeli peace. It would lower Palestinian frustration and thus ease the quest for peace.

THE RIGHT OF RETURN MEANS THE END OF ISRAEL

As part of its war against Israel, the PLO insists on the "right of return", the relocation of the Palestinian Arab refugees into Israel. This is not meant to solve the refugee problem, but to pave the way for Israel's annihilation.

Two Refugee Problems, Not One

The Middle East refugee problem stems from the 1948 war, when the Arab states invaded Israel. Nearly 600,000 Palestinian Arabs left their homes, hoping to return on the heels of the victorious Arab armies. The subsequent failure of the Arab war plans created the Arab refugee problem.

At the same time, some 600,000 Jews, who fled or were expelled from Arab states, came to Israel. In effect, an exchange of Jewish and Arab populations took place.

Rehabilitation vs. Manipulation

While Israel gave the Jewish refugees a new home, the Arab states perpetuated the Arab refugee problem. They deliberately kept the Palestinian refugees in camps and used them as tools in their war against Israel. Now the PLO seeks to do the same.

The "Right of Return" Means the End of Israel

The implementation of the "right of return" would overwhelm Israel with masses of people hostile to its very existence. Demographically, Israel would immediately cease to be a Jewish state.

Solving the Problem

The answer to the problem is not relocating the Palestinian refugees into Israel, a tiny state with an area less than one half of one percent of all the Arab countries.

The answer is resettling the Palestinian refugees in the lands in which they now reside, just as the Jewish refugees from Arab countries were resettled in Israel.

In its Peace Initiative of May 14, 1989, the Government of Israel called for an international effort to rehabilitate the Palestinian refugee camps in Judea, Samaria and Gaza. Genuine willingness to solve the refugee problem now would demonstrate good will on the part of the Arab world and would signal a sincere desire to achieve a lasting Arab-Israel peace.

האזהרה

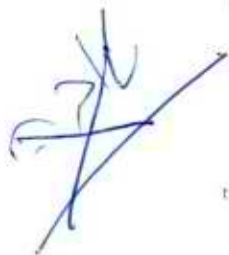
20.2.90

20.2.90

ג' בשבט התש"ן
29 ינואר 1990
(מ 155) 124

30/1

1/2

Handwritten signature and scribbles at the top center.

Handwritten signature and scribbles at the top right.

Handwritten notes and signatures in the middle left.

לכבוד
מר יצחק שמיר, ראש הממשלה
מר משה ארנס, שר החוץ

ידין של התיק

לאחרונה פועלות מדינות ערב ואש"ף במתקפה רחבת-מימדים נגד עלייתם של יהודים מבריה"מ לישראל. פעילות זו מתבצעת הן מול הסובייטים, והן מול ארה"ב ומדינות מערב אירופה.

להערכתנו התפתחות זו הינה מסוכנת, ויש להתיחס אליה במלוא החומרה. היא עלולה לפגוע בהצלחת העליה הנוכחית, שהושגה כתוצאה ממאמץ רב-שנים מצידנו ולנוכח השינויים האחרונים בבריה"מ.

אנו סבורים שיש לנקוט בצעדים אשר יהוו מישקל-נגד למיתקפה הערבית. לשם כך, יש לפנות לגורמים בעלי השפעה ולבקש מהם להעלות בפני אישים אמדיקנים וסובייטים את הטיעונים הבאים:

- העליה מבריה"מ עמדה ותמשיך לעמוד בראש דאגותיה של מדינת ישראל. חוק השבות הפותח את שעריה של המדינה בפני כל יהודי, מגלם עקרון בל-יעבור של המדינה. כל מי שמכיר בזכות קיומה של מדינת ישראל חייב גם להכיר בזכותה לקבוע את עקרונותיה, הכוללים את עקרון קליטת העליה, המוצהר במגילת העצמאות.
- מאז ומתמיד טענו הערבים נגד העליה לישראל. הנסיון הנוכחי אינו שונה במהותו מנסיונות ערביים בעבר להעלות טיעונים נגד עליה. יש לחזור ולהדגיש את הלגיטימיות של קיומה של מדינת ישראל כבית לאומי ליהודים באשר הם, ואת זכותה לשמש מקלט לאומי ללא קשר לנסיבות הפוליטיות המשתנות. ישראל רואה בחומרה נסיון לפגוע בעקרון מקודש זה.
- עקרון העליה, וראיית ישראל כמרכז עולמי נצחי ליהודי התפוצות, עולה על כל עקרון פוליטי אסטרטגי או אחד.
- הלחץ הערבי המדיני הנוכחי הינו מאמץ נוסף המכוון לפגוע בבסיס כוחה של ישראל. פגיעה במרכיב חיוני ישראלי לא תביא לשום הישג, כפי שלא הביאה בעבר.
- במישור הפוליטי, השיטה ליישוב בעיות עקרוניות באזורנו חייבת להיות בהדברות ישירה בינינו לבין שכנינו וחיפוש פתרונות המקובלים על מדינות האזור, ולא ע"י הפעלת לחצים ב"ל.

טענות מול הסובייטים :

- ישראל תמשיך לראות את נושא העליה - חרף כל התפתחות מדינית פנימית או ב"ל - כמדכזי להמשך קיומה.
- כל פגיעה בעליתם של יהודי בריה"מ לישראל תפגע בהפשרת היחסים בין בריה"מ לישראל, שהושגה במאמץ רב וממשיכה להתגבש.
- מטרת הגישה הערבית התוקפת את העליה מבריה"מ היא לפגוע הן במימוש זכותו הבסיסית של כל יהודי מבריה"מ לצאת, והן במיסוד היחסים בין בריה"מ לישראל.
- במישור המשפטי, בריה"מ כיום מאפשרת את יציאתם של היהודים במסגרת התחייבותיה הב"ל בנושא זכויות האדם, הכוללות בין היתר את זכות היציאה. שינוי ההחלטה הפנימית שקבלה בריה"מ בנושא זה יהווה פגיעה חמורה בזכויות האדם.
- אחד הביטויים המעשיים במישור היחסים בין בריה"מ לישראל הינו הסכם מסחרי בין איירפלוט ל"אל-על", שנחתם במוסקבה ב- 6.12.89 ע"י שתי המדינות, ואמור היה להכנס לתוקף ב- 1.1.90. הסכם זה ממסד את כל הקשור בהפעלת טיסות בין שתי המדינות, ובפועל יסדיר את עליית היהודים מבריה"מ לישראל. ההסכם טרם אושר ע"י הסובייטים, והפעלתו טעונה אישור פורמלי של הדרג הפוליטי בבריה"מ. אין לאפשר לשיקולים פוליטיים לפגוע במימוש הסכם מסחרי-טכני המסדיר קשרים תקינים בין שתי מדינות.
- בהעדר מתן אפשרות טכנית - קרי אמצעי תחבורה הולמים וקווים סדירים - מימוש זכות היציאה אינו מתאפשר, ועקרון חופש היציאה אינו מתורגם הלכה למעשה.
- במישור ההומניטרי, אי הפעלת טיסות ישירות כמוסכם גורמת סבל אנושי רב למספר הולך וגדל של יהודים בבריה"מ אשר כבר קבלו היתרי יציאה ושרויים במצב של אי-ודאות ואי-נוחות.

טענות מול האמריקנים :

- נוכח המאמצים הערביים בארה"ב ובמערב אירופה לאפשר הגירה יהודית מבריה"מ לארצות אלו - יש להבהיר את מלוא הנזק שיגרם לישראל ע"י כל התפתחות בכיוון זה:
- היציאה הנוכחית מבריה"מ והעליה הינם פרי מאבק משותף וקונצנזוס עדין שהושג לאחרונה בין כל הגורמים המערביים: בריה"מ, ישראל, ארה"ב וארגונים יהודיים אמריקנים.
- כניעה ללחץ ערבי המכוון נגד יעד העליה החופשית מבריה"מ תערער את הקונצנזוס שהושג ותפגע בעקרונות שבשמם הושג הקונצנזוס ועלולה לעצור את היציאה החופשית.
- כל עוד הסובייטים מוכנים לאפשר יציאה חופשית ליהודים, אל לאמריקנים להתערב ולסכן את התהליך.
- הביקוש לעליה מבריה"מ נוצר כתוצאה מהעברת מסר לסובייטים וליהודים בבריה"מ שעליה לישראל הינה האופציה היחידה המעשית הקיימת לגביהם. כל שינוי במדיניות ארצות המערב יערער את המצב הזה. לא זו בלבד שיאפשר למספר מסוים של יהודים מבריה"מ להגר למערב עם כל המשתמע מכך (התבוללות, תביעות לאיחוד משפחות וכו'), אך גם יפגע בהלכי הרוח החיוביים כלפי עליה לישראל שנוצרו לאחרונה בקרב יהודים בבריה"מ.
- כניעה ללחץ הערבי תעמיד במבחן את מערכת הקשרים בין ישראל לארה"ב, אם ארה"ב תשתף פעולה עם אויבנו שמטרותיו דמגוגיות. כל ניסיון להגביל את העליה יראה כפגיעה בעצם מהותה וקיומה של ישראל - נוסח הספר הלבן.

לגבי הטיעון של יישוב עולים בשטחים:

- כל תושב ישראלי חופשי לבחור את מקום מגוריו, כמתחייב ע"פ עקרונות המשפט הב"ל.
- למעשה, אחוז מזערי מקרב העולים בוחר להתישב בשטחים.
- ממשלת ישראל אינה מפנה עולים לשטחים. אין זו המדיניות ואין חכניות לכך.
- הטיעון הערבי הדמוגרפי יועלה נגדנו ללא כל קשר לאחוז העולים המשחק בשטחים, ואין לאפשר לו לפגוע ביציאה של יהודי בריה"מ או להתערב במדיניות הקליטה של מדינת ישראל.
- אין שחר לטיעונים ואין להעלות על הדעת שישראל תשכן עולים במקום תושבים ותיקים או שתחפש שטחים נוספים לקלוט את העלייה.
- מול הטיעון הערבי שהעלייה אינה תורמת ליציבות באזורנו, יש להסביר כי ישראל איתנה הקולטת את בני עמה תוכל לפעול מעמדת בטחון ביתר יעילות לחיפוש הסדר שלום באזורנו.

סיכומו של דבר, אם דעתי נשמעת, הייתי ממליץ לרתום את מערך ההסברה של משרד החוץ וידידים בארה"ב ובאירופה למערכה זו ולנסות לצמצם את הנזק שעלול להגרם לענייננו.

בכבוד רב,

דוד בן-גוריון

1-FEB-1990

THE ARAB ANTI-ALIYAH HYSTERIA

Now that the gates of the Soviet Union have finally been opened to all Jews who wish to leave for Israel, the Arab world has resumed its attacks on aliyah -- the immigration of Jews to Israel. While pretending that Jewish immigration to the territories is their concern, and apparently convincing others of this, the reality is that the PLO and the Arab countries are opposed to Jewish immigration to the State of Israel. Were the Arabs to have their way, no Jews would be allowed to come to Israel and the country's very existence as the only Jewish state in the world would be jeopardized. Israel would no longer be a home for Jews who flee persecution and for Jews who wish to give expression to their identity in the Jewish state.

The Arab attack on aliyah is not new. It was fundamental to the Arab campaign against Israel long before there was an Israel. When the Jews were fleeing antisemitism in Europe in the twenties and thirties, the Arabs demanded that the gates be barred. On the eve of World War II, they succeeded in getting the gates closed. The aim, unsuccessful, was to prevent the establishment of a Jewish state, in any borders.

Since the State of Israel became a reality, the Arabs have not ceased trying to prevent Jewish immigration, for a larger Jewish population, with its enhanced assets and qualitative contributions to Israeli society, is a guarantee of Israel's survival in a region with an Arab population of about 200 million. In the fifties and early sixties, before Israel had control of Judea-Samaria and the Gaza District, the Arab countries called upon the Soviet Union to block Jewish immigration to Israel. Jews fleeing persecution and violent antisemitism in the Arab countries were forced in many cases to do so in circuitously.

In the eighties, the anti-aliyah campaign continued. In 1982, the Arab countries pushed through the UN General Assembly a resolution which inter alia called for a halt to Jewish immigration -- "the flow to Israel...of human resources" ("The Situation in the Middle East" 37/123/F, December 20, 1982). In its conference in Tunis (August 1989), the FATAH, led by Arafat, decided to establish a special committee to oppose Jewish immigration to Israel (report by Agence France Presse, August 8, 1989).

The allegation that Soviet Jews are being "sent" to the territories is baseless. Every Soviet Jew arriving in Israel is free to choose where he will live. Israel's policy is one of "direct absorption" -- the immigrant receives financial assistance and then must make his own

decisions as to where and how he will become part of Israeli society. Israel's policy is not to channel the immigrant to any specific place of residence. The facts speak for themselves. About 99% of the Soviet Jewish immigrants have gone to live in the vicinity of Israel's large cities. Only about 1% have gone to settle in the territories.

The Arab campaign is being launched at a time when peace efforts are underway, when Israel is striving to promote a negotiated settlement through its Peace Initiative of May 14, 1989, and when Israel is engaged in discussions with the United States in order to pave the way for democratic elections among the Palestinian Arab inhabitants in Judea-Samaria and Gaza. By attacking a cardinal principle on which Israel's very existence rests, by demanding that Jews go anywhere but Israel, and by calling upon the Soviet Union to reconsider its willingness to permit immigration to Israel, the PLO and several Arab countries are resorting to a battle cry of the past. The question may be asked whether the Arab hysteria against aliyah is an expression in support of genuine peace with Israel today.

577

בלו'ס/חיידי

אל: כל הנציגויות

ההתנגדות הערבית לעליה לישראל - תהליך הסברה

א. מסע ערבי שיטתי מתנהל מזה שנים רבות כנגד העליה לישראל. לשיאו הגיע לאחרונה בגל של התבטאויות והתייחסויות לנושא. להלן לקט מראשבע האחרון: הועד הפועל של אש"ף התכנס בתוניס ב-25-26/1 לדון בסוגיית עליית יהודי בריה"מ. ב-29/1 היתה אמורה להתקבל ההחלטה בנדון. חוסיין מלך ירדן הביע דאגה עמוקה מההגירה היהודית לישראל ומסכנותיה באשר לסיכויי השלום (ר' עמאן - 25/1). שר המדינה הכווייתי לענייני חוץ קרא למועצת הביטחון למנוע ישוב העולים בשטחים הכבושים (אל-ריאד - 25/1). 26 אישי ציבור בולטים מהשטחים שלחו מזכר ל-11 קונסוליות זרות בירושלים שעניינו בקשה ממדינותיהם שתפעלנה נגד העליה מבריה"מ. בין היתר נאמר במזכר: 'אנו מביטים בדאגה רבה על ההגירה המסיבית של יהודים סובייטים לארץ זו. להגירה זו משמעויות חמורות מהבחינות ההיסטורית והפוליטית ומההיבטים של זכויות האדם'.

ב. העמדה הערבית היא שיאו של מסע שיטתי הנמשך מראשית הסכסוך הישראלי-ערבי עוד טרם הקמת המדינה ועיקרו ההתנגדות לעליה ולהגשמת המטרה הציונית של המדינה היהודית. גורם זה הווה אחת הסיבות המרכזיות לפרוץ המרד הערבי ב-9-1936 כמו גם מרכיב מרכזי בהתנגדות לציונות בשנות השמונים. ב-1982 דחפו מדינות ערב למען קבלת החלטה באו"ם מ-20/12/82 הקוראת בין השאר גם להפסקת העליה -
(THE FLOW..... OF HUMAN RESOURCES:)

להלן הציטוט מההחלטה:

CALLS UPON ALL STATES TO PUT AN END TO THE FLOW TO ISRAEL OF ANY MILITARY, ECONOMIC AND FINANCIAL AID, AS WELL AS OF HUMAN RESOURCES, AIMED AT ENCOURAGING IT TO PURSUE ITS AGGRESSIVE POLICIES AGAINST THE ARAB COUNTRIES AND THE PALESTINIAN PEOPLE'.

(THE SITUATION IN THE MIDDLE EAST 37/123/F)

ב-8/8/89 החליטה ועידת הפת"ח בטוניס:

234

הדגשי הסברה

1. קיימת זכות בחירה חופשית של כל עולה באשר למקום מגוריו ולפיכך ננקטת שיטת הקליטה הישירה.
2. מדיניותה של ממשלת ישראל אינה כוללת הכוונת עולים או הפנייתם למקום כזה או אחר או לקביעת מקום מגוריהם.
3. הנתונים והעובדות בשטח, בהקשר זה, מאששות את תמונת המצב. למעלה מ-99% מהעולים בחרו את מקום מגוריהם בערים הגדולות.
4. הסטטיסטיקה לגבי מקומות מגוריהם של העולים מאז ינואר 1989 היא לפי נתוני משרד הקליטה כדלקמן:
 - 56% - גוש דן.
 - 30% - חיפה והצפון.
 - 11% - ירושלים וסביבותיה.
 - 3% - באר שבע והנגב.
5. המסע הערבי השיטתי והמתוזמן כנגד העליה, נערך ללא קשר או זיקה מיוחדת ליש"ע אלא משקף התנגדות רבת שנים לציונות בכללה, לעליה כרכיב מרכזי בה ולשלום עם ישראל.

הסברה/מידע

חיים קורן
30 בינואר 1990

968

EXCERPT FROM AGENCE FRANCE PRESS REPORT 8/8/89
(17:10 ISRAEL TIME) FROM TUNIS

'IN THE TEXT OF THE FINAL POLITICAL RESOLUTION WHICH WAS ISSUED IN TUNIS ON AUGUST 8, IT WAS STATED THAT THE FATAH HAS APPOINTED A SPECIAL COMMITTEE WHOSE ROLE IT IS TO DETER NEW JEWISH IMMIGRANTS FROM COMING TO ISRAEL. ACCORDING TO THE DOCUMENT, FATAH FEELS THAT DUE TO THE IMPORTANCE OF THE DEMOGRAPHIC FACTOR IN THE ARAB-ISRAELI CONFLICT AND TO THE EFFORTS BEING EXPENDED BY THE ZIONIST MOVEMENT IN ORDER TO ENCOURAGE JEWISH IMMIGRATION TO ISRAEL, IT WAS DECIDED A SPECIAL COMMITTEE WOULD BE ESTABLISHED BY THE REVOLUTIONARY COUNCIL IN ORDER TO OPPOSE THIS IMMIGRATION.'

Charles Krauthammer

Dole's Nonsense on Foreign Aid

Last Tuesday, Senate Minority Leader Robert Dole suggested that the United States rethink foreign aid. Noting Eastern Europe's political changes and America's budget constraints, he proposed taking 5 percent of the foreign aid that goes to the top five recipients—Egypt, Israel, Pakistan, the Philippines and Turkey—and giving it to the newly emerging democracies in Eastern Europe, among others. Doing so, argued Dole, will "consolidate and expand freedom's gains" and "enhance America's security."

Discussions about foreign aid are often confused. But this proposal, which has received sage nods around Washington and, Dole asserts, appreciation from the president, is more than confused. It is nonsense.

Dole tells us that his cut to the most favored nations will yield "\$330 million—enough to respond to the needs of new democracies such as Poland, Hungary, Panama and countless needy countries." Surely he is joking. On his recent trip to the United States, Lech Walesa said that Poland alone needs \$10 billion to rebuild an economy destroyed by 40 years of communism. Estimates for what Panama needs range from \$1.5 to \$3 billion.

Three hundred and thirty million dollars? Spread over Eastern Europe, it is enough to buy every citizen a Big Mac and Coke—but hold the fries. The \$330 million won't cover it. Spread that sum additionally to "Latin American nations in the front lines in the war against drugs" and "countless needy countries," as Dole suggests, and it vanishes into thin air.

But what makes this nonsense pernicious is that while \$330 million spread among the wrecked economies of Eastern Europe will make not a whit of difference, it makes a large difference to the five countries from

which it is being taken away. These five have a combined GNP half of Eastern Europe's. Countries like Egypt and the Philippines live on the economic knife edge. For them \$100 million is real money. In a desperately poor country such as Egypt, where bread must be subsidized, cuts of this magnitude can mean riots and revolution. (Last year, comparable budget cuts led to food riots in far more stable Jordan.) To fragile governments friendly to the United States, these small sums can make the difference between survival and overthrow.

Moreover, the choice of the five countries is perverse. These are five countries that have stuck their necks out for the United States. In the face of domestic and regional hostility, Pakistan went to war (supporting the mujaheddin in Afghanistan) and Egypt to peace (at Camp David) in support of crucial American interests. For their trouble, their presidents—Zia of Pakistan and Sadat of Egypt—paid with their lives.

Turkey is the only Islamic country in formal alliance with the United States. Philippine governments have consistently permitted the presence of American bases in the face of powerful domestic forces, including well-armed guerrillas, that want them removed. Israel, the only country in the Middle East where the United States can rely on free use of the territory in case of emergency, has since 1948 been abused and reviled in the Third World precisely because (as then U.N. Ambassador Daniel Moynihan once pointed out) it represents the only outpost of the Western democratic idea in the region.

What kind of message does it send to American allies and adversaries around the world when those countries that most identify with the United States and its interests are precisely the ones whose aid is cut?

The changes in the Soviet Union have brought about a relaxation of tensions in Europe, but not in the Middle East or the Philippine islands. It is Dole's idea of logic that Europe, where the threat of war is diminishing, should get more assistance, and the Middle East and the Philippines, where instability is if anything increasing, should get less.

Dole says he wants to "consolidate and expand freedom's gains" by giving money to Europe. Then, in a stunning disconnection, he suggests taking it from countries that have helped the United States to consolidate freedom elsewhere. This makes no strategic sense. The United States currently spends about \$150 billion a year in the defense of Europe. The nature of the threat to Europe has clearly changed: the challenge to freedom is less military and more political and economic. Our response to the threat should therefore change correspondingly. It would be logical to reduce the military component of our European expenditures and turn, say, 5 percent of it into economic aid to face the new challenges in Eastern Europe.

This not only makes conceptual sense, it makes economic sense. It is the only way to make Dole's proposal to help Eastern Europe serious. Five percent of current U.S. expenditures for Europe's defense is \$7.5 billion dollars—23 times the \$0.33 billion Dole proposes giving. Now we are talking real money, money that would not have to be taken out of the rest of the budget and that would make a real difference to the "expansion of freedom" in Europe.

Dole's proposal, on the other hand, will do nothing to help Eastern Europe. It will only serve to injure five vulnerable friends and important American interests.

Dicing with democracy

IN PARIS in late December a meeting of the European Community and the Arab League was interrupted while the chairman, Mr Roland Dumas, read out some dramatic news: Nicolae Ceausescu had been overthrown. While the European foreign ministers clapped and cheered, the Arab delegates sat in stony silence.

Some of them, no doubt, were uneasily aware of the similarities between their own countries and the unlamented Romanian dictator's: Arabs are no strangers to despotic rulers, scanty human and political rights, crumbling state-run economies. Few Arab regimes are as comprehensively hideous as Ceausescu's was, but many are little better. Some—in Iraq, Syria and Libya—may be worse.

Democracy is rare in the Arab world. Of the 17 states in our table, six are absolute monarchies and six are secular dictatorships. Only five—Tunisia, Morocco, Egypt, Jordan and Algeria—have introduced (or are introducing) an element of pluralism, and the table is generous in calling them emerging democracies. None is democratic by western standards. Tunisia, Egypt and Algeria are dominated by one party. Their presidents, and the kings of Morocco and Jordan, have immense powers (King Hussein runs foreign and defence policy and appoints the prime minister and cabinet). The authority of their elected assemblies is strictly limited. Nowhere are there free and fair elections to a sovereign parliament.

Arab leaders often say that western democracy is inappropriate in the Arab context. The rulers of Saudi Arabia and the small Gulf monarchies claim that their paternalistic autocracies provide more social justice for their people than western democracies do for theirs. (The emirs of Kuwait and Bahrain abolished their elected assemblies on these grounds.) Some Arabs point to Lebanon as an example of how parliamentary democracy would lead to chaos in the majority of Arab states that are made up of differing ethnic or confessional groups. Others say that neither the Arabs, nor Islam, has a democratic tradition, and that, as in the Yemens, politics may have a strong tribal overlay.

Those are the views of the rulers; not one of those listed in our table gained office by election. The ruled disagree, when they are given a chance to do so. Encouraged by the example of eastern Europe, popular demands for political rights are growing. In Algeria and Jordan, it took relatively brief (but in Algeria bloody) demonstrations of "people power" to produce political reforms. They and other poor Arab states may have to give their people an ever-growing share of power if they are to win support for harsh programmes of economic reform.

Newspapers in the freer Arab states have given warning that, unless they change their ways, Arab dictators may suffer the fate of the executed Romanian president. But the tumultuous pace of political change

in Eastern Europe is unlikely to be repeated in the Arab world. President Saddam Hussein of Iraq can count not only on the support of his feared and ubiquitous minority forces, but on the tacit backing of Iraq's large Sunni minority, which identifies its interests with his. He talks of "representative institutions," but by no means wants a real parliament.

The same goes for President Assad of Syria, who has placed many members of his own minority Alawite clan in positions of power, and granted favours to other minorities, such as the Druze. This means not only that such regimes are more difficult to overthrow but that the result could be civil war and national disintegration.

The recent upheavals in Eastern Europe were made in the name of democracy. In the Arab world, change could well be for the worse. In Sudan last year a feeble elected government was replaced by a repressive military dictatorship. Secular dictatorships could be replaced by even less tolerant Islamic ones. The spectre of fundamentalism haunts every Arab regime, and discourages experiments in democracy. Only Algeria among the emerging Arab democracies has legalised an Islamic party, though Islamic militants have stood for election as independents in Egypt, Tunisia and Jordan. The idea that fundamentalism might lose support in a free political marketplace has been slow to catch on in the Arab world.

Country	Political system	Head of state. How gained office • Powers	Popular assemblies (last election) • Parties	Press restraints • Popular unrest
Algeria	Emerging democracy	President Chadli Benjedid. Picked by ruling party leadership, 1979 • Rules with politburo	295-member National Assembly (1987). FLN holds all seats; traditionally nods through presidential policy, now less supine • 18 opposition parties legalised since July 1989, including Islamic Salvation Front	Strict state control of press now relaxing • Hundreds dead in October 1988 riots; Islamic demos, January 1990
Bahrain	Absolute monarchy	Sheikh Isa bin Sulman al-Khalifa. Succeeded father, 1961 • Rules by decree	None (National Assembly provided for by 1973 constitution dissolved in 1975) • Parties banned	Strict censorship • Unrest among Shia Muslim minority, early 1980s
Egypt	Emerging democracy	President Hosni Mubarak. Vice-president when Sadat assassinated • Appoints prime minister and cabinet	458-member People's Assembly (1987). Powers limited; long dominated by National Democratic party; elections rigged • Six opposition parties; Muslim Brotherhood barred from forming party, but operates openly	Lively opposition press, liable to censorship • Food riots, 1987; periodic rioting by Islamic militants
Iraq	Dictatorship	President Saddam Hussain. Strongman of regime since 1973; overthrew president (his uncle), 1979 • Rules by decree	250-member National Assembly (1989). Dominated by Baath party; rubber-stamps presidential decrees • No genuine opposition parties allowed	Total censorship • Kurdish rebellion crushed with chemical weapons and mass deportations, 1988
Jordan	Emerging democracy	King Hussein ibn Talal. Succeeded father, 1951 • Appoints prime minister; can dissolve parliament	142-member House of Representatives (1989). Limited powers • Parties banned in 1976, but allowed to campaign during 1989 election	Moderate censorship • Riots in April 1989
Kuwait	Absolute monarchy	Sheikh Jaber al-Ahmad al-Sabah. Succeeded cousin, 1977 • Rules by decree	None (50-member National Assembly dissolved 1986) • Parties banned	Strict censorship since 1986, now relaxing slightly • Demonstrations for the return of parliament, January 1990
Libya	Dictatorship	Colonel Muammar Qaddafi. Overthrew monarchy, 1969 • Rules according to personal whim	1,112-member General People's Congress (delegated from local congresses) rubber-stamps policy • One legal party: the impotent Arab Socialist Union	Total censorship • Occasional unrest reported by political/religious opposition
Morocco	Emerging democracy	King Hassan II. Succeeded father, 1961 • Dictates policy with small group of advisers	306-member National Assembly (1984). Limited powers, especially over foreign policy and defence; elections traditionally rigged • 11 legal secular parties; Islamic parties banned	Limited press freedom • Bread riots, 1984
Oman	Absolute monarchy	Sultan Qaboos bin Said. Deposed father, 1970 • Rules by decree	Powerless 55-member Consultative Council appointed by sultan • Parties banned	Strict censorship • None reported
Qatar	Absolute monarchy	Sheikh Khalifa bin Hamad al-Thani. Deposed cousin, 1972 • Rules by decree	Powerless 30-member Advisory Council appointed by emir • Parties banned	Strict censorship • None reported
Saudi Arabia	Absolute monarchy	King Fahd bin Abdul Aziz. Succeeded brother, 1982 • King is prime minister and rules by decree	None (Consultative Council promised) • Parties banned	Strict censorship • Occasional unrest reported among Shia Muslim minority
Sudan	Military dictatorship	Major-General Omar al-Bashir. Coup d'état, 1989 • Rules with 15-man junta	None (National Assembly suspended after 1989 coup) • Parties banned	Strict censorship • War in south; growing popular unrest in Khartoum
Syria	Dictatorship	President Hafez al-Assad. Coup d'état, 1970 • Appoints prime minister and cabinet	195-member People's Assembly (1986). Dominated by Baath party; rubber-stamps presidential decisions • No genuine opposition parties; Baath and four small parties grouped in National Progressive Front; Muslim Brotherhood suppressed	Strict censorship • Little open unrest since army killed thousands to end a revolt in Hama, 1982
Tunisia	Emerging democracy	President Zine el-Abidine Ben Ali. Deposed predecessor, gently, 1987 • Appoints prime minister; directs policy	141-member National Assembly (1989). Limited powers; ruling RCD party holds all seats; opposition alleged 1989 election rigged • Six small opposition parties; Islamic party banned	Limited press freedom • Islamic militants hold marches
United Arab Emirates	Oligarchy	Sheikh Zayed bin Sultan al-Nahayan. Chosen by fellow rulers, 1971 • Rules with consensus of Supreme Council of seven rulers	Powerless 40-member Federal National Council appointed by rulers • Parties banned	Strict censorship • None reported
Yemen (North)	Army rule	President Ali Abdullah Saleh. Picked by military leadership on predecessor's assassination, 1978 • Rules with army backing	159-member Consultative Council with few powers (1988) • Parties banned	Strict censorship • Occasional tribal unrest
Yemen (South)	One-party rule	President Haidar Abu Bakr al-Attas. Coup d'état, 1986 • Rules with central committee and praesidium of Yemen Socialist party	111-member Supreme People's Council (1986). All seats held by Yemen Socialist party; rubber-stamps decisions of the party's central committee • Opposition parties banned	Strict censorship • Occasional tribal unrest

א.י.
ב.כ.

יב' בשבט תש"ן
7 בפברואר 1990
2713

ל שנה סגן לה

אל : מנהל הסברה

מאת: סמנכ"ל הסברה

הנדון: צלחת לקליטת שידורי לוויין (לונדון ובוקרשט)

1. מאשר ההסדר לגבי לונדון ובוקרשט.
 2. חוזר על דעתי שהנושא עקרוני. כפי שבזמנו הגענו לעידן הוידאו כך הגענו כעת לעידן הלווינים ואסור שנציגויות ישראל יפגרו בנושא.
- מציע שהמינהל ידאג לסעיף תקציבי מיוחד בתקציב השנה הבאה "התקנת צלחות לקליטת שידורי לוויין בנציגויות".

ב ב ר כ ה,

י.ר.
משה רביב

העתק: סגן שה"ח
המנכ"ל
המשנה למנכ"ל
סמנכ"ל למינהל
מנהל מע"ח

ד' בשבט תש"ן
30 בינואר 1990
2706

לכבוד
מר יהושע בן ציון
שד' בן ציון 28
תל-אביב - 64286

א.נ.,

הנדון: מוצג אש"פ ביריד הספרים הבינ"ל

למכתבך מ-ט' בכסלו תש"ן.

מודה לך על הצילום מביתן אש"פ שהועבר לידינו מלשכת נשיא המדינה. הצילום הועבר למחלקת ההסברה במשרדנו לשימוש בהתאם לצורך.

בכבוד רב,

אשרה ארנו
אמירה ארנו
לשכת סמנכ"ל הסברה

✓ העתק: סגן שה"ח מר ב. נתניהו

ד' בשבט תש"ן
30 בינואר 1990
2708

לכבוד
מר חיים חכם
מנהל עמותת "נתיב"
שערי תקווה
ד.נ. אפריים - 44810

א.נ.נ.

הנדון: כתב עת למחשבה מדינית "נתיב"

לבקשת סגן שה"ח נודה לך אם תשלח אלינו עותק מכתב העת, כדי שנוכל
לבדוק אפשרות הפצתו.

בכבוד רב,
אמיר ארנון
אמירה ארנון
לשכת סמנכ"ל הסברה

✓ העתק: לשכת סגן שה"ח

הסכר

ו' בטבת
3 בינואר
1990 93

אל : מר יואל גילת, מנהל מח' נכסים

מאת : מנהל מח' הסברה

הנדון : מעקב אחר חדשות SKY באמצעות שג' לונדון

לצורך מעקב אחר שידורי החדשות של רשת SKY (אירופאית) בשגרירותנו בלונדון, נודה על אישורך למימון ותקנת צלחת קליטה בשגרירות זו. עלותה של צלחת כזו - בין 300 ל-500 ליש"ט. רצ"ב מכתב דן אשבל, איש העיתונות בשג' לונדון המפרט את הבקשה.

ב ב ר כ ה,
10/1
יוסי גל

העתק: מר מ. רביב, סמנכ"ל הסברה.
מר י. עמיהוד, מנהל מע"ת.
אייל ארד, לשכת ס/שה"ח.

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

חש"ן 1989 בכסלו כ"ג
1989 דצמבר 21
262.1

שגרירות ישראל
לונדון

מכתב
הסדרה
למנהל
המחלקה
לעניני
הסברה
מ: משה רביב, סמנכ"ל הסברה
מא: דן אשבל, לונדון
1215

37. יחידת הסיוע
32. יחידת הסיוע
31. יחידת הסיוע
30. יחידת הסיוע
29. יחידת הסיוע
28. יחידת הסיוע
27. יחידת הסיוע
26. יחידת הסיוע
25. יחידת הסיוע
24. יחידת הסיוע
23. יחידת הסיוע
22. יחידת הסיוע
21. יחידת הסיוע
20. יחידת הסיוע
19. יחידת הסיוע
18. יחידת הסיוע
17. יחידת הסיוע
16. יחידת הסיוע
15. יחידת הסיוע
14. יחידת הסיוע
13. יחידת הסיוע
12. יחידת הסיוע
11. יחידת הסיוע
10. יחידת הסיוע
9. יחידת הסיוע
8. יחידת הסיוע
7. יחידת הסיוע
6. יחידת הסיוע
5. יחידת הסיוע
4. יחידת הסיוע
3. יחידת הסיוע
2. יחידת הסיוע
1. יחידת הסיוע

הנדון: מעקב אחר חדשות SKY

בכנס ההסברה בג'נבה הועלתה ההצעה שלונדון תעקוב אחר שידורי החדשות ב-SKY הנקלטים במדינות רבות באירופה.

גם בהזדמנות זו אני מבקש לציין שכבר יטניה עצמה שידורי החדשות של SKY אינם זוכים לאחוז צפיה גבוה. לדברי בעלי הרשת הצליחו במבצע הוזלות, למכור עד כה 1 מליון "צלחות" קליטה. עם זאת רוב הצופים מתעניינים בשידורי הספורט, הסרטים והבידור המוצעים ע"י התחנה.

ע"מ לעקוב אחר השידורים הנ"ל בצורה מסודרת נצטרך להתקין בשגרירות צלחת קליטה שעלותה בין 300 ל-500 ליש"ט.

שקול נא העניין והודיעו אם ניתן לקבל תקציב למטרה זו.

בברכה

דן אשבל

העתק: מר י. גל, מנהל הסברה
מר י. עמיהוד, מנהל מע"ת

הקונסול

קונסוליה כללית של
ישראל בניו-יורק

CONSULATE GENERAL
OF ISRAEL IN NEW YORK

800 SECOND AVENUE
NEW YORK, N.Y. 10017

(212) 351-5200

כ"ט חשוון
27 בנובמבר
1989
253.01 &&&
8369

אל : אורי סביר - הקונסול כאן
ציר הסברה וושינגטון
מנהל הסברה

מאת : קונסול לעניינים אקדמאים, ניו-יורק

הנדון: חברת מקורות

מצ"ב מהדורה מעודכנת ומורחבת של חברת מקורות ואמצעי הסברה
RESOURCE DIRECTORY FOR ISRAEL PROGRAMS ON CAMPUS
שערכנו לסטודנט/פעיל הפרו-ישראלי בקמפוס.

למיטב ידיעתי החוברת במתכונתה הנוכחית מהווה נסיון ראשון,
לענות על צורך הקיים כבר שנים, להביא לידיעת המעוניינים לארגון
פעילות ישראלית מידע עדכני ומפורט על אמצעי ההסברה השונים (מרצים,
סרטים, חוברות, תערוכות, וכו'). אמצעים הנמצאים ברשות השגרירות,
הקונסוליות, ארגונים אחרים, והדרך להשיגם.

אני מקווה שהחוברת, המיועדת להפצה לרשימה נבחרת של פעילים,
תיצל את עבודתנו ההסברית בקמפוס ומחוצה לו.

החוברת במתכונתה הנוכחית עדיין אינה שלמה ומקיפה וודאי שיש
מקום לשפרה, אך אין לי ספק שעדכונה התקופתי (אחת ל-6 חודשים)
והפצתה הם צורך חיוני.

אודה על הערותיכם, הצעותיכם לקראת המהדורה הבאה.

בברכה,

ציון אברוני

העתק: קונסול/קונסולי הסברה בארה"ב
סמנכ"ל הסברה
סמנכ"ל צפ"א
מנהל מצפ"א
הסברה/מרחבי/צוות העיון
הסברה/הפקה
הסברה/מידע

RESOURCE DIRECTORY
FOR ISRAEL PROGRAMS ON CAMPUS

2nd Edition
Fall 1989

Academic Affairs Department
Consulate General of Israel - New York
800 Second Avenue, 15th floor
New York, NY 10017

TABLE OF CONTENTS
=====

Introduction.....	3
Israeli Missions in the U.S.A. & Their Areas of Jurisdiction.....	5
Resources Available from the Israeli Missions:	
a) Non-Political Brochures & Pamphlets.....	7
b) Political Brochures & Pamphlets.....	9
c) Videotapes.....	11
d) Exhibits.....	17
Information Guide For Obtaining Israeli Films.....	23
Recommended Speakers:	
a) Lecture Bureaus.....	25
b) Israeli Professors on Sabbatical in the U.S.A.....	27
c) American Professors from A.P.P.M.E. Speakers Bureau.....	33
Selected Organizations with Resources for Campus Use & Additional Organizations Active on Campus.....	37
Examples of Programs on Campus:	
a) Selected Agendas.....	43
b) Additional Models.....	61

I N T R O D U C T I O N

Dear Student / Campus Activist,

This is the second edition of the Resource Directory for Israel Programs on Campus published by the Academic Affairs Department at the Consulate General of Israel in New York.

This directory is a product of the realization that few students and campus activists know what resources are at their disposal when planning any Israel related activity.

The purpose of this resource directory is to enable you to plan and deliver an exciting, informative, and successful event. In this directory you will find out where and how to obtain the necessary literature, speakers, videos, films, etc. These resources will help you plan your activities, attract students, and make the event a success.

We hope this directory will meet the needs of all of you who are interested in organizing Israel related activities on campus. We welcome your comments and suggestions on how to further assist you and make your programs a success.

Sincerely,

Tzion Evrony

Dr. Tzion Evrony,
Consul for Academic Affairs.

ISRAELI MISSIONS IN THE UNITED STATES AND THEIR AREAS OF JURISDICTION
=====

Embassy of Israel
3514 International Drive N.W.
Washington DC 20008
Tel: (202) 364-5500
Fax: (202) 363-4156

DC, Maryland, Virginia,
W. Virginia, N. Carolina

Consulate General of Israel
800 Second Avenue, 15th floor
New York, NY 10017
Tel: (212) 351-5000
Fax: (212) 490-9186

New York, Connecticut,
New Jersey (north),
Virgin Islands

Consulate General of Israel
1100 Spring Street, Suite 440
Atlanta, Georgia 30309
Tel: (404) 875-7851
Fax: (404) 874-5364

Alabama, Georgia,
S. Carolina,
Mississippi,
Tennessee

Consulate General of Israel
1020 Statler Office Building
Boston, Massachusetts 02116
Tel: (617) 542-0041
Fax: (617) 338-4995

Maine, New Hampshire,
Rhode Island, Vermont,
Massachusetts

Consulate General of Israel
111 E. Wacker Dr., Suite 1308
Chicago, Illinois 60601
Tel: (312) 565-3300
Fax: (312) 565-2063

N. Dakota, S. Dakota,
Illinois, Indiana,
Wisconsin, Michigan,
Iowa, Kansas, Nebraska,
Minnesota, Missouri

Consulate General of Israel
One Greenway Plaza East, Suite 722
Houston, Texas 77046
Tel: (713) 627-3780
Fax: (713) 627-0149

Arkansas, Oklahoma,
Texas, Louisiana,
New Mexico

Consulate General of Israel
6380 Wilshire Blvd., Suite 1700
Los Angeles, California 90048
Tel: (213) 651-5700
Fax: (213) 651-3123

Arizona, S. California,
Colorado, Hawaii, Utah,
Nevada, Wyoming

Consulate General of Israel
330 Biscayne Blvd., Suite 510
Miami, Florida 33132
Tel: (305) 358-8111
Fax: (305) 371-5034

Florida, Puerto Rico

Consulate General of Israel
1720 Lewis Tower Bldg.
225 South 15th St.
Philadelphia, Pennsylvania 19102
Tel: (215) 546-2555
Fax: (215) 545-3986

Delaware, Pennsylvania,
Ohio, Kentucky,
New Jersey (south)

Consulate General of Israel
220 Bush St., Suite 550
San Francisco, California 94104
Tel: (415) 398-8885
Fax: (415) 398-8589

N. California, Idaho,
Montana, Washington,
Oregon, Alaska

RESOURCE DIRECTORY OF NON-POLITICAL BROCHURES & PAMPHLETS
AVAILABLE FROM THE LOCAL ISRAELI CONSULATE, OR FROM THE
INFORMATION DEPARTMENT, CONSULATE OF ISRAEL, NEW YORK
=====

The Flag of Israel/The Emblem of the State of Israel/The
National Anthem of Israel/Israel's Declaration of Independence
(4 page compilation, a separate one-page flag is available)

Map of Israel (1988)

Letter from Israel (1985)

Facts About Israel (1985)

Israel 40 (1988)

Israel Faces the 21st Century (1984)

Israel: The Land (1989)

Agriculture in Israel (1989)

Israel's Negev Desert

Israel at 41 (1989)

Israel and the USA: A Comparison of Two Allies (1988)

The Birth of Two Nations: Israel and the USA (1985)

America in Israel

Israel and the USA: A Size Comparison

David Ben-Gurion: Founding Father of Israel

With Strength and With Spirit: A Personal View of David
Ben-Gurion by Shimon Peres

The Holocaust

Holocaust and Resistance

Antisemitism

Zionism (1985)

Information Briefing: Jerusalem (1980)

Restoring the Old City of Jerusalem (1986)

One Jerusalem (1983)

The Meaning of Jerusalem to Jews, Christians & Muslims (1988)

Twenty Centuries of Jewish Life in the Holy Land (1975)

Religious Pluralism in Israel (1987)

The Christian Communities of Israel

The Christian Church in the State of Israel (1982)

Christian Life in Israel: News and Events (1989)

Dialogue for Development: Israel's Foreign Assistance
Program (1986)

The Quest for Development: Israel's Cooperative Programs with
the Third World (1985)

Israel and the Middle East: Selected Bibliography (1980)

Israel: A Selected Bibliography (1987)

The Military Balance in the Middle East (1989)

In Pursuit of Arab-Israeli Peace

Israeli Industry: An Overview (1988)

Education as an Integrative Factor

Ariel Quarterly: A Review of Arts and Letters in Israel

Poster Series: Israel - Peace Unto This Land
(a series of 10 posters of aerial photos from the book
"The Holyland: Israel From The Air")

Israel's 41st Independence Day poster

RESOURCE DIRECTORY OF POLITICAL BROCHURES & PAMPHLETS
AVAILABLE FROM THE LOCAL ISRAELI CONSULATE OR FROM THE
INFORMATION DEPARTMENT, CONSULATE OF ISRAEL, NEW YORK
=====

PEACE INITIATIVE

- 1) A Peace Initiative By The Government of Israel
- 2) Israel's Peace Initiative
- 3) Update on the Middle East Peace Process (#1)
- 4) Israel's Cabinet Accepts U.S. Secretary of State Baker's Five Point Proposal

THE TERRITORIES

- 1) Judea-Samaria and the Gaza District -- A Sixteen Year Survey (1967-1983)
- 2) Judea-Samaria and the Gaza District Since 1967
- 3) Quality of Life in the Territories
- 4) Medical Services in the Gaza Strip

THE UPRISING

- 1) Facts About The Middle East Refugee Problem
- 2) Israel's Measures in the Territories and Human Rights
- 3) Response to State Department Human Rights Report
- 4) When Children Become the Instruments of Violence
- 5) Exploiting the Children (BIPAC)
- 6) The Covenant of the "Islamic Resistance Movement" (HAMAS)
- 7) The Banning of HAMAS
- 8) HAMAS -- The Islamic Fundamentalist Movement in the Territories.

THE PLO

- 1) The Palestinian National Covenant
- 2) The PLO's Phased Plan
- 3) More PLO Statements on the Phased Plan
- 4) PLO Intentions Revealed Through the "Right of Return"
- 5) Terrorism 1989: "Renounced" Terrorism Continues
- 6) The PLO's Terrorist Activities Since Arafat's "Geneva Declaration" of Dec. 15, 1989 (Prepared by Yigal Carmon, the Prime Minister's Advisor on Counter-Terrorism)
- 7) Arafat -- Statements and Contradictions
- 8) Salah Khalaf, Alias Abu Iyad
- 9) The Meaning of PLO "Promises"
- 10) The Fatah Conference in Tunis: More of the Same
- 11) The Fatah Conference and PLO Rhetoric
- 12) Excerpts from the Fatah Conference of August, 1989

LEBANON

- 1) Apprehension of a Terrorist Leader in Lebanon --
International Law Aspects
- 2) Hizbullah --Islamic Terrorism in Lebanon.
- 3) Recent Statements by the Hizbullah

ANTI-SEMITISM

- 1) Report on Anti-Semitism (Presented by Cabinet
Secretary Elyakim Rubenstein to the Government of
Israel)

GENERAL

- 1) The Military Balance

V I D E O T A P E S

RESOURCE DIRECTORY OF VIDEOTAPES
AVAILABLE FROM THE ACADEMIC AFFAIRS DEPARTMENT
CONSULATE GENERAL OF ISRAEL, NEW YORK
=====

The following video-cassettes are available for use at a cost of \$14 per cassette. Permission is granted for copying and submission to local stations, except for titles followed by an asterisk (*).

TRAVEL & ARCHAEOLOGY

ANCIENT ROOTS 28:00 minutes
(recommended)

The discovery and restoration of a 2,000 year-old boat that Jesus or his disciples might have used; the history of the sites believed to be the tomb of Jesus; a look at the 1,700 year-old secret caves where Jewish rebels hid from the Romans. These are some of the beautifully photographed stories in this exciting video that takes audiences into the very heart of the Christian-Judaic past of the Holy Land.

TREASURES OF THE HOLY LAND 28:00 minutes

Here is an exquisite cinematographic portrait of the art, architecture and artifacts of Israel's ancient past. It is a journey more than 9,000 years back in history to Jericho, Masada, Hazor, the City of David and other sites in the Holy Land. The beauty of the ancient treasures found here bring to life the feeling of those distant times and provide profound insights into the civilizations which once flourished here.

SECRETS OF JERUSALEM 27:20 minutes

An exciting exploration of the life and times of the First and Second Temple periods hidden beneath the soil of centuries. Israel's leading archaeologists guide viewers through the tunnels and caves that played a vital role in Jerusalem's ancient history and visit the digs and excavations where new discoveries verify biblical accounts.

SIGHTS AND SOUNDS IN JAFFA 16:00 minutes

A look at the historic past and colorful present of the ancient port city of Jaffa. A visual treat set against the background of an international choir festival that takes place annually.

JERUSALEM

CHILDREN OF THE WORLD PAINT JERUSALEM 7:00 minutes
(recommended)

An exploration of Jerusalem through the eyes of the young winners of a worldwide competition to illustrate the Holy City. The camera follows the children as they visit its historic and holy sites.

JERUSALEM GATES OF TIME 28:00 minutes

A look at how Israel is preserving Jerusalem's existence as an historic and spiritual center while providing the services essential to a 20th century city. The video includes footage of ancient sites, current renovation and restoration projects, and interviews with city planners.

JERUSALEM, JERUSALEM 28:30 minutes

Four thousand years of history unfold as this beautiful film traces the early beginnings of Jerusalem; from the days of David and Solomon through the times of the Romans, Jesus and Mohammed, the Crusades, the Ottoman Empire to the present.

ENERGY

RACE FOR THE SUN 18:15 minutes

A fascinating account of Israel's innovations in solar energy technology.

THE ETERNAL LIGHT 14:00 minutes

A look at Israel's research into finding efficient and cost-effective ways to use solar energy, such as solar ponds and solar energy turbines.

KIBBUTZ

KIBBUTZ 25:00 minutes

A look at the history and the present reality of the kibbutz, the collective farm in Israel. Like America's pioneers, the early kibbutzniks settled the land, taming the wilderness. This video shows the challenge facing this idealistic way of life in today's Israel.

AGRICULTURE

THE AGRICULTURAL MIRACLE IN THE NEGEV

12:30 minutes

The story of how a desert wasteland is being transformed into a Garden of Eden. (JNF film)

NATURE

THE IBEX OF EIN GEDI

27:50 minutes

The story of these beautiful animals, mentioned in the Bible, who are very much a part of Israel's desert landscape today. The film offers a look at the desert's changing seasons, and its exciting but sometimes dangerous wildlife.

RELIGION

CHRISTMAS EXPERIENCE IN BETHLEHEM

29:00 minutes

(recommended)

In Bethlehem, Christmas comes three times a year. This colorful video offers a fascinating look at the celebrations of Protestants, Western Catholics as well as Greek Orthodox, Armenian and other Churches that observe the birth of Jesus on different dates. It is an opportunity for viewers to experience the pageantry, holiness and joy of Christmas where Jesus was born.

THE HEART OF A STRANGER

14:33 minutes

(recommended)

An uplifting look at Christian worship in the Jewish State. Christian clergy reveal how living in the Holy land has affected them and their faith. Footage includes some of the most beautiful and meaningful Christian sights in Israel: the Church of the Holy Sepulcher, the Garden Tomb, Bethlehem, the baptismal site by the Jordan River, the Via Dolorosa, and more.

THE HOLOCAUST

THE BIRD MAN

12:30 minutes

(recommended)

A personal and moving portrait of concentration camp survivor Eitan Porat, who today keeps an aviary in Israel. Visitors from all over the world come here to enjoy the beauty of the birds and to hear him speak of his past experiences and hopes for the future.

THE LITTLE SOLDIERS

14:00 minutes

(recommended)

This is the dramatic and moving, but little known story, of the Jewish resistance fighters in World War II. Few in number, struggling against incredible odds, they were able to strike devastating blows against the Nazi war machine. Forty years later, the survivors of these partisans gather in an Israeli forest, living symbols of mankind's determination to triumph over the forces of darkness.

SECURITY

NINE NARROW MILES

17:00 minutes

Israel's infrastructure and 80% of its population are contained in an area only nine miles wide that borders Judea and Samaria. This film shows just how vital this disputed area is to Israel's security.

BLACK / JEWISH RELATIONS

STRENGTHENING TIES

19:00 minutes

(recommended)

An entertaining and exciting documentary on Israel's relations with Black Africa set against the background of Africa Day and the celebration of a Third World Festival in Israel. Artists from African countries and other developing nations perform traditional and modern songs and dances. Doctors and students from these lands are also shown participating in Israel's many programs to share its medical and technical expertise.

BLACK / JEWISH RELATIONS (continued)

JOIN HANDS AND SING*
(recommended)

11:07 minutes

A tribute to Dr. Martin Luther King Jr. This documentary shows how Israel honors the great civil rights leader. It includes footage of the annual celebration of Dr. King's birthday at Israel's Embassy in Washington, the dedication of a street named after Dr. King in Jerusalem, the Martin Luther King Jr. forest in the Galilee, a ceremony honoring the late Dr. King in the Knesset, and Israeli students learning about his life and works. Also seen are Prime Minister Shamir and Jerusalem Mayor Teddy Kollek speaking about Dr. King's life and his importance to the people of Israel.

CULTURE

DANCE FESTIVAL IN CARMIEL
(recommended)

11:50 minutes

A look at the splendor and diversity of Israel's ethnic groups and cultures are reflected in the colorful folk dances of the annual Dance Festival held in one of the most beautiful areas of the country. Well known dance groups and choreographers from around the world participate in this glorious festival where dance brings Israel's biblical and historical traditions to life.

VOCALISA

10:33 minutes

The hills are alive with the sound of music every year at Israel's Vocalisa Festival. It is held in the ancient city of Acre nestled in the shadow of the mountains of the Galilee. Against this breathtaking scenery, this colorful video documents the festival in which choral groups from Israel and around the world share the music and joy of their cultures.

JERUSALEM: A CULTURAL PROFILE

10:40 minutes

A tour of the vibrant cultural life of the city, from funky street performers to opera; from modern museums to ancient archaeological sites.

MAESTRO'S LEGACY
(recommended)

52:00 minutes

This exciting documentary of Israel's sixth annual Arthur Rubinstein Piano Competition follows the competitors from around the world through each stage of the contest, from elimination to victory. This behind the scenes diary is a backstage pass to Israel's foremost piano competition.

GENERAL

PILLAR OF FIRE*
(recommended)

A seven-part television series produced by the Israel Broadcast Authority chronicling the rebirth of the State of Israel from 1896 to 1948. (each chapter is approximately one hour)

Chapter 1: The Jew Returns -- The Arab Awakens, 1896-1920.

Chapter 2: The Dream, 1914-1929.

Chapter 3: The Rise and Fall of German Jewry, 1919-1936.

Chapter 4: "Who's Afraid of A Jewish State?", 1937-1939.

Chapter 5: Holocaust, 1939-1945.

Chapter 6: Exodus, 1945-1947.

Chapter 7: A Nation Reborn, 1947-1948.

E X H I B I T S

The following is a list of exhibits available from the Embassy of Israel

=====

1. Israel - 40 Years
2. Israel Today - 4000 + 40
3. Nature
4. Modern Israel, An Ancient Land Reborn
5. Children of the World Paint Jerusalem (1977 edition)
6. Children of the World Paint Jerusalem (1987 edition)
7. Jerusalem - the City as a Museum
8. Scenic Jerusalem
9. Posters from the Israel Museum
10. Jerusalem - Keeping the Past Alive
11. Terrorism
12. Kibbutz
13. Personal Visions
14. Culture and Education
15. WOJAC - World Organization of Jews from Arab Countries

1. Israel - 40 Years

This exhibit, assembled in honor of Israel's 40th anniversary traces some of the important events in the history of Israel. It is composed of four three-dimensional panels, each depicting one subject: Nationhood, Democracy, Peace and Accomplishments. Each panel is 8 feet high, and each of the four sides is 4 feet wide. Each side holds three or four pictures pertaining to the subject of the panel. An exhibit guide is available.

This exhibit is shipped in 5 crates, each measuring 8 x 4 x 1 feet, and weighing 420 lbs.

2. Israel Today - 4000 + 40

This photography exhibit is comprised of ten double panels with over 70 full color photos and accompanying text. Each panel is organized around a theme: history, the land, religion, people, technology, agriculture, tourism, and modern Jerusalem. This exhibit is very easy to set up, and can be arranged in any manner desired (i.e., around periphery of room, in center of room, spread out). An exhibit guide is available.

It is shipped in two crates, each measuring, 31 x 88 x 8 inches, and weighing 250 lbs.

3. Nature

This exhibit consists of 35 large framed color photographs (27 x 31), and accompanying text, portraying the distinct and rich natural heritage of the Land of Israel. It focuses on four key areas: hills and mountains; seashore and rivers; valleys and ravines; desert and wilderness. This exhibit was produced as a joint project of the Israel Ministry of Foreign Affairs and the Israel Society for Nature Preservation, and features the work of some of Israeli's best nature photographers. An exhibit guide is available.

This exhibit is shipped in one crate, 35 x 29.5 x 27 inches, weighing 121 lbs. It can be easily and quickly assembled on walls which reach a length of approximately 55 yards.

4. Modern Israel, An Ancient Land Reborn-----

This exhibit depicts Israel from the past to the present. One can discover the country's Biblical heritage as well as its dynamic present, as Israel is a country where nomadic shepherds still pitch their black tents as they did in Abraham's time, and over these tents, silver jets fly. The designers have used various methods of media, such as lighted slides, photographs, religious and archaeological objects, and more to portray this self-guided exhibit. The six main areas in this exhibit include: Jerusalem, The Holy City, Agriculture and The Kibbutzim, Assimilation, Religion, Industry, and Education.

The exhibit has more than 34 wood modules, 8 feet high. It is packed in 16 crates, and weighs 8,300 lbs. The following is a breakdown of the sizes of the crates:

<u>Number of Crates</u>	<u>Size of Crate (in feet)</u>
5	2 x 3 x 7
4	4 x 4 x 5
3	2 x 4 x 4
1	1 x 4 x 5
1	2 x 2 x 8
1	2 x 4 x 8
1	3 x 3 x 5

5. Children of the World Paint Jerusalem (1977 edition)

This exhibit of approximately 32 framed paintings comes from a much larger collection of 450 paintings displayed at the Israel Museum. The paintings were submitted in the worldwide children's art contest sponsored in 1977 by the city of Jerusalem and the Israel government, in honor of the 10th anniversary of the unification of Jerusalem. This contest attracted over 150,000 entries from 43 countries in which children depicted their vision of Jerusalem.

This exhibit is shipped in one crate 51 x 31 x 26 inches, weighing 198 lbs.

6. Children of the World Paint Jerusalem (1987 edition)

This exhibit consists of 65 paintings submitted in the worldwide children's competition honoring the 20th anniversary of the reunification of Jerusalem. The results were a success, as some drew Jerusalem as a symbol of peace others were comical, and others had a more realistic approach. The once watercolor and magic marker paintings are today collages and pastels.

This exhibit is shipped in one crate measuring 3.5 x 3.5 x 3.5 feet, weighing approximately 350 lbs.

7. Jerusalem, the City as a Museum

This exhibit consists of 30 large panels, each containing several photographs (color and black and white) of the unique and artistically important works of sculpture and architecture that abound in the modern city of Jerusalem. A booklet (in Hebrew and English) containing an introduction and details about each work is available.

This exhibit is shipped in two crates, each measuring 42 x 42 x 21 inches, weighing approximately 220 lbs.

8. Scenic Jerusalem

This exhibit contains 50 beautiful colored and framed photos depicting life in Jerusalem - the ancient and the modern. Copies of some of the photographs are available.

The exhibit is shipped in two crates each measuring 25.5 x 34.5 x 28 inches, weighing approximately 100 lbs., and containing 25 photos. Each picture is 20 x 23.5, and needs to be mounted on a wall or set in a glass case.

9. Posters from the Israel Museum

This exhibit consists of approximately 40 framed posters from various exhibitions held at the Israel Museum. The posters express the rich variety of the activities of the museum, and range from Israeli art, Judaica, and archaeological findings to ethnographic and children's exhibits.

The exhibit is shipped in one crate measuring 33 x 56 x 42 inches, weighing approximately 396 lbs.

10. Jerusalem - Keeping the Past Alive

This photographic exhibit, consisting of a number of large panels, details the conservation of Jerusalem's archaeological past, both religious and secular, and various projects in the restoration of its civil and religious architectural heritage. The items covered in the exhibit were assembled especially to illustrate some of the aspects of the material wealth of the inhabitants of Western Asia in the Biblical and Post Biblical periods. It should be noted that the panels contain photographs and explanations - the 40 artifacts themselves are not included in the exhibit.

The exhibit is quite large, and not every location has the space to display it. It is shipped in eleven crates, six of which measure 2 x 2 x 8 feet, and three of which measure 2 x 2 x 12. A booklet of background information and detailed description is available.

11. Terrorism (two exhibits - one in use, and one not in use)

This black and white exhibit consists of six large wooden panels, of four sides each, and illustrates terrorist activities from the years 1969 - 1982.

The photographs depict terrorist activities and actual tools of the terrorist trade - a booby trapped candy box, a shoe, a toy telephone and more. The exhibit gives a graphic sense of the real terrorist threat in the daily Israeli existence.

This exhibit is shipped in two crates.

12. Kibbutz

This exhibit consists of 30 framed black and white photographs of Kibbutz life by two of Israel's foremost photographers, Gabriel Palti and Yehoshua Zamir. Palti's work focuses on depicting the physical elements of his kibbutz, while Zamir concentrates more on the human elements around him. A booklet of descriptions is available.

This exhibit is shipped in one crate, 33 x 25 x 18 inches, weighing approximately 77 lbs.

13. Personal Visions

This exhibit consists of 60 framed black and white and color photographs which represent an introspective approach to contemporary photography in Israel. It contains the works of 20 Israeli photographers, and is divided into four categories - Israeli society, scenery of Israel, personal metaphors and manipulative photography.

This exhibit is shipped in two crates, one of which is 27 x 42 x 27 inches and 110 lbs., and one of which is 40 x 36 x 23 and 176 lbs. A booklet containing descriptions of the photographs and some biographic material about the photographers is available.

14. Culture and Education

This is a photographic exhibit depicting the culture of Israel, and is displayed on three large panels consisting of four sides each. Among the illustrations are topics such as peoples of Israel, democracy, education, the arts, museums, weddings, and sports.

15. WOJAC - World Organization of Jews from Arab Countries

WOJAC is an organization that seeks to represent the interests of over two million Jews from Arab countries now living throughout the world. The majority of them currently live in Israel, where they comprise approximately 44 percent of the population.

This exhibit describes the Forgotten Million - Arab-Jewry, Heritage and Aspiration. It consists of 18 big wooden framed posters, nine frames and 31 poles.

The different illustrated panels describe many topics such as:

- Living Tradition
- Making a Living
- Education and Culture
- Harmonious Relations
- Leisurely Activities
- Persecution
- Changing Places
- Coming Home
- WOJAC's Activities

Brochures are available describing WOJAC and its activities.

For more information about these exhibits and how to arrange to borrow them, contact:

Maria Wainer
Department of Information
Embassy of Israel
3514 International Dr., N.W.
Washington, D.C. 20008

Tel: (202) 364-5547

F I L M S

INFORMATION GUIDE FOR OBTAINING ISRAELI FILMS
=====

The following is a list of recently produced Israeli films and their distributors, from TARBUT: Israeli Cultural Affairs in the U.S.A. A Quarterly published by the Department of Cultural Affairs, Consulate General of Israel - New York.

BECAUSE OF THAT WAR (1988)

Winner of film critics award as Best Israeli Film. Winner of awards at Leningrad Film Festival and Berlin Festival.

The difficult and painful emotions of the children of Holocaust survivors in Israel portrayed through the lives and music of two Israeli pop stars. A story on the effects of the Holocaust on the second generation.

Color, 90 minutes.

For rental information call: Nurit Price, Tel.(212)932-3506.

SHELL SHOCK (1988)

The story of the kinship between two men: a career officer and a young soldier who both suffer from emotional trauma as a result from their battle experience.

Color, 93 minutes.

For rental information: Angelica Films, 1974 Broadway, New York, NY 10023. Tel.(212)769-1400.

A THOUSAND AND ONE WIVES (1989)

The story of Naftali, a middle age widower in turn-of-the-century Jerusalem who believes he is cursed after the loss of two wives under odd circumstances, and is persuaded to betroth a young woman.

Color, 90 minutes.

For rental information: Angelica Films, 1974 Broadway, New York, NY 10023. Tel.(212)769-1400.

FICTITIOUS MARRIAGES (1988)

The story of a teacher named Eldad whose life changes dramatically when he says goodbye to his family in Jerusalem and leaves to fly to New York, but sneaks back and registers in a hotel in Tel-Aviv.

Color, 90 minutes.

For rental information: Ergo Media Inc., P.O.Box 2037, Teaneck, NJ 07666. Tel. (201)692-0404.

LATE SUMMER BLUES (1987)

Winner of Best Picture at fifth Annual Israeli Film Festival. The experiences of seven 18-year olds who must confront the meaning of life, death, and personal identity during the summer between final exams and induction into the Israeli Army. Color, 101 minutes.

For rental information: Kino International Corp., 333 West 39th Street, New York, NY 10018. Tel.(212)629-6880.

Short films about Israel and Judaica are available for rent from: Alden Films, P.O. Box 449, Clarksburg, NJ 08510. Tel.(201)462-3522.

Call for a catalogue of several hundred short films.

A collection of over 80 videos, including past and current Israeli films are available for rent from: Ergo Media Inc., P.O. Box 2037, Teaneck, NJ 07666. Tel.(201)692-0404.

An extensive collection of Jewish films that can be used to construct a film series about Israel can be obtained from: The National Center for Jewish Film, Lown Building 102, Brandeis University, Waltham, MA 02254. Tel.(617)899-7044.

LECTURE BUREAUS

=====

Israeli speakers, official speakers, eminent public figures, writers, and artists can be obtained from the various Israeli Consulates throughout the United States (see separate list), and from the following lecture bureaus:

Evelyn Musher
Speakers Bureau
Consulate General of Israel
800 Second Avenue, 15th floor
New York, NY 10017
Tel.(212)351-5275

Ruth Wheat
B'nai B'rith Lecture Bureau
823 U.N. Plaza
New York, NY 10017
Tel.(212)490-1170

Sesil Lissberger
Jewish Welfare Board Lecture Bureau
15 East 26th Street
New York, NY 10010
Tel.(212)532-4949

Nava Bodinger/Judith Goldberger
Isra-Art Productions
47-03 108th Street
Corona, NY 11368
Tel.(718)699-5000

ISRAELI PROFESSORS ON SABBATICALS IN THE U.S.A.
R E C O M M E N D E D L E C T U R E R S
=====

Travel expenses and lecture fees (honoraria) must be negotiated with each specific professor on an individual basis.
The Israeli Consulate has no intermediary role in this matter.

Asher Arian (Political Science)
Dept. of Political Science
City University of New York
Graduate School and University Center
33 West 42nd Street
New York, NY 10036
Tel.(212)642-1600

Lecture Topics: The Israeli Political System.
The Political Parties in Israel.

Haim Barkai (Economics)
Dept. of Economics
University of Pennsylvania
3718 Locust Walk
Philadelphia, PA 19104
Tel.(215)898-5000
[till end of December 1989 only!]

Lecture Topic: Economic and Social Dimensions of Israel
in the 1980's

Gary Brenner
150 5th Avenue, #911
New York, NY 10011
Tel.(212)255-2992

Lecture Topics: Kibbutz in the Year 2000
Jewish-Arab Relations in Israel.

Ilan Chet (Agriculture)
Bio-technology Research
E.I. Dupont NeMemours & Co. Inc.
Agricultural Experimentation Station
Wilmington, DE 19880-0402
Tel.(302)695-8327

Lecture Topic: Biological Control of Plant Diseases - The
Israeli Experience.

Gideon Doron
535 West 11th Street, #55
New York, NY 10025
Tel.(212)316-5441

Lecture Topic: The Political System in Israel.

Yohanan Friedman (Near Eastern Studies)
Princeton University
Princeton, NJ 08544
Tel.(609)452-4280

Lecture Topic: Islamic Movements in the Indian Subcontinent.

Shlomo Gazit
Woodrow Wilson International Center for Scholars
Washington DC 20560
Tel.(202)357-2429

Lecture Topics: The Arab-Israeli Conflict.
Possible Solutions for an Arab-Israeli
Settlement.
The Intifada - Background and Military-
Political Ramifications.

Eliyahu Kanovsky (Economics)
Dept. of Economics
Yeshiva University
500 West 185th Street
New York, NY 10033
Tel.(212)960-5400

Lecture Topics: Middle East Oil Power - Mirage or Reality.
The Economic Crisis in the Arab Countries.

Steven Kaplan (History of Africa/Ethiopian Jews)
Center for Study of World Religions
Harvard University
42 Francis Avenue
Cambridge, MA
Tel.(617)495-4495

Lecture Topics: Jerusalem - The Sacred City.
Ethiopian Jews - In Ethiopia and in Israel.

Aharon Layish (Near Eastern Languages and Literature)
Hagop Kavorkian Center for Near Eastern Studies
New York University
50 Washington Square South
New York, NY 10012
Tel.(212)998-8880 and 998-8876
[till December 1989 only!]

Lecture Topic: Islamic Law in the Contemporary Middle East.
Fundamentalism and Islamic Law.
The Arabs in Israel: Socio-political Analysis.
[N.B. - for academic forums only]

David Menashri
Middle East Center
University of Chicago
5828 South University Avenue
Chicago, IL 60637
Tel.(312)702-8297, (312)363-1388 (home)

Lecture Topics: Iran and the Persian Gulf.
The Islamic Revolution - 10 Years After.
Shiite Islam and the Middle East.

Gideon Rafael
Government Department
Hamilton College
Clinton, NY 13323
Tel.(315)859-4011
[till mid December 1989 only!]

Lecture Topic: The Middle East - Perils and Prospects
for Peace

Ernest Rawitz (Agriculture)
USDA Water Management Research Laboratory
204 South Peace Avenue
Fresno, CA 93727
Tel.(209)453-3104

Lecture Topic: Water Management and Irrigation Development -
The Israeli Experience.

Elie Rekhess (Middle East and Africa Studies)
Lehigh Valley Center for Jewish Studies
Lehigh University
Maginnes Hall 9
Bethlehem, PA 18015
Tel.(215)758-4869

Lecture Topics: The Arabs of Israel.
The Arab-Israeli Conflict.
Islamic Fundamentalism

Yaacov Roi (History)
Dept. of Government
Georgetown University
Washington, DC
Tel.(202)687-5635

Lecture Topics: The Soviet Union and the Middle East.
Soviet-Israeli relations.
The Jewish Question in the Context of Soviet
Nationality Policy.

Haim Shaked (Middle East)
Graduate School of International Studies
University of Miami
P.O. Box 248123
Coral Gables, FL 33124
Tel.(305)284-4303
Out of the USA Nov. 1989 till Jan. 1990]

Lecture Topic: The Arab-Israeli Conflict

Anita Shapira (History of the Jewish People)
Annenberg Research Institute
416 Walnut Street
Philadelphia, PA 19106
Tel.(215)238-1290

Lecture Topic: Israel - The Dream and the Reality.

Shaul Shaulson (Language)
1239 East 9th Street
Brooklyn, NY 11230
Tel.(718)252-6190[CH], (718)252-2800[W]

Lecture Topics: The Jews in America.
Terror in Our Times
Misuse of Language.

Gad Ufav
500 Riverside Drive, #127
New York, NY 10027

Lecture Topics: Zionism Today.
Jewish Philosophy.

Nathan Yanai
Fulbright Visiting Professor
The Benjamin Franklin House
834 Chestnut Street
Philadelphia, PA 19107
Tel.(215)922-5932 and 635-7300

Lecture Topics: The National Unity Government and the Crisis
of Israeli Politics.
The Impact of the Intifada on Israeli Society
and Israeli Politics.
The Issue of Constitutional Reform in Israel.

Meir Zamir (Middle East)
Dept. of Near Eastern Studies
360 Rockefeller Hall
Cornell University
Ithaca, NY
Tel.(607)255-1326
[till January 1990 only!]

Lecture Topics: The Arab-Israeli Conflict.
Middle East Politics.
American Policy in the Middle East.

AMERICAN PROFESSORS FOR PEACE IN THE MIDDLE EAST - SPEAKERS BUREAU
R E C O M M E N D E D L E C T U R E R S
=====

Bruce Barrett
Legal Services Dept./ASUM, #16UA 1945
University of Montana
Missoula, MT 50812
Tel.(406)243-6213

Lecture Topics: Prospects for Peace in the Middle East.
America's Stake in the Middle East.
Holocaust and Zionism.

Steven Bowman
Dept. of Judaic Studies
University of Cincinnati
Cincinnati, OH 45221
Tel.(513)475-6774/9

Lecture Topics: Jerusalem.
Middle East - World War U to the Present.
Modern Israel - Problems and Analysis.

Martin Edelman
Dept. of Political Science
State University of New York
Albany, NY 12222
Tel.(518)442-5255

Lecture Topics: American Foreign Policy in the Middle East.
Religion and the State in Israel.

Stephen Feinstein
Dept. of History
University of Wisconsin
River Falls, WI 54022
Tel.(715)425-3376/3164

Lecture Topics: Aspects of the Arab-Israeli Conflict.
Religion and Politics in Israel.
The Great Powers and the Middle East.

Egal Feldman
Dept. of History
University of Wisconsin
Superior, WI 54880
Tel.(715)394-8477

Lecture Topics: American Christians and Israel.
The Zionist Idea.
The Problem of Jerusalem.

Sanford Lakoff
Dept. of Political Science
University of California at San Diego
La Jolla, CA 92093
Tel.(619)534-3548/3137

Lecture Topics: U.S. Policy in the Middle East.
U.S. Policy in the Arab-Israeli Conflict.
The Arab-Israeli Conflict - A Workable Solution

Burton Leiser
Dept. of Philosophy
Pace University
New York, NY 10038
Tel.(212)488-1566

Lecture Topics: Terrorism and Guerrilla Warfare - Ethical and
Legal Questions.
Religious Dimensions of the Quest for Peace in
the Middle East.
The Great Powers and the Global Pivot in the
Middle East.

Oscar Miller
Dept. of Economics
University of Illinois
Chicago, IL 60680
Tel.(312)996-5247/2684

Lecture Topics: Arab Attitudes Toward Jewish Statehood.
Anti-Zionism and Anti-Semitism.
Anti-Israel Attitudes on College Campuses.

Daniel Pipes
Editor, Orbis
Foreign Policy Research Institute
3615 Chestnut Street
Philadelphia, PA 19104
Tel.(215)382-0685

Lecture Topics: The Current Situation in the Middle East.
Syria.
Islam.

Barry Rubin
Foreign Policy Institute
School of International Studies
Johns Hopkins University
Washington, DC 20036
Tel.(202)783-0226

Lecture Topics: U.S. Policy in the Middle East.
Iran and Gulf Issues.
Middle East Terrorism.

Bernard Schechterman
Dept. of Politics/Public Office
University of Miami
Coral Gables, FL 33126
Tel.(305)284-2401

Lecture Topics: Political Terrorism.
Arab-Islamic World Politics.
U.S. Foreign Policy in the Middle East.

Mervin F. Verbit
Dept. of Sociology
Brooklyn College
Brooklyn, NY 11210
Tel.(718)780-5122/5314/5/6

Lecture Topics: Judaism and Islam - Contrast and Confrontation.
Religion and Politics in Israel.
Islamic Roots of Contemporary Arab Positions.

SELECTED ORGANIZATIONS WITH RESOURCES FOR CAMPUS USE

=====

Source: MEKOROT: Israel Programs on the College Campus
Vol.1, #3. Published by B'nai B'rith Hillel Foundations

Anti-Defamation League

Jeff Ross, Campus Affairs Department
Kenneth Jacobson, Middle Eastern Affairs Department
823 United Nations Plaza
New York, NY 10017
(212)490-2525

Resources:

Pocket Guides on Middle East Issues
Current Perspectives on the Middle East
Periodic Newsletter
PLO Watch
Jerusalem Report
Annual on Terrorism
Videos (Israel and the Press, Operation Moses, A Perspective
on Israel with Barbara Tuchman, Zubin Mehta and the IPO)

American Israel Public Affairs Committee

Rachel Weinberg, Campus Leadership Director
440 First Street N.W., Suite 600
Washington, DC 20001
(202)639-5200

Resources:

Near East Report
Myths and Facts
Regional Campus Conferences

American Professors for Peace in the Middle East

George Cohen, Executive Director
41 west 33rd Street, Suite 400
New York, NY 10001
(212)563-2580

Resources:

Middle East Review
Mid East Media Digest
Special Reports on Contemporary Events
Speakers Bureau (see separate section)

American Society for the Protection of Nature in Israel

Tamar Podell
330 Seventh Avenue, 21st floor
New York, NY 10001
(212)971-2820

Resources:
Slide shows
Posters
Brochures
Maps

American Zionist Federation

Wayne Jossel
515 Park Avenue
New York, NY 10022
(212)371-7750

Resources:
Scholars in Residence Program
Films and Videos (A Mayor Called Teddy, Pillars of Fire)
Posters
Background materials on Zionism

American Zionist Youth Foundation

Mike Jankelowitz/Eric Esses
University Services Department
515 Park Avenue
New York, NY 10022
(212)751-6070

Resources:
Videos
Educational materials and projects
Information on educational programs to Israel

Institute of Students and Faculty on Israel

Moti Zaken
136 East 39th Street
New York, NY 10016
(212)213-1051

Resources: Basic facts about Israel's history, geography and society
Films and Videos (Because of That War)

Kibbutz Aliyah Desk
Avshalom Horowitz
27 West 20th Street
New York, NY 10011
(212)255-1338

Resources:
Kibbutz Journal
Films and videos about kibbutz life
Research material on the kibbutz

ADDITIONAL ORGANIZATIONS ACTIVE ON CAMPUS:

Beitar/Tagar
38 East 23rd Street
New York, NY 10010
Tel.(212)353-8033

B'nai B'rith Hillel Foundations
1640 Rhode Island Avenue N.W.
Washington, DC 20036
Tel.(202)857-6563
Fax (202)857-1099

Hamagshimim - Student Zionist Movement
50 West 58th Street, 8th floor
New York, NY 10019

National Jewish Community Relations Advisory Council
443 Park Avenue South, 11th floor
New York, NY 10016
Tel.(212)684-6950

New Israel Fund
111 West 40th Street, Suite 2300
New York, NY 10018
Tel.(212)302-0066

North American Jewish Students Appeal
165 Pidgeon Hill Road
Huntington Station, NY 11746
Tel.(516)385-8771

North American Jewish Students Network
501 Madison Avenue, 17th floor
New York, NY 10022
Tel.(212)888-3417

Progressive Zionist Caucus
27 West 20th Street
New York, NY 10011
Tel.(212)675-1168

Volunteers for Israel
40 Worth Street
New York, NY 10013
Tel.(212)608-4848

EXAMPLES OF PROGRAMS
ON CAMPUS

A) Selected Agendas

B) Additional Models

THE CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
in cooperation with
J.C.A.B., Israel Programs Committee
Israel Aliyah Center

Are Pleased To Present:

ISRAEL BEHIND THE NEWS

(AN INSIGHT INTO ISRAEL'S SOCIETY, CULTURE, AND POLITICS)

November 1989 - February 1990

7:00 p.m. - 8:30 p.m.

Location: Hillel House, University of Pennsylvania, Philadelphia

Featured Speakers: Renowned Israeli academics, state officials
and distinguished specialists, who will offer their
interpretation of the latest news concerning their
field of expertise.

Scheduled Speakers

November 7th	Amos Oz: " Various confrontations in Israel today" ** 8:00 p.m., Bodek Lounge, Houston Hall
November 14th	Noam Semel: "Israel's theatre and film"
November 29th	Prof. Sammy Smocha: "Arabs in the Jewish state"
January 16th	Prof. Gabriel Warburg: "The Egyptian-Israeli peace in the context of inter-Arab relations"
January 31st	Prof. Natan Yanai: "The unity government and the crisis of Israel politics"
February 12th	to be announced

FOR FURTHER INFORMATION CALL 546-5556

**Rackham School of
Graduate Studies
The University of Michigan
915 E. Washington
Ann Arbor, Michigan**

**FIFTH ANNUAL
ISRAEL
CONFERENCE DAY**

A Day-Long Academic Program Exploring Social, Cultural
and Political Aspects of Israel

SUNDAY, MARCH 12, 1989

10:00 A.M.-5:45 P.M.

Professional child care is available
at a nominal cost

Admission is free

- **PERCEPTION AND REALITY IN MIDDLE EAST REPORTING**
- **FILM PRESENTATION: "HIDE AND SEEK"**
- **IS SEX DISCRIMINATION AN ISSUE IN CONTEMPORARY
ISRAELI SOCIETY**
- **ISRAEL AS PART OF THE WORLD FILM INDUSTRY**
- **THE SECOND GENERATION IN ISRAEL—CHILDREN OF
HOLOCAUST SURVIVORS**
- **THE IMPACT OF THE PALESTINIAN UPRISING ON THE
PEACE PROCESS**

- **WOLF BLITZER**
- **ISRAEL PELEG**
- **DAN WOLMAN**
- **NAVA SEMEL**
- **RACHEL BENZIMAN**
- **AMIRA DOTAN**
- **YOSEF OLMERT**
- **ELIE REKHESS**
- **RICHARD STRAUS**

- 10:00 A.M. ● REGISTRATION AND INFORMATION**
- 10:30-10:45 A.M. ① INTRODUCTION TO CONFERENCE**
Sheri Netler, Co-chair, Israel Conference Day
- 10:45-12:15 P.M. ② KEYNOTE PANEL: PERCEPTION AND REALITY IN MIDDLE EAST REPORTING**
Wolf Blitzer, Washington Bureau Chief, The Jerusalem Post
Israel Peleg, Consul General of Israel
Moderator: Michael Brooks, Director, B'nai B'rith Hillel Foundation
- 12:15-12:30 P.M. ● COFFEE BREAK**
- 12:15- 2:15 P.M. ③ FILM PRESENTATION: "HIDE AND SEEK"**
Dan Wolman, Israeli Film Writer and Director
Chair: Edna Coffin, Professor of Modern Hebrew,
The University of Michigan
- 12:30- 2:00 P.M. ③ PANEL DISCUSSION: IS SEX DISCRIMINATION AN ISSUE IN CONTEMPORARY ISRAELI SOCIETY**
Rachel Benziman, Fellow of the New Israel Fund Leadership Program on the Status of Women
Amira Dotan, Brigadier General (ret.), Vice President for Development and International Affairs, Ben Gurion University of the Negev
Moderator: Anita Norich, Assistant Professor of English Language and Literature, The University of Michigan
- 2:00- 2:45 P.M. ● COMPLIMENTARY LUNCH**
- 2:45- 4:00 P.M. ④ ISRAEL AS PART OF THE WORLD FILM INDUSTRY**
Includes the short film: "A Touch of A City"
Dan Wolman, Israeli Film Writer and Director
Chair: Edna Coffin, Professor of Modern Hebrew,
The University of Michigan
- ④ THE SECOND GENERATION IN ISRAEL— CHILDREN OF HOLOCAUST SURVIVORS**
Nava Semel, Israeli Author, Playwright and Art Journalist
Chair: Avraham Balaban, Professor of Modern Hebrew Literature,
The University of Michigan
- 4:00- 4:15 P.M. ● COFFEE BREAK**
- 4:15- 5:30 P.M. ⑤ PANEL DISCUSSION: THE IMPACT OF THE PALESTINIAN UPRISING ON THE PEACE PROCESS**
Yosef Olmert, Lecturer, Department of Middle East and African Studies,
Tel Aviv University
Elie Rekhess, Senior Research Associate, Dayan Center for Middle Eastern
Studies, Tel Aviv University
Richard Straus, Editor, Middle East Policy Survey
Moderator: Raymond Tanter, Professor of Political Science,
The University of Michigan
- 5:30-5:45 P.M. ⑥ CLOSING ADDRESS**
Idit Bechor, Co-Chair, Israel Conference Day

AUGUSTA
COLLEGE

Augusta College
1989 CULLUM LECTURE SERIES
Augusta, Georgia 30910

ISRAEL
40 PLUS 1

Tentative Calendar of Events
1989 Cullum Lecture Series on Israel
Spring Quarter 1989
April 3, 1989 - June 9, 1989

- Tuesday, April 4, 1989 : Dr. Kenneth Stein, Dir. Mid. East.,
The Carter Center of Emory University
History 11 a.m. "The Historical Overview of Modern Israel"
8 p.m. "The Current Situation in Israel"
- Tuesday, April 11, 1989: Dr. Benjamin Hary, Near East. &
Judaic Lang. & Lit., Emory U.
Education 11 a.m. "The Education System of Israel"
Language 8 p.m. "The Revival of Hebrew in Israel"
- Tuesday, April 18, 1989: Dr. Eugenie Clark, U. of Maryland
"The Shark Lady", Nat. Geographic
Biology 11 a.m. "Marine Biology of the Red Sea" (invited)
- Mr. Max Gergel
Columbia Organic Chemicals
Chemistry 8 p.m. "The Chemistry of the Dead Sea"
- Tuesday, April 25, 1989: Dr. Leon Spotts
Atlanta Bur. of Jewish Ed.
Geography 11 a.m. "The Geography of Israel"
- Tuesday, May 2, 1989 : Dr. Henry Fenigstein
Canadian psychiatrist &
Holocaust survivor
Psychology 11 a.m. "The Psychology of Anti-Semitism & Effects on Israel"
Holocaust 8 p.m. "The Holocaust & its Effects on Israel"
- Sunday May 7 through Saturday May 13, 1989: Israel Week in Augusta
- Sunday, May 7, 1989: " The Israel Festival"
Festival, Consul General Massarwa
Mayor Charles DeVaney of Augusta
Israeli food, dancing, marketplace
music, Wailing Wall, poster contest,
- Tuesday, May 9, 1989 "Israeli Music Night"
Music in conjunction with the Lyceum Committee
Music by the Augusta Symphony
with Gizelle Ben Don as guest conductor,
Israeli asst. dir. of Houston Symphony Orch.,
graduate of Yale & conducted with Leonard Bernstein
with Israeli guest performers to be announced

Thursday, May 11, 1989
& Friday May 12
Literature

Amos Oz, Israel's foremost novelist

in conjunction with the Sand Hills
Writers' Conference

Tuesday, May 16, 1989
Archeology

Dr. Oded Borowski, Emory U.
11 a.m. "Royal Cities of the Israelite
Monarchy"

Dr. Yosef Olmert, Israeli Visiting Prof.
Cornell University

Political Science 8 p.m. "The Political System of Israel"

Tuesday, May 23, 1989

Dr. Jeffrey Macy, Israeli Visiting Prof.
Yale University

Religion 11 a.m. "The Religions of Israel"
8 p.m. "Medieval Jewry & Israel"

Tuesday, May 30, 1989

Dr. Eytan Sheshinski, Israeli Prof.
Harvard University

Economics 11 a.m. "Israeli Economy; Inflation & Growth"
8 p.m. "The Political Economy of Israel after
the '88 Elections"

Tuesday, June 6, 1989

Israeli-Palestinian Forum
"A Search for Understanding"

The Palestinian Issue 11 a.m. Representatives from Labor, Likud,
Religious Bloc & Palestinians

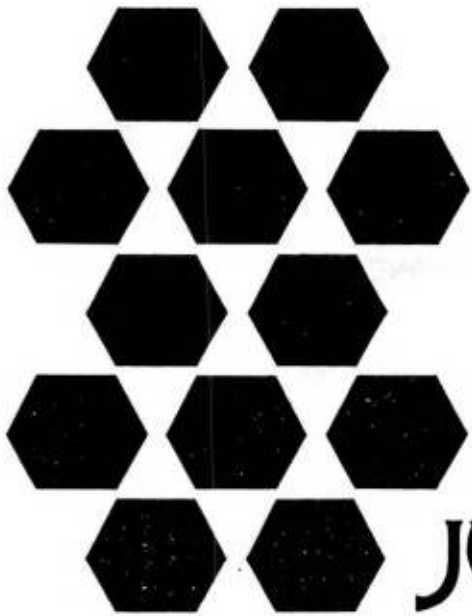
(co-sponsored by the political science club)

Capstone Program
8 p.m.

Mr. Arthur Koll, Consul of Israel
a summary of our program, U.S. Israeli-
Relations

Also coming
Mathematics

One of the World's Most Famous Mathematicians: Paul Erdős
recipient of Israel's highest scientific award
"Mathematics and Israel"
date to be arranged

CENTER FOR JUDAIC STUDIES

Wayne State University

REVOLUTIONIZING JEWISH CONSCIOUSNESS

FIFTH ANNUAL MAX KAPUSTIN MEMORIAL SYMPOSIUM

THE CHALLENGES TO ZIONISM IN THE PRE-STATE ERA:
INTERNATIONAL SYMPOSIUM

I. THE CHALLENGES TO MODERN ZIONISM

Opening Address

DAVID VITAL

Klutznik Professor of Jewish Civilization
Northwestern University
Nahum Goldman Professor
Tel-Aviv University

CO-HOST: TEMPLE BETH EL

Sunday, November 19, 8:00 P.M.

Temple Beth El
17400 Telegraph Road, Birmingham

II. REVOLUTIONIZING JEWISH HISTORICAL CONSCIOUSNESS: EUROPE & AMERICA

WAYNE STATE UNIVERSITY

CO-HOST: B'NAI B'RITH HILLEL FOUNDATION

McGregor Memorial Conference Center

Monday, November 20

9:00 - Noon

"Zionism & Anti-Zionism in Europe:
The Early Years"

JEHUDA REINHARZ

Koret Professor of Modern Jewish History
Brandeis University

"Zionism & Anti-Zionism in America"

ARYE GOREN

Columbia University

Respondents

Todd Endelman, University of Michigan
Jonathan Sarna, HUC/JIR

III. LAYING THE GROUND FOR FUTURE STATEHOOD THE ZIONIST DEBATE

1:30 - 4:30 P.M.

"The Jewish National Fund in the Early 1940's"

KENNETH STEIN

Emory University

"Conflicting Visions of Jewish Settlement"

SELWYN TROEN

Oxford University

Response From The Panelists

The Center is a cooperative venture of the University and the United Jewish Charities
in cooperation with the Jewish Welfare Federation of Metropolitan Detroit.

Free Admission

Inquiries: 577-3015

HOFSTRA UNIVERSITY

AND THE

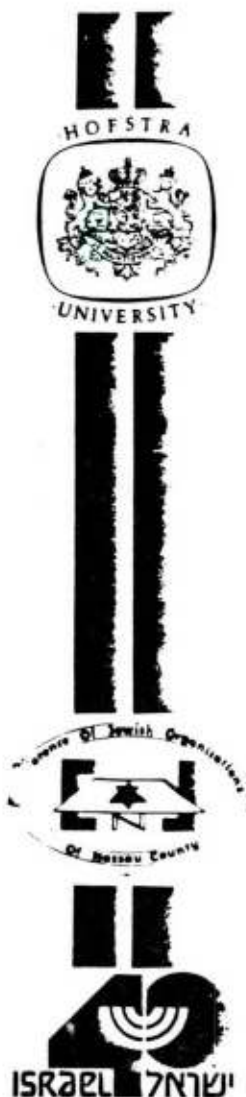
CONFERENCE OF JEWISH ORGANIZATIONS
OF NASSAU COUNTY

IN COOPERATION WITH THE

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL IN NEW YORK

PRESENT

*A Celebration of the
Fortieth Anniversary of the Founding
of the State of Israel, 1948 - 1988*

MARCH THROUGH MAY 1988

*Hofstra University Faculty Lecture Series

*Israeli Film Festival

*Drama: Excerpts from *Dispatches from Hell*
by Melvin I. Cooperman

*Concert: A Musical Salute to Israel
The Hofstra Quartet with Israeli Artists

*Art: Poster Exhibition

FALL 1988 -

The Celebration Continues

Art of Modern Israel

*Chanukah Candlelighting
Celebration and Festival*

The Hofstra University Faculty Lecture Series

TIME:

Mondays at 7:30 p.m.

PLACE:

Student Center Theater, North Campus and
Hofstra Law School, Moot Court Room-308, South Campus

March 21, 1988: Opening Ceremonies

Ambassador Moshe Yegar
Consul General of Israel in New York

"Basic Elements in the Israel-U.S. Relationship: An Historical Survey"

Student Center Theater

Sponsored by the *Conference of Jewish Organizations*
of Nassau County (COJONC)
Oceanside, NY

Reception Sponsored by:

National Council of Jewish Women
Area V Sections-Nassau/Suffolk

Women's American ORT
North Shore Nassau Region
South Nassau Long Island Region

Women's League for Conservative Judaism
South Shore/North Shore/Eastern Long Island

Jewish Community Councils
East Meadow Jewish Community Relations Council
Jewish Community Council of Oceanside
Mid-Nassau Jewish Community Council
W. Hempstead, NY

March 28: Archaeology — "Jerusalem the Golden"

Norma Kershaw, Lecturer
Hofstra University College of Continuing Education

Student Center Theater

Sponsored by the *Sam and Lillian Fogel Memorial Fund of the*
North Shore Synagogue of Syosset
Syosset, NY

The Honorable Thomas P. DiNapoli,
Assemblyman, 16 A.D.

April 11: Literature — "Images of Exile: Biblical and Contemporary Reflections on Israel"

Stanley Brodwin, Professor of English
Hofstra University

Student Center Theater

Sponsored by the *Long Island Center for Holocaust Studies*
Mineola, NY
Long Island Commission of Holocaust Survivors
Second Generation of Long Island

Israeli Film Festival

Sybil DelGaudio, Director of Film Festival
Professor of Communication Arts

ISRAEL: AN EMERGING NATION ON FILM

A series of films which depict the emergence of Israel's national character. Beginning with the American-made *Exodus*, the series continues with Israeli-made films representing the artistic output of Israel's growing film industry throughout the decades since the struggle for statehood. **Discussion will follow each evening session.**

The Struggle:

EXODUS. 1960. U.S.A. Directed by Otto Preminger. With Paul Newman, Eva Marie Saint, Ralph Richardson, Sal Mineo. Based on Leon Uris' novel about the Palestine war for liberation, this American film centers on individual characters and their relationships in the context of the larger struggle. 213 minutes.

Tues., Mar. 22 - 1:00 p.m. - Hofstra Cultural Center Lecture Hall, South Campus
Wed., Mar. 23 - 7:00 p.m. - Student Center Theater, North Campus

Sponsored by The Jewish National Fund of Long Island
Merrick, NY

The 'Fifties:

HILL 24 DOESN'T ANSWER. 1955. Directed by Thorold Dickinson. With Edward Mulhare, Haya Harareet. A story, told through flashbacks, concentrating on four individual soldiers who are assigned to defend a hill outside of Jerusalem during the 1948 war. This film was the first major success of the young Israeli cinema. 102 minutes.

Tues., March 29 - 1:00 p.m. - Hofstra Cultural Center Lecture Hall, South Campus
Wed., March 30 - 7:00 p.m. - Student Center Theater, North Campus

Sponsored by The Long Island Center for Holocaust Studies
Mineola, NY
The Long Island Commission of Holocaust Survivors
Second Generation of Long Island

The 'Sixties:

THEY WERE TEN. 1961. Directed by Baruch Diner. Concerned with the establishment of a nineteenth-century settlement in Palestine by Russian Jews, this film deals with the pioneering spirit required to build the land as well as with struggles with the resentment from both Arab and Turkish armies. 105 minutes.

Tues., April 12 - 1:00 p.m. - Hofstra Cultural Center Lecture Hall, South Campus
Wed., April 13 - 7:00 p.m. - Student Center Theater, North Campus

Sponsored by Mr. and Mrs. Simon Zareh and Family
Roslyn Estates, NY

The 'Seventies:

KAZABLAN. 1974. Directed by Menahem Golan. Perhaps Israel's most popular film, this entertaining musical deals with cultural differences between Sephardic and Ashkenazic Jews and the attempts to overcome their tensions in order to build a single nation. 114 minutes.

Tues., April 26 - 1:00 p.m. - Hofstra Cultural Center Lecture Hall, South Campus
Wed., April 27 - 7:00 p.m. - Hofstra Cultural Center Lecture Hall, South Campus

Sponsored by Mr. and Mrs. Simon Zareh and Family
Roslyn Estates, NY

The 'Eighties:

HIDE AND SEEK. 1980. Directed by Dan Wolman. This film, set in 1946 Jerusalem examines adolescents and their search for self. From a perspective formed by an 'eighties consciousness', the film explores emotional relationships between Arabs and Jews. 90 minutes.

Tues., May 3 - 1:00 p.m. and 7:00 p.m. - Student Center Theater, North Campus

Sponsored by Mr. and Mrs. Simon Zareh and Family
Roslyn Estates, NY

April 18: Law — "Sexism, Racism and Zionism"

Monroe H. Freedman, Professor of Law
Hofstra University School of Law

Hofstra Law School, Moot Court Room-308

Sponsored by the *American Jewish Committee*
Long Island Chapter

April 25: Culture — "Ethnic Diversity in Israel" (Multi-media)

Nitza Druyan, Special Assistant Professor of Hebrew and Jewish Studies
Hofstra University

Student Center Theater

Sponsored by *B'nai Brith and B'nai Brith Women*
Nassau-Suffolk Council

May 2: Politics — "'A Light Unto the Nations' — or Just Another Country"

Josef Sirefman, Professor of Business Law
Hofstra University School of Business

Hofstra Law School, Moot Court Room-308

Sponsored by the *American Jewish Congress*
Long Island Region
Great Neck, NY

May 9: Religion — "Zionism Before Herzl"

Henry Toledano, Associate Professor of Hebrew and Jewish Studies
Hofstra University

Student Center Theater

Sponsored by the *Five Towns Jewish Council*
Woodmere, NY

May 16: Religion/History — "The Centrality of Israel in Jewish Life"

Rabbi Meir Mitelman
Hillel, Hofstra University

Hofstra Law School, Moot Court Room-308

Sponsored by *Hadassah*
Nassau Region

Drama

Hofstra USA Productions

presents

"The Yellow Bench" and "The Clown-Magician"

From *Dispatches from Hell* By Melvin I. Cooperman,
Dramatists Guild of America

Dispatches from Hell is written as a triptych of which only two panels are being performed. Each of the panels depicts a stage in the process of the genocidal plan.

"The Yellow Bench" is set shortly after the adoption of the "Law for the Protection of German Blood and Honor" (also known as the Nuremberg Laws). These laws were aimed at isolating Jews from German society.

"The Clown-Magician" deals with Nazism, which like all totalitarian systems, sought to destroy any loyalties other than those to the State — the Fuhrer and the Nazi Party. The circus is a metaphor for a family whose members are mutually protective, a condition intolerable to the Nazi state. Ultimately, we will see the results of the implementation of the "Final Solution."

Sponsored by the Louis and Lena Minkoff Foundation
Kings Point, NY

Friday, April 15 through Sunday, April 17 (3 performances)

Friday, April 22 through Sunday, April 24 (3 performances)

An open discussion between the audience and the playwright, the director, and members of the cast will follow each performance.

Hofstra Cultural Center Lecture Hall
Joan and Donald E. Axinn Library, 1st floor
South Campus

Tickets: \$3.00 (\$2.00 for senior citizens and non-Hofstra students)

8:00 p.m.: Friday and Saturday

3:00 p.m.: Sunday

Concert

A Musical Salute to Israel

Sergiu Schwartz*, violin and Ilan Rechtman*, piano
With The Hofstra Quartet

*Former America-Israel Cultural Foundation Scholarship Recipients

Program will include works by Bloch and Chausson

Sunday, May 15, 1988
3:00 p.m.

Student Center Theater, North Campus

Tickets: \$5.00 (Half-price for senior citizens and non-Hofstra students)

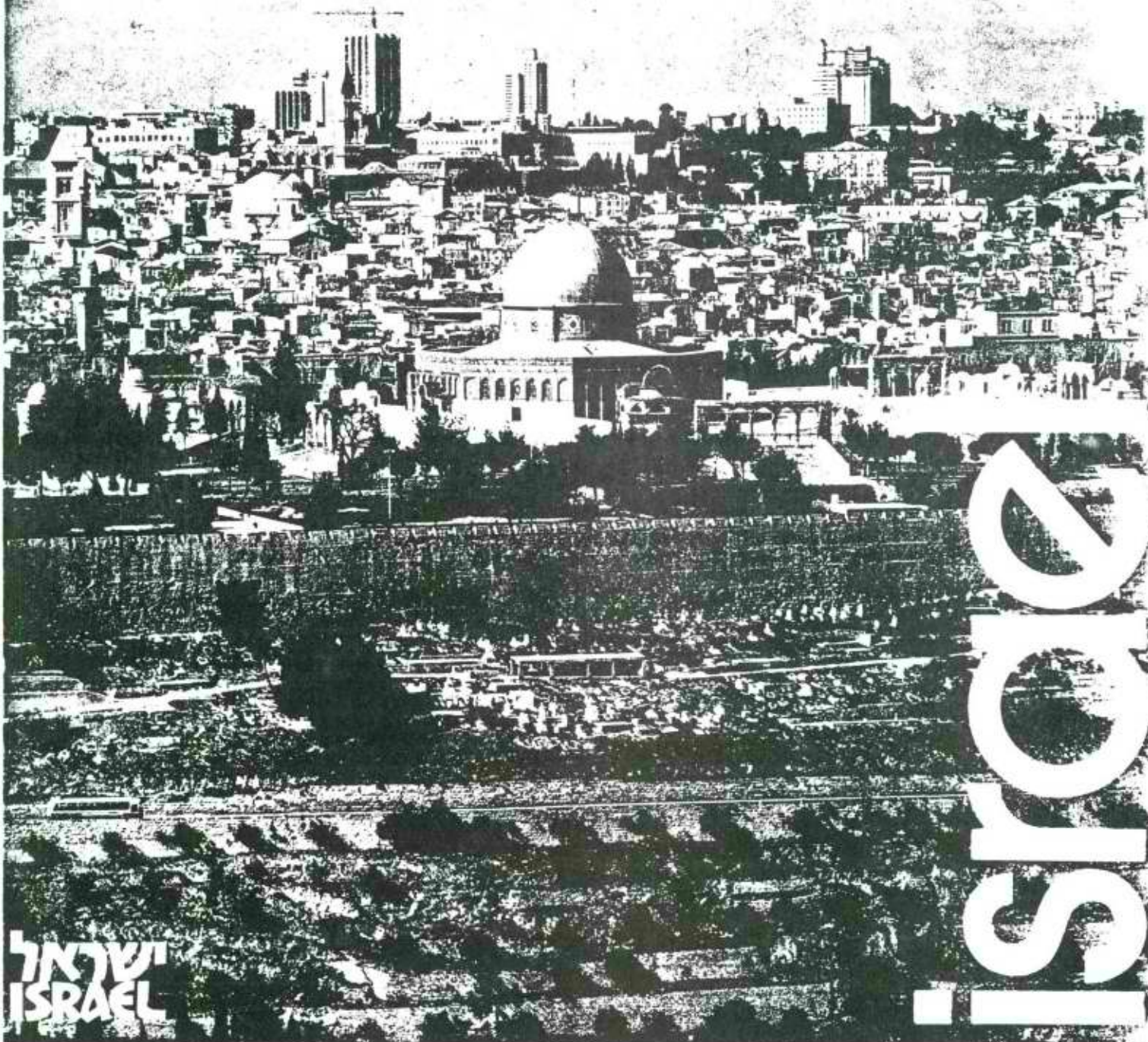
See page 7 for ticket information

TZANTA — ISRAELI CULTURAL CENTER
PRESENTS:

ISRAELI CULTURAL WEEK

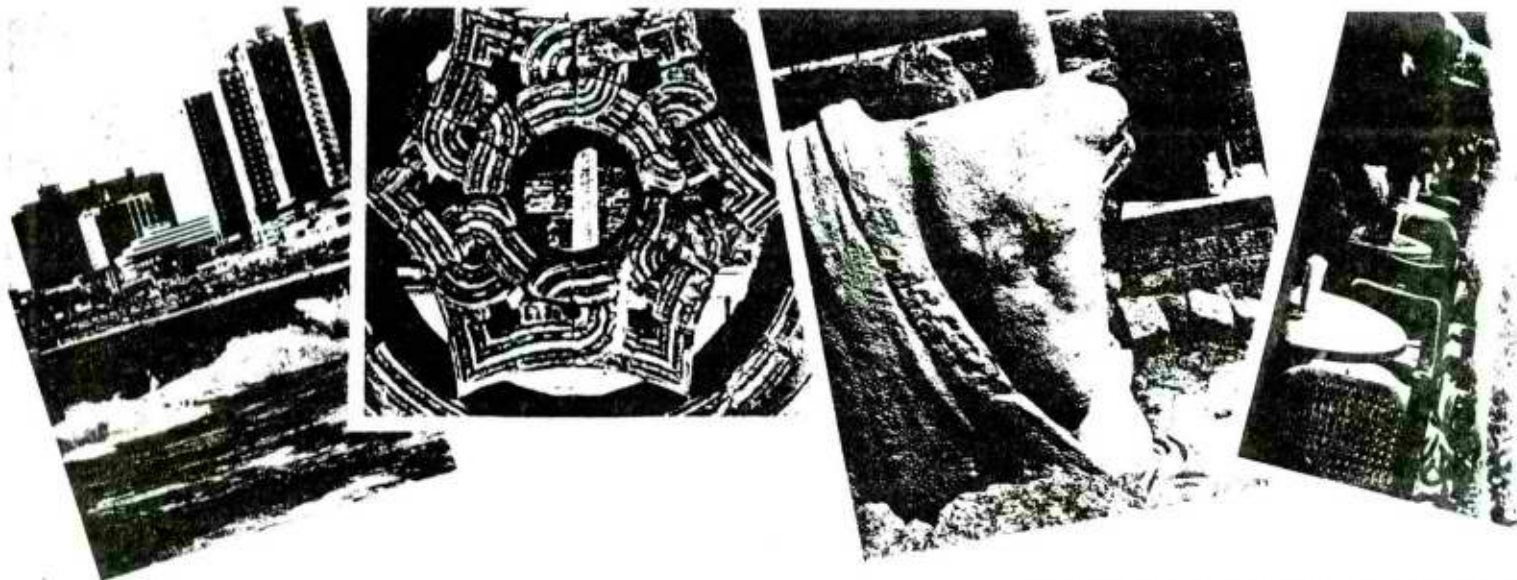
APRIL 14 - 21, 1988

UNIVERSITY OF WISCONSIN — MADISON

ישראל
ISRAEL

israel

ISRAELI CULTURAL WEEK

APRIL 14 — THURSDAY. HOLOCAUST MEMORIAL DAY.

7:00 p.m. - Memorial Union

Memorial Service dedicated to children who died in the Holocaust

8:00 p.m. - Memorial Union

Lecture: "American Jews and the Holocaust" by Dr. Ariel Hurwitz
Followed by films on the Holocaust from "Pillar of Fire"

April 13-15: Exhibit on the Holocaust at Memorial Union

APRIL 17 — SUNDAY. ISRAELI FILM FESTIVAL DAY.

10:00 a.m. - 6:00 p.m.: Israeli films at Hillel:

10:00 a.m. - Noa at 17

2:00 p.m. - Beyond the Walls

Noon - Salah Shabati

4:00 p.m. - Ricochet

7:00 p.m. - Memorial Union

"Avanti Popolo" - A new Israeli film about Egyptian and Israeli soldiers in the Sinai desert after the Six-Day-War.

Followed by discussion with the director Rafi Bukaei

APRIL 18 — MONDAY. SEPHARDIC CULTURAL DAY.

5:00 p.m. - Hillel

Jews in the Arab Lands (Co-sponsored by MJSA)

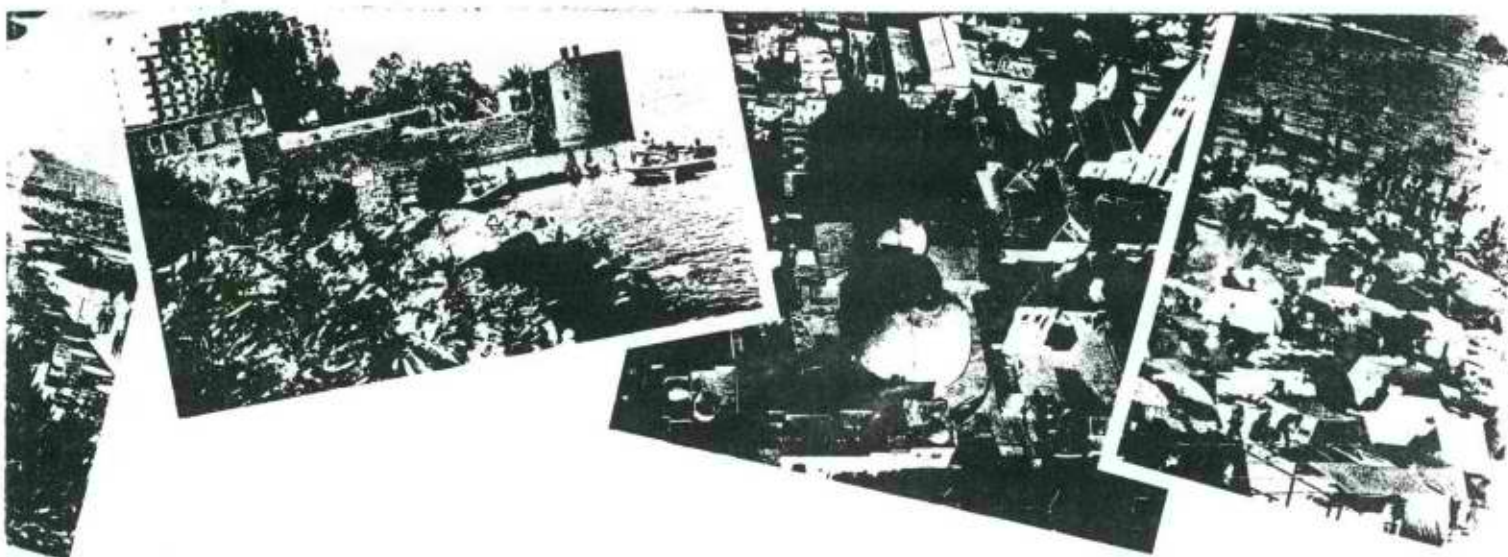
Film and discussion with Ilan Karmi (UW-History Department)

7:00 p.m. - Habreira Hativ'it at Great Hall in Memorial Union

Concert of Jewish-Moroccan-Oriental music

Performed by an Israeli band

(Tickets are \$4.00 for students and seniors; \$7.00 for all others.
Tickets available at Memorial Union and Hillel)

— EVENTS — APRIL 14-21, 1988

APRIL 19 — TUESDAY.

ISRAELI CONFERENCE DAY.

Noon-6:00 p.m.: Discussions and Films, Popover Room, Memorial Union

Noon: Kibbutz (with Kibbutz members)

2:00 p.m.: Zionism (Discussion with Israeli politicians)

4:00 p.m.: Jerusalem (History and Religion)

7:30 p.m.: Lecture - "Israel at 40: Prospects and Challenges"

Dr. Raymond Tanter: Dept. of Political Science, Uni. of Michigan

APRIL 20 — WEDNESDAY

MEMORIAL DAY FOR ISRAEL'S FALLEN SOLDIERS.

5:00 p.m. - Hillel

Memorial Service followed by films: "Requiem to Sportsmen" about the massacre of Israeli athletes at the Olympic Games in Munich, and "A Nation is Born" from "Pillar of Fire"

April 18-21: Exhibit on Kibbutz will be in the Popover Room at Memorial Union

APRIL 21 — THURSDAY.

ISRAELI INDEPENDENCE DAY.

Noon - 3:00 p.m. - Library Mall

Israeli Festival

Music, Singing, Dancing, Birthday Cake!!!

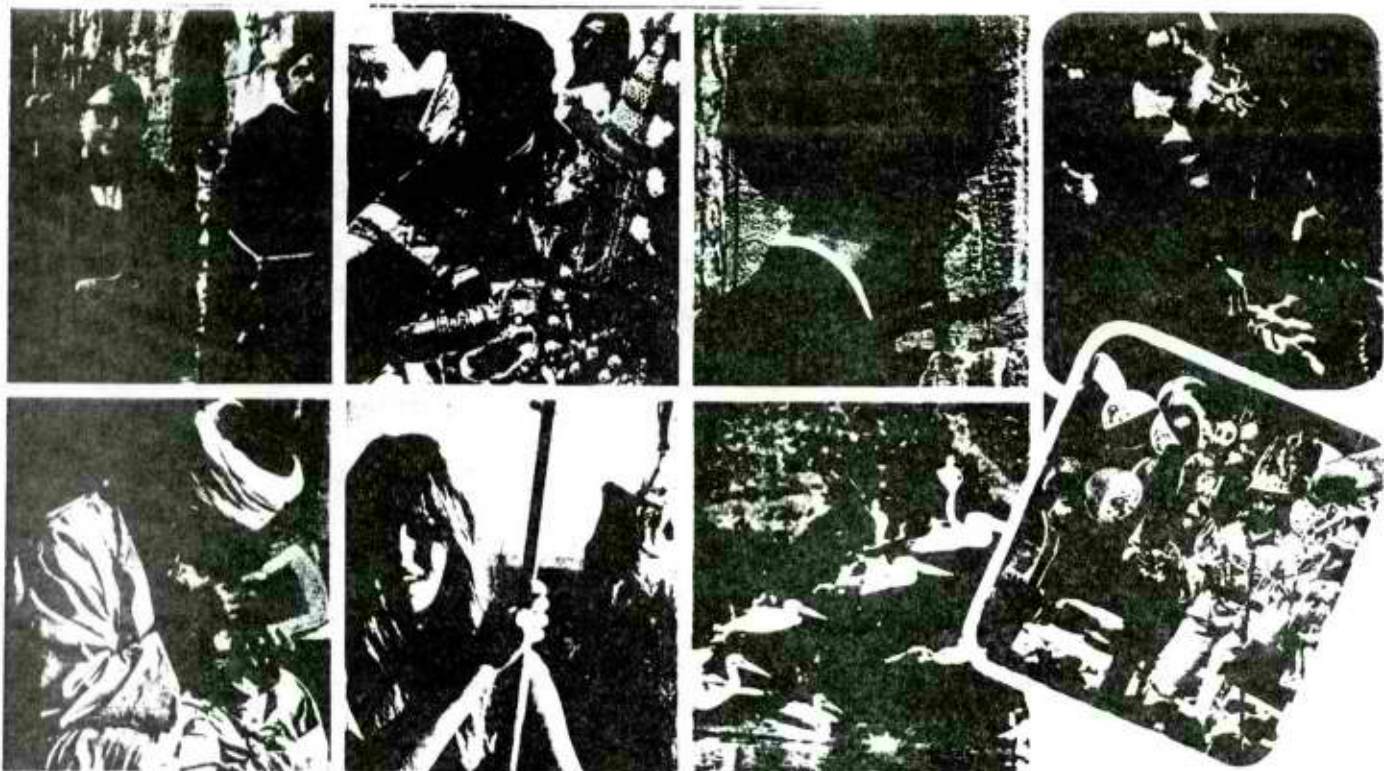
9:00 p.m. - Memorial Union- Tripp Commons

Birthday Party and Dance. Come and have a great time!

Israeli and American music, Refreshments

Proceeds will be donated to benefit Arab-Israeli Projects in Israel, such as Neve Shalom.

israel

YOM HA'ATZMAUT

יום העצמאות

TZANTA

611 LANGDON ST.

MADISON WI. 53703

(608)256-8361

ישראל
ISRAEL

CO-SPONSORED BY: STUDENTS FOR ISRAEL, HILLEL FOUNDATION,
ISRAELI STUDENTS ASSOCIATION, SHAUACH.

ADDITIONAL PROGRAM MODELS OF
PAST PROGRAMS ON VARIOUS CAMPUSES

=====

From MEKOROT: Israel Programs on the College Campus
Vol.1, #3. Published by B'nai B'rith Hillel Foundations

CAMPUS: Temple University

PROGRAM MODEL: Israel Semester

1. Lecture - by Amos Oz followed by a reception.
2. Israel Slogan Contest - encouraging travel to Israel. Funding and prize of a free trip to Israel provided by EL AL.
3. Course on Israel Today - arranged by the Hebrew Department featuring different speakers. Students received three credits.
4. Israel Photo Contest - of pictures submitted by students. Funding and prizes provided by branches of Israeli banks.
5. Fact Finding Mission - to Israeli Consulate, United Nations Mission, and A.D.L. headquarters in New York.
6. Israel Fair - including Israeli music, crafts, food, movies, and dancing. Information booths about student programs in Israel were set up.
7. Departmental Programs - in conjunction with various departments in order to involve students within their specific area of study.
8. Independence Day Celebration.

CAMPUS: University of Toronto

PROGRAM MODEL: Competition in Peace Award

The project had two parts: The first was a display about terrorism and the Israeli Olympic athletes which were killed in the 1972 games in Munich; The second was an award of an annual scholarship offered by the University Athletic Department in memory of the Israeli athletes.

The funding for the award was provided by Hillel, and the award was presented at a large catered affair with Israeli officials present and extensive media coverage.

CAMPUS: San Diego State University/University of Oregon

PROGRAM MODEL: Commemorating the Israeli-Egyptian Peace Accords

The anniversary of the signing of the Israeli-Egyptian Peace Treaty was used through rallies, assemblies, speakers, forums, and information tables to remind students of Israel's commitment for peace, as well as the recognition of the successes and difficulties of the continued search for peace. Official Israeli and Egyptian participation, including visiting professors from both countries, was highlighted.

CAMPUS: Emerson College

PROGRAM MODEL: A Symposium on the Middle East and the Media
Designed to pinpoint and open discussion on the often confusing
and complex issues of reporting on events from the Middle East.
The symposium included lectures on such topics as "Problems
Inherent in Middle East Reporting", and "Terrorism, Ethics, and
Media Responsibility".

CAMPUS: Ohio State University

PROGRAM MODEL: Israel Connection

Initiated to encourage students with leadership skills to
become involved in the Jewish community. It had three parts:

1. Workshops about life in Israel and American Jewish
institutional life.
2. An 18-day Seminar in Israel presenting opportunities to
learn about Israeli life and society, and their implications
for the American Jewish community. In addition, a seminar on
countering Arab propaganda on campus was given.
3. Internships with a Jewish communal organization planning and
implementing Israel-oriented programs.

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

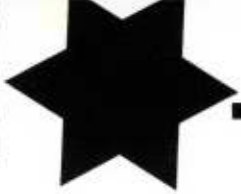
ירושלים, א' בטבת תש"ן
29 בדצמבר 1989

אל הנציגות

אילוצים ואתגרים
במדיניות הבטחון של ישראל

בגליון סתו 1989 של "IDF Journal" התפרסם מאמרו של תת אלוף (מיל.)
אהרון לברן על האילוצים והאתגרים במדיניות הבטחון של ישראל.

לוט תדפיס מהמאמר לכל שימוש שתמצאו לנכון.

Constraints and challenges

that international conflicts can be solved by political processes, is erroneous, or at the very least, premature. It has not yet been proved that the Arabs are seeking true peace with Israel. Even Egypt, the moderate Arab state, is far from proving this. Both real and potential Arab military threats against Israel are still to be reckoned with. The only thing that seems to have been established is that by giving up *all* of the territories and taking exaggerated risks, a *cold peace* accommodation with the Arabs might be achieved.

Political polarization and the schism in the national consensus have had a negative effect on security as well. A vociferous minority within Israeli society gives the impression that Israel is responsible for the conflict, as if it alone possesses the key to its solution. They contend that if only Israel were to abandon its *dreams of expansion and occupation*, peace would immediately prevail in the region. Accordingly, in order to attain peace with the Arabs, Israel need not insist, by contrast to the past, on *exaggerated security requirements*. Moreover, holding the territories is a security burden, their argument continues, and not an asset as was presumed in the past, and they should be returned as quickly as possible so that a state of *peace and security* will be achieved. According to this school of thought, the use of force to remove security threats has been substituted to pursuit of power for power's sake. Thus, a drastic conceptual depreciation has occurred among a part of the Israeli public in its approach to defense requirements in particular, and security values in general.

Another reason for a decline in the perception of security as a value is almost certainly the fatigue felt by Israeli society from carrying the burden and tension of the defense of the State for so many years. Unfortunately, the inevitable War in Lebanon, due to its high cost in human life, particularly compared to its results, certainly contributed to the feeling of war-weariness and the deepening of political division. The fact that not all of its aims were achieved, even if some salient objectives were attained, an incomparable improvement in the security situation in the North, and a drastic reduction in the PLO's strength in Lebanon, exacerbated the situation.

In any event, these and other factors tend to have a detrimental effect on the national resolve to defend the country, especially when there seems to be an apparent *simple* alternative at hand: all-out concessions. This war-weariness also seems to interfere with the ability to fully appraise the threat that Israel still faces, and to grasp that the Arab path to peace might possibly be only a tactic that cannot serve as a basis for true coexistence.

Beyond the reductions in the defense budget and the damage to security as a national value, this atmosphere seems to harm significantly the national resolve and cohesion which, on their part, reflect dangers to Israel's security and existence. Equally, no less harmful is the lack of sufficient national awareness of the need to bridge the deep divisions in Israeli society and prevent the portrayal of the image of a weak society that is on the road to self-destruction, as well as a society that can be overcome by political and military pressures. There are, of course, those who relate to these phenomena as signs of the moral strength of Israel's society. However, Israel is not a *normal* state from the standpoint of the threats to its very existence, and disrupting the order of national values could prove disastrous.

Risks of War

This article cannot be concluded without dealing with war risks. Although the potential for war in this unstable region may be a constant factor, it seems that the linkage today between risks of a war and indispensable political progress, is rather thin. Egypt and Syria are exclusively the only Arab countries that can determine the possibility of war and peace in the region. With all the importance that Egypt attaches to the Palestinian question and to urging Israel to give up further territory, it will not endanger its much more vital interests for such a cause. It may be highly

doubtful whether Egypt would risk a war with Israel which could bring disaster and loss of its national assets, as well as jeopardize U.S. foreign assistance, enormously needed for its ailing economy and for reshaping its armed forces.

At present, Egypt is neither backed into a corner, having achieved its main interests, including the return of Sinai, the restoration of its national honor, and its return to the Arab fold. While it is possible that an extreme government in Egypt could drift into a war with Israel, this would have little to do with the peace process. Further, even the danger of a *limited war*, such as the Yom Kippur War, has diminished because of the changing geographical realities. Quite simply, the Egyptian and Israeli armies are no longer adjacent to each other, and in order to carry a substantial pressure on Israel, the Egyptian army would have to wage mobile warfare, a capability it still lacks.

Syria, the other relevant factor in a war initiative, is not interested in the advancement of peace with Israel. Its primary interest is regaining the Golan Heights. To do so, it would initiate a war when it judges the circumstances to be suitable. Moreover, furthering the peace process with Jordan and the Palestinians may only spur Syria to torpedo the process as it did in the past. In so doing, Syria may initiate hostilities and even a war, and all this so as not to deepen its strategic isolation in the region.

Overall, although there seems to be a substantial decline in Israel's security posture recently, its qualitative military might still promises a successful outcome to any confrontation with the Arabs. The gloomy observations discussed in this article are meant to sound the warnings early enough to prevent a further deterioration of Israel's overall security situation as well as of its concepts and values. □

The author is a reserve brigadier general and a Middle East strategic affairs analyst. He was the editor of The Middle East Military Balance 1986-1987 and 1987-88. Both volumes were published by the Jaffee Center for Strategic Studies, Tel Aviv University.

This article was translated and reprinted with the author's permission. It originally appeared in Nativ, March 1989.

Michael Zurfati - Bimahaneh

casualties. The new weapons carry the potential to change the outcome of such a breakthrough. Israel's challenge in this context is not technological but rather, once again, financial resources.

Despite the benefits of such weapons, Israel will face new problems in a potential future conflict: threats to its rear, as well as difficulties in maneuvering and eventually achieving a decisive victory on the battlefield. The improved aerial attack capability of most of the Arab air forces, and especially the capability to launch ground-to-ground missiles account for much of the difference.

Because of the concern for Israel's population centers, the potential for ground-to-ground missiles, especially in Syria, is particularly likely to limit the IDF's operations against strategic targets deep within enemy territory. The meaning of this limitation is that the IDF would be handicapped in achieving a swift and decisive victory.

No less problematic is the maneuvering capability restraints on the future battlefield. Transferring the war to enemy territory as quickly as possible is, as indicated, a major principle of Israeli military doctrine. In recent years, real threats to Israel's maneuverability have arisen, especially on the Syrian front, where their ground formations are backed by in-depth fortified lines, obstacles, and large quantities of weapons. Combined with a build up of the Syrian Air Force and air defense system, this carries a potential to limit Israel's maneuvering capability. This restriction also limits Israel's chances of achieving a quick, low-cost victory unless the full-fledged appropriate preparations are made.

Equally, the Syrian, Egyptian, and Jordanian armies have all improved their offensive capability, through conversion of their ground order of battle into armored and mechanized formations, as well as adding mobile surface-to-air missiles and self-propelled artillery.

The IDF's major strategic-operational problem today is a war against an Arab coalition. The Yom Kippur War proved that it is quite difficult to deal with a war coalition simultaneously on all fronts. Today, even the establishment of an Eastern Front on its own, one that includes Syria, Jordan, and expeditionary forces from Iraq and Saudi Arabia, would constitute a serious challenge for the IDF. Whereas it would have little difficulty defeating an individual Arab army, a combination of armies would prove to be a much more substantial threat. It is not accidental that the curve of the IDF's victories since 1967 is on a declining trend. The solution is to put more emphasis on preserving the IDF's strength as well as allowing its appropriate build up.

Coping With the Uprising

The IDF's lack of clear success in confronting the Palestinian uprising in the West Bank and Gaza Strip is also a security problem of major importance, since it may have far-reaching strategic consequences for Israel's future. The uprising is extracting a heavy price from Israel. Yet its most serious strategic significance is that after 40 years of Arab-Israeli conflict, the Palestinians seemed to have found the way to overcome Israel and to impose their will

on it. In all its years of independence, the Arabs sought to defeat Israel by two methods: classical war and terror. They failed in both. Now for the first time, there is a possibility that the Palestinians, through a violent struggle, will achieve their aims, whereas Israel, despite its military prowess, shows that it has difficulties in winning this kind of struggle. Although this is not a classical war, it is clearly a war by other means, and a power struggle whose results will deeply influence Israel's fate.

Ever since Israel's establishment, the Arabs have tried to overcome it by the use of force. Because of this, Israeli strategy has been not to capitulate to violence or be subjected to the dictates of force, and to ensure that every violent struggle ends in an Israeli victory. If Israel were compelled to make concessions because of pressure, this would prove that the IDF is helpless against force and violence, and possibly imply that Israel had lost the will and tenacity to defend itself. This, in turn, is likely to harm Israel's deterrent capability which constitutes the core of its defense concept. Concessions under pressure and violence will also make Israel a permanent hostage to further pressures. It should be remembered that even the moderates among the Arabs will not be satisfied with less than the reduction of Israel to what they term its *natural dimensions*. Moreover, such concessions will mean Israel will break two of its ironclad rules: not to allow a violent struggle against it to succeed, and that policy must be conducted from a position of proven strength. A further strategic significance in the handling of the uprising, is, of course, encompassed in the possible revival of the Arab military option against it.

Decline of Security Values

In Israel today, there is a general feeling of relaxation regarding security. This feeling is almost certainly based on past military successes as well as on the peace treaty with Egypt. Quite obviously, past military achievements do not guarantee security for the future. The apparent assumption that the *era of peace* has begun to prevail in the region, that there exists a proven political alternative to investing in security, and

Apart from the increase in U.S. military aid, the relationship between the two countries has developed and led to the signing of agreements for strategic cooperation in 1981 and in 1983. In 1985, Israel was invited to participate in the Strategic Defense Initiative (SDI), while in 1986, Israel was recognized as a non-NATO ally. The friendship, the military and economic aid, and the strategic cooperation between the United States and Israel help to neutralize the Soviet threat in the Middle East, while also acting as a deterrent to the Arab countries. On the other hand, this military and economic dependence as well as the conflicting U.S. interests in the region, limit Israel's freedom of action, since Israel cannot count on the U.S. for full political and even military support.

Challenges: Maintaining the Balance

Recently, a number of factors have begun eating away at Israel's qualitative edge. While Arab armies have expanded impressively and entered into the field of quality weapons, Israel's economic difficulties have precluded it from allocating the required funds for build up. At the same time, it is uncertain whether the IDF is as capable as in the past of inflicting a decisive defeat on its enemies. Political divisions within Israel have cast doubt on its national cohesion as well.

With regard to the Arabs' quantitative build up, two particular problems surface. The first is Syria's massive force construction. It must be noted that Syria is Israel's potential main rival. The second is the dramatic build up of Iraq's order of battle and its technical capability to send a sizable expeditionary force to an Eastern Front. The quantitative and qualitative ratio of forces problem poses a severe issue for the IDF. Today, even more than in the past, a central aim of Israel's security doctrine must be the preservation of the military balance, not only to prevent threats to the country's existence, but also to facilitate a victorious confrontation for the IDF with a potential Eastern Front coalition. As the human resources are inherently restricted, some outlet for the IDF lies in

increasing financial allocations, with all the national difficulties involved.

The entry of the Arab armies into the field of qualitative weapons means that Israel no longer has exclusivity in this field. Nevertheless Israel still possesses a clear advantage in the air, in electronic and mobile warfare, in command and intelligence capability, and in a number of force multipliers. It also still remains to be seen how Arab armies could exploit their qualitative weaponry.

Just as problematic is the Arab armies' entry into the area of *special* armaments, such as ground-to-ground missiles and non-conventional arms, especially chemical weapons. Due to the threat of ground-to-ground missiles, for the first time since its independence, Israel's population centers are exposed to attack. In addition, the Arabs challenge that these weapons might overcome the superiority of the Israel Air Force and limit its strategic maneuverability. Some dangers of ground-to-ground missiles were demonstrated in the Gulf War. Israel's joint venture with the U.S. to develop anti-ground-to-ground missiles (ATBM) seems to be a promising solution, although it may be a costly one.

Non-conventional, especially chemical weapons, in the hands of four Arab states, represent an even more serious threat to Israel's security than the ground-to-ground missiles. Unlike most of the Arab ground-to-ground missiles which have limited accuracy, these are weapons of mass destruction, which can also be effective against vital military targets. It is safe to assume that the Arabs have acquired these weapons for deterrent purposes, primarily as an answer to Israel's potential nuclear

superiority. It is doubtful whether the Arabs will hasten to use chemical weapons against Israel on the future battlefield. They refrained from doing so in the Six Day and Yom Kippur Wars, despite the fact that Egypt and Syria both had the capability and even suffered severe defeats. Historical precedents are not guarantees, however. It should be remembered that both Egypt and Iraq have already used them extensively, while Syria and Libya are sparing no efforts on their acquisition. Although these weapons introduce a new dimension in the Middle East, the Arabs may be aware of Israel's much stronger responsive capabilities.

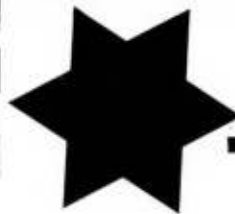
Erosion of Israel's Qualitative Edge

Another area of major importance in preserving Israel's qualitative edge for the future battlefield is advanced weaponry. Modern technology has created *smart* weapons in terms of precision, ranges and payloads, which have the potential for surprise and to put the enemy off balance.

These arms seem attractive to small states whose primary strategic objective is to defend themselves against large states with as small a human and material cost as possible. Some of these weapons were employed by the Israel Air Force with utmost effectiveness in the 1982 Lebanon War.

This weaponry can even help the IDF with offensive tactics. A frontal breakthrough into the Golan Heights, which the Syrians have saturated with in-depth defensive dispositions, would result in an unacceptably high number of

strengthens Israel's deterrent capability, and increases the portrayal of Israel as an established fact.

Additional Principles of Military Doctrine

The chances of achieving a quick, decisive victory in a war, and of reducing the number of casualties, are greater when the IDF can deliver a pre-emptive strike and retain the military initiative. In the 1956 Sinai Campaign and the 1981 attack on the Iraqi nuclear reactor, the IDF even carried out preventive operations which were aimed at preventing the creation of a potential military threat. In the Six Day War, the pre-emptive strike was against the Egyptian army whose force concentration in Sinai posed an acute threat to Israel. In the Yom Kippur War, Israel gave in to various external and internal political considerations and refrained from delivering a pre-emptive strike, despite the imminent pending danger. A further consideration, and one that also turned out to be misguided, was the belief that Israel could absorb the first blow and still conduct a defensive war.

In the realm of force construction, the IDF has based its build up on two principles: maximizing the nation's potential resources in a war, and preferring quality over quantity. Maximizing potential called for reliance on a large reserve force while maintaining a relatively small standing army. More specifically, emphasis was put on several components: a strong air force to contain an Arab attack until the reserves are mobilized, the achievement of air superiority to enable the ground forces to ensure a quick victory, and an advanced intelligence apparatus which would provide early warning. The order of battle on the ground was converted mainly to armored and mechanized formations in order to maintain mobile warfare capabilities to decide a war rapidly.

As a result of the lessons of the Yom Kippur and Lebanon Wars, several important changes have taken place in the structure and organization of the IDF. The number of infantry formations, whose development had been somewhat neglected after the Six

Constraints and Challenges

Day War, was enlarged, and attack helicopters and anti-tank missiles were introduced. Another significant change is the establishment of the Ground Forces Headquarters (GFHQ), combining the principal assault forces, including armor, infantry, artillery, and engineering, into a single organizational framework. The aim of the GFHQ is to increase the level of organization, training, and development of equipment for the principal ground forces, to enable them to coordinate their functions more effectively.

Confronting the Arabs' quantitative edge has always presented a major problem for Israeli military planners. Israel was always conscious that it could not compete with Arab quantities. Thus it fostered quality in all military domains and particularly in manpower and its motivation. Another emphasis was put on advanced weapons systems coupled with adequate combat doctrines and their utmost exploitation. It has been Israel's overall qualitative superiority which has allowed it to determine that a general ratio of forces of one to three can be contained. Yet the 1973 war, more than others, clearly demonstrated that quality alone is totally insufficient, particularly in countering a massive surprise Arab offensive.

Budget Constraints and Weapons Supply

The financial resources allocated to the IDF have always constituted a balancing factor designed to preserve its qualitative edge, while preventing a deterioration in the quantitative ratio of forces. However, Israel's economic difficulties in recent years have acutely limited its ability to allocate the necessary funds for defense and force building of the IDF. Since 1983, the portion of Israel's budget allocated for defense in local currency has been cut by some \$600 million annually. At the same

time, while U.S. military assistance has grown since 1986 from \$1.4 to \$1.8 billion, this increase was absorbed by the rising costs of both weapon systems and maintenance.

Probably the clearest way to measure the effects of cuts in defense spending is to relate it to the Gross National Product. Today, Israel's defense spending in local currency is about 10 percent of the GNP, as opposed to more than 25 percent in the 1970s. In comparison, Jordan and Syria each invest between 16-17 percent, while Saudi Arabia spends more than 25 percent on security. Budget cuts adversely affect the IDF's build up and even current activities.

A further constraint on Israel's military build up remains its sources for weaponry. From the outset, it was clear that Israel would have to equip itself with its major weapons systems from abroad. In the 1950s, Israel relied on French arms. In the mid-1960s, the IDF began relying primarily on the U.S. for weapons. Since the Yom Kippur War, when the IDF has almost doubled its strength, the issue of dependence on outside weapons sources has sharpened. Israel cannot be certain that the supply of American weapons and vital spare parts will continue uninterrupted, not only because of Israeli monetary constraints, but also because of U.S. political considerations, such as conflicting interests in the Arab states.

In order not to be totally dependent on outside sources, Israel decided to manufacture a number of major weapon systems itself, especially since the Six Day War. These include the *Merkava* tank, and aircraft such as the *Kfir* and then the *Lavi* (even though in the end, the *Lavi* project was canceled). This is in addition to systems such as RPVs, missiles, and electronic warfare equipment.

Israel's reliance on American weapons systems is part of a broader context of Israel's security doctrine. From the early years of the state, Israel realized that in order to enhance its weak *staying power*, it should rely on a superpower. This is the reason for the previous close relations with France and later with the U.S. This reliance revolves on arms supply and political support which add to its deterrence posture. In any event, Israel never wanted U.S. troops to be involved in its defense.

however, this is a temporary phenomenon, which does not prevent its making major new procurements, such as the MiG-29 and surface-to-surface missiles.

At the same time, the Jordanian army has succeeded in completing a partially successful build up program for its ground forces, and has also acquired a quantity of advanced fighter planes to improve its air defense system. Similarly, Egypt, which is in the process of shifting to a reliance on primarily American arms, is having to do so at a pace dictated by economic conditions and foreign aid. U.S. military and economic aid to Egypt amounts to \$2.3-2.8 billion annually.

Despite the general slow down in the build up of the Arab armies, their acquisition of both ground-to-ground missiles and chemical weapons is worthy of special attention. The introduction of ground-to-ground missiles in the region has recently spread to Saudi Arabia, in addition to such *veterans* as Egypt, Syria, Iraq and Libya. Although most of the ground-to-ground missiles in their possession are not accurate enough, they do give the Arab states the capacity to hit Israeli population centers or even large military installations from a distance. The emphasis placed on long-range weaponry is intended to compensate for the weaknesses of the Arab air forces compared to Israel's, while enabling them to hit sensitive targets within Israel in retaliation for a similar attack by Israel on Arab rear objectives. In the case of Syria, its acquisition of chemical warheads is further meant to deter Israel from inflicting a crushing defeat and supplement the necessary components for *strategic parity*.

Main Pillars of Israel's Military Doctrine

Since the founding of the State, Israel's security concerns have been dictated by the fact that it is a small state defending itself against multiple enemies. In so doing, its military doctrine has been based on two pillars: deterrence and decisiveness in war. Another pillar, force construction, is a derivative of the first two.

Israel's focus on deterrence is reflected in the possession of sufficient strength, meant to dissuade its enemies from

Constraints and challenges

initiating any actions that would endanger its existence. The other side of the deterrence coin, particularly in case it fails, is the IDF's goal of defeating the enemy as quickly as possible with the lowest human and material costs. In essence, Israel's strategy is defensive, although tactically it is offensive in character. In marked contrast to the Arabs, the Israeli strategy is one of maintaining the status quo.

Israel's deterrent capability, like that of other countries, was not based solely on actual military strength, but also on its determination to defend itself and its readiness to use that strength effectively.

The question of Israel's deterrent capability came up again during the War in Lebanon, due to its conflicting results. Despite its clear advantage on the ground, Israel did not achieve its goals as quickly as it had in previous wars. On the ground, the IDF showed itself to be vulnerable to guerrilla warfare and to terror attacks. In the air, however, the Israeli Air Force demonstrated its unequivocal superiority, despite the concerns going back to the Yom Kippur War that the Arab armies had found an answer to this superiority with effective ground-to-air missiles. The war reiterated Israel's deep sensitivity to losses and its difficulty in coping with a prolonged war effort. It also proved once again that a military victory cannot guarantee permanent political results for Israel. Indeed, due to the outcome in the air war, it seems to have served as a serious deterrent to the Arabs. On the other hand, extensive Soviet support for Syria somewhat redressed this effect. The overall picture seems to indicate that Israel's deterrent capability was somewhat eroded by the War in Lebanon.

The capability to win decisively is the other side of the coin, in the event that deterrence fails. Because of the asymmetrical conditions, Israel's capability to win a war unequivocally has always had to be demonstrated clearly. This is still true today, despite

the recognition that Israel cannot solve the Middle East conflict nor impose its will by a decisive military victory. Were it not for the IDF's proven military capability as supplementary to deterrence, it would be subjected to never-ending wars, and it is even doubtful whether it could survive. Today, as in the past, victory must be achieved quickly and at low cost, because Israel's staying power, that is, the nation's overall potential, is inferior to that of the Arabs from the outset.

The Yom Kippur War demonstrated the well-known difficulty Israel has in coping economically with a sustained military effort, whereas, the War in Lebanon reminded the Israeli public of the fragility of its collective morale and consensus during a protracted military operation. These wars highlighted both Israel's high sensitivity to losses and its national fatigue. Also prominent in both wars, as in the others, was the pressure applied by the superpowers to bring about an early end, which limited Israel's gains. At present, even more than ever before, all of these factors are working against Israel. In a future Arab-Israeli war, an early, decisive victory is also essential in order to limit the number of Arab states that would join in. In short, a war not resulting in an unequivocal victory for Israel would seriously wear it down and further limit its freedom of action.

Another essential aspect of decisive winning capability from Israel's standpoint is the need to transfer the war to the enemy's territory. This stems primarily from Israel's small area and lack of strategic depth on one hand, as opposed to the Arabs' quantitative advantage on the other. In addition, Israel cannot sustain a war that takes place in its territory and would lead to its possible destruction. Decisive proof of this was provided in the Six Day and Yom Kippur Wars. In 1967, the principle of transferring the war to the enemy's territory was used to its limit, while in 1973 it became clear that until the IDF crossed the Suez Canal or approached the suburbs of Damascus, the Arabs were not prepared to even consider a cease-fire. Moreover, an Israeli victory is undoubtedly more stunning if it occurs on enemy territory, and significantly contributes to weakening the Arab will to retry the military option in the future. Thus, it

U.S. support of Israel constitutes an important factor in Israel's strength and deterrent posture.

Arab Military Build Up

Any realistic assessment of the threat to Israel's security must still focus on the actual Arab military build up that has received a special momentum in the 1980s, particularly in qualitative terms. This qualitative enhancement has not been at the expense of ongoing quantitative growth. The number of divisions in the three Arab states that border Israel (Syria, Jordan, and Egypt) has grown since the Yom Kippur War from 20 to more than 26. If we add to this the current total of more than 50 Iraqi divisions (compared to six-plus in 1973), the increase is dramatic. Moreover, the number of armored and mechanized divisions in these armies has more than doubled since 1973. Today, almost all of their ground forces are armored and mechanized, which increases both mobility and operational flexibility. The main weaponry of these armies has also grown considerably since 1973.

This great expansion of Arab forces and weaponry increases the ability of the Arab armies to absorb losses in battle, and prevent the Israeli army from achieving a quick victory, which is essential in Israeli military doctrine. It must be emphasized that it is the qualitative aspect of this build up that is most important. In contrast to the past, the Arab armies now have very advanced basic weaponry and first class arms from both the East and the West. This includes the F-15, the F-16, Tornado, Mirage 2000, MiG-29 and Sukhoi 24 fighter planes, as well as the Chieftain M-60-A3 and T-72 tanks. This arsenal of conventional weapons has also been supplemented by the latest in electronic warfare, counter measures, etc.

This build up process by most of the Arab armies has slowed down since the middle of the 1980s, primarily for economic reasons. Despite Syria's pursuance of *strategic parity* with Israel, its economic difficulties have forced it to slow down its recent intensive arms purchasing in the wake of the War in Lebanon. These economically-induced cuts affected all levels of Syrian military activity. From the Syrian perspective,

AP Photos

sizable forces, based on the military power it developed during the war. Yet, the threat is rather long-range, because of the deep hostility between Iraq and Syria, as well as the smoldering hostility between Iran and Iraq. For the near future, this hostility prevents Baghdad from focusing its energies and resources on Israel. Combined with Egypt's pragmatic independent policy in the Arab-Israeli conflict, the strategic threat to Israel has been moderated.

Since the end of 1987, Egypt has been undergoing a successful process of return to the Arab fold. There are signs of a reconciliation with Libya and even Syria, while efforts to bring Syria and Iraq together will probably continue. All these may indicate that past splits in Arab ranks are healing, and it may have graver repercussions for Israel. In addition, although Iran was obliged to end the Gulf War, and the threat of the expansion of Shi'ite fundamentalism has diminished, it is a rather new war factor for Israel.

The result of all these developments is that although strategic threats to Israel have been mitigated, the Arab camp can still better concentrate on the conflict with Israel.

Superpower Involvement

Any discussion of strategic realities in the Middle East must also take into account the involvement of the superpowers. Both superpowers have adopted a rather high profile of military involvement in the region, especially by granting extensive military aid to their respective clients. Unfortunately, once again Israel suffers from a marked asymmetry. The Soviet Union is the sole patron of the radical Arab states, including Syria, which is Israel's major threat for the foreseeable future. This enhances the Arab states' bargaining advantage in the conflict. At the same time, the U.S. provides arms to both Israel and a number of Arab states. The ability to purchase arms from both East and West not only considerably increases overall Arab military capacity, but also significantly limits Israel's strategic freedom of action. On the other hand, Egypt and the pro-Western Arab states have become more dependent on the U.S., and this somewhat moderates the risk to Israel's security. In any event,

Iranian troops equipped for chemical warfare attack during the Gulf War

Israel's Security:

Constraints and challenges

by Brig. Gen. (Res.) Aharon Levran

During its 40 years of independence, Israel has experienced significant turnabouts regarding its security. Today, it once again faces a strategic turning point that can influence its future. This is especially true regarding its security doctrine, which, more than anything else in the country's experience, has formed the basis of its existence.

Strategic Threats and Constraints

The Arab threat to Israel's security is a threat to Israel's very existence. It stems from the asymmetry, both in numbers and values, between Israel and the Arab states, as well as from their deep-rooted hostility to the very existence of the State of Israel. This threat, with all its implications, is still valid today, although the peace treaty with Egypt has had a moderating influence. The numerical asymmetry between Israel and the Arab states does not need further elaboration. It is sufficient to note the

huge disparity in population, area, and economic resources.

The roots of the Arab hostility to Israel are both ideological and pragmatic. Ideologically, most, if not all of the Arab states see Israel as a foreign implant and a security threat.

However, on the pragmatic level, the Arabs are not only aware of their own weaknesses, but are also aware of Israel's qualitative military edge. This not only allows Israel to defend itself, but effectively counters the Arab military option.

Two Strategies

Since the Six Day War, and especially since 1973, two main Arab strategies have developed regarding the solution to the conflict with Israel: the long-standing *stages* strategy, and the doctrine of the *political struggle* that Egypt began to implement a decade ago. The difference between the two essentially lies in the readiness to come to terms with Israel on the one hand, and in the practical form of struggling with it on the other.

The *stages* strategy, which still forms the basis of the Arab consensus, refuses to acknowledge Israel's right to exist. According to the *political struggle* strategy, such a readiness exists, if only formally, coupled with many more difficult strategic conditions for Israel. The *stages* strategy, although primarily military, occasionally resorts to diplomacy to create geopolitical conditions that will lead to the *natural* disintegration of Israel from within. Both options share a common denominator: Israel's return to the borders of June 4, 1967, and the resolution of the Palestinian problem by the establishment of a Palestinian state.

The peace agreement with Egypt may indicate a certain change in the level of Arab hostility to Israel and the concurrent security risk. However, Egypt's adherence to difficult conditions, and particularly the wish to return Israel to its *natural dimensions*, would suggest the adoption of a more pragmatic line ultimately aimed at obtaining both territories and Arab objectives.

At the same time, the value of the peace agreement with Egypt should not be underestimated. It means that, for the foreseeable future, one of Israel's principal enemies has ceased to be in a state of war. This considerably eases Israel's security situation. Egypt's dependence on massive U.S. military and economic aid suggests that even if the new reality is somewhat fluid, any change in Egyptian strategy will not be sudden. Nevertheless, the onus of maintaining this reality falls almost entirely on Israel, while Egypt enjoys the advantage of exploiting the state of peace as a bargaining chip, or even threatens to undermine it.

From the beginning of the 1980s, the Arab threat to Israel's security took another decreasing turn because of the Gulf War, which precluded the radical Arab states, headed by Syria, from forming an Eastern Front coalition against Israel. Because of the peace treaty, Syria could not rely on Egypt to join such a coalition, while Iraq was bogged down with the serious threat from Iran. The end of the war in August 1988, signaled a substantial change in the potential security threat to Israel.

Since the end of the Gulf War, Iraq is now more free to join an Eastern Front coalition, and is able to contribute

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ירושלים, א' בטבת תש"ן
29 בדצמבר 1989

אל הנציגויות

יוזמת - השלום

של ממשלת - ישראל מהידי?

בהרצאה שנשא מזכיר הממשלה מר אליקים רובינשטיין, במרכז למחקרים אסטרטגיים
ע"ש יפה, הוא התייחס לכלל ההיבטים של יוזמת השלום הישראלית:

- * הרקע ליוזמה
- * המו"מ על היוזמה
- * היוזמה והסכמי קמפ דויד
- * ארבע הנקודות של היוזמה
- * תפקיד ארה"ב
- * חשיבותה של ירדן
- * מקומה של מצרים

דבריו פורסמו בסקירה החודשית של קצין חינוך ראשי (כרך 36, מספר 10,
15.11.89), והם מצ"ב כלשונם.

סקירה חודשית

ירחון לקציני צה"ל

הוצאת מטכ"ל / קצין חינוך ראשי, כרך 36, מס' 10 15.11.89

יוזמת-השלום של ממשלת-ישראל מהי?

אליקים רובינשטיין

יוזמת-השלום של ממשלת-ישראל מהי?*

אליקים רובינשטיין*

הרקע ליוזמה

יוזמת-השלום של ממשלת-ישראל, שעליה החליטה הממשלה ביום ט' באייר התשמ"ט (14.5.89), הייתה צעד מחוייב המציאות על רקע התקופה ואירועיה.

לרקע הדברים הבה נשוב אחורנית, לשלהי 1988, שעה שקמה ממשלת ישראל החדשה בעקבות הבחירות. במישור הבינלאומי הייתה 1988 שנה קשה למדי מבחינת ישראל כתום שנים אחדות של התפתחויות בעיי תיות במישור יחסי-החץ, שבחלקן נבעו ממחלוקות פנים-ישראליות. שני אלמנטים מרכזיים, שיצרו קשיים לישראל בשנים אלה, היו, לפי סדרם, העדר האחדות בממשלה בנושא תהליך השלום ותחושת כפל המסר בחו"ל, שיצרו מבוכה לגבי מדיניות ישראל, בעיקר בארצות-הברית, לרבות בקהילה היהודית ובקונגרס. אין זה יאה בתפקידי לקבוע אחריות בנושא זה; אולם נדמה לי, שהיום, במבט לאחור, יחלקו רק מעטים על כך, שכולנו היינו יוצאים נשכרים אילו

הדברים שאומר הם דעתי שלי, ולא בהכרח דעת הממשלה, וגם אם אשגה, אלה ימי הרחמים והסליחות, וככתוב "כי לכל העם בשגגה". בתוקף תפקידי כעובד ציבור אשתדל להישאר במסגרת הנאותה של קונסנסוס ממשלת האחדות, שאני גם מאמין בחיוניותו.

אקדים משפט אחד, שהוא בגדר המובן מאליו, אך לעיתים רצוי להדגיש גם את מה שאין צריך לאומרו: השאיפה הבסיסית לשלום מאחדת את חלקי הציבור הישראלי, רובם ככולם. המחלוקת הפנימית איננה על עניין זה, שהוא פשוט ומובן, אלא על תנאי השלום ועל מחירו, ולכך קשור רות הן שאלות פסיכולוגיות, שעניינן הערכת לקחי ההיסטוריה והסיכונים שתוכל ישראל ליטול, והן שאלות אידיאולוגיות מן המעלה הראשונה, הקשורות לתהליך שיבתו של עם ישראל לארצו.

* דברים במרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה, כ"ז באלול התשמ"ט (27.9.89).
** מזכיר הממשלה, היה חבר בממשלת ישראל לשיחות בקמפ-דייב.

הצלחנו לאחד את המסר אז. אין כוונתי לומר כאן, חלילה, שדרושה הייתה "קולקטיוויות רעיונית" בהבעת דעות; איוולת היא לומר כן בדימוקרטיה כשלנו – להלכה ולמעשה; השאלה היא מה מוצג לממשלות זרות ולגורמי-חוץ אחרים כנוסחתה של הממשלה. במכוון אינני נכנס לשאלות המהותיות, שעמדו על הפרק – עניין הוועידה הבינלאומית וכדומה – ולא להערכת יוזמת מימשל ארצות-הברית ב-1988. ביסודה של יוזמת-השלום של ישראל מ-1989 שוקעו במידה מסויימת – דומני – לקחים מאותה תקופה. אלמנט מרכזי שני בסדרו הכרונו-לוגי היה האינתיפאדה, ובעיקר השתקפותה בתמונות-הטלוויזיה של החודשים הראשונים, אשר החלישו את ישראל מבחינה בינלאומית ויצרו סחף באהדה כלפינו. אי-הצלחתנו לסיים את האינתיפאדה בראשיתה (וקשה להשיב על השאלה אם היה הדבר אפשרי) היה, אולי, הדחף העיקרי של מימשל ארצות-הברית לפתוח ביוזמת שולץ. דימוי גולית נגד דוד – ויהא רחוק מן המציאות בשטח כאשר יהיה, ויהא נובע מהגב-לות שהיטלנו אנו על עצמנו כאשר

יהיה – נגס בתדמיתנו. האינתיפאדה גם עירערה, מכל מקום בשלבה המוקדם, את התחושות במערכת הישראלית באשר לסטטוס-קוו.

בשלהי 1988 אירע דבר נוסף: אש"ף שינה במידה מסוימת את הרטוריקה שלו. יאסר ערפאת, לאחר חזרות שונות והתחכמויות שבהן נכשל, הצליח בדקה ה-90 של מימשל רייגן לשנן את הנוסחה, שארצות הברית הייתה מוכנה לקבל. כפי שיארע לעיתים בהיסטוריה, היה העיניין בנושא זה, אולי, הגרוע ביותר מבחינתה של מדינת ישראל, שכן נוסף לגורמי החולשה, שהזכרתי עד כה, אירע הדבר באמצע דצמבר 1988, בשעה שהייתה המדינה שרויה בעייצומה של הרכבת הממשלה החדשה, ובמסגרת זו – בוויכוח הקשה סביב שאלת הגירוי ו"מיהו יהודי", שהכניס ללחץ אדירים חלקים גדולים מיהדות ארצות הברית והתפוצות בכלל. אינני זוכר תקופה בעייתית יותר מבחינת יחסי ישראל עם חלקים ניכרים בתפוצות כתקופה זו, שבה יצאו המשלחות דחופות מיהדות העולם יצוא ושוב כדי להתווכח על יוזמות החקיקה בארץ. אולי היה לכך גם צד זכות – הוא הראה, כי לישראל יש משמעות לגבי יהודי-התפוצות; אך באשר לצד המדיני נתפשה היהדות המאורגנת בארצות הברית באותם ימים על-ידי המימשל בווישינגטון וגם על-ידי עצמה כמדוכאת וכמפולגת. ואכן, כשנפתח הדיאלוג עם אש"ף על-ידי המימשל, הגיבו ידידינו ותומכינו בקהילה היהודית בקול ענות חלושה – על כל המשתמע מכך. עמדת ישראל בקשר לדיאלוג ולתועלתו ידועה היטב.

כאשר קמה הממשלה החדשה בישראל נדמה, כי לפחות לעת הראשונה נעשה מאמץ מסוים להפקת לקחים – אם לא במפורש, לפחות במודע.

אחד מהם, והוא לקח מרכזי שהתחייב גם מן המצב הבינלאומי השוטף, היה נקיטת יוזמה מדינית. הטעם הראשון לכך – כמובן – היה צורך ישראלי מהותי ביחסים בינינו לבין עצמנו ובינינו לבין שכנינו. הצורך

הבינלאומי נבע, בין השאר, מכינון המימשל החדש בארצות הברית, שהוא המשך קודמו – אך תוך שינויים, מהם פרסונליים (ואלה, כידוע, אולי החשובים ביותר), מהם של דגש שונה ומהם של סגנון. זאת ועוד – הרוחות שנשבו מתבל ומלואה בראשית 1989 לא היו נעימות, והצורך הדחוף ביוזמה היה גם כדי לנטרל יוזמות חיצוניות שלא על דעתנו.

על רקע מורכב זה הוחלט על יוזמת השלום. עלי לציין בגילוי-לב, כי בעת ביקור בארצות הברית בשלהי פברואר 1989 ושיחות עם אישים במימשל החדש, שנכנס לתפקידו חודש קודם לכן, לא תיארתי לי כי תהיה הסכמה ישראלית לרעיון הבחירות ביוזמה. אולם ההכרה בצורך ביוזמה הניעה גם אותם בממשלה משני צידי המיתרס הפוליטי, שאולי באופן רגיל לא היו נעים לכיוון של בחירות (לא אשכח כי שנים אחדות לפני כן אמר מדינאי ישראלי מאבות היוזמה, כשנשאל בווישינגטון על בחירות מוניציפליות ביו"ש ובעזה, כי אלה ייערכו יום לאחר הבחירות הדימוקרטיות הראשונות במדינה ערבית כלשהי). אירע – כאמור – שהתומכים בבחירות היו משני צידי המיתרס הפוליטי הממשלתי – אם מטעמים של חיפוש אחר תהליך השלום, אם על-פי גישה, שבבחירות הן בבחינת מובן מאליהם כפתרון מדיני, אם מטעמים אחרים שהוסברו.

המו"מ על היוזמה וגרעין ההסכמה

לא אכנס כאן לניתוח המו"מ על היוזמה בתוך הממשלה; אוכל רק לומר, כי מטבע הדברים היו התפשרויות הדדיות וויתורים מסויימים בין שני מרכיביה הראשיים. נייר, שהוכן במארכס 1989, לפני ביקור ראש הממשלה בווישינגטון בראשית אפריל, כלל את עיקרי המרכיבים, אף כי לא השיב על השאלה באלו בחירות

ידובר – מוניציפליות או כלליות – ולכל הצעה יתרונות וחסרונות משלה. התומכים במוניציפליות ראו בכך דרך סלולה, שכבר נוסתה בעבר ועוקפת גם את בעיית ירושלים; המתנגדים, התומכים בבחירות כלליות או אזוריות, סברו, כי מוניציפליות יערערו במקומות מסויימים ביו"ש ובעזה מצב קיים, שאין לנו צורך לערערו, ובנוסף לא ייראו אלה כחידוש מדיני, שהיוזמה באה להציע.

מלכתחילה עלו הצעות לנקודות נוספות, שמעבר לבחירות, אשר חלק אחד בממשלה קיבלן בייתר התלהבות והאחר בפחות. גם לא כל הרעיונות שעלו בהקשר זה של הנקודות הנוספות נתקבלו והוסכמו במו"מ הבין-מניסטריאלי (עוד אשוב בהמשך לנקודות שנתקבלו).

מה היה גרעין ההסכמה? ראשית, להנחת היסוד, כי נחוצה יוזמה של הממשלה, נצטרפו הנחה ותקווה, לפחות אצל חלק ניכר מן הנוגעים בדבר, כי מרכיביה הראשיים של הממשלה מסוגלים ללכת אלה עם אלה כיברת-דרך לא מעטה. אעיר, כי כשלעצמי הנחתי – והזדמן לי לומר לא אחת עוד בממשלה הקודמת – כי אם ננטרל עניינים פוליטיים פנימיים ובין-אישיים, יהיה סיכוי להשגת הסכם פנימי ועמדה לטווח-ביניים בממשלת האחדות הלאומית; זאת – כיוון שמוסכם על הכל, פחות או יותר, כי אי אפשר להגיע מיידית להסדר קבע הן בשל הנחת-יסוד מדינית של הצורך בהתנסות בדו-קיום עם תושבי יו"ש ועזה לפני הכרעות קבע, הן בשל מציאות פוליטית פנימית, שבה שנויים במחלוקת נושאי הסדר הקבע. הסדר-ביניים אינו צריך ואינו יכול, בתנאים שלנו, להיות כרוך בנושאים הטריטוריאליים, ולכן משני הטעמים יש להתרכז בו; הסדר-הקבע יהיה השלב השני, שאין מקום לעסוק בו עתה. על אלה יכלה הממשלה להתאחד.

היוזמה הוצגה עקרונית בפני ארצות הברית בעת מפגש ראש הממשלה עם הנשיא בוש באפריל; מעט לפני כן נבדקה לא פורמלית תגובת ארצות הברית, והייתה בעיקר

International Herald Tribune

Published With The New York Times and The Washington Post

PARIS, TUESDAY, MAY 17, 1988

ESTABLISHED 1887

In Beirut, Syrians On Alert

Awaiting Orders To Enter Areas Of Iranian Militia

By Nora Boustany

Washington Post Service

BEIRUT — Syrian troops awaiting Monday night the signal to fan out into the Hezbollah-dominated southern suburbs of Beirut as an Iranian delegation tried to work out details of the move with Syrian leaders in Damascus.

The southern suburbs, which have so far eluded Lebanese as well as Syrian government control, have been the scene of violent combat for 11 days.

The Iranian-backed Hezbollah, or Party of God, pushed militants of the mainstream Shiite Amini movement to the district of Chah, the suburbs' northern tip, in battles that left 250 dead and 1,000 wounded, according to Shiite sources.

Syria's military intelligence chief in Lebanon, Brigadier Ghazi Karim, said Sunday that Syrian soldiers had been alerted to enter the battered southern suburbs after President Hafez Assad of Syria informed Iran that he was going to move his troops into the area.

One senior Shiite security official in Beirut said, "Syria took the decision and informed the Iranians without really consulting them."

Hezbollah's sweep through Amini positions left it in control of 80 percent of the embattled Shiite area and brought its guerrillas face-to-face with the Syrian army.

Israeli soldiers escorting six Palestinian youths, their wrists bound with cord, through the main square of Ramallah on Monday on the way to the police station. The youths were seized amid violence during the observance of the end of Ramadan, the Islamic month of fasting. Page 2.

Iran Dissidents Join War Against Khomeini Units

By Bernard E. Trainor

New York Times Service

WASHINGTON — The ground war between Iran and Iraq, which has entered its sixth year, has

National Liberation Army, the military arm of the socialist and Islamic Mojahedin Khalq. Previously, the force had conducted small-scale border incursions, bombings,

guided government, the leftists were forced into exile in 1981 after a series of bloody clashes. Since then, the Mojahedin Khalq has sought the overthrow of the Khomeini regime from outside Iran.

Baghdad government, he began to organize an army of exiled Iranians to fight against Ayatollah Khomeini's supporters.

LAST FINE, Mr. ...

light-infantry unit, equipped with Soviet-made armored personnel carriers and artillery. The Mojahedin Khalq leaders assert that their army is independent of the Iraqis but that they coordi-

in 1975, energy is ...
at the ...
85, Mr. ...
recently ...
82, then

התמונה מתוך החוברת: ISRAEL IN MEDIALAND באדיבות אליהו טל

בין חדשות במירות ומאיראן, תמונה של מעצר חשודים בהתפרעות ברמאללה ("הרלד טרביין", 17.5.88)
השתקפות האינתיפאדה בתיקשורת הבי"ל החלישה את מעמדה הבינלאומי של ישראל, והייתה בין הגורמים ליוזמת השלום

מכל מקום, אחד המכשולים העיקריים מאז קמפ־דיוויד היה, כידוע, נושא הייצוג הפלסטינאי. בהסכם קמפ־דיוויד דובר על מו"מ עם משלחות ירדן ומצרים, שאליהן יוכלו להצטרף פלסטינאים מיו"ש ומעזה או אחרים בהסכמה הדדית. בינתיים לא עלתה יפה הצטרפות ערבים פלסטינים, וגם ירדן לא הצטרפה. באשר לפלסטינאים — מעטים זוכרים, כי בקיץ 1979 הביעו מספר פלסטינאים מתושבי רצועת־עזה תמיכה בחוזה השלום ובהסכמי קמפ־דיוויד. התוצאה הייתה, כי שניים מהם נרצחו תוך זמן קצר. באשר לירדן — נעשו לאורך השנים נסיונות נוספים לצרפה על־פי נוסחאות שונות, וכשלון של

זה מלאו רק לפני ימים אחדים אחת עשרה שנה, ואחת עשרה שנה אינן בהכרח זמן ארוך במונחים של הסכמי בינלאומיים. כשבאה יוזמת ארצות־הברית בראשית 1988 ושינתה בו חלקים סובסטיטיוויים בלוחות־הזמנים, היו שהזכירו, כי כאשר טענו הסובייטים שתוכנית "מלחמת הכוכבים" האמריקנית סותרת את הסכם ABM (הטילים האנטי־בליסטיים) של ארצות־הברית עם ברית־המועצות מ־1972, הושיבה ארצות־הברית צוותי משפטים, שבפלפול, אשר לא היה מבייש חכם תלמודי כלשהו, הוכיחו באותות ובמופתים, שאין סתירה. איש לא טען שאמנת ABM, חלף זמנה.

רון חיובית. אגב, השם "יוזמה", ולא "תוכנית", בא לשמור על הגמישויות הנחוצות במורכבות המצב האזורי והפנימי.

יוזמת ישראל והסכמי קמפ־דיוויד

מבחינה מהותית באה היוזמה להחיות תהליך, שביסודו הוא הסכם קמפ־דיוויד. יוזמות אחרות, כזכור, נכשלו לאורך השנים. אומנם, להסכם

אלה נבע הן מהנעשה ביחסים בין הפלסטינאים לבין ירדן והן מהדרישות הירדניות – שהמערכת הפוליטית הישראלית ברובה הכולל לא יכלה לקבלן – של התחייבות לתוצאה הסופית של המו"מ. היוזמה הנוכחית באה לנסות להסיר את מכשול הייצוג הפלסטינאי על-ידי בחירות ביו"ש ובעזה לנציגים; אך יש גם לזכור, כי הנחות היסוד שלה כוללות אי מו"מ עם אש"ף, וממילא הכוונה היא לנציגות מקומית. הדיוק מחייב לציין, כי אין נזכרים כאן פלסטינאים אחרים, והדברים ברורים. נוסף לכך אין השתתפות ירדן בשלב הסדרה-ביניים מוצגת כתנאי. אומנם, נשאנו ונתנו בשנים 1979-1982 – לפי התחייבות הנשיא סאדאת בקמפ-דייוויד – על האוטונומיה עם מצרים בלי השתתפות ירדן והפלסטינאים, אך דומה, שבאותה תקופה הייתה ציפייה גדולה יותר להשתתפות ירדנית בתהליך (עוד אשוב בהמשך לנושא ירדן).

השינוי לגבי הסכם קמפ-דייוויד הוא איפוא בראש וראשונה בחירת הנציגים הפלסטינאים לפני ההסכם המפורט על הסדרה-ביניים. הכוונה היא, כי הנציגים שייבחרו על יסוד עקרונות היוזמה ינהלו את המו"מ המפורט על הסדרה-ביניים (דבר שיקנה להם יתרון חשוב), יהיו הרשות לשלטון עצמי וגם יהיו האלמנט הפלסטינאי המרכזי במו"מ על הסדרה-קבע, בכפוף להסכמה בהמשך הדרך. הנחות היסוד של היוזמה כוללות, בנוסף להבעת השאיפה לשלום ולשלילת אש"ף, גם התנגדות למדינה פלסטינאית נוספת (ובוודאי היו מי ששמו לב למלה אחרונה זו, הלקוחה מקווה-היסוד של הממשלה), וכן קביעה, כי במעמד הקבע של יו"ש ושל עזה לא יחול שינוי אלא בהתאם לקווה-היסוד של הממשלה, קרי בהסכמה לאומית. לחוט השני ההסכמי יש חשיבות במכ"ל הנושא.

לגבי הסכם קמפ-דייוויד קיימים ניואנסים נוספים, שאין באפשרותי להיכנס כאן אליהם. בכל זאת ראוי לזכור לגביהם, ראשית, כאמור, כי

זוהי יוזמה מדינית, שאינה תוכנית מפורטת עד תום; ושנית, שהבודק בציציות בהשוואה לקמפ-דייוויד יזכור בוודאי, שאי-אפשר – כפי שנהגו מדינות מסוימות – להתעלם מקמפ-דייוויד במשך שנים או אף לדחותו, ואחר-כך לבוא ולטעון כלפינו על סטיות ממנו. אוסיף כהערה אישית: היו לי ספקות משלי לגבי חלקים מסוימים ביוזמה, אולם בהעדר חלופה מוצעת אחרת, מזה, ומתוך הכרת הצורך בה, ובראש וראשונה מתוך שכנוע פנימי עמוק בצורך במהלך מאוחד של הממשלה, מזה, ראיתי במהלך זה חשיבות רבה ושמחתי שנעשה.

ארבע הנקודות ועניינים אחרים שביוזמה

ביוזמה זו קשורים אלמנטים מספר: ראשית, הבחירות, כידוע, הן אחת מארבע נקודות, שמבלי להיכנס לדגש השונה, שקיבלו בדברי אישים ישראלים בדרג המדיני, מן הדין להזכירן – וקודם כל קמפ-דייוויד ושיפור היחסים עם מצרים. מצב יחסי ישראל-מצרים כאבן-פינה לתהליך השלום (הגדרה – דומני – של ג'ורג' שולץ) הוא הנחה הגיונית; ככל שטיב היחסים בין שתי המדינות משופר יותר, כן רב הסיכוי לשכנע את דעת הקהל בישראל בכללה באשר להמשך התהליך. לפיכך קוראת היוזמה לשיפור השלום ולהרחבתו; הסכם קמפ-דייוויד, אומנם, פסק מאז אביב 1982 להיות חביבה של מצרים, אך לנו – כאמור – אין סיבה להניחו בסל הניירות של ההיסטוריה. נכון, שהטמפרטורה בנושא זה אינה זהה בכל המערכת הישראלית, אך היוזמה מבטאת קונסנסוס. כאנקדוטה אזכיר, כי בהיותי בקהיר לפני כחודשיים נפגשתי עם אישיות מצרית בולטת. בן-שיחי קרא בקפידה את יוזמת השלום, בחן כל מלה ובא עמנו בטרור

ניה על שחרגנו מקמפ-דייוויד. תשובתי הידידותית הייתה הבעת הפתעה על כך, שהוא בא אלינו בטענה כזאת, דהיינו כביכול גילה מחדש את קמפ-דייוויד.

נושא שני ביוזמה הוא מדינות ערב. אין ספק בחשיבות הנושא, שהיא מובנת מאליה; קשה מאוד לדבר על שלום ולדבר באווירה של שלום בנושא קשה כשאל כנושא הערבים הפלסטינאים ביו"ש ובעזה, מבלי שתהיה תחושת-אמת של תזוזה. אביא רק שתי דוגמאות: המלחמה השנתית הכושלת של מדינות-ערב בהכרה בכתב-האמנה של ישראל באו"ם ועניין השוואת הציונות לגזענות. כמו לגבי השלום עם מצרים, תזוזות, ולו גם קלות ביחס העולם הערבי, יוכלו להיות משמעותיות גם בקידום תהליך השלום. איננו עוסקים כאן כרגע בהיבט האזורי הכולל, אך צריך לזכור דבר אחד: המזרח התיכון אינו המערב התיכון של ארצות-הברית. התמונה שמסביבנו אינה מלבבת, מחייבת הסתכלות בשבע עיניים, ויש בה מורכבות רבה.

בנושא שלישי – שיקום של תושבי מחנות-הפליטים ביו"ש ובעזה – ישנה, לדעתי, אי-הבנה בסיסית, אם במכוון ואם בשגגה. רבים מאלה המסתייגים מנקודה זו – שכל המבקר במחנות-הפליטים מבין את חיוניותה האנושית – חוששים, שהיא באה במקום התהליך המדיני – ולא היא; היא צריכה לבוא במקביל. לישראל אין הכסף הרב הנחוץ לנושא. מדינות ידידותיות יכולות לסייע לכך על-ידי קונסורציום לתקופה של עשור. ושוב תהא הטמפרטורה הפנימית באשר לכך אשר תהא, מדינת-ישראל עשתה במשך השנים דברים בעלי משמעות לטובת הפליטים במחנות, אך אין לה האמצעים להמשיך, ולכן כוונה היוזמה.

הבחירות הן הנקודה הרביעית, והיא שזכתה לפירסום הרחב ביותר בקרב הציבור העולמי, בבחינת החידוש שבבית-המדרש.

ישנה, כמובן, שאלת הזיקה בין ארבע הנקודות הללו והקשר ביניהן,

והסכמה עקרונית שלהם – ושל מצרים וירדן אם ירצו – לשיחות עמנו, שבעקבותיהן יוכנו הבחירות. נושא זה לא עלה, כידוע, יפה עד כה, והמכשולים הכרוכים בו גדולים, בעיקר הלחץ האש"ף על תושבי יו"ש ועזה. זהו עתה הנושא השנוי במחלוקת בממשלה, דהיינו האם ההצעה המצרית מהווה פתח לאותה "הידב" רות", או שמא היא בבחינת "מתנה מורעלת", רחמנא ליצלן. ייתכן שנגיע בכך ל"רגע של אמת" ממשלתי – אך אני מקווה שמבלי לפגוע בתהליך השלום תימצא בנו התבונה למוצא נכון.

נציין שתי נקודות נוספות: תפקיד הנציגות הפלסטינאית העתידה להיבחר כולל, בין השאר, היותה המרכז הפלסטינאי המרכזי בשיחות פתרון הקבע, בכפוף להסכמה. לדעתי, פירוש הדבר הוא, כי ירדן, שבה פלסטינאים רבים, צריכה להשתתף גם היא.

בחירות אזוריות: ראוי לשים לב, כי המלצת הממשלה בנושא הבחירות היא לבחירות אזוריות. הוסברו לעיל היתרונות והחסרונות, שנמצאו בבחי"רות מוניציפליות; מסיבות אלה ואחרות הוחלט נגדן. היו מי שהציעו בחירות כלליות ללא חלוקה לאזורים, וכאן מתעוררות שאלות מסוג אחר, הקשורות בשאיפות הערביות הכולליות לגבי פתרון הקבע. נוסח היוזמה אינו מרחיק לכת בפירוט, אך בנוי על בחירות אזוריות, ואולי יש לכך אחיזה בפרקטיקה הירדנית – ככל שיש מה ללמוד ממנה.

כללו של דבר: יש בדרג המדיני כאלה, שהיוזמה נראתה להם נועזת מדי, יש שנראתה להם פחותה מדי, יש שקיבלוה כפשרה הוגנת; זו טבעה של המערכת, ואלה עובדות החיים בקרב הציבור הפוליטי הישראלי.

תפקיד ארצות הברית

ארצות הברית אינה נזכרת ביוזמת השלום, אך מטבע הדברים

במחנה הפליטים מועזי בעזה שיקום תושבי מחנות הפליטים במקביל לתהליך המדיני – ולא במקומו

הקשה ביותר, שכבר נשפכו עליו קסתות דיו רבות עוד בימי המו"מ על האוטונומיה, ב-1979-1982. ברגע זה אין הדרך הפוליטית-הפנימית הסבירה להתגבר עליו נראית לי ברורה.

היוזמה כוללת את הפירוט בנושא הבחירות בנקודה הרביעית; בנקודות האחרות לא פירטה החלטת הממשלה. היוזמה מתבססת – כהסכם קמפ דייוויד – על שני שלבים, על-פי לוח הזמנים שקבע אותו הסכם, ושונה התייחסות לקשר (INTERLOCK) בין השלבים. זהו המונח שהומצא, אם אינני טועה, בימי יוזמת שולץ מ-1988, ועניינו הדרך לשכנע את הערבים, שאכן יהיה מו"מ על הסדר הקבע. כמובן, התשובה הפשוטה ביותר היא, שיהיה מו"מ על הסדר הקבע, כי **התחייבנו** לכך. כאן גם נוסף ניסוח ביוזמה המזכיר את החלטות 242 ו-338 ואת הייסוס ביניהן לבין הסכם קמפ דייוויד.

באשר למהות תקופת המעבר, במכוון קיצר הכותב, סתם ולא נכנס לפרטים מרובים – למעט הצהרת עקרונותינו בקשר לאחריותנו לביטחון, לייחסי חוץ ולמעמד אזרחי ישראל באזורים; בשאר התחומים הכוונה היא לשאת ולתת עם הנבחרים, ועוד יזרמו מים רבים גם בקשר לכך.

נקודת המפתח היא הידברות עם ערבים פלסטינאים מתושבי האיזור

וגם לגביה יש, כידוע, ניואנסים במערכת הממשלתית. אני מציע להימנע משימוש במונחי התניה וגם במונחי איהתניה – אלא במונח של מאמץ לסימולטניות. הוא מועיל וחובי, ויש בו, לכאורה, גם אמת בסיסית.

כשמדובר בבחירות, קיימת שאלת הרגיעה, שצריכה על-פי היוזמה לשרור ביו"ש ובחבל עזה בעת המו"מ, ובהשקט האלימות; וגם לגביה שררו ניואנסים. אני מבקש להדגיש: בנושא זה כמו באחרים רצוי לדבוק בשכל הישר. אין חולק על כך, שבחירות אינן יכולות להיערך באו"וירה של אלימות. הריגתם של למעלה מ-100 ערבים פלסטינאים על-ידי ערבים פלסטינאים אחרים בתואנות "שיתוף פעולה" מדגישה זאת; היא גם מזכירה לכולנו, שדימוקרטיה אינה בדיוק לחס-חוק באזורנו, למעט בישראל. בעניין זה אני מציע להיות נחרץ: אם יתברר, כי אכן לחצים אלימים מופעלים על מועמדים, אין כל טעם בבחירות כל עיקר. משום כך יש אירוניה בחלק ניכר מן הנקודות ששמענו עליהן ממצרים, למשל, שכן רעיון הבחירות החופשיות אינו בדיוק בין פריטי הקדושה במזרח התיכון, למעט אצלנו – ומאתנו, כביכול, חוששים, ועוד כהנה וכהנה. בכל נושאי אורחות הבחירות (ה-MODALITIES) יוצאת ירושלים מן הכלל. למן הרגע הראשון נראה היה לי, כי נושא זה הוא האגוז המיוחד

חשיבותה של ירדן

דומה, כי לרבים מתוכנו רגשות מעורבים בייחס לנושא הירדני. במשך שנים רבות הייתה "החכמה המקובלת", כי ירדן היא המרכיב המרכזי במו"מ על יחסיו עם הערבים הפלסטינאים. הדבר היה מעוגן באי דיאלוגיות ובתוכניות של ממשלות ישראל ושל עיקרי מרכיבה, בין אם בתפישה טריטוריאלית כזאת או אחרת המגולמת, למשל, ב"תוכנית אלון", בין אם בתפישה פונקציונלית כזאת או אחרת המגולמת, למשל, בתוכנית האוטונומיה של דצמבר 1977, וכמובן בהסכמי קמפ דייוויד, לפי אחד הפירושים הסבירים, וכן בפרשת תוכנית לונדון ב-1987 וביוזמת מות האמריקניות – יוזמת רייגן ב-1982 ויוזמת שולץ ב-1988. אולם כך אירע, שמלך ירדן, מתוך חישובים משלו, החליט בקיץ 1988, בעקבות האינתיפאדה, לנקוט מערכת של צעדי ניתוק מן הנושא הפלסטינאי, מיו"ש ומעזה, ונתן להם ביטויים פוליטיים ומשפטיים כאחד. במקורו תינו נאמר – אומנם, בהקשר אחר לחלוטין – "אם יום תעזבני, יומיים אעזבך". ירדן, אומנם, רואה עצמה, לכאורה, משתלבת בתהליך-שלום

מקופלת ביוזמה ההנחה בדבר תפקיד אמריקני – כמו בכל שלבי המו"מ המדיני בשנות השבעים והשמונים. בסופו של דבר, ארצות-הברית היא המתווך היחיד המקובל עלינו, יותר מכל גורם אזורי. יש לה ניסיון ויש בה הגינות בסיסית. אין זאת אומרת, שכל עמדה אמריקנית מקובלת עלינו, וכמובן ישנם בהחלט חילוקי-דעות באשר לתהליך המדיני. אני מציין את ארצות-הברית, כיוון ששוב מתעוררת השאלה מהי טמפרטורת המעורבות, שעל-פיה עליה לנהוג. ההחלטה היא, כמובן, שלה ושללה בלבד, אך אני מאלה הסבורים, שארצות-הברית נהגה בנושא זה, בשנה זו, בשיקול-דעת של אי-התערבות יתרה. אולם בכל עת עליה להקפיד על שמירת מעמדה כמתווך – גם מול גורמי האיזור וגם במערכת הגלובלית. זכורני עד כמה היו אמריקאים מסויי-מים בוויינגטון מוטרדים, כששליח סובייטי הסתובב באיזור בפברואר השתא. אשר על כן אני סבור, למשל, כי ביקור של מזכיר-המדינה, למטרת היכרות מעמיקה, הוא רצוי (המזכיר הנוכחי עדיין לא ביקר בארץ); הביקור חשוב גם לחיזוק הדיאלוג והקשר האישי בין המנהיגים – נושא שיש לו חשיבות רבה לעצמו. אין צורך להיתפש למיתוס, כאילו ביקור כזה חייב להיות מלווה בפריצת-דרך. יכול הוא להיות כמו ביקורים באזורים אחרים ביבשות שונות – ויחד-עם זאת לקבל תהודה מתאימה. הדבר חשוב גם לתחושת הקונגרס ויהדות ארצות-הברית.

אינני רוצה לעסוק כאן בתפקיד **ברית-המועצות** בתהליך, כל עוד אין בינינו יחסים דיפלומטיים. לדעתי, צריך להיות מובן מאליו, שהא בהא תליא, לרבות בהמשך מדיניות העלייה, אשר השתפרה בשנים אלה.

בשל גבולה עם ישראל, וכך משאירה לה פתח שיבה; אך בינתיים אין היא, כביכול, רואה עצמה מועמדת לשלב הראשון. לא יפלא איפוא, כי משהו דיעה ירדן על התנתקות, עבר מוקד תשומת-הלב למישור הפלסטינאי המקומי, והדבר גרם תיסכול-מה לחלק מהירדנים. ביוזמת-השלום – מהטעם האמור לעיל ומתוך רצון שלא להציג יוזמה, שתתפרש כבלתי-רצינית אם תתנה כניסת ירדן בשלב הראשון לאחר שהיא עצמה פרשה – הוחלט לא להתנות את השתתפותה בו. אולם באשר לשלב השני, שלב פתרון-הקבע, יש, על-פי היוזמה, הכרח בהשתתפות ירדן. וכך נאמר בסעיף מס' 10 ביוזמה: "המשתתפים במשאומתן לשלב השני (פתרון הקבע) יכללו את ישראל, את הנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יו"ש וחבל-עזה וכן את ירדן; כמו כן תוכל להשתתף בו מצרים. במשאומתן בין ישראל לירדן, שבו תשתתף הנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יו"ש וחבל-עזה, ייכרת חוזה-השלום בין ישראל לירדן".

לעניות דעתי, השתתפות המדינה שממזרח לנהר נחוצה כדי למנוע הקמתה של מדינה פלסטינאית עצמאית, דבר שהוא מהנחות-היסוד של היוזמה. עלינו לחתור, לדעתי, ככל האפשר להשיג השתתפותה בכל השלבים; בשלב פתרון-הקבע זהו

שעת רצון בקמפ דייוויד
היוזמה כחלק מהתהליך, שהחל שם

• ר' עמ' 12 בגליון זה.

"הצלת ישראל מעצמה"

ישנם ישראלים – לשמחתי, מעטים – שזוכרו במר ג'ורג' בול, אשר כתב פעם מאמר על "הצלת ישראל למרות עצמה" וקרא לפתרון כפוי. הללו נואשו, כנראה, מן המערכת הדימוקרטית שלנו עצמנו ורוצים בהתערבות מעצמות ומדינות זרות כדי ללחוץ לפתרון. את תיס מונת ג'ורג' בול, כפי שאני מכנה – והדבר כרוך גם בקריאה לקהילות יהודיות להתערב באמצעות ממשל – תיהן ובאורח ישיר לשם לחץ כזה – עלינו לדחות מכל וכל. ראשית, היא מניחה, כי אנו בלתי כשירים לקבל החלטות בעצמנו – ניגוד גמור לאופי המשטר הישראלי, למערכת הדימוקרטית ולשכל הישר; וחמור מזה – אלה הרוצים בכך, אף אם כוונתם טהורה, חוברים לא לידידי ישראל – ג'ורג' בול, שטבע את המונח של הצלת ישראל למרות עצמה, היה רחוק מידידות – אלא לעויינים אותה. אין בכך כל טעם; יש בכך נזק. דעה זו מקובלת, לדעתי, גם על ידי אמת של ישראל בקונגרס ארצות הברית ובקהילה היהודית. מכאן החשיבות, שהיוזמה תהיה, תהיה שלנו ותובל על ידינו. רק אנו במדינת ישראל יכולים להחליט על גורלנו; רק אנו נושאים באחריות, ורק אנו יכיר לים להיות משוחררים משיקולים שאינם נוגעים לנו עצמנו.

אחדות ופיצול, אור־רוח ועייפות

אבקש לסיים בהערה אישית: יוזמת השלום נבעה, לדעתי, מהכרת רבים בדרג המדיני, כי אויבנו הגדול ביותר הוא הפיצול הפנימי. סימני השאלה הלא-מעטים, המוצבים כלפנו בארצות-הברית, בדעת-הקהל,

הפלסטינאים – תפקיד שהיא מנסה, לכאורה, למלא. מטעמים מובנים, לרבות כאלה שהזמן גרמם, אין בכוונתי להיכנס כאן לדיון של ממש בעשר הנקודות המצריות, בצורה שבה הגיעו לידיעת ישראל ובדרכי פעולתה של הדיפלומטיה המצרית מול המערכת הישראלית. הדבר יחייב התייחסות לפוליטיקה פנים-ישראלית, שאני נזהר ממנה בתוקף תפקידי. אולם הייתי רוצה לנגוע, בהקשר המצרי, בנימה יסודית יותר – בהקשר החינוכי. למשל, אי-אפשר לשאת את שפעת הקריקטורות האנטישמיות, נוסח "שטירמר", ואת המאמרים האנטישמיים בעיתונות המצרית הממוסדת. שידרנו מסרים אלה ישירות ועל-ידי אחרים ללא הרף וללא הצלחה. אין התשובה "עיתונות חופשית" מקובלת עלינו. שמעתי, שעיתון מצרי, אשר עלב במשפחת המלוכה הסעודית – נסגר. כדי לקבל אמון מן הציבור הישראלי – על תופעות אלה להיפסק. בנוסף יש, כמובן, צורך, כי מצרים תמלא את ההסכמים הבילטרליים עמנו תוכן ולא תשאירם במצב הקיים – אם רוצה היא לשמש גשר בינינו לבין העולם הערבי. ואני אומר כל זאת בעצב, כמי שהיה מן העומדים על עריסתם של הסכם קמפ־דייוויד, של חוזה-השלום ושל הסכמי הנורמליזציה, וראה בהם – אז כעתה – מפנה שמעטים הדומים לו.

הכרח אין בלתו. ישנן כל הסיבות, הקשורות הן בביטחון ישראל, הן בעתיד האיזור בכלל, לדרישה זו, ואל נקל בה ראש. אינני רוצה להיכנס עתה, מטעמים ברורים, לנושא הסדר הקבע, אך תידרש יצירתיות רבה כדי לבנות הסדר, שהכל יוכלו לחיות עמו אידיאולוגית ומעשית, ולשם כך, כאמור, חיונית השתתפות המדינה, שבירתה מזרח לנהר.

מקומה של מצרים

מצרים צריכה ויכולה למלא תפקיד בתהליך-השלום. הדבר נובע הן מן ההיבט הפורמלי – מחויבותה להסכם קמפ־דייוויד, שלדעתי אין מקום כל עיקר מבחינתנו לשחררה ממנו – והן מן ההיבט המהותי: מצרים הצליחה להשיב אליה את העולם הערבי. העובדה היום היא, שמצרים שוב בליגה הערבית, שחל חידוש מסיווי של יחסים דיפלומטיים עם מדינות-ערב – וכל זאת כשגירות-ישראל מצוייה במצרים ושגירות-מצרים בישראל. אולם על מצרים לעבור עוד כיברת-דרך לפני שתזכה לאמון של מיכלול המערכת הישראלית גם כמתווכת עם הערבים

הנשיא מובארק מציג את עמדותיו בווינגטון למצרים תפקיד בתהליך-השלום – לאחר שתמלא מספר תנאים

בקונגרס ובקהילה היהודית, שואבים מכך; העורבים שבאוויר משחרים להחלשתנו באמצעותו. ראו עד כמה הייתה היוזמה צעד מבורך, עד כמה התקבלה בשמחה בקהילות היהודיות, עד כמה התקבלה בעניין במקומות אחרים. הדבר לא נבע מתוכנה בלבד – הוא נבע לא פחות מכך, שנשמעה כמסר האחד של ישראל, ודומני שבעבר הוכח, כי מה שהיה מסר ישראלי מאוחד, לא איפשר לתמרן ולסכסך בתוכנו, וסיכוינו להשיג יעדינו היו טובים. אני מקווה, שדברים אלה לא יישמעו חסודים; בעיני ניתן להגשים משאלה זו.

ארשה לעצמי כאן להידרש לתופעה, שבחלקה מסבירה, אולי, את הקורה במערכת הישראלית, במישור רים שונים, ובמידה מסויימת גם ביהדות התפוצות, וזאת מבלי להרחיק לכת בהשוואות היסטוריות, שיש בהן גם סכנה של פשטנות. דומה, כי אנו חווים תיסמונת, שהעולם החופשי חזה בשנות השלושים: העייפות ממלחמות ומסיכסוכים – במקרה ההוא תוצאותיה הציבוריות של עוצמת ההרג של מלחמת העולם הראשונה, כפי שנתבטאו, למשל, בבריטניה ובצרפת – פתחו פתח לכל אותן תופעות המוכרות לנו מתולדות הימים ההם, ושעליהן הזהיר וינסטון צ'רצ'יל וקולו כמעט כקול קורא במדבר. במדינת ישראל אתה חש לפעמים, כי ישנה עייפות; כביכול, כיוון שאין קץ למלחמות, והשלוש אינו נראה באופק. לכן קיימת תיסמונת העייפות. ביטויה הוא לפעמים בתביעת שלום במהרה – ופעמים אף בירידה מן הארץ. מחלה זו אוכלת גם בטובים שבכולם, ששירתו, שלחמו, שחלמו. לא שאיננו זכאים למנוחה ולנחלה – אך עד אז טוב שלא נתעייף. אנו זקוקים לחינוך עצמי של כולנו וגם לחינוך היהודים בתפוצות כדי שנזכור, כי הגשמת החזון הציוני היא תהליך ארוך, שעלולות להיות בו, חלילה, לא רק עליות. אך הופעתה מחדש של האנטישמיות הפומבית בתבל ומלוואה, כפי

שתוארה זה לא כבר בדו"ח שהוגש לממשלה, מזכירה לנו, קודם כל, את אחדות הגורל היהודי, ושנית – את נחיצותה של מדינת ישראל, גם אם יאריך מאבקה לשלום. עם עתיק אנו, אך "עמא פיזא" – וכדאי לזכור מדי פעם בפעם, שגם רומא לא ביום אחד נבנתה.

בתוך ישראל נחוצה לנו מדיניות חוץ מאוחדת, רב-מפלגתית, ולו גם במאמץ עליון: עם כל האמונה בכוחות טובות של גורמי-חוץ – ואכן יש כאלה שכוונותיהם טובות – ישנם גם אחרים; בראש וראשונה עלינו איפוא האחריות, ושלנו הוא האתגר – עלינו, על כל אזרחי ישראל, שלנו, של כל ממשלת ישראל. מבלי לזלזל בקשיים אני מאמין באמונה שלמה, כי נחוצה לנו מדיניות כזאת בנושא הרה"גורל זה, ושפשרה הוגנת בין דעותיהם של חלקי הממשלה היא אפשרית, מתוך מאמץ עילאי, בשל חשיבות העניין, להבנה הדדית ותוך כדי ניטרול חילוקי-דעות בעלי אופי מפלגתי ולפעמים אישי. בשעה זו, כשמדובר בהסדר ביניים, אין גם צורך לצד מן הצדדים בממשלה בהתפשרות אידיאולוגית מרחיקת-לכת, ואני מאמין שגם בעתיד, בהסדר הקבע, הדבר אינו בלתי אפשרי. אני מקווה שאינני מפרז – אך מכל מקום, הכל מחוייב בים למאמץ זה.

סיכום

מה עלינו לעשות? העצה הטובה ביותר, שיכולים אנו לעוץ לעצמנו, ושיועצים לנו ידידי-אמת, היא להמשיך להיות הצד היוזם, לא לאבד את המומנטום. עלינו להיראות מה שרובנו הגדול באמת – שואפי שלום, אך שלום מתוך עוצמה, כולל עוצמה טקטית. אינני מציע בשום פנים ואופן הכרזה על ויתורים מראש, לפני מו"מ עם בניה-השיח הרלוונטיים; בכך אין תועלת. יש תועלת בייזום

מתמיד של צעדים בכיוון של שלום, שיהיו ושייראו ככאלה; עלינו ליזום הידברות עם תושבי יו"ש ועזה ללא הרף, וכן עלינו לשנות את התפישות בתיקשורת, שהייתה למולך ולכהן הגדול של המאה הזאת. לחלק מאתנו פירוש הדבר ויתור על דיבורים רמים, לחלק אחר מאתנו פירוש הדבר אורך רוח וחינוך לשורשי האמונה בקיומנו ובעתידנו. אין תחליף למאמץ לאחדות – אחדות שלנו ואחדות היהודים בגולה, אי-אפשר לשער מחיר היעדרה, ואינני יכול במסגרת זו להיכנס לפרטים.

איש מאתנו אינו נקי מטעויות, ועל כן מחוייבים כולנו, מגדול ועד קטן, במידה של ענווה, בעיקר כשמדובר בנושאים שהם, אולי, גורליים. בשנות השלושים והארבעים הביאה איווולתם של רבים כל כך לשפך דם רב כל כך – דמו של העם היהודי ודמו של אחרים. לאיש מאתנו אין מונופול על האמת הצרופה, לא כל שכן על חיזוי העתיד. אולם מצבה של מדינת ישראל כולל את הטוב האפשרי עם אורות בוהקים – וגם את הרע האפשרי, חלילה, עם קדרותם של צללי-ערב. בידנו, כולנו, תוך מאמץ שקט ועקבי, במידת האפשר לא תיקשורת, לחפש את הדרך לחיות יחד ולהתמודד יחד ללא הרף עם אתגרי המחר כדי לשפר את מצבנו ואת מצב העם היהודי.

בעל "החפץ חיים" עליו השלום מביא מתוך ספר המוסר "מעלות המדות" מדברי חכמינו בעניין הכתוב "בקש שלום ורדפהו" – "בקשהו במקומך ורדפהו עם שונאך, בקשהו במקומך ורדפהו במקומות אחרים... בקשהו לעצמך ורדפהו לאחרים, בקשהו היום ורדפהו למחר, ואל תתיימש לומר לא אוכל להשלים, אלא רדוף אחר השלום עד שתגיעה. ואיזוהי רדיפת שלום, כך אמרו חז"ל, זה המדבר שלום בשעת המחלוקת...".

דברים אלה יפה כוחם כלפי פנים וכלפי חוץ כאחד.

יזומת השלום של ממשלת ישראל

**שאושרה על ידי הממשלה, כהחלטה מס' 453, בישיבתה
ביום א', ט' באייר התשמ"ט (14.5.89):**

כללי

1. מסמך זה מציג את עיקריה של יוזמה מדינית של ממשלת ישראל, שעניינה המשך תהליך השלום; סיום מצב המלחמה עם מדינות ערב; פתרון לערביי יהודה, שומרון וחבל עזה; שלום עם ירדן; ופתרון בעייתם של תושבי מחנות הפליטים ביהודה, שומרון וחבל עזה.
2. המסמך כולל:
 - א. העקרונות עליהם מתבססת היוזמה.
 - ב. פירוט ההליכים למימושה.
 - ג. התייחסות לנושא הבחירות בהן מדובר. פרטים נוספים הקשורים לבחירות, וכן נושאים אחרים של היוזמה, יידונו בנפרד.

הנחות יסוד

3. היוזמה מושתתת על הנחה של קיום הסכמה לאומית לה, על בסיס קוי היסוד של ממשלת ישראל, לרבות נקודות אלה:
 - א. ישראל שואפת לשלום ולהמשך התהליך המדיני במשאומתן ישיר לפי עקרונות קמפי"ד.
 - ב. ישראל מתנגדת להקמת מדינה פלסטינאית נוספת בחבל עזה ובשטח שבין ישראל לירדן.
 - ג. ישראל לא תישא ותיתן עם אש"פ.
 - ד. לא יחול שינוי במעמד יהודה, שומרון וחבל עזה אלא בהתאם לקוי היסוד של הממשלה.

נושאים בתהליך השלום

4. א. ישראל רואה חשיבות בכך שהשלום בין ישראל למצרים, המבוסס על הסכמי קמפי"ד, יהיה אבן-פינה להרחבת מעגל השלום באזור, וקוראת למאמץ משותף לחיזוקו של השלום ולהרחבתו, מתוך היוועצות מתמדת.
- ב. ישראל קוראת לכינון יחסי שלום בינה לבין מדינות ערב המצהירות עדיין על קיום מצב מלחמה עמה, וזאת במגמה לקדם פתרון כולל לסכסוך הערבי-ישראלי, לרבות הכרה, משא-

- ומתן ישיר, ביטול החרם, יחסים דיפלומטיים, הפסקת הפעילות העויינת במוסדות ובפורומים בינלאומיים ושיתוף פעולה אזרחי ודו-צדדי.
- ג. ישראל קוראת למאמץ בינלאומי לפתרון בעייתם של תושבי מחנות הפליטים הערבים ביהודה, שומרון וחבל עזה, כדי לשפר את תנאי חייהם ולשקמם. ישראל נכונה להיות שותפה למאמץ זה.
- ד. כדי לקדם תהליך משאומתן מדיני המוביל לשלום, מציעה ישראל בחירות דמוקרטיות חופשיות בקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, באוירה נטולת אלימות, איום וטרור. בבחירות אלה תיבחר נציגות למשאומתן על תקופת ביניים של שלטון עצמי. תקופה זו תהווה מבחן לדו-קיום ושיתוף פעולה. להלן ייערך משאומתן לפתרון קבע, בו ייבחנו כל האופציות המוצעות לפתרון מוסכם ויושג שלום בין ישראל לירדן.
- ה. את כל הצעדים האמורים ראוי לעשות במקביל.
- ו. להלן יפורט האמור בנקודה ד' דלעיל.

העקרונות המתווים את היוזמה

שלבים

5. היוזמה מתבססת על שני שלבים:
 - א. **שלב א'** – תקופת מעבר של הסכם ביניים (INTERIM AGREEMENT).
 - ב. **שלב ב'** – פתרון קבע (PERMANENT SOLUTION).
6. הקשר (INTERLOCK) בין השלבים הוא לוח הזמנים (TIME TABLE) שלפיו בנויה היוזמה; תהליך השלום המתווה בה מבוסס על החלטות 242 ו-338, שהסכמי קמפי"ד ויוזמת מוסדות עליהן.
7. לוח זמנים
תקופת המעבר תימשך 5 שנים.

8. בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר מן השנה השלישית לאחר תחילת תקופת המעבר, יחל המשאומתן להשגת פתרון הקבע.

משתתפי המשאומתן בשני השלבים

9. המשתתפים במשאומתן לשלב הראשון (הסכם הביניים) יכללו את ישראל והנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה. ירדן ומצרים יוזמנו להשתתף בו, אם ירצו בכך.

10. המשתתפים במשאומתן לשלב השני (פתרון הקבע) יכללו את ישראל, הנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה וכן את ירדן; כמו־כן תוכל להשתתף בו מצרים. במשאומתן בין ישראל וירדן, שבו תשתתף הנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, ייכרת חוזה השלום בין ישראל לירדן.

מהותה של תקופת המעבר

11. בתקופת המעבר יוענק לתושבים הערבים הפלסטינאים של יהודה, שומרון וחבל עזה, שלטון עצמי בו ינהלו בעצמם את ענייניהם בשטחי החיים היומיומיים. ישראל תמשיך להיות אחראית לבטחון, יחסי חוץ וכל הנוגע לאזרחי ישראל ביהודה, שומרון וחבל עזה. הסוגיות הכרוכות ביישום התכנית לשלטון עצמי ילובנו ויסוכמו במסגרת המשאומתן להסכם הביניים.

מהותו של פתרון הקבע

12. במשאומתן על פתרון הקבע יהיה כל צד רשאי להביא לדיון את כל הנושאים שירצה להעלותם.

13. על מטרת המשאומתן להיות:

- (א) השגת פתרון קבע שיהיה מקובל על משתתפי המשאומתן.
- (ב) הסדרי השלום והגבולות בין ישראל לירדן.

פירוט התהליך למימוש היוזמה

14. בראש ובראשונה הידברות והסכמה עקרונית של הערבים הפלסטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל

עזה, וכן מצרים וירדן, אם ירצו ליטול חלק במשאומתן כאמור, לעקרונות המתווים את היוזמה.

15. א. מיד לאחר־מכן – שלב של הכנות וביצוע הליך הבחירות, בו תיבחר נציגות מקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה. נציגות זו:

- (1) תהיה השותף לניהול המשאומתן לתקופת המעבר (הסכם ביניים).
- (2) תהפוך לרשות לשלטון עצמי במהלך תקופת המעבר.
- (3) תהיה המרכיב הפלסטינאי המרכזי בשיחות למשאומתן על פתרון הקבע, בכפוף להסכמה בתום שלוש שנים.

ב. בתקופת ההכנות והביצוע תהיה רגיעה באלימות ביהודה, שומרון וחבל עזה.

16. באשר למהות הבחירות עצמן, מומלצת הצעה של בחירות אזוריות, שפרטיה ייקבעו בדיונים נוספים.

17. כל ערבי פלסטינאי המתגורר ביהודה, שומרון וחבל עזה שייבחר על־ידי התושבים לייצגם, לאחר שיגיש את מועמדותו בהתאם למסמך המפורט שיסוכם בנושא הבחירות, יוכל להיות שותף לגיטימי לניהול משאומתן עם ישראל.

18. הבחירות תהיינה חופשיות, דמוקרטיות וחשאיות.

19. מיד לאחר בחירתה של הנציגות מקרב הערבים הפלסטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, ינוהל עמה המשאומתן על הסכם הביניים לתקופת המעבר אשר תימשך, כאמור, חמש שנים. במשאומתן זה יסוכמו על־דעת הצדדים כל הנושאים הקשורים למהות השלטון העצמי וההסדרים הנדרשים למען מימושו.

20. בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר מן השנה השלישית לאחר כינונו של השלטון העצמי, יתחיל המשאומתן להסכם על פתרון הקבע. בכל תקופת המשאומתן עד לחתימתו של ההסכם לפתרון הקבע יימשך השלטון העצמי, כפי שנקבע במשאומתן על הסכם הביניים.

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ירושלים, א' בטבת תש"ן
29 בדצמבר 1989

אל הנציגויות

"ישראל - גולית במדע במזה"ת"

"The Scientist", 16.10.89

המאמר המצ"ב, המציג את ישראל כגולית בתחום המדע, פורסם בדו-שבועון

"The Scientist" שבין קוראיו נמנים 55.000 מדענים ברחבי ארה"ב.

219/29.12.89/1.08.04

RESEARCH

Israel: A Goliath In Middle East Science

The scientific topography of the Middle East differs radically from its more familiar geographic landscape.

In the accompanying depiction, each country is scaled in proportion to its percentage share of scientific papers produced by 18 Middle Eastern countries during 1987, 1988, and 1989 (to date) and indexed on *SciSearch*, the on-line version of the *Science Citation Index* of the Institute for Scientific Information (ISI). The contents of 4,500 high-impact scientific journals are indexed annually on *SciSearch*, so the map represents each nation's contribution to this group of high-quality journals of international standing.

Israel clearly dominates the entire region. It produced about 62% (some 19,000 of 30,700) of all Middle Eastern science articles indexed on *SciSearch* since 1987. The next biggest producer has been Egypt, with a 15% share, followed by Saudi Arabia with 10%, Kuwait with 4%, Iraq with 3%, and Jordan with a 2% share. All other countries contrib-

uted 1% or less of all Middle Eastern papers.

In this group, Kuwait is perhaps the big surprise. The tiny nation has published about 1,200 papers in *SciSearch*-indexed journals over the last three years—almost half as many as the relative giant Saudi Arabia.

Each of the big three producers—Israel, Egypt, and Saudi Arabia—exhibits different strengths. Israel is particularly strong in clinical medicine and biomedical research; it also produces a relatively large number of math and computer science papers (about a 4% world share). Egypt's chief focus is chemistry and chemical engineering, but it also conducts much work in agricultural sciences and botany. About half of Saudi Arabia's publications deal with the life sciences and medicine, but it, like Egypt, fields many papers in chemical engineering.

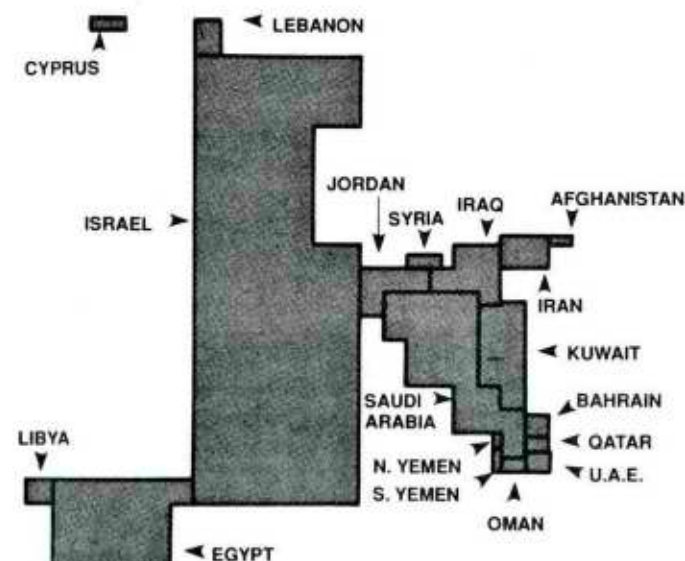
In all, these 18 Middle Eastern nations contributed less than 2% of all scientific papers indexed on *Sci-*

Search since 1987.

In terms of impact of scientific publications, as measured by citations, Israel once again ranks first among these nations.

A recently published study by the Information Science and Scientometrics Research Unit (ISSRU) of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest, using ISI's *Science Citation Index* data from 1981-85, showed that Israel achieved a relative citation impact score of .82 (wherein 1.0 is the average for all nations). The next highest in impact was Cyprus, with a score of .65, followed by Iran at .60, and Egypt at .52. To calculate this relative citation score, the ISSRU team compared the actual number of citations per paper received by articles from each nation to the expected number of citations per paper, which it based on the average citation rates of the journals in which each paper was published (see A. Schubert, W. Glanzel, T. Braun, *Scientometrics*, 16:218-9, June 1989).

SCIENTIFIC OUTPUT OF 18 MIDDLE EASTERN NATIONS
1987- SEPTEMBER 1989

Source: ISI's *SciSearch* online database, 1987-Sept. 1989

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ירושלים, א' בטבת תש"ן
29 בדצמבר 1989

אל הנציגות

ילדים כמשתתפים באינתיפדה

במענה לתלונות והאשמות על פגיעות בילדים במהלך דיכוי מהומות ביהודה,
שומרון ועזה, הכין משרד המשפטים את מכתב התשובה המצ"ב.

תוכלו להעזר בו אם וכאשר הנושא עולה במקומותיכם.

220/29.12.89/3.08.091(3.08.095)

STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF JUSTICE

Salah-a-Din Street, 29
P.O. Box 1087
91010 Jerusalem

Telephone 02-708511
Facsimile 02-869473

Jerusalem,
November 26, 1989

Children As Participants in the Intifada

I. The First Line of Offense

"Every child must carry the stone and throw it at the occupier. The Molotov cocktail heroes of all ages must burn a fire in the face of the enemy and fight him face-to-face." [From a flyer distributed by the Palestine Liberation Organization ("PLO") operatives in February 1989.]

It is unquestionably a tragedy when children fall victim to the *intifada*, but the blame for this tragedy does not rest with the Israeli security forces. The unfortunate reality is that children, often as young as seven years old, man the *intifada's* first line of offense. They are called upon by the *intifada's* leaders to begin riots, throw stones, and stand between adult rioters and Israeli soldiers. As a result, many photographs of the uprising show children in the front line of the disturbances when the Israel Defense Forces ("IDF") arrive to restore order. Daoud Kuttab, a Palestinian journalist, documented this phenomenon in his article, "A Profile of the Stonethrowers". Mr. Kuttab states that

...when the danger alarm is sounded the young people of the neighborhood divide into three teams. The first is composed of lookouts....the second team is basically defensive in nature; its main task is to cover the offensive team.....the offensive team, neighborhood leaders say, are made up of the quickest and most courageous. After advancing to the Israeli position and throwing stones, the defensive team goes into action to cover the retreating youths. When the offensive team starts to retreat, it is the job of the defensive team to throw a barrage of stones at the soldiers. (D. Kuttab, "A Profile of the Stonethrowers", (17 *Journal of Palestine Studies*, 15, 16-17 (Spring 1988))

If such are the aims and tactics of the Arab leadership, how can the blame for the tragedy be laid at the feet of the IDF? The similarity between these dangerous activities and more familiar children's games is not coincidental: the Arab leadership has discovered how to channel their children's energies into the uprising effort. Children of all ages are recruited by the PLO and extremist Islamic elements to participate in the street violence: they roll tires into the road and set them aflame; they make roadblocks out of boulders and they throw stones and other dangerous objects at Israeli civilians and soldiers. Some have claimed that rock-throwing is purely a symbolic act, yet it often causes injury and sometimes death. Victims have suffered skull fractures, paralysis, blindness and disfigurement. For example, some time ago a rock hurled by an Arab through a car windshield crushed the skull of Esther Ohana, a 20-year-old woman. She died after two weeks in a coma. Recently, Palestinians stoned a car they mistook for a Jewish-owned vehicle and fatally injured Rada Isa Skiman, a 14-year-old Arab girl.

The children are recruited and organized by Arab leaders. Mr. Kuttab describes the role of these leaders as follows: "They are in contact with observers on the hillsides and high houses and they help determine which cars are to be attacked and which are to be let go." They also have knowledge of the different types of weapons used by the IDF soldiers, and relay this information to the youth throwing the stones. "When rubber bullets are used, the leaders scream: 'Don't worry. They are shooting *al fadi*, which means, roughly, 'empty' or 'blank.' When the soldiers shoot real bullets, the leaders shout that the soldiers are firing *al malan*, meaning 'full' or 'the real thing'." (*Id.*, at 19-20.)

International law forbids the use of civilians as shields in order to impede military operations (See, e.g., Article 28 of the Fourth Geneva Convention of 1949). Jean Pictet, in the Official Red Cross Commentary on Article 28, notes that the use of civilians as shields has been condemned as cruel and barbaric. By analogy, terrorist groups which place their operational headquarters in civilian areas, as the PLO has done in Lebanon, have been criticized. Furthermore, Article 38 of the unanimously adopted United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) condemns the recruitment and involvement of children under 15 years old in hostilities and armed conflicts. Since the outset, the *intifada* has exploited children by placing them in harm's way. Thus it is the inciters and not the IDF, who must ultimately be held responsible for the injury and death of rioting children.

II. Arrest and Detention of Minors

Since the 1967 war, Arab minors living in the administered areas have been a major recruitment target of the PLO and other organizations which plan sabotage and terror against the Israeli population. In response to this problem, the military government of the administered areas enacted the Order Regarding the Trial of Young Offenders, a measure designed to temper the need to prosecute youths suspected of security and terrorist offenses with consideration for the ages of these suspects. Some of the key provisions of this law are as follows:

- * A minor under the age of 12 may not be arrested or criminally charged. (In comparison, in Egypt and Jordan the age of criminal responsibility is 9.)
- * A minor between the ages of 12 and 13 may be tried for a criminal offense, but may not be sentenced to more than six months of detention. A minor between the ages of 14 and 15 may not be sentenced to more than one year of detention unless the crime is punishable by a maximum of more than five years' incarceration for adults.
- * Minor detainees are to be housed separately from adults.
- * A court sentencing a minor must take into account the age of the minor at the time of the offense.

In practice, the security forces are often more lenient in dealing with minors than the law permits. IDF Legal Advisors are consulted whenever a minor under 14 is arrested and charged with a criminal act. These arrests occur only in exceptional situations, such as when a minor is involved in terrorist activities. According to reports issued by the Sub-Committee of the Israeli Branch of the Geneva-based Defense for Children International, no child under the age of 14 was found in any detention center during visits by the Sub-Committee in January and February 1988 and May and November 1989. Moreover, this Sub-Committee noted that, according to information it had received from the military authorities, there are no children under 12 held in any Israeli detention centers.

The security forces attempt to avoid administrative detention of minors, even in cases where international or local law mandates this preventative procedure. As with all suspects, children are only placed under administrative detention in special circumstances, such as when they threaten the lives of witnesses to terror attacks. Before a detention order is issued, there must be evidence from two or more reliable sources that the individual is engaged in illegal acts involving direct danger to state security or to the lives of innocent people. Each case must be reviewed on its merits by legal counsel.

III. Schools

Since the beginning of Israeli administration in 1967, many existing government-funded schools have been renovated, and new buildings have been constructed. In 1967, 56 percent of the eligible children in the administered areas attended school. Due largely to governmental efforts, by 1986 this figure had risen to 87 percent, an increase of 102 percent in the number of children enrolled. To accommodate this growth, there has been a 90 percent increase in the number of teachers. More than

45 new schools with 1066 classrooms have been opened in the administered areas over the past 22 years. In addition, there are also private educational institutions and United Nations Relief and Works Agency sponsored schools for the children living in refugee camps.

In recent years, schools in the areas have become centers for PLO and extremist Islamic activity and meeting places for students actively involved in *intifada* violence. In fact, at times the schools have become recruitment centers for willing or unwilling participants. PLO extremists have entered classrooms and forced pupils out into the streets to participate in riots. Students and teachers who refused have been attacked. As a result, the Israeli government has temporarily closed schools which have ceased to act as centers for education. Given the interest Israel has in improving and enhancing the educational system in the areas, the closing of schools should not be viewed as mere punishment and was not intended as such. Some facilities were re-opened but subsequent renewal of the violence forced re-closure of those schools. Nevertheless, the government of Israel recently made still another good-faith effort and re-opened the schools that had been temporarily closed.

IV. The Use of Force by the IDF

According to international law, in particular Article 43 of The Hague Regulations (1907), Israel is obliged to ensure public order and security in the administered areas. This obligation is for the benefit of the local population. The applicable local laws also empower the IDF to maintain public order and security. Israel is therefore required to take necessary security measures in response to the widespread rioting that has characterized the *intifada*.

The IDF makes every possible effort to avoid inflicting casualties in the administered areas. The IDF follows strict rules restricting the use of live ammunition and has enforced directives aimed at ensuring a high standard of riot control conduct by soldiers serving in the areas. Under IDF regulations, soldiers are prohibited from opening fire with live ammunition unless (1) they are fired upon; (2) they are in a situation where despite verbal warnings there remains an immediate danger to their lives or the lives of civilians; or (3) they are apprehending an escaping suspect who is believed to have committed a serious crime. Firing into a crowd is never permitted.

Every effort is made to avoid unnecessary injury. To limit the circumstances in which live ammunition is employed, soldiers use plastic bullets to disperse violent riots characterized by the large-scale throwing of stones and other objects. Only officers and non-commissioned officers who have undergone special training may use plastic bullets, which generally cause less serious injuries and are significantly less life-threatening than live ammunition. Training includes safety provisions regarding the minimum firing distance, the mandatory use of warning shots in the air and the necessity to aim only below the knee, and at clear targets. Medical assistance must be made available to all individuals injured by plastic bullets. Every use of plastic bullets is reported to, and investigated by, the command echelon.

Use of physical force is also regulated. A February 1988 dispatch to all IDF commanders from the Chief of Staff specifically forbids:

- a) use of force as a means of punishment;
- b) use of force after the need for it had elapsed;
- c) inflicting blows to the head or other sensitive parts of the body;
- d) brutal, humiliating or degrading steps against the local population; and
- e) willful damage to property.

Under these orders, individual soldiers' use of live ammunition, plastic bullets, and physical force is strictly limited. Soldiers who act contrary to these directives are investigated and court-martialled or subjected to disciplinary punishment. The Israeli judiciary - both military and civilian - takes a very firm stance against IDF soldiers who mistreat the local population, children and adults alike. An unfortunate reality is that because of the children's stature and their frontal position during public disturbances, they sometimes suffer injury from bullets fired at the legs of adult rioters who are endangering the lives of civilians or IDF soldiers. The force employed in response to Palestinian children's actions is not indiscriminate, is not intended to injure the youths, and is not retaliatory. Rather, the goal is to restore normal civilian life in the territories.

V. Safeguards in the Use of Tear-Gas

Media and public attention has been focused on Israel's use of tear-gas. Much of this coverage is replete with errors and unfounded medical assumptions. Tear-gas is not used arbitrarily. Its use is governed by strict IDF regulations. It is not fired into homes, mosques or schools, except in an effort to force rioters out of buildings where they have hidden after violently attacking IDF soldiers or civilians. Soldiers fire tear-gas only above rioters' heads and they are forbidden to use it in areas where those present cannot exit quickly.

All the directors of public health institutions, hospitals and emergency rooms in the administered areas have received directives from the Ministry of Health concerning the appropriate treatment of tear-gas exposure.

A study conducted by Dr. Maurice Rogev, and released while he was Director of the Israel National Institute of Legal Medicine at Abu Kabir, addresses the medical effects of tear-gas on the population. After surveying the medical literature worldwide, he concluded that there are no confirmed reports of human deaths caused by CS tear-gas (the only type that Israel uses). Since its invention in 1928, CS tear-gas has been widely used by police and military forces throughout the world. Presumably had deaths occurred this would be well documented.

VI. Conclusions

Israeli society revolves around the family and Israel has always placed high priority on improving the lives of children. Consequently, Israel is distressed that children have been caught up in the violence of this uprising. Regardless of the current strife, the welfare of children constitutes a supreme value of the State of Israel, one which applies equally in the State and in the administered areas.

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ירושלים, א' בטבת תש"ן
29 בדצמבר 1989

אל הנציגות

"שנת יום לאינתיפדה"

"Die Welt am Sonntag" 3.12.89

ב - 3 בדצמבר השנה התפרסם בעתון "Die Welt am Sonntag" מאמר מאת
ארתור כהן, הכולל שורה ארוכה של טיעוני הסברה בגנות:

- * רצח פלסטינים ע"י פלסטינים.
- * ההתמקדות של התקשורת באירועים בשטחים וההתעלמות שלה מהפגיעות
החמורות במיעוטים בארצות ערב.
- * המטרה הסופית של אש"פ - קרי חיסולה של מדינת ישראל.

כמו כן מדבר המאמר בזכות:

- * ההתחשבות המוסרית של ישראל שאיננה מפעילה אמצעים דרסטיים
לחיסול האינתיפדה.
- * הבטחת בטחונה של ישראל.

לוט המאמר בתרגום לאנגלית.

223/29.12.1989/3.09.08

TWO YEARS OF THE INTIFADA

(Translation from "Die Welt am Sonntag" - 3.12.1989)

No one can face the concerns of the Palestinians with indifference or insensitivity. It is true that these would move us more, were they to give up their recourse to violence and the turning of suffering into destructive hatred. The brutal manner in which moderate Palestinians are refused the possibility to voice their convictions in public is bound to arouse doubts in one's mind. More than 150 of the Palestinians killed in the intifada were victims of Palestinians, not of Israel. For many months Palestinians have almost daily been beaten and cruelly put to death by lynch justice under the pretext of "collaboration". Often innocent persons - or business competitors - have been hit in this way. The underground leadership of the intifada is in danger of losing control, since the wave of killings degenerates more and more into a fight for power between the various interest groups.

The Palestinians in the West Bank and Gaza certainly do not stage their revolt behind closed doors: 750 representatives of the foreign media have been granted free entry by Israel. The very presence of cameramen may by itself encourage increased violence, for whenever a television team appears on the scene, the behavior of all concerned changes. Anyone appearing on television behaves in the way in which he thinks the public should view him.

It is ironic that the reason that Israel has not been able to put an end to the intifada is its endeavor to maintain standards of morality. As against that, the intifada is seen as a potential source

of ferment in Arab states: Egyptian and Jordanian television have restricted drastically reports on demonstrating youths.

In a climate where 8,000 Kurdish victims of poison gas aroused little interest, we have to become more conscious of the fact that the continuous attention of the foreign media to the incidents in the areas administered by Israel has its roots in latent motives of antisemitism which is gaining a frightening respectability. Thus a cartoonist depicts how Israeli storm troops - with helmets bearing the star of David instead of the swastika - burst into the top floor of a house, where Anne Frank is writing in her diary.

This development must be viewed in the context of the search for absolution from guilt feelings. With the six million Jews that were murdered, Israel had acquired what in basketball is termed "time out". A few decades later antisemitism has reappeared with an intolerable frankness. How conveniently and reassuringly one can refute, thanks to incidents in Gaza, the taboo of history. The fact that one does not refrain from depicting obscenely the Israelis as almost as bad as the Nazis, enables those who kept silent at the time to carry the burden of the Holocaust with greater ease. To give Israel a beating is an elixir for the conscience which makes it easier to sleep.

Critical considerations by liberal, ostensibly understanding and well-meaning circles, which are expressed publicly under the presence of "sincere concern", nowadays serve Israel's enemies as welcome support for their efforts.

Recent polls show that a predominant majority of the Israelis is convinced that the Arabs wish to erase the State of Israel, now as in

the past. More than 80% of all Israelis fear that from a PLO-state the sparks of independence would quickly spread to the Arabs of Israel. With slogans such as the perfidious comparison with South Africa, hypocritical reproaches of an alleged tyranny or superficial expressions like "territories for peace", one certainly does no justice to this highly complex situation. As long as the West Bank is the Sudetenland of the Arab world, an Israel ready to renounce it would undermine its proper security.

The PLO is the only so-called liberation organization in the world, whose leadership does not live amongst the people which it allegedly wishes to liberate. One has to admit that from Tunis, Baghdad and Damascus the PLO leaders have been playing with public opinion a clever game with distributed roles, cynically double-dealing with terrorism on the one hand and political status on the other, displaying a hypocritical-cynical air of innocence and at the same time resorting to murder and crime. What the PLO leaders say in the Arab countries is the decisive statement and not the sand they pour through the media into the eyes of the Europeans.

It would be naive to dream that the PLO desires to liberate only the territories administered at present by Israel. During 19 years there were no so-called "occupied territories". Israel was within the borders of pre-1967. Did that period bring peace? Why then had the Middle East problem not been solved long before? The answer is that the letter "L" in the Palestine Liberation Organization" has absolutely nothing to do with liberating the "occupied territories", but with the wish of the PLO to erase Israel from the map.

The following question ought to be posed: Would a self-respecting country like the Federal Republic of Germany negotiate with an organization whose declared aim is to destroy that Republic, the negotiations with Bonn aiming merely at extracting concessions, so that its destruction would be facilitated? The Minister [sic.] of Foreign Affairs of the PLO, Farouk Kaddoumi, declares in no uncertain terms that the Palestinian mini-state in the West Bank and Gaza, for which they are striving, would be accepted "only as the first stage". The aim of the PLO remains the liquidation of the Zionist entity. In spite of that, the West experiences great difficulty in coming to the realization that the destruction of Israel remains the credo of the PLO as before. A retreat of Israel to its borders of 1967 would be the surest recipe for suicide.

The fight for a Palestinian homeland contains in itself an unbelievable irony: for that homeland already exists! Any hope for peace in the Arab-Israeli conflict must be based on the reality of the existence of the Palestinian State of Jordan. Two thirds of the population of Jordan are Palestinians.

If the Zionist national homeland were not Israel, but say Iran, which is 60 times as big, the Israelis would certainly not make any fuss about granting independence to Kurdistan. Had it been Spain - 200 times as large - they would not have thought twice about letting the Basques and Catalans detach themselves. Were it Canada - 385 times as big - Quebec would have been granted long ago the status of a separate state. Israel, however - after having given up the Sinai - is so small that hardly anything remains.

What would happen, were a separate State to be established under the PLO in the West Bank? The answer is evident. As soon as Israel would withdraw from the administered areas and Arafat would march in, there would immediately be an outcry from the Arabs in Galilee, who in the north of Israel account for almost half of the population. There would be calls for handing Galilee over to the Arab-Palestinian State, and the longer they would last and the stronger they would grow, the more easily they might prove to be a casus belli. Arafat would point out that the Arab block stretches from the Atlantic Ocean to the Persian Gulf, while Israel does not hold a single spot, not even a military airfield, which is further than 25 kilometers from a border. In Nazareth and Jaffa a new rebellion could well begin, like at present in Gaza and Nablus.

After two years of intifada the alternative is as follows: either calm and order are restored, or the West Bank and Gaza develop into a new Teheran or a new Beirut. A solution to the intifada will be possible, when the population of the territories recognizes that it can not gain anything by violence, particularly so, since there is no Arab consensus for a real peace with Israel. Any political solution must be based, apart from far-reaching autonomy - with due consideration of the Israeli security interests - on the fact that the Palestinians already possess a Palestinian state in the shape of Jordan.

Let us assume that the State of Israel - in spite of all the above - carries out whatever its critics in the Federal republic demand: that it withdraws from the Territories, that Arafat founds a Palestinian State. Should the new state serve then as springboard for Arab armies,

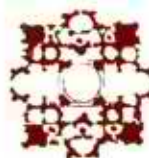
in order to erase Israel from the map, what would those who now criticize Israel, do then? What price would they be called upon to pay tomorrow for their counsels of today? Would they then hold a collection of money for an orphanage to be founded in order to shelter Israeli children that could be saved? Or will help come forward for the erection of a memorial to the second Holocaust? What personal risk is assumed by those who morally accuse Israel and play thoughtlessly - for instance in the Federal Republic - with the lives and future of Israeli citizens and children?

Arthur Cohn's films have been awarded the "Oscar", four times. "Your films have depth and meaning, your art has established its own standards" declared Rector Dr. John Silver, when for the first time in the 150 years history of the university of Boston an Honorary Doctorate was awarded to a film producer, Dr. Arthur Cohn. The bonds of Dr. Cohn with Israel are steeped in tradition. His father, the respected advocate Dr. Markus Cohn, played an important role in shaping Israel's basic legislation.

223/29.12.1989/3.09.08

Christian Life in Israel

NEWS & EVENTS

THE ISRAEL
INTERFAITH ASSOCIATION
P.O. BOX 7739, JERUSALEM 91077
ISRAEL

NO. 31 WINTER 1989/90

TO OUR READERS

During the first two weeks of July, the Israel Interfaith Association will host the 1990 Colloquium and General Meeting of the International Council of Christians and Jews, an umbrella organization of twenty national societies working for advancement of inter-religious dialogue between Christians and Jews, and with those of other faiths, especially Islam.

Given the history of inter-faith and inter-communal relations in this region, as well as our present situation with violence and struggle a daily occurrence, it is appropriate that the theme of the 1990 ICCJ Colloquium will be "Interfaith in the Land of Faiths — The Contribution of Our Religions to Justice, Co-existence and Peace in the Holy Land".

Both the organizers and the host organization in Israel hope that the spirit of frank and honest discussion, which has so distinguished our meetings in the past, will again prevail; that the colloquium will be a time of listening as well as of speaking; and that the shared experience of free and open encounter will contribute to the establishment of lasting dialogue and greater understanding between the peoples of this Land, for the promotion of our common good.

Joseph Emanuel
The Israel Interfaith Association

EVENTS/2

INTERVIEW: WHAT DO WE TELL THE FOLKS

BACK HOME?/6

ARCHAEOLOGY/7

PUBLICATIONS/7

LETTERS/8

events

Armenian Earthquake Survivors

In the immediate aftermath of last winter's disastrous Armenian earthquake, two Israeli specialist teams were dispatched to the quake site where they rescued people trapped in the wreckage of collapsed buildings and treated some 2,400 injured, 61 of whom were brought to Israel during the month of July for advanced medical treatment and prosthetic rehabilitation at Rambam hospital in Haifa and Tel Hashomer hospital near Tel Aviv.

The patients were flown to Israel and later returned to Armenia on a special, direct *El Al* National Airlines flight to Yerevan.

While undergoing medical treatment, prosthetic fittings and rehabilitation therapy, the group was able to meet with friends and relatives among Israel's small Armenian community, as well as with their rescuers, friends and many well-wishers among the general public.

One of those treated in Israel, Dr. Robert Avakian, said on departure, "I have a lot of friends in Israel and Israel now has many friends in Armenia, too."

A most emotional moment occurred on arrival back at Yerevan Airport when the formerly crippled amputees walked unaided from the plane to waiting families.

The Armenians were accompanied on the flight home by representatives of the Israel Ministry of Health and by Mrs. Sylvia Hassenfeld, president of the American Jewish Joint Distribution Committee, which helped finance the cost of treatment and therapy.

Franciscans Vow to Be "Witnesses for Peace"

The Franciscan Friars of the Custody of the Holy Land, met together at the Shrine of St. John the Baptist, Ein Kerem, on 3-15 July, for the annual meeting of the Custodial Chapter.

At the close of the meeting, the Custody issued a public statement that it is the intention of the order, guided

by the social teachings of the Church, to work with increased effort for the poor and the oppressed, and for the promotion of justice, liberty and peace.

"In these sad and dramatic days in the history of the Holy Land and of Lebanon, we express our solidarity with all, regardless of race or religion, who suffer persecution and are deprived of their basic human rights.

"Following the example of our Founder and Father, St. Francis of Assisi, we are resolved to be living witnesses of the blessedness of those who work for peace, and hunger and thirst after justice."

"Courage to Care" — A Lesson for Future Generations

On the evening of 31 October, at *Beit Shalom* in Jerusalem, Dr. Elizabeth Maxwell, vice president of the International Council of Christians and Jews, and organizer of the 1988 Oxford conference on lessons of the Holocaust, spoke to members and guests of the Israel Interfaith Association about the message and relevance of the Holocaust for future generations. In Dr. Maxwell's remarks and in the discussion that followed, particular attention was given to the actions of "Les Justes", those Gentiles, honoured by Israel as "Righteous Among the Nations", who risked their lives to save Jews from the Holocaust.

Dr. Maxwell said that a relevant question for our own times is not what they did, but rather what motivated them to action, and how this might be instilled in others.

In most instances, the decision to act was immediate; their "courage to care", something they later dismissed as "quite ordinary" and "everyday". But the fact remains that in a moment of

great danger, these people had the courage to care. So the question remains: Was such altruism fostered by education in the school, in the church or in the home?

Parliamentarians Support Efforts to Commemorate Armenian Genocide

Amid press reports of diplomatic efforts to involve Israel in a campaign against a proposed U.S. Congressional commemoration of the Armenian Genocide, the 15 members of the Knesset Foreign Affairs and Defence Committee signed a statement of support for "efforts to preserve the memory of the Armenian massacres during World War I."

Representing a spectrum of Israeli political parties, the parliamentarians declared that "we can comprehend the sufferings of the Armenians because we too are a persecuted...people."

An estimated 1.5 million Armenian men, women and children are thought to have perished during the massacres in Anatolia. International indifference to their fate later influenced Nazi leaders in their decision to attempt the murder of the entire Jewish people.

Reformation Day

The Lutheran and other Protestant communities in Israel observed Reformation Day (31 October) with an afternoon united church service at the Lutheran Church of the Redeemer, in the Old City of Jerusalem. The sermon was preached by the Rev. Tilman Bergman, representative in Israel of the Lutheran Church in America.

In his remarks, the Rev. Mr. Bergman said that the celebration of Reformation Sunday is not a celebration of some monk nailing a manifesto to a church door, but rather a celebration of the truth that God continues to set us free from the bondage of sin.

God is steadfast in constantly striving to restore the harmony of His creation. But it is not enough for us to simply sense that things are not right with the world. "For if you and I and all the saints on earth do not act, who will change the world?"

Church Award to Israeli Writer

The Mount Zion Foundation of the Dormition Abbey, Jerusalem, has presented its Mount Zion Award to the Israeli writer and novelist David Grossman for his contribution to Jewish-Arab dialogue.

The award specifically cited the vital clarifications provided by Grossman's *The Yellow Wind* (New York: Viking, 1988), a series of journalistic essays inquiring into Jewish and Arab attitudes in Israel and the administered areas.

Accepting the award, Mr. Grossman said it was very exciting to feel that there was a distant echo to words written in a closed room.

The international and ecumenical Mount Zion Foundation was established by Fr. Wilhelm Salberg, a Swiss Catholic priest, in order to encourage peace and reconciliation among the peoples of the Holy Land.

Previous recipients of the Mount Zion Award have been educator Sr. Rose Therese Sant, nds, for her part in establishing and directing an adult education programme for teaching Hebrew and Arabic; and writer Mahmoud Abassi, for his role as a principal initiator of encounters between Jewish and Arab writers in Israel.

Greek Patriarchate Suspends Ecumenical Dialogue

The Greek Orthodox Patriarchate of Jerusalem has announced that it will no longer engage in theological dialogue with Christians of other traditions. In the official announcement, the Greek Orthodox Patriarch of Jerusalem, His Beatitude Diodoros I, was quoted as saying that the "heterodox" [i.e., other Christian denominations] have been using such dialogues to "steal" members of his flock. He then reiterated the Orthodox view that his tradition has the "fullness of Christian truth."

Observers consider the criticism about "other Christian traditions" to have been directed against Roman Catholics and the uniate Greek-Catholic Church, many of whose Arabic-speaking congregants left the Greek Orthodox Church.

XIth Spanish-Israeli Meet

The 11th Hispano-Israeli Symposium was held in Israel, 18-26 September. The biennial meeting of Spanish and Israeli scholars, held alternately in each country, is sponsored by the Centre for Jewish-Christian Studies (Madrid), the Central Institute for Israeli Cultural Relations with Ibero-America, Spain and Portugal (Jerusalem), and the Israel Interfaith Association.

The theme of the 11th Symposium was "Concord and Dialogue Between Peoples, Communities and Religions", especially between Israel and Spain, and between Christians and Jews. Sessions were held in Jerusalem, at Shavei Zion (in western Galilee), and in Tel Aviv.

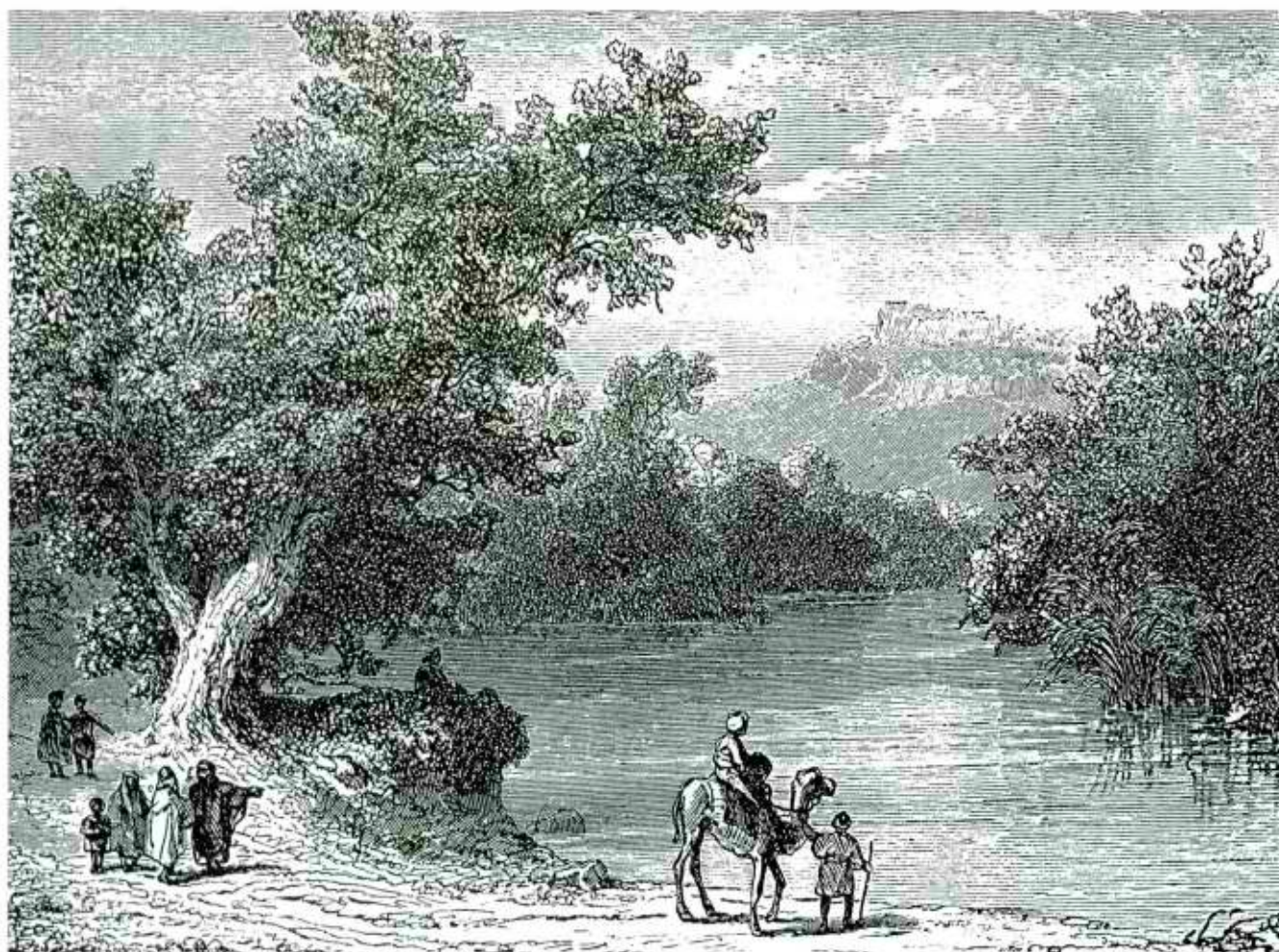
Speaking to the group, Mr. Shmuel Tevet, director of the Central Institute, said that the only path to concord and peace between different peoples is that of dialogue. This is true

in situations of discord between individuals, families and neighbours, it is even truer in situations of regional, ethnic and religious conflicts.

Celebration in Ein Kerem

The Latin and Roman Catholic communities commemorated the feast of the birth of St. John the Precursor (24 June) with the celebration of a Pontifical High Mass at the Church of St. John, Ein Kerem. The mass was celebrated by the Father Custos, the Most Rev. Carlo Cecchitelli, ofm.

The religious ceremony was followed by the blessing of the newly renovated sacristy in the church, and the opening to the public of a permanent exhibition of antique Christian vestments and other liturgical items.

Jordan River Pilgrimage

The Roman Catholic pilgrimage to the traditional site of the Baptism of Jesus took place the morning of Thursday, 26 October, at Qasr al-Yahud ["Castle of the Jews"] just south-east of Jericho.

Observance of this custom was interrupted in 1967, after the Six-Day War, because at that point the river formed part of the new cease-fire line between Israel and Jordan. However, in 1982, following a request by the Greek Orthodox Patriarch of Jerusalem, special arrangements were made by the Government and the Israel Defence Forces to permit resumption of the Greek Orthodox pilgrimage. The following year similar arrangements permitted resumption of the Roman Catholic pilgrimage.

The Eastern Churches commemorate the event on the Feast of the Epiphany (according to Julian calendar).

New Director for Local Lutheran World Service Programme

The Rev. David Johnson has assumed duties as director of the Lutheran World Federation — World Service programme in Jordan and the West Bank. He succeeds Dr. Otto Walther, who retired in July.

The Rev. Mr. Johnson will have over-all responsibility for the entire Lutheran World Service programme in this area of the Middle East, which includes the operation of the Augusta Victoria Hospital in Jerusalem, a vocational training school, village health clinics, as well as scholarship and loan funds.

Dr. and Mrs. Walther, who served in Jerusalem for two and a half years, have returned to their home in Augsburg, West Germany. However, even in retirement, Dr. Walther will continue to serve as a consultant for

the renovation and restoration of the historic Augusta Victoria Hospice.

...And a New Chairman for Jerusalem International YMCA Board

The Rev. Alfred Sawyer, rector of Christ Church, Jerusalem, the first and oldest [Anglican] Protestant church in the Middle East, has been elected chairman of the board of directors of the Jerusalem International YMCA.

A graduate of the University of Georgia and the Episcopal Theological Seminary of Kentucky, the Rev. Mr. Sawyer was ordained by the Episcopal Diocese of Georgia in 1978, and has been pastor of the Jaffa Gate church since 1983.

[An interview with Mr. Sawyer appeared in *Christian Life in Israel*, No. 30, Summer/Autumn 1989].

Christmas

On the eve of the third Christmas since the start of civil unrest in the administered areas, the ancient and indigenous Christian communities of the Holy Land were preparing to celebrate the birth of Jesus according to the calendars and traditions of their different churches.

The Latin, Uniate, Anglican and Protestant churches observe the feast on 25 December; the Greek Orthodox and other Eastern churches on 7 January (25 December Old Style); and the Gregorian Armenian Orthodox Church on 19 January (6 January Old Style) according to the older tradition of celebrating the birth of Jesus on the feast of the Epiphany.

For most of these communities, the focus of attention is the Basilica of the Nativity in Bethlehem. However, the principal Protestant observance is the United Carol Service held in Shepherds' Field (at Beit Sahur) on the afternoon of Christmas Eve, 24 December.

was recounted that in World War II, Assisi was a centre of Christian efforts to rescue the Jews of Italy from the Holocaust.

Christian communities in Israel, field trips to sites of biblical and historical interest, excursions and social activities.

The annual international seminar is conducted alternatively in French or English. The 1989 seminar was in French; the 1990 seminar will be in English.

Agriculture and Community in the Land of the Bible

Thirty-one Christian clergy and community-service workers from Benin, Cabo Verde, Cameroon, Haiti, Ivory Coast, Rwanda, Togo, and Zaire attended the "Modern Agriculture and International Development in the Land of the Bible" seminar sponsored by the Israel Interfaith Association; the Ministry of Foreign Affairs, Division for International Cooperation; and the Ministry of Agriculture, Centre for International Agricultural Development Cooperation (CINADCO); with the cooperation of the Martin Buber Institute for Adult Education of the Hebrew University of Jerusalem.

The intensive eight-week seminar (2 August — 25 September) was conducted at Kibbutz Ramat Rachel (near Jerusalem) and Kibbutz Shefayim (near Herzliya). Study topics included the geography of the Land of the Bible, the history of the Jewish people, Christianity in the Land of Israel, arid-zone farming and animal husbandry, irrigation (fresh, brackish and sea water), and community development. In addition participants carried out individual projects relevant to work in their home country.

There were also visits with the

Group Brings Peace Message

Representatives of the International Centre for Peace Among People (Assisi, Italy) were in Israel during the week of 15 October, for meetings with Israeli political and religious leaders, including Prime Minister Yitzhak Shamir and Jerusalem Mayor Teddy Kollek. The seven-member delegation was here as part of the Assisi Centre's "1989: Year of the Middle East" programme.

The group also met with members of the Israel Interfaith Association executive board and with Italian-speaking members of the Association. During that meeting, Fr. Bruno Hussar, op, spoke about the educational activities at the Arab and Jewish Israeli cooperative village of Neve Shalom; and Yehezkel Landau described the activities of *Oz v'Shalom*, the religious Zionist movement for peace and co-existence.

Inspired by the teachings of St. Francis of Assisi, who was born in that Umbrian city, the International Centre for Peace Among Nations promotes prayer for peace and reconciliation among peoples of all faiths.

During the group's visit to Israel, it

Feast of Tabernacles

Some 4,000 charismatic and evangelical Christians from 30 countries participated in the 1989 Christian Feast of Tabernacles Celebration (13-21 October this year). The week-long celebration, which includes prayer, praise and study, is scheduled to coincide with the Jewish pilgrimage festival of *Sukkoth* [Heb., tabernacles, or booths], since Biblical times a time of "going-up" to Jerusalem.

Seminar and study topics at the 1989 Feast included the importance of the Restoration of Israel for the true Church.

interview

WHAT DO WE TELL THE FOLKS BACK HOME?

An interview with Clarence Wagner, Jr., executive director of Bridges for Peace.

Bridges for Peace, founded in Jerusalem in 1976, is an international association of evangelical Christians dedicated to the building of sincere relationships between the Christian and Jewish communities, while encouraging greater concern for the Land and peoples of Israel.

The present director of the organization, Clarence H. Wagner, Jr., was born in 1953 in New Orleans, Louisiana. Raised and educated in Florida and Massachusetts, he did his undergraduate and graduate studies in the United States, later attending the Institute of Holy Land Studies in Jerusalem.

Married, with two children, Mr. Wagner has been actively involved in the life of Israel since 1977. A former administrator of the Spafford Children's Centre in the Old City of Jerusalem, he has been president and executive director of Bridges for Peace since 1980. He is an elected member of the executive board of the Israel Interfaith Association, and a member of the Ecumenical Theological Research Fraternity in Israel.

Q: *As director of an organization that encourages concern for the Land and people of Israel, what sort of questions are you now being asked by Christians in other parts of the world about the current situation here and in the administered areas?*

CLARENCE WAGNER: The types of questions being asked of us by Christians as well as non-Christians (and even Jews!) in the western English-speaking world (the area we deal with primarily) have to do with the *intifada* and Israel's image in relation to it. For example, we are asked about the behavior of the soldiers and police; why they use force — sometimes what seems to be excessive force — against children and youths who are “just” throwing rocks and bottles.

Now, the reason these people are asking these questions in the first place is because of what is a massive access to the news. We have journalists in Jerusalem in such numbers that the city is third or fourth in the world in numbers of foreign press. They are able to get to the news and send the news out.

Sometimes there is distortion when a minor incident or local event is presented as “life in Israel” that day, when in most of the country we have tour groups driving around and saying to themselves, “where's the problem? We thought we were going to be in a war-zone, but quite frankly we've had a

marvelous time. So, where's the problem?”

This is not to say the problem doesn't exist. But it does say that it's not as widespread, or as violent all over the country, as the television image.

Q: *Are Christians in countries outside of Israel aware of the history and complexity of the conflict here?*

A: That is one of the mandates we have in Bridges for Peace: to try to explain to people just how complex problems here really are. This is not a situation that began in December 1987. It goes back, literally, to Isaac and Ishmael.

Throughout the history of the Middle East — what with the “tribal” orientation of religions and national cultures, land areas being captured and traded like “Monopoly” pieces — great animosities have developed between groups and peoples, and *not* just between Arabs and Jews. All over the Middle East we see conflicts, even between Christians and Christians. But the situation is complex not just because of religion, there are also factors of economics, geopolitics, water and arable lands, and all the other historical passions that people can conjure up in order to try to foment and continue the problem. And if you solve one problem — let's say Jews and Palestinians solving the problem between the West Bank, Gaza and Israel proper — then another problem would spring up someplace else.

It's almost like plugging a hole in a leaky boat. As soon as you get one taken care of, another one pops out. And that is, of course, the history of the Middle East. So, I think people need to realize that Israel's problem must be seen in the context of the overall general problem of the Middle East, and to recognize that it is one of many dozens of conflicts, border skirmishes, and animosities which continue to exist. They should also understand that no one is going to solve the whole Middle East problem “just like that” just by solving the Israel-Palestinian or the Arab-Israeli problem, because things will go on after that, for sure.

Q: *Isn't there a risk for an organization like Bridges for Peace, that you could become an apologist for specific government policies?*

A: That is a risk, and it's a risk that has to be dealt with carefully. But I feel that because we are headquartered in Jerusalem, and are on the scene and can discuss the problems which come up — not only with the perpetrators, but with the victims (whatever the problem may be) — we are able to give the bigger picture. We have never as an organization leaned toward any particular Israeli political party position, but instead have always tried to present the broader picture of “what is the Israeli mind thinking?” And that includes people on both sides of whatever issue is being discussed.

archaeology

Where Were All the Judeans Buried?

"Jerusalem from the First Temple Period to the 20th Century: 150 Years of Research", was the title of a recent week-long seminar on the history of Jerusalem, organized by the Ben-Zvi Institute of Jerusalem. In the first lecture, former Jerusalem District archaeologist Dan Bahat noted that the "150 years" started with the arrival of the American Protestant scholar Prof. Edward Robinson, the founder of modern scientific Biblical geography in the Land of Israel.

In another lecture, Prof. David Ussishkin, professor of archaeology at the Hebrew University of Jerusalem, delved into one of the great mysteries of Biblical archaeology: "We know the size of Jerusalem during the Second Temple period. We know that about 100,000 to 200,000 people lived and were buried in and around the City of David. But we've found only 120 tombs. Where are all the others?"

A reader of *The Jerusalem Post* newspaper, Eli Snir of Lev Ramot, later suggested in a letter to the editor that the answer to what happened to all the graves of the First Temple period might be found in Jeremiah 8:1-2, which records that the Babylonian conquerors of Jerusalem exhumed the bones and scattered them on the ground to rot — "God's punishment for the idol worship that had become rampant in the city."

Ancient Merchant Ship Found

A nearly intact 5th century BCE merchant ship is being excavated in shallow waters off Kibbutz Ma'agan Michael, on the Mediterranean coast. The wreck was discovered and initially surveyed three years ago, but only now has funding permitted excavation of the 10-metre long ship and its cargo.

The underwater dig is being directed by Dr. Elisha Linder, director of the Centre for Maritime Studies at the University of Haifa. According to Dr. Linder, this is the first time that nearly the whole length of the lower structure of a ship this old has been found. The find includes stern and prow. The wood of the ship was found to be in excellent state of preservation.

The vessel may be either Phoenician or Carthaginian. The wreck has been reburied in deep sand in order to prevent damage by nature or man before excavations resume next spring. The excavation is expected to last four years. After the boat is extracted from the sea and the wood treated for preservation, the find will be on permanent exhibition in Haifa.

publications

Faith and Freedom: A Tribute to Franklin H. Littell, edited by Richard Libowitz. Oxford: Pergamon Press, 1989. 267 pp.

Noble Laureate Elie Wiesel, philosopher Emil Fackenheim and others have contributed to this *Festschrift* in honour of the 70th birthday of Dr. Franklin H. Littell, professor of comparative religion and Church history at Temple University (Philadelphia), and a leading scholar of the history of Church-Jewish relations.

Essays include studies of salvation history, Christian-Jewish relations, the theological origins of the Holocaust, and separation of "church" and state. The book also contains a biography and bibliography.

Arabesques: A Novel, by Anton Shammas. Translated from the Hebrew by Vivian Eden. New York: Harper Row, 1988; paperback: Perennial Library, 1989). 263 pp.

The first novel of a leading Israeli writer, poet, and critic, himself an Arab Christian, this fictionalized autobiography is a memory of the author's childhood and youth in the Galilee village of Fassuta, and the lives of his Arab Christian family caught up in the events of history and in the continuing conflict between tradition and modernity.

Written in Hebrew, the book was a critically acclaimed sensation at the time of its original publication in Israel.

Jerusalem, City of Mirrors, by Amos Elon. Boston: Little, Brown & Co., 1989. 286 pp.

Unlike most ancient cities, Jerusalem has survived into the 20th century, bringing with it the conflicts and passions that have made it not only a "holy city" and a "pilgrim city" to three competitive and possessive religions, but also for reason of that very competition, an at times "cruel city", even "dangerous city".

For Amos Elon, Jerusalem is also a city of mirrors reflecting the imagery of anyone who has ever known or envisioned the place. Drawing on the works of ancient and contemporary writers, on Biblical texts, and on his own impressions, the author presents an interpretive biography of the city — its history, peoples and cultures.

Mr. Elon, an internationally known writer, essayist, and critic, has spent most of his adult life in Jerusalem.

letters

Appreciation

The arrival of a new issue of *Christian Life in Israel* is always a joy to me and to the sisters of our community — an opportunity to share the information contained in each issue.

Your newsletter is also very useful both to the sisters who study religion and to the pupils who during the school year are able to read it in the library of our college.

Sor ANA C. SOLANO
Asst. Manager, Colegio
Nuestra Senora de Lourdes
Panama City, Panama

I wish to congratulate your association for its excellent publication. It is of great resource value to the Christian world and to this Christian in particular.

LAUZIER PEREIRA
DE ARAUJO
Belo Horizonte, Brazil

Off Balance

I read with keen interest and real bafflement the letter "Let's Strike a Balance", in issue No. 28. I would suggest that the Reverend gentleman has forgotten that what is common to each religion is *difference* of belief. How can we therefore "strike a balance" and resolve disunity among God's peoples when Judaism and Christianity are different religions?

Christianity was born out of Judaism. It did not exist before Christ. Jesus was born a Jew. He honoured his Jewish parents and kept the Jewish Sabbath. The birth of Christianity came about after his death as a result of the faith of those who believed in him.

The primary objective of the Israel Interfaith Association and all interfaith groups should be the fostering of concord and good relationship between peoples of all religious backgrounds, while at the same time respecting each other's right to their own differing religious beliefs.

U. NWOSU-IGBO
Jos, Nigeria

Whose Geography?

According to our local newspaper, the area around Bethlehem, where Jesus was born, is part of the land of the Palestinians. Yet the Bible tells us that Jesus was born into the House of Israel. Does this mean that Jesus was a Palestinian and not an Israeli? Is the Bible telling lies? Which is which?

I am worried and would appreciate some clarification.

JOSHUA A. AYEY
Accra, Ghana

Whatever the theological significance of his life, Jesus was born, lived and died a Jew. He may also have referred to himself as a Galilean.

During his lifetime, the region around Bethlehem, which includes Jerusalem, was called Yehudah [Heb., Judea], the same Biblical name it has retained until this day.

The Land of Israel, itself, has been known by many names throughout history. The name Palaestina was introduced by the Romans in the 2nd century CE in an attempt to obliterate Jewish national identity with the Land.

In later centuries the name Palestine was used to identify the geographical area east and west of the Jordan River. Only in 1922, with the establishment of the League of Nations Mandate, did the name Palestine acquire political significance, but even then it referred to both banks of the river.

In 1945, eastern Palestine [some 76.8 per cent of the Mandated territory] acquired independence as the Hashemite Kingdom of Jordan; its citizens being today known as Jordanians. Then in 1948, with the termination of the Mandate, those portions of western Palestine under Jewish control became the State of Israel; its citizens, Israelis — [whether they be Jews, Christians, Muslims, Druze, Bahai or other].

Today, use of the name Palestinian, which briefly identified all citizens of the Mandated territory, is only retained by Arab nationalists of Cis-Jordanian origin and their descendants.

NOTE TO READERS:

A calendar of Jewish Holidays through 1994 is available in the *Pilgrims and Christian Tourists Handbook* published by the Pilgrimage Division, Israel Ministry of Tourism, P.O.B. 1018, Jerusalem 91 010, Israel.

The material published in this bulletin may be freely reproduced wholly or in part.

Written and compiled by Yishai Eldar
Design: Ehud Justman
Printed by Ahva,
Jerusalem, Israel

"We are Here" (and there)
40 years, the same people there and here

General idea for a scenario (Synopsis)

The year is 1956, and you are living in a place where it is strictly forbidden to be a Jew. You are dragging your feet in the Lithuanian show and looking around worried that someone is following you. You open a wooden door and suddenly you are surrounded by friends and family, by songs and dance, by Jews who protest against the Soviet Unions' laws and despite them, continue to preserve the Jewish culture.

Here was the beginning.

And today...

1990, An El-Al airplane lands in Moscow's airport. Standing proudly on the landing ramp is the entire group - "We are Here".

This is the Synopsis of the film.

With the members of the group, the viewer will be introduced to the large Jewish community in the Soviet Union, sitting on their suitcases and waiting...

With the groups' songs, the viewer will be carried into the past and will accompany the story's heroes in their return to their childhoods, to the horrors of the Holocaust and the Jewish struggle to retain the little that is left from the Jewish culture.

A concert in Moscow. The hall is completely full. Jews are craving to hear, to see.

Behind the curtains, emotional reunions with acquaintances from the past.

On stage, an orchestra - a violin playing solo and Uri singing a song in Russian and Yiddish. Silence in the hall apart from the music.

(Translation)

I stand by the window
and see myself walking in torn shoes
and this reminds me of my youth.
The Yiddish is already forgotten
but listen to this song.
You should know and remember that your father was a Jew.

The camera does not wait for Uri to complete his song. While in the background the voice tape continues playing, Uri will lead the camera to his youth, to his house, neighbours, meeting with remaining family members, a story about a Jewish family after the war, about a mother taking care of her six fatherless children, about being drafted into the Red Army as a singer in an army group.

An initial encounter with a Jewish group, singing secretly in hiding, in a cellar. Here, Uri excitedly shows the camera, here was the first meeting.

During the day he would sing Russian songs in the Russian officers' clubs, and at nighttime, secretly, the group began to be active. Gradually it became a center for Jews - all in secrecy, under cover.

Again the camera returns to the hall - to a classical chain of Russian songs and dances.

Everything is so beautiful on stage, colorful and rhythmic. The camera - that does not distinguish between the different times - brings us back to a tiny room, where Uri and his young friends are sitting and viewing these exclusive shots of the beginning of the groups' performance in an 8mm screening machine. Black and white, with no affects, with a mild light but extreme enthusiasm.

They use a mixture of black and white shots from then and color shots taken at the moment on the stage of the Soviet Unions' capital.

Three weeks of the groups' tour in the Soviet Union. Three weeks in Moscow, Leningrad and Vilna. Three weeks of endless meetings with Jews, with the past, with places and events, with a struggle which results we see these days.

Three weeks of Jewish and Israeli music played openly on Russian soil.

The honored reader must understand that we are talking about a television document that combines a documentary with amusement. The message is carried through song and dance by people who were there - then, and are now here - with us.

From their mouth it sounds real.

Real like the song sung by Irena, a member of the group, in the hall in Vilna. Irena goes out with the camera to the sewage tunnels of the city, through which the Vilna Ghetto's uprising survivors fled into the woods, to the Ghetto's streets where she lost her whole family with thousands of other city citizens. Here after forty years, she shows and tells, points out and sings the song, the town is in flames.

The Hassidic dance - when the dancers are wrapped in prayer - shawls "Take me under your wings"
The four Georgian singers, the Israeli soldiers' dance and finally "haleloya" - sung on stage in the hall.

We hear alot these days in our country and in other parts of the world about a large wave of immigration that is expected to come from there. We believe that this is a film that will provide many with answers; answers for the Israelis' asking themselves how and why and for the Jews in the diaspora. the members of the group accomplished their dream to make Aliya to Israel, now with their return there, they relate the story of our country to the Jews there, and relate the story of the Jews living in the Soviet Union, to their brothers in Israel and all over the world.

We believe that on the evening of Rosh Hashana, when all the Israeli people are celebrating in Israel and all over the world, this movie will be an unforgettable event.

** All rights reserved

For: Mr. Shiransky

A FILM ABOUT THE GROUP "WE ARE HERE"

The United Studios would like to have your participation in its documentary production of the group "WE ARE HERE". We intend to produce a documentary film about a voyage into the past accompanying the group "WE ARE HERE" in its performances in Russia.

The group represents the story of the Jewish people in the Soviet Union. The group, which was established in Vilnius in 1956, drew its strength from singing. The songs gave the founders, the members of the group, and its secret audience the strength to continue their struggle. They made it - they came to Israel, they established families and live in freedom. They are coming back to the Soviet Union today, as free people, to carry the message "WE ARE HERE".

The purpose of the film is to transfer through the songs the difficulties of the past, the hope and belief in the great wave of Aliya and the new life in Israel in the future.

In this kind of documentary film we would like to emphasize two main points; Encouragement of Aliya and awakening the public's opinion in Israel and in the world to the contribution of Aliya in general and the Aliya from the Soviet Union in particular.

A highly qualified crew will accompany the group during its tour in the Soviet Union and will reach the places from which the group began its first steps. The crew will also film meetings with relatives who remained in the Soviet Union and intend to make Aliya.

This kind of documentary film will be a combination of song, dance and personal testimony and could be used as a document for a remarkable informative campaign for the television audience in Israel and the Jewish people in the Diaspora.

The film will be directed by Mr. Shmuel Imberman, who directed many Jewish documentaries and feature films. The most famous of his films was "I don't give a damn" ("Lo sam zain"), written by Dan Ben Amotz, who was nominated by the Israeli film association for an Oscar. The last film made by Imberman was "From Toledo to Jerusalem" with Yehoram Gaon, which was filmed all over Europe and distributed successfully in the world.

האולפנים המאוחדים בע"מ
UNITED STUDIOS OF ISRAEL LTD

The cost of production will be \$ 110,000, including all the expenses involved. In order to carry out successfully such a production, we contacted the following Institutions to finance the project: The Jewish Agency, the Ministry of absorbtion and the Israeli Television. All the above showed interst and are enthusiastic to help.

We hereby apply to your group to assist us in this exclusive Zionist project, by raising money to cover part of the production costs.

Since the group is going to the Soviet Union in April, we would appreciate your answer at your earliest convenience, so we can begin preparing the production.

Thank you in advance

Liora Landaw

5700 35

AMERICAN PERCEPTIONS OF ISRAEL

Today, attitudes of the American public toward Israel are moderately negative. These ratings reflect that Americans hold some doubts toward Israel -- doubts which have become stronger in recent years.

In April of 1986, just after the Libyan bombing, Americans rated Israel 52 on the zero-to-one hundred thermometer scale. Contrastingly, Libya received a rating of 10. At the other end of scale, the United Kingdom generally receives ratings around 68.

By the beginning of 1988, American opinion of Israel had eroded moderately. Using the 100-point thermometer scale, Israel's average rating was down to 47. Currently, Americans rate Israel only slightly higher, 48, on the thermometer scale.

Of greater significance, however, in gaining some understanding of the present image Americans have of Israel is the increase in the number of Americans who rate Israel 40 or lower on the scale. This group grew from 34% in 1988 to a current level of 40%, indicating that although overall ratings have remained stable, there is a growing segment of the population who harbor fairly harsh attitudes toward Israel.

Some demographic groups hold much more favorable opinions toward Israel. These groups include older men, college graduates, Americans with higher income levels, and older Republicans or Independents.

AMERICAN PERCEPTIONS OF THE PLO

Americans are harshly critical of the Palestinian Liberation Organization, or the P.L.O. They rate it 19 on the one-hundred point thermometer scale, making it one of the least favorable groups ever tested. Somewhat surprisingly, given Arafat's peace offensive, attitudes in this country toward the P.L.O. have not changed over the past several years. In fact, in September of 1982, Americans rated the P.L.O. a nearly identical 18 on the thermometer scale.

AMERICAN ATTITUDES TOWARD THE PALESTINIAN CONFLICT

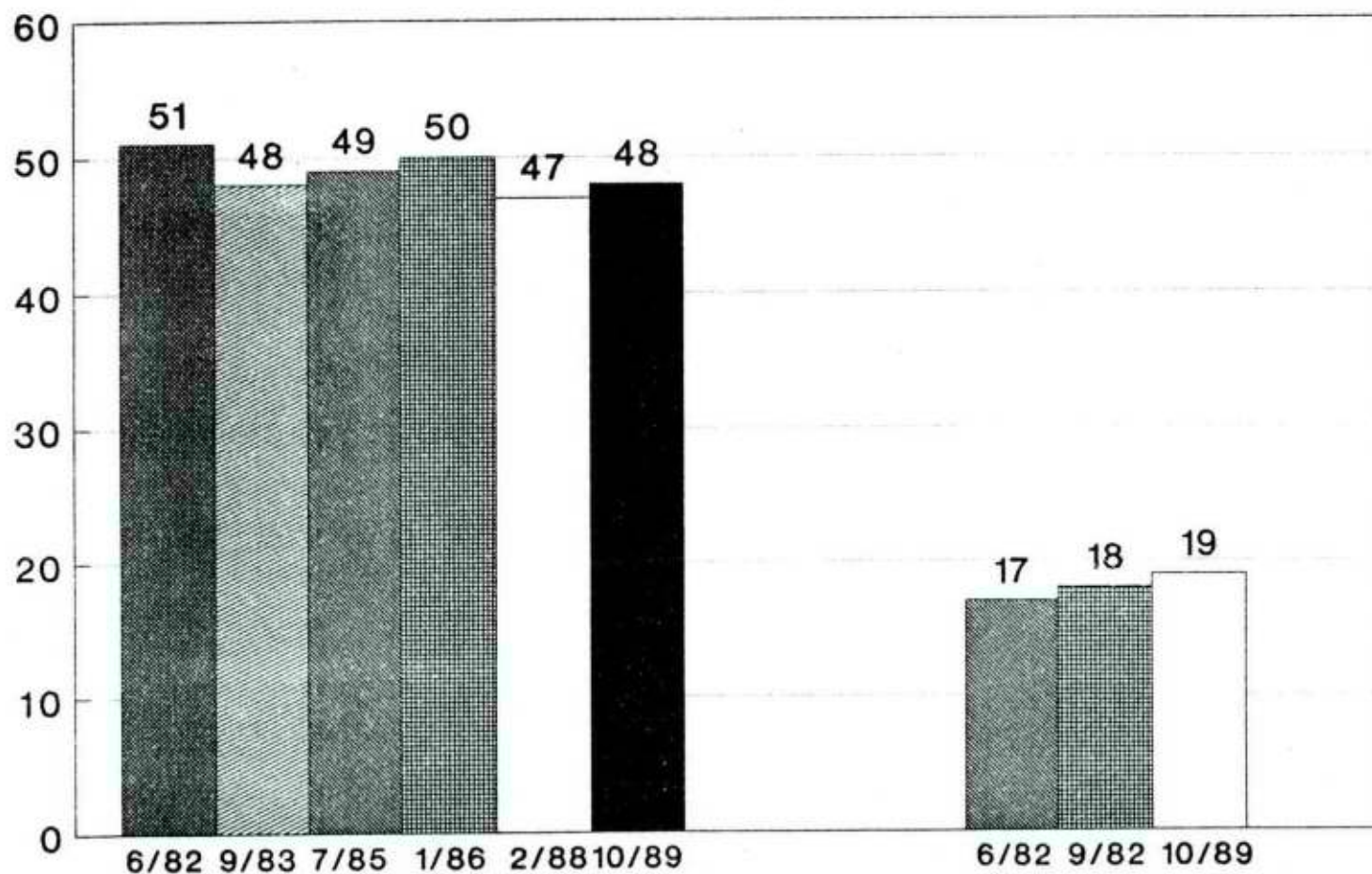
Given American perceptions of Israel and the P.L.O., it should be no surprise that American sympathies lie more with Israel than Palestine with regard to the situation in the Middle East. Nearly six in ten Americans (59%) say they sympathize more with Israel and just 14% indicate they are more sympathetic toward Palestine.

It is surprising that while Americans show now increase in overall favorability toward Israel, the number who sympathize more closely with Israel in the conflict with Palestine has grown sharply over the last year, from 43% to 59%.

This may well reflect the strength of the emotional impact the intifada had a year ago. The Israeli-Palestinian confrontation, while every bit as intense today, is not getting the news coverage it had a year ago. We may well be enjoying a small respite from the negative press, which should encourage us to move ahead as rapidly as possible to solidify these gains.

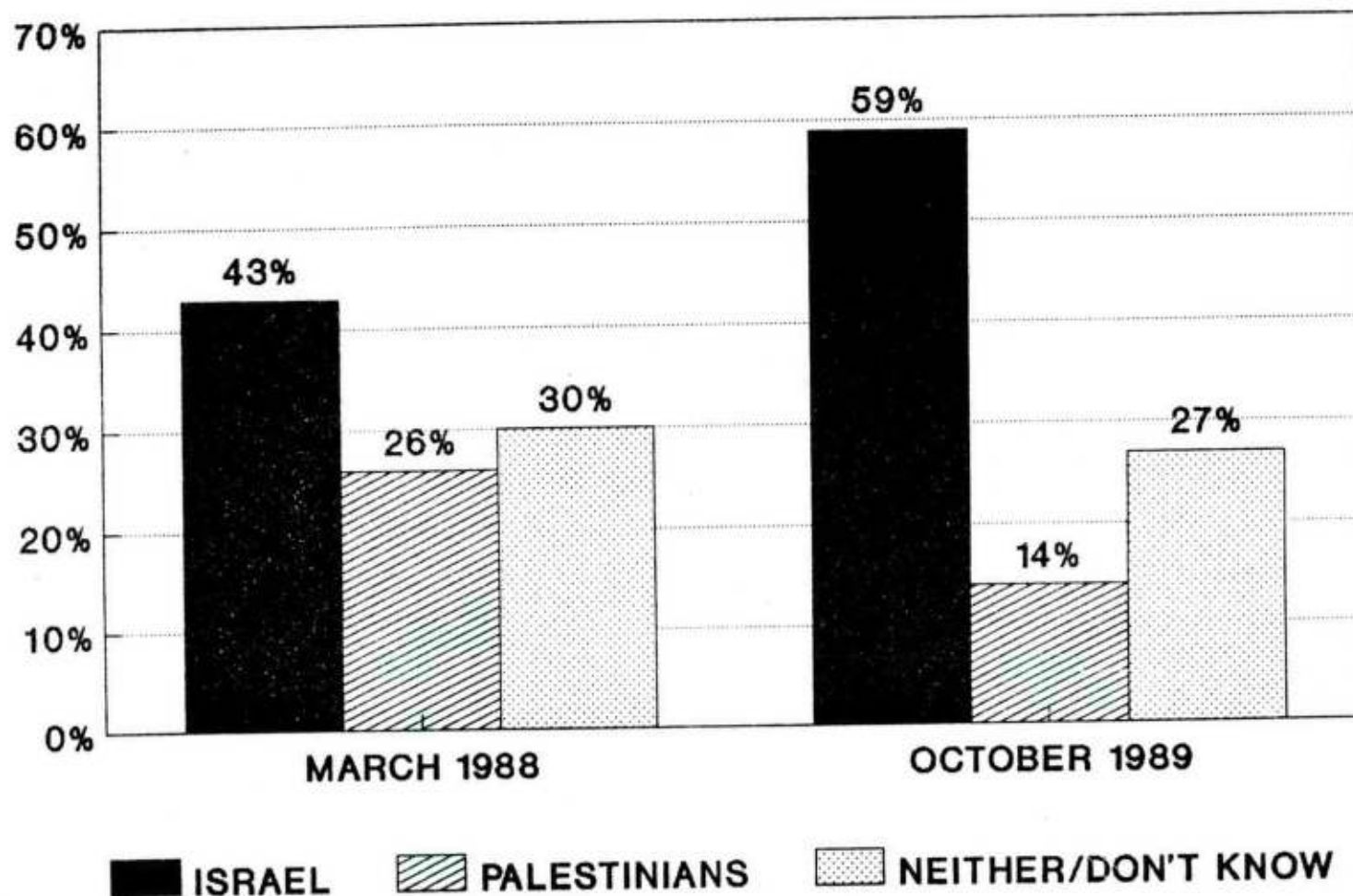
THERMOMETER RATINGS

Israel and the P.L.O.

WIRTHLIN GROUP SURVEYS

QUESTION: In general, are your sympathies more with Israel or with the Palestinians in the Middle East situation?

WIRTHLIN GROUP SURVEYS

~~שם~~

2 ט"ק

מזכר

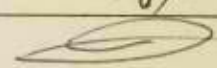
(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל:	סל/ולר	התאריך	10-1-90
מאת:	י.ס. גל	חוק מס	
הנדון:			

סימוכין:

ג.ה.י

למנהל ע"מ, האגף י.א.י.
המאגזין של נצלה בו השלם המאגזין
ומנהל ירכן שצדקן אילר מ-100
Reprints. אתר לינקביילי המאגזין

י.ס.

Deputy Minister
of Foreign Affairs
Jerusalem

סגן שר החוץ
ירושלים

י"ט' ת

9/1/90

י"ט'

מהו ח"י שג"א' ט"ר ,

לד"ר 100 Reprints

לד"ר (ניג"ק) ה"א

ס"ט (ניג"ק) ח"י/י"ט

לד"ר ק"ו, ע"ז?

צ"ל ל"א (ניג"ק) ח"י/י"ט

ל"ב

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

הסכמה

ירושלים, ט"ט בטבת תש"ן
12 בינואר 1990

א ל ה נ צ י ג ו י ו ת

נאום ראש הממשלה יצחק שמיר בוועידה הכללית של הפדרציות
היהודיות בארצות הברית (16.11.1989)

בנאום שנשא ראש הממשלה יצחק שמיר בפני הוועידה הכללית

של הפדרציות היהודיות בארצות הברית הוא התייחס:

* לעליה מברית המועצות.

* ליהודי אתיופיה.

* לתמורות במזרח אירופה.

* ליוזמת השלום.

103/12.1.1990/1.02.18

Speech by the Prime Minister of Israel, Mr. Yitzhak Shamir,
at the Conference of the Council of Jewish Federations,
Cincinnati, Thursday, November 16, 1989

Mr. President, Leaders of the Jewish Community of the United States and Canada, Our Ambassadors, Consuls, Ladies and Gentlemen, My Brothers and Sisters,

Next week you, together with all Americans, will mark the holiday of Thanksgiving. It celebrates the great promise of this land, perceived by the pilgrims three and a half centuries ago. This week, in synagogues throughout the world, we recall another promise, the promise of the Land of Israel made to the patriarch Abraham, over three and a half millennia ago. Both these promises were great milestones in the history of our civilization. Jewish nationhood in the Land of Israel gave birth to Western morality, freedom and justice. American nationhood in *this* land made the survival of these values possible in our time.

Viewing our time from the perspective of history, we have much for which to be grateful. We are a strong, vibrant, dynamic nation. And, despite our differences, despite our rivalries, when it comes to the important issues, we are a united people. We proved our unity last March, in the Solidarity Conference in Jerusalem. Tonight, this assembly of leaders of the North American Jewish community proves it again.

I believe in unity. I know that the only thing that can defeat us is *disunity*. That is why I made all possible efforts to establish a government of unity in our country. At this

crucial period in our history unity is vital -- not only in Israel but throughout the Jewish World.

We cannot afford to go again through the controversy of "Who is a Jew". That is why I launched an initiative, together with the different groups of American Jewry, to find a solution to the problem of the conversion of olim. We shall continue to devote all our efforts to this problem until we find a solution acceptable to all. I call on you to help us achieve this goal. United, we can remove all obstacles, we can overcome all difficulties, we can achieve all that we must achieve.

We cannot, we must not, forget what the world did to us when we were not united. The tragic fate of our people in Europe was made possible by our dispersal, our homelessness, our weakness. We were a people without a land, without a government, without an army. We were defenseless, and we suffered the loss of a third of our people: six million men, women and children. We shall not let this happen again. Israel will not let this happen again. Israel is today the source of strength for the entire Jewish people. It is our security; it keeps us firm and united; it guarantees our future; it is our destiny.

Our State is the instrument of an historical mission. It has sworn to defend the rights of Jews wherever they may be, and to keep the gates of Israel open and to welcome all Jews.

When I stood before you in past years, we took an oath together. We promised each other that we would not rest until the gates of the Soviet Union are opened to Jewish emigration,

and until the Jews of Ethiopia were reunited with their families in Israel. It was difficult to believe then that we would witness the fulfillment of our dreams so soon. The gates of the Soviet Union are being opened now. It is another reason to be grateful, and a time to remember who made all this possible.

First and foremost the countless refuseniks and the heroic prisoners of Zion who stood up to their oppressors. They kept the flame alive at great risk to themselves, and sometimes paid with their lives.

But their sacrifices might have been in vain had you, every one of you, not committed yourselves to supporting their struggle. I want to thank you now. I want to thank all the organizations and the thousands of individuals whose tireless efforts made this possible. You spoke up for the Jews of Silence. You demonstrated, you petitioned, you lobbied, you wrote letters, you travelled to the Soviet Union, you contributed, you gave your time, your energy, your heart. Your crowning achievement -- the great rally in Washington two years ago -- gave the ultimate expression to the strength of our people's resolve. You proved what unity, dedication and commitment can do on behalf of a great cause.

But, we must also remember that these efforts were successful because they were joined by efforts of successive United States Administrations. I want to pay tribute tonight to their understanding and support; particularly to President Reagan and Secretary of State Shultz who made a point of raising the

Soviet Jewry issue at the beginning of every meeting with Soviet leaders.

For more than a quarter-century we have been dreaming of a time when large numbers of Soviet Jews would come home to Eretz Israel. For a short period in the seventies they were able to leave and, as a result, 180,000 Soviet Jews came to our country. They are an important, positive and constructive component of our society. They have already made a significant contribution to our national development. More important -- they have returned to the fold of the Jewish people. Their children are now proud Israelis.

Today, we are preparing for another wave of Aliyah from the Soviet Union. They are coming home, and they will be welcomed with feelings of brotherhood and love.

The success of their absorption in Israel depends primarily on us in Israel. But, I appeal to World Jewry -- especially North American Jewry -- to join us in active partnership to meet this challenge. If we are to attract and keep this Aliyah, we must provide suitable housing and create job opportunities. We must do everything in the power of the Jewish people to ensure the success of this Aliyah. But we must act quickly. Experience has taught us that, when dealing with the Soviet Union, no one knows what tomorrow might bring.

My friends, such an opportunity occurs once in a generation. We must grasp it. We must not lose it through inaction, debates on technicalities, or indifference.

Israel cannot shoulder the immense financial burden of this vital project alone. It is imperative that Jewish leadership

in America help us mobilize the necessary resources. It is not only a question of money. We need the involvement of industrialists, developers and builders. We need dedication of Jewish heart and soul. We need American organizations and communities to adopt absorption projects in Israel. We need American firms and corporations -- especially in high-tech, electronics and computers -- to set up branches and plants in Israel, to provide new employment opportunities. We need the best that Jewish genius can offer and produce.

We dare not fail or falter. Thousands of Jewish lives depend on us. I hope and pray -- together with all of you -- that in this particular chapter of our history, Jewish brotherhood, solidarity and dedication will prevail. We shall never forgive ourselves if we do not ensure the success of this gigantic Jewish enterprise of Shivat Zion, the Return to Zion. Our land yearns for their return. Rachel, our mother, weeps for her children.

But aliyah is not only for Soviet Jews. It is for all Jews. Aliyah is central to our faith, to our ideology and to our national program. It is the prime objective of my present visit. I appeal to all who cannot yet fulfil the mitzvah of aliyah to visit the country; to tour and to see how your people are building it and being built in the process.

I would ask this great organization, representing the entire North American Jewish community, to consider holding the next General Assembly in Jerusalem!

By historic coincidence, the opening of the gates of the Soviet Union may be followed with the end of the tragedy of

Ethiopian Jewry. After years of alienation, the Government of Ethiopia last week announced its decision to resume full diplomatic relations with Israel. It was the culmination of sustained efforts on our part to rebuild the bridges between the two countries and between Israel and the Jewish community in Ethiopia.

The saga of that Jewish tribe, which was cut off from mainstream Judaism for centuries, and the rebuilding of bridges to it, will one day be told. It constitutes one more chapter in the miraculous drama of Jewish dispersal and redemption. We were not always able to tell the full story of what was being done. But I can tell you now that not for a moment did we pause in our efforts to maintain contact; to encourage and assist them, and to press for their return to Eretz Israel.

"Operation Moses" brought almost half the community to Israel, with the help of the U.S. Government and American Jewry. We pay special tribute to the Vice-President at that time -- today President of the U.S. -- George Bush, who helped mobilize American assistance in bringing thousands of stranded, helpless Ethiopian refugees home to Israel.

Now we are looking forward to the understanding and cooperation of the Ethiopian government in reuniting Jews who remained in Ethiopia with their families. Since the renewal of the diplomatic relations between our countries, there has been an increase in the number of Ethiopian Jews reaching Israel.

Here again, we will have to stretch our resources in order to provide them with employment and new homes. The challenge goes

beyond housing and work. It is literally a question of rebuilding their lives in every sense of the word. I have visited some of the Ethiopian families in absorption centers and in their new homes. Words cannot adequately describe the thrilling sight of their transformation. Within the span of a few years, their children have become university graduates and officers in our army. Nothing has given me more faith in our future than this incredible development.

Anyone who sees the plane-loads of Jews arriving in Israel from the Soviet Union, or the groups of frail and tired Ethiopian Jews kissing the soil of Eretz Israel, cannot but be overcome with emotion and excitement. We are truly living the prophetic period as predicted by Isaiah -- Chapter 43:

I will bring your offspring from the East and gather you from the West. To the North I will say, "Give them up," and to the South, "Do not hold them." Bring my sons from far away, my daughters from the end of the earth.

Ladies and gentlemen, the Prophet Isaiah also gave Divine expression to the fervent belief that the day will come when nation will not raise sword against nation. Jewish thought, prayer, and tradition reject and despise war.

We are, therefore, encouraged and relieved by the recent developments in the international arena. We welcome the removal of the walls that separated East from West during the last four decades. We applaud the reduction of weapons of mass destruction by agreement of both world blocs. We are encouraged by the spread of democracy and freedom in countries that were ruled by totalitarian regimes and by the fact that a

number of regional conflicts are in the process of being resolved. New rays of freedom illuminate the corners of the globe, and the Jewish people rejoice in their glow. Governments in the Soviet bloc and in the third world are realizing that diplomatic boycott is counter-productive. Slowly but surely, they are opening a new page by resuming relations with Israel.

There is, however, one corner of the globe that has not been touched by these winds of change. Unfortunately, Israel is located in that neighborhood.

In the Arab Middle East, democracy is still unknown. Totalitarianism, religious fanaticism, violence and terror still prevail there. Terrorism remains an instrument of policy by governments, political parties and organizations. Immense riches are wasted on armaments and weapons of destruction, including missiles and chemical warheads.

In this environment Israel is still being regarded as an alien entity and its right to exist is denied. In spite of all this, we have never abandoned hope for peace. Our Peace Initiative of May 14 follows a long list of attempts -- some of them secret, which will become public one day -- to break through the wall of enmity and open a process of peace.

We have stressed, over and over again, that the Palestinian question is only one of the problems that our Initiative is seeking to resolve -- and not the most important or the most dangerous.

By a technique of confusion, distortion and misrepresentation, they have obscured the fact that 19 Arab countries are still

in a state of war with Israel; that some of them continue to support terror attacks on Israel; and that their combined military potential poses an awesome threat to Israel. With the exception of Egypt, every one of the 19 Arab states recently joined in the annual ritual to disqualify the credentials of our delegation at the U.N., in order to deny Israel's legitimacy. We had hoped that at least some of the Arab states would change to a more moderate stance. The Soviet Union and other Eastern bloc countries did change their vote. But not one Arab government followed suit.

Our Peace Initiative is based on solid and realistic grounds. It is a product of an extensive consensus in Israel. It is an attempt at solving all aspects of the Arab-Israel conflict. It includes the humanitarian task of providing housing for the Palestinian Arab refugees; peace agreements with our neighbors; and deepening the vital peace relationship with Egypt. Finally, it offers a detailed plan for the solution of the problem of the Arab inhabitants of Judea, Samaria and the Gaza district.

Some observers have interpreted our initiative as the result of a realization that introducing the PLO into the peace process is inevitable. Nothing can be further from the truth. On this issue, we have a difference of view with some of our American friends. We maintain that the PLO is totally disqualified as a partner to peace.

We explained to our friends in Washington that the PLO has two basic objectives: a Palestinian state west of the Jordan and the so-called "right of return" of the Palestinians. Both

objectives constitute a mortal danger to Israel. Another confrontation state poised at the very heart of Israel will act quickly to incite Israel's citizens, will render Israel's borders undefendable and will serve as a detonator of a future all-out war against Israel. Allowing the resettlement of all those who claim to be Palestinian refugees within Israel's borders will simply destroy our State. Therefore, there can be no bridging the gulf between Israel and the PLO. Any attempt at introducing the PLO into the peace process is harmful to Israel's most vital interests.

My talks with prominent Palestinian personalities have led me to believe that many Palestinian Arabs view our proposals favorably. But, the PLO employs terror and intimidation against them to ensure that the PLO will be their sole representative and spokesman.

We try to encourage the local population to stand up and speak for themselves. But our attempts are frustrated by consistent boosts to the status of the PLO, by governments that recognize this organization and talk to its representatives. This disregards not only Israel's interests, but the future and welfare of the local Arab population.

We know the meaning of PLO rule. We remember the unspeakable brutalities of the PLO mini-state in Lebanon, and we witness every day the horrible murders and mutilations perpetrated against innocent Arabs at the hands of masked executioners.

The main goal of our foreign policy, indeed the primary object of the foreign policy of any modern state, is to achieve security for its citizens. My friends, there are those who

suggest that the best guarantee of security is peace. But if the history of this century has taught us one thing, it is that peace without security is no peace at all.

Yet this is precisely what many of our critics would have Israel accept with regard to Judea, Samaria and Gaza. They would have us agree to relinquish these areas, located in the underbelly of our State, nine miles from our coast, and in the heart of our major population centers and industry, surrounding Jerusalem on three sides. They argue that the chance of realizing peace is worth the extraordinary risks to our national security that such an arrangement would entail.

More than once, we have demonstrated our readiness and capacity to take risks for peace. But we cannot, and will not, take risks, even in the name of peace, that put our security in jeopardy.

The Government of Israel will leave no stone unturned, no opportunity untouched in our quest for peace in the Middle East. But we will not be pressured into committing national suicide.

We discussed these issues with the United States government and its representatives in recent weeks, and yesterday in Washington. On a number of occasions I have expressed to President Bush and to Secretary Jim Baker our deep appreciation for their involvement and help in moving the peace process forward.

There are legitimate differences between us. After all, it is only natural that the United States government wants to see tranquility and peace in the Middle East, and regards the ways

and means to that end as secondary in importance. But, for Israel, every step towards that common objective is fraught with risk. One blunder can be fatal.

These differences cannot, and will not, change the very solid friendship between our nations. Israel is a loyal and dependable ally, whether in times of stress and need, or in times of tranquillity and peace.

My friends, I am often asked how I see the future. While the institution of prophecy died out with the end of the Babylonian Exile, let me say that I am an unshakable optimist about the future of the Jewish people. The remarkable resilience of this nation; its ability to rise from the abyss to the heights of national regeneration; the reunification of Jerusalem; the in-gathering of the exiles and the building and creation of a state for the first time in 2,000 years are a source of inspiration and great hope.

If we stand together and look beyond our petty differences to the real challenges that await us, this nation will persevere and flourish. United, ours is a nation, strong in its moral foundations; strong in its awareness of itself and its mission; and strong economically and militarily. We can, and will, confront and overcome the uncertainties of the hour, as did the Patriarch Abraham when he set out on his lonely journey to the Land of Israel nearly 4,000 years ago. I referred, at the beginning, to God's promise to Abraham, which we read in last week's portion of the Torah. Let me remind you of the text:

Get you out of your country . . . to the land that I will show you; and I will make of you a great nation, and I will bless you and make your name great; and you shall be a blessing: and I will bless them that bless you and curse him that curses you: and in you shall the families of the earth be blessed.

103/12.1.1990/1.02.18

Amnesty's tunnel vision

Harry Wall and Tom Sawicki

AMNESTY INTERNATIONAL, the human rights organization which enjoys a reputation for objective research into and exposure of human rights abuses, has once again, in its 1989 Report, come up short in its section on Israel.

Examination of the entry reveals an unawareness of facts; a tendentious use of language; reliance on dubious and clearly inimical sources of information; and disregard of documents from institutions, both the press and government offices, of a democratic country.

A visit to Israel by Amnesty spokesman Richard Reoch in early November, and his appearance on a panel alongside members of the press corps and the ADL-Israel director, did little to allay the doubts. If anything, he only aroused additional doubts regarding the techniques employed by the organization to judge Israel's unique situation.

Amnesty completely ignores the fact that Israel is facing a civil uprising by a hostile population aligned with organizations and countries at war with it. As the power which administers the areas that remain subject to the laws of occupation until their status is finally settled, Israel is responsible for keeping order in the territories.

FOR THE RECORD. During 1988, in the Israel-administered West Bank and Gaza Strip there were some 10,000 violent intifada-related confrontations between the Palestinians and the Israeli army. In most cases rocks, iron bars, cement blocks, gasoline bottles, axes and other such objects were thrown at IDF soldiers, police, or passing Israeli motorists.

However, nowhere in the report does one find a description of the intensity or frequency of flare-ups, while emphasis is placed on "excessive, indiscriminate and deliberate" use of force by the IDF army, without bringing any evidence to support such charges.

THE REPORT DISPLAYS selective morality. Amnesty has a long record of condemning torture and executions, yet its reports have never mentioned any instances of PLO terror. The 1989 report again ignores PLO-instigated killings of its opponents and so-called "collaborators."

In the period covered by the report, some 20 Palestinians were killed and almost 100 were injured by other Palestinians, presumably for cooperating with Israeli authorities.

Later, Amnesty reportedly denounced the killings of so-called "collaborators" in the territories and accused the Palestinian leadership of tacitly condoning the murders by remaining silent. At the same time, it called on Israel to identify and apprehend those responsible for the killings.

Better late than never. Amnesty's statement comes some 20 months after the human rights organization was informed of the killings by Palestinian murder gangs, and almost a year after Yasser Arafat threatened Bethlehem Mayor Elias Freij with "exposure to the bullets of his own people" for proposing to end the intifada in exchange for Israeli concessions. And even in this condemnation, Amnesty makes no mention of the PLO or Hamas, despite overwhelming evidence that these organizations have ordered killings.

THE DISCREPANCY between Amnesty's principles and facts on the ground was further illustrated at the above-mentioned panel discussion, when Reoch stated that Amnesty does not defend individuals or organizations that sponsor violence. When it was pointed out that the PLO explicitly advocates violence, he responded that supporting PLO did not "automatically indicate support for violence."

Maybe not. Unfortunately, questions about how many of the Palestinian "prisoners of conscience" adopted by Amnesty oppose PLO

violence, or why so many Palestinians who advocated peaceful coexistence with Israel have been executed on PLO orders, were not answered.

The 1989 Report states that "over 40 people reportedly died following tear-gas inhalation." However, evidence clearly points to the contrary.

Amnesty may have chosen to disregard material on the subject provided by the IDF spokesman or the Israeli Ministry of Justice. But Amnesty also received medically documented evidence in June 1989, commissioned by Knesset Member Dedi Zucker, a well-known champion of human rights, that there was no medical proof that anyone had died of tear-gas poisoning.

WITH REGARD TO the use of questionable sources and tendentious statements:

The Amnesty Report further discusses the IDF's "deliberate" killings of Arab rioters. When Reoch was questioned about sources of information, he offered the PLO as one.

In this case, Amnesty is accepting organized "write-in" campaigns by PLO supporters, as evidenced by virtually identical reports by different organizations on alleged abuses. But the PLO's credibility as a source of information was already destroyed in 1982, during the Lebanon War, when the organization released series of fantastic figures on casualties.

Amnesty is concerned about "harsh conditions" at the Ketziot detention centre in the Negev; but it does not define what these conditions are.

The report ignores a number of first-hand, independent observer reports on conditions at the centre, which show that basic needs, such as running water, showers and bathrooms, food and medical care, are all being provided, and that detainees have access to legal counsel.

Perhaps initially, when Ketziot was opened in early 1988, conditions

there were indeed "harsh." But findings by independent sources clearly show improvements by the year's end.

THEN THERE ARE some strange juxtapositions.

Perhaps the most disturbing section, located in the middle of the Israel entry, is a paragraph that brings in the case of "John Demjanjuk... convicted of war crimes... accused of having operated gas chambers at the Treblinka camp..."

Demjanjuk was convicted of "crimes against humanity," specifically the brutal slaughter of 700,000 Jews at the Treblinka death camp. Someone asked Reoch how his case became part of an examination of Israel's human rights record. He explained it by referring to Amnesty's blanket opposition to the death penalty.

Then why was not a separate heading used, and the paragraph placed at the end of the report? Instead, a closer reading reveals that the Demjanjuk paragraph is preceded by a section in which an Arab prisoner is "reported to have been... exposed to tear-gas from a canister thrown into his cell."

Perhaps it is just coincidental, but the juxtaposition of the alleged abuse of tear-gas by Israel with a convicted operator of Nazi gas chambers invites invidious comparison.

AMNESTY INTERNATIONAL needs to address itself to the above questions if only to maintain its own standards of reporting. A hopeful note was sounded in London in mid-November, following a meeting between Minister of Justice Dan Meridor and Amnesty Secretary General

Ian Martin. It was reported that at Meridor's request, Martin agreed to consultations with Israeli officials on all specific charges, and to consider the information provided by the Ministry of Justice before publishing its critique of Israel.

This is an important step towards preventing the issue of human rights from becoming a political football, and should place the violations that do occur in their proper context.

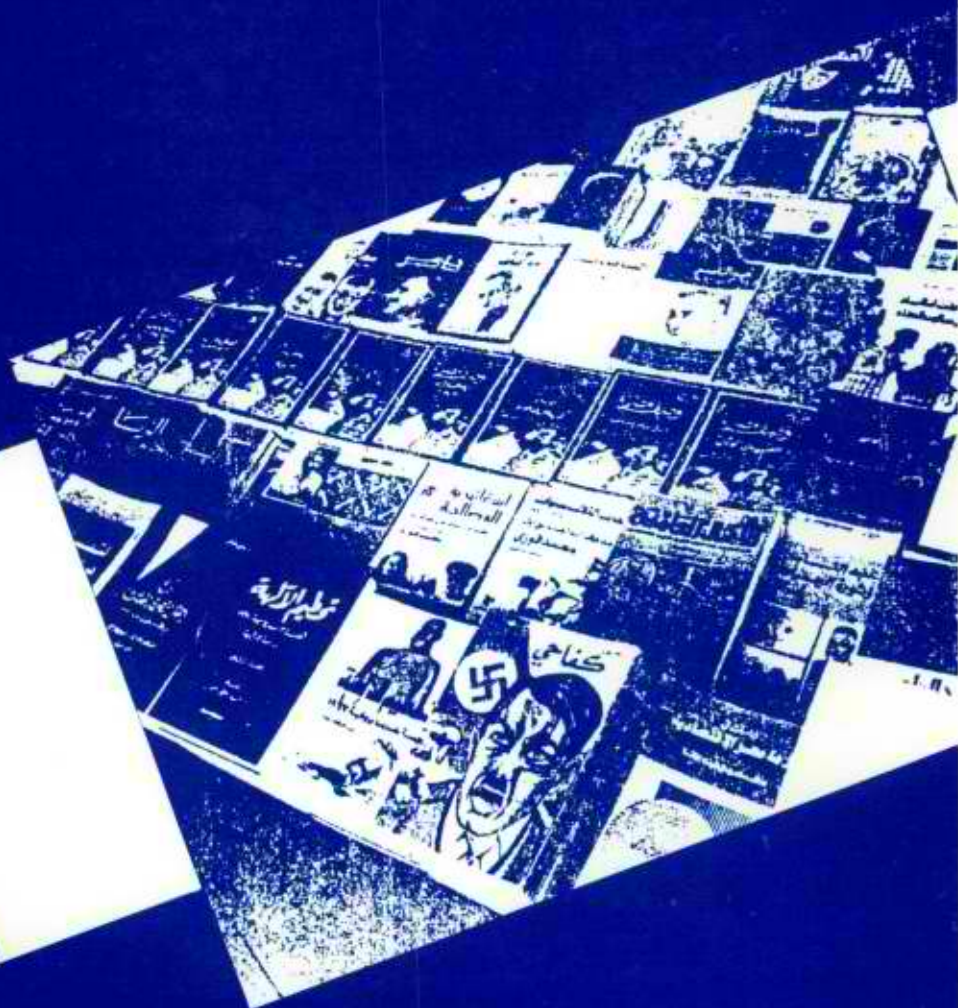
Amnesty enjoys a well-deserved reputation for its efforts on behalf of the victims of oppressive regimes. It should not permit its name, or that of Israel, to be blemished by sub-standard reporting.

Harry Wall is director of the Anti-Defamation League's Israeli office, and of its Israeli-European relations. Tom Sawicki is on the staff of the Israeli office.

2020 178

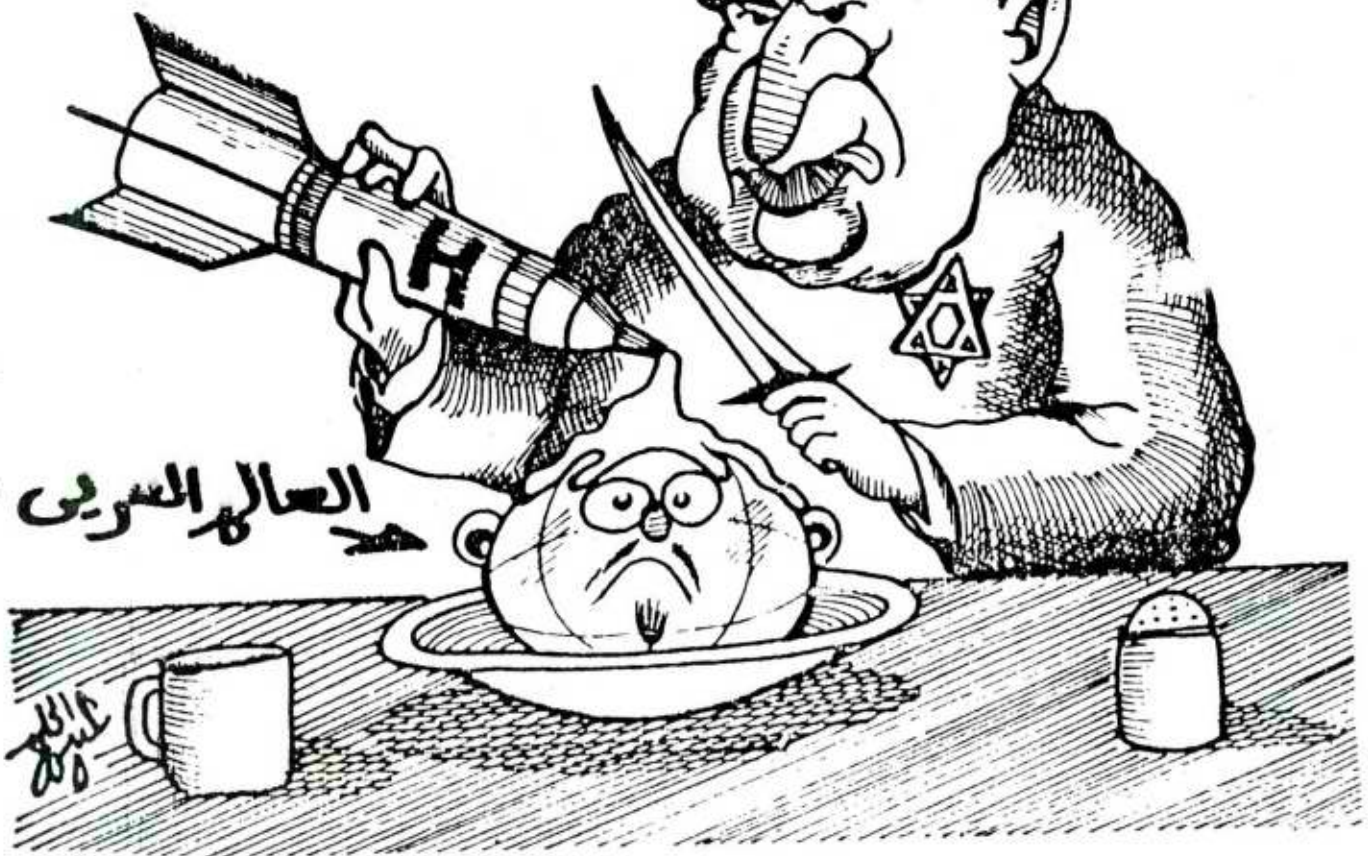
Egypt: Israel's Peace Partner A Survey of Antisemitism in the Egyptian Press, 1986-1987

A Simon Wiesenthal Center Report
January 1988

فانونو يصرح بان اسرائيل السـدولة السـادسة في التسـليح النـووي

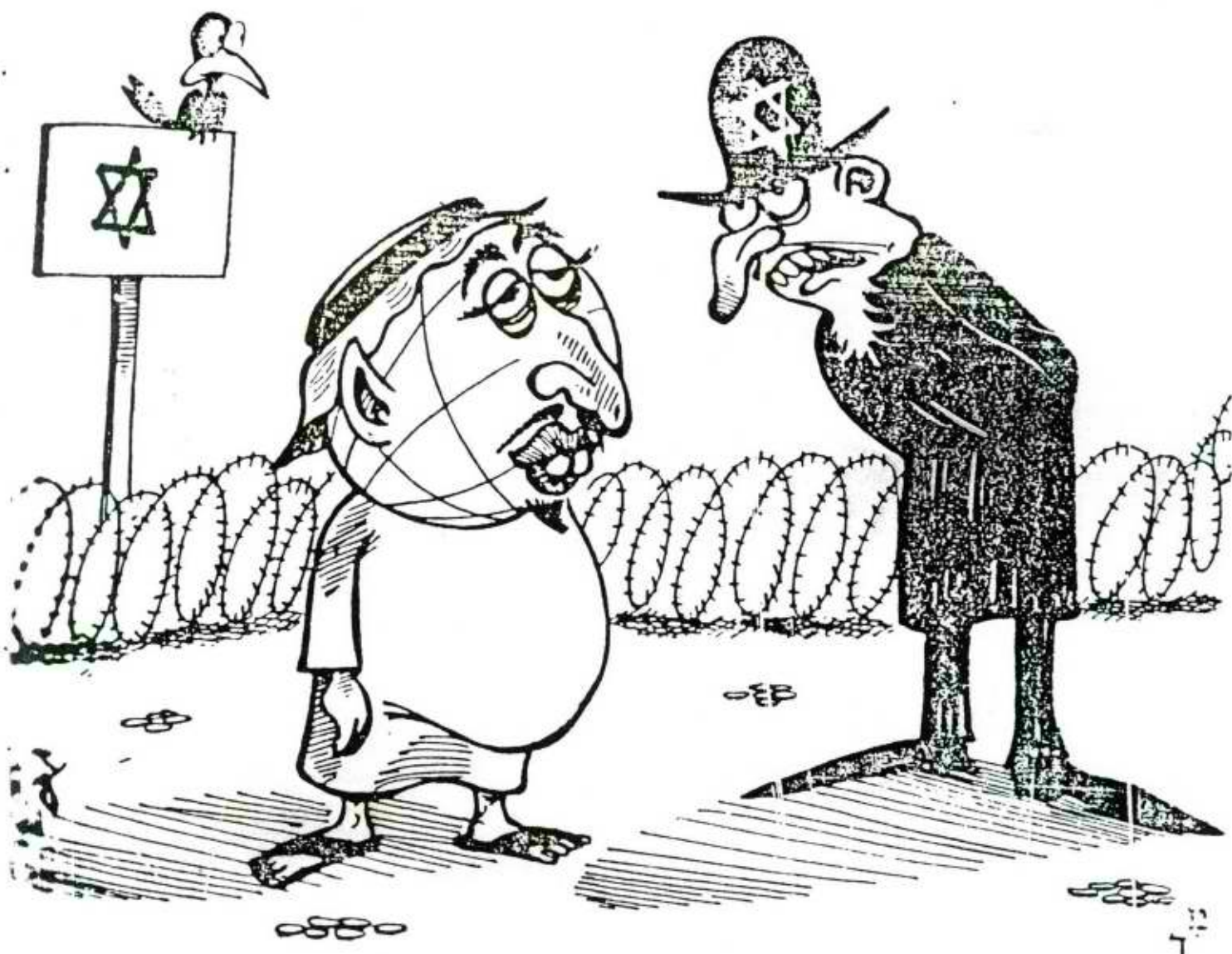
البرنامـج النـووي الاسـرائيلي

EL-SHAAB (P. 12)

September 8, 1987

"Israel's Nuclear Program"

— زعلان ليه على الارض المحتلة ماهى ماشاء الله عماله تكبر من ٤٨ لحد النهارده

EL-SHAAB (P. 12)

September 29, 1987

"Are you upset because of the occupied territory?
Thank God it has expanded constantly since 1948."

« اكتشاف صورة زيتية رسمها هتلر لنفسه »

RUZ EL-YUSSEF (P. 21)

August 10, 1987

"Self Portrait of Hitler"

EL-SHAAB (P. 10)

September 22, 1987

"Anniversary of the massacres of Sabra and Shatilla"

« مع الاعتذار للفيلم »

الاشقياء الثلاثة !!

EL-JUMHURIYA

September 5, 1987

"The Three Villains"

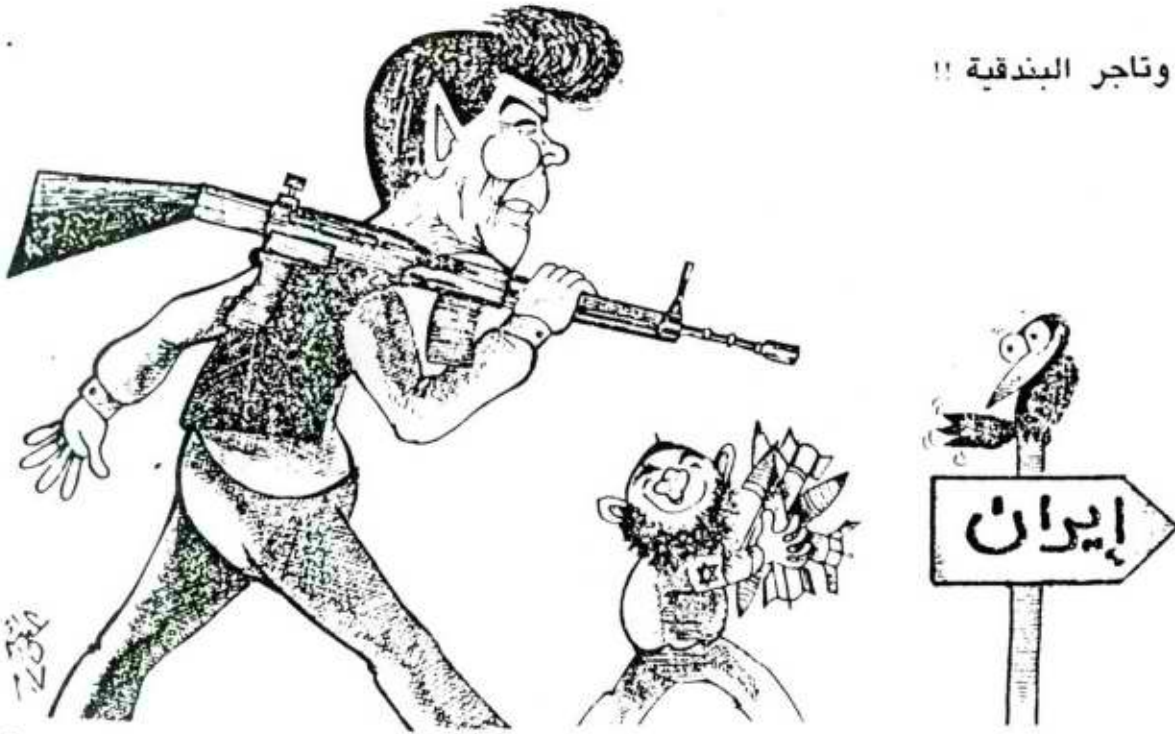

EL-JUMHURIYA (P.5)

February 10, 1987

"We don't want Gulf War to end."
(Following a call for cease-fire.)

— شيلوك وتاجر البندقية !!

RUZ EL-YUSSEF (P. 25)

February 9, 1987

"Shylock and the Merchant of Guns"
(Guns in Arabic also means Venice)

ما تخافش من الامم المتحدة ... أنا عارف حجمها كويس !!

EL-AHBAR (P. 5)

January 16, 1987

"Do not be afraid of the U.N. - I know what it is worth..."

EL-SHAAB

November 18, 1986

"The Gulf War"

Survey/Antisemitism
\$10.05

Simon Wiesenthal Center

9760 West Pico Boulevard, Los Angeles, California 90035

LOS ANGELES • NEW YORK • CHICAGO • MIAMI • WASHINGTON, D.C. • TORONTO • JERUSALEM

ISSN 0 94 1158 05 8

AMBASSADE D'ISRAEL

בריסל, כא' כסליו התש"ן

19 דצמבר 1989

165

251.1

שגרירות ישראל

AMBASSADE VAN ISRAEL

אל : סמנכ"ל הסברה, מר מ. רביב

מנהל הסברה, מר י. גל

מאת: השגריר, בריסל

הנדון: כנס הסברה - ג' נבה

נכחתי אמנם רק ביום אחד מתוך ימי הכנס, אך אשה לעצמי להביע בפניכם
את כל ברכותי לארגון מעולה של כנס ברמה מצוינת. כנס שעונה לצרכים הדחופים
שלנו, ועונה לו בצורה הטובה ביותר.

ברכות חמות.

בברכה,

א. פרימור

העתק: ס/השר

המנכ"ל

י"ג כסלו התש"ן
10 בדצמבר 1989
392

17/11

אל: מר עמרי מירון - מנכ"ל
אפריל מדיה
תל אביב

לעמרי שלום,

הנדון: שבוע סרטים ישראלים בלמביה

א. מכתבך בנושא שבנדון מ- 1.11.89 אל סגן שר החוץ הועבר לטיפולנו.

ב. בדקנו הצעתך ואנו מברכים על הפעילות החשובה שריווחת עליה. יחד עם זאת ועם כל החשיבות שאנו מייחסים לפעילות להידוק קשרי התרבות בין ישראל ומדינות מזרח אירופה, לצערנו ובשל התקציבים המצומצמים העומדים לרשותנו, איננו באפשרותנו לתמוך כספית בשבוע הסרט הישראלי שיתארגן בלמביה.

ג. לידיעתך, המח' להסברה של ההסתדרות הציונית העולמית הפיקה גירסא רוסית מהסרט "הישראלים" שיש לנו עליו זכויות מלאות. אנו ממליצים שתבדוק האפשרות להקרין סרט זה בארוע בלמביה.

מאחלים לך הצלחה מלאה בהקרנת הסרטים הישראלים.

בכבוד רב,

שמי צור
מנהל הסברה/הפקה

הערת: מר ב. נתניהו - סגן ש"ח
מר מ. רביב - סמנכ"ל הסברה

חקונסוליה הכללית של
ישראל בניו-יורק

CONSULATE GENERAL
OF ISRAEL IN NEW YORK

800 SECOND AVENUE
NEW YORK, N.Y. 10017

(212) 351-5200

211430
0 0647/112

1/9

9664
שומר/רגיל
253.02 \$\$\$

אל : מנהל הסברה
מנהל מצפ"א

דע : ציר הסברה וושינגטון
סמנכ"ל הסברה, הסברה/מרחבי

מאת : קונסול לעניינים אקדמאים, ניו-יורק

הסיוע לאפפמ"י

למברקם 501 מ-12/12 ומכתב ציר הסברה מ-5/12

ברצוני להביע התנגדות נחרצת לבטול הסיוע לאפפמ"י. כמי שמכיר מקרוב את היקף פעילותו החשובה של הארגון אני משוכנע שזו תהיה טעות חמורה. עיון במסמך המצ"ב שהגיש הארגון יכול להאיר במקצת כמה מההיבטים המיוחדים של פעילותו. בנוסף ברצוני להעיר בלהלן:

1. ביטול תמיכתנו הכספית יביא לבטול מקביל בתמיכת ההסתדרות הציונית והחוצאה הכלתי נמנעת תהיה סגירת הארגון, על כל מה שמשמע מכך, כשאין שום אלטרנטיבה סבירה אחרת.

2. הארגון גייס קרנות בסכום של כ-400,000 \$ למשלוחות: פרופסורים, נשיאים, וחוקרים כארץ. הוצאת הבטאון MIDDLE EAST MEDIA REVIEW וכו'. סגירת הארגון פרושה אבדן הקרנות הנ"ל. כלומר אפילו מבחינה חשבונאית כספית פשוטה בטול הסיוע הוא טעות. אנו משקיעים \$80,000 אבל מקבלים פעילויות בסכום גבוה הרבה יותר. (בימים אלו מסיוע לנו הארגון בגיוס תרומה של עשרות אלפי דולארים לחלופי סטודנטים ולפעילות המרכז האקדמי בסין).

3. סיוענו הכספי לארגון כפי שמפורט במכתבי מ-9/11/89 קטן ריאלית בשנתיים האחרונות בכ-25% ובסכום דומה סיוע ההסתדרות הציונית. אך היקף פעולות הארגון לא קטן. במקביל עבר הארגון פעולות החיעלות וחסכון.

א"ש מא"ש רביב הסברה א"ש מ"ש

קונסוליה הכללית של
ישראל בניו-יורק

CONSULATE GENERAL
OF ISRAEL IN NEW YORK

800 SECOND AVENUE
NEW YORK, N.Y. 10017

(212) 351-5200

0 0647

2/9

4. כדי להחגבר על בעיית הפעילות מחוץ לניו יורק סוכס שמנהל אפמ"י יצא לסבוב בקונסוליות ויבדוק עם הקונכ"לים הגברת הפעילות המקומית. בנוסף יגויס לארגון פרופסור צעיר שיגביר הנוכחות בשטח מחוץ לניו יורק ויעסוק בגיוס כספים.

5. בנוגע לרמת משלחות הפרופסורים: הרי שכמו במשלחות עתונאים לא חמיד המשתתפים ברמה של פיטר ג'נניגס או דן ראדה כששולחים לארץ שתי משלחות כל שנה במשך שנים לא חמיד ניתן לכלול פרופסורים ברמת ברנרד לואיס וולצר. אך חשיבות גם לאחרים. רמת המועמדים גם חלוייה בקונסוליות, הן מוזמנות להמליץ על מועמדים.

6. ה-MIDDLE EAST REVIEW הנערך ומוצא לאור ע"י הארגון הוא רבעון שקנה לו שם ומעמד מכובד בקהילה האקדמית בארה"ב ובעולם ומופץ ב-8,500 עותקים. סגירת הארגון פרושה סגירתו. אני לגמרי לא בטוח שניתן יהיה לחוציאו לאור כאחת האוניברסיטאות וגם אם כן, אז לא תהיה לנו כל השפעה על חוכנו.

7. על מגוון פעולותיו הרבות האחרות של הארגון חוכלו ללמוד מדוחי הרבים כולל מה-27/2/89 ו-9/11/89 והמסמך המצ"ב. הארגון הוא יד ימיננו בכל הנוגע למגזר האקדמי בארה"ב והם נכונים לכל משימה ופעולה ולכל שינוי גיוני שנציע. בקשנו משלחת נשיאי אוניברסיטאות - הם מארגנים ומממנים, בקשנו ועידה בארץ - מארגנים. וכו'.

8. חבעייתיות ביחס פרופסורים וחורים כלפי מדיניות הנוכחית של ישראל יוצרת חסכול מובן אך לא ניתן לפתור אותה באמצעים טכניים.

9. לסכום אני ממליץ מאוד על שמירת גובה הסיוע הנוכחי לארגון, של \$80,000 לשנה. אך התנייתו בפעולות פרויקטים ושינויים ארגוניים שנגבש עם הנהלת הארגון וע"פ המלצות הקונסוליות לאחר הסבב הנ"ל.

לוט מסמך.

אברוני

קונסול לעניינים אקדמאים, ניו-יורק
ציון אברוני
20 בדצמבר 1989

420.16

אישור:

DEC 19 '89 10:55

HAAPME

440 P02

CONFIDENTIAL

0 0647

3/9

Before I review the objectives of APPME and its ongoing activities, it is important to appreciate the uniqueness of APPME. To understand this I will delineate the issue by indicating first what APPME is not.

1. APPME is not a Jewish organization. We have been successful, because our public posture is that of an academic organization which is not affiliated with any government or point of view, political, religious, or Zionist group, in attracting hundreds of non-Jewish professors, black and hispanic professors, and even professors of Arab and Palestinian descent. Our sponsors are a list of the Who's Who in academia, people of many races, religions, and perspectives. We are in fact the only pro-Israel academic organization in this country.

2. APPME is not a think tank on the Middle East. There is in Washington, DC, a group called the Washington Institute of Policy Studies. This agency produces pamphlets and books designed to promote Israeli Hasbara. APPME also produces such materials, but that is not our primary function. The Washington Institute does not reach into the American campus. It does not have a membership of thousands of professors. It assumes that its publications are read and perhaps used in classes, but it is not able to make those connections without APPME.

3. APPME is not a lobby organization. We have no visibility in the legislature. That is the task of AIPAC.

In what way is APPME unique?

APPME is connected to college campuses across the country, keeping in touch with the situation on the campus, working in the campus communities with campus representatives whose loyalty is to the organization and through the organization to Israel. There is no organization in America which has such connections and, because its posture is non-Jewish and non-pure-research and publication, and non-Washington lobby, we suffer from invisibility. But while we may not be visible to you and to your emissaries in the cities where you function, our people are highly effective in performing the tasks they have undertaken.

Moreover, while a number of our associates are not always sympathetic to the position taken by the Israeli government, the organization has never been coopted by these opinions and remains a stalwart supporter of the State. You have not seen in recent years any statements or identifications which would injure the position of the State. On the contrary, in APPME you have a loyalty which you do not receive even from some Jewish organizations such as the American Jewish Congress and others. Through APPME you touch thousands of academics in the U.S.

We are, therefore, a non-Jewish, pro-Israel organization capable of activating a network of thousands of professors in support of Israel when such activation is called for. Moreover, by working at home, our people

DEC 19 '89 10:55

AAPME

440 P03

provide the grass roots opinions which ultimately filter up to Washington. Our non-alignment with Jewish organizations opens doors to colleges and universities throughout the land, to academic organizations, to the United Nations, and to the various departments of government. Most important, it gives us the legitimacy to communicate with faculty members throughout the country and recently, even abroad.

There are many conceptions about what APPME ought to be doing and what APPME is. What is unequivocal is that APPME was designed to establish and maintain a network of professors in key colleges and universities of America who would be directly in touch with the national office and who could be counted on to act in their institutions as faculty members from within whenever such action is required. From that perspective, all of APPME's public activities, Middle East Review, public meetings and conferences, are the public facade which provide respectability for our private actions.

In the U.S. when a university or faculty member behaves in a manner which is harmful to Israel, there is no agency from outside that university which can do anything to influence its actions. If a school accepts oil money, even though the stipulation of the donor is anti-Semitic, there is little one can do. Bnai Brith, the Anti-Defamation League, American Jewish Committee and Congress are informed that universities enjoy academic freedom and that "outside" organizations should not interfere with the functioning of the school. Only faculty members "inside" the institution are able to mount a protest on the grounds that the action offends the faculty. It is in this way that we were involved in events too numerous to detail, except to cite some of the most blatant instances:

1. University of Southern California accepted a grant from Saudi Arabia to establish an institute. Some of the terms of the grant were anti-Israel and anti-Semitic. There were many community protests which were ignored by the university. But it was unable to ignore the faculty which was mobilized by APPME.
2. A Black South African professor at the State University at Stony Brook, offered a course titled Political Racism, subtitled it Three Forms of Racism-Nazism, Apartheid, and Zionism. Again, protests from the community were ignored. On the contrary, the newspapers spoke about Jews interfering in the university's freedom to teach. We organized the faculty and the professor was turned down for tenure, thus terminating her contract.
3. J.B. This spring (1989), a Jewish professor who is an outspoken Arab and Palestinian sympathizer, was coming up for tenure in Stanford University in California. Through our contacts, enough doubts were raised to have the tenure award hearings postponed till next year. Beinlin got the message and has been, noticeably, reticent.
4. The outreach center of Ann Arbor, Michigan, gave a workshop at Wayne State University for high school social studies teachers on teaching the Middle East. The person giving the workshop was extremely biased in favor of the Arabs, and used maps which could not be defended. A letter writing campaign (in this case in association with the Wayne State Hillel) will make this outreach coordinator think twice the next time she uses a map of the region. Palestine will never again feature as one of the countries.

0 0647

4/9

DEC 19 '89 10:56

AAPME

440 P04

How many calls do we receive from our professors reporting that through their efforts a speaker known to be pro-Palestinian has not been invited to their school? How many calls do we receive from professors consulting about what they should do to prevent someone from addressing the school? How often do we discuss with professors sympathetic to Israel how to handle events in schools after some viciously anti-Semitic speaker appears on the campus?

There is a world out there which believes that APPME is pro-Israel but not biased against the Arabs. There is a world out there which believes that APPME is an academic organization whose members cover the entire spectrum of races and religions and all shades of opinion and belief. When APPME offers a program for non-government agencies in the United Nations, sends books and teaching materials to scholars in other countries, notably China and India, these are perceived as being provided by an unbiased, uncorrupted, unimpeachable source - American Professors. If we didn't exist, you would want to create us. No organization can provide the influence that we do.

Our professors belong to all academic professional societies and attend business meetings where they protest efforts to vilify Israel. We attended a meeting in November where a motion to censure Israel for deporting scholars was turned back. Our people are in the front lines, defending Israel against its detractors, for similar resolutions are presented to other academic groups by Israeli detractors. If we were not there, who would be?

The final example I wish to give is the time when Time magazine called to ask that we recommend a West Bank Palestinian. I called the Consulate and got the name of one and transmitted it to Time. Time interviewed that person and reported what he said, never realizing that the person who was intended as a violent antagonist to Israel was actually selected for the interview by Israel. TV stations call APPME, not the Consulate, not Congress, not Bnai Brith.

By its public programs APPME conducts a Hasbara function. Perhaps it could do this better, but this is not as important as its function as a mole in the campuses of the country.

1. Publications - We utilize our publications to provide the background for events in the Middle East without directly explaining Israel's position. This is subtle, since we cannot even sound like Hadassah or Committee, or Congress, or Bnai Brith.

Our project this year is to produce articles which will describe major events in the history of the Arab-Israel conflict as they occurred and to attack recent attempts at historical revisionism.

Combating historical revisionism is also the theme of many of our conferences. No other group is able to achieve this objective with the authority of APPME.

. Israel conferences - on May 27-28 APPME will conduct a conference in Israel on the topic: The Middle Eastern Context, Historical and Socio-Political Aspects. Similar conferences will take place in Philadelphia, Minnesota and West Virginia, and New York City;.

0 0647

5/9

DEC 19 '89 10:57

AAPME

440 P25

2. With help from our "friends" we arrange for American and Israeli scholars to address primarily faculty groups on the campus. We have already used Rafi Israeli, Nahum Rakover, Elie Rekhess, Meir Zamir, and David Menashri. This spring there will be many others. The theme is generally the analysis of the situation in the Middle East. In the spring we will use Menahem Mor, Shai Feldman, Izhak Zamir, Efraim Darom, Moshe Justman, Avi Porat, and Sammy Smooha.

American Speakers Bureau

Very often when the Israel-Arab issue is discussed on a campus it is not prudent to send an Israeli or representative of the government. The reason is that such people stimulate the opposition to insist upon a Palestinian. In Montana we fought for weeks to get them to allow an Israeli without a Palestinian. Despite our protest that our speakers are not political, but scholars, those who favor the Arab cause see red when the word "Israeli" is mentioned. We, therefore, established an American Speakers Bureau all of whom are fundamentally sympathetic to the Israeli point of view. Hillel, the Israeli Consulate, borrow freely from us. It would have taken years for any organization to develop what we have developed and the situation is constantly changing. New people are added every year.

Study Missions

We have for many years now taken groups of 15-20 American scholars to Israel on study missions. The visit to Israel, contact with peers, exposure to officials of the government, and a direct personal association with the country has been our single most effective leadership development program. Most of our national leadership, national officers, regional officers, and campus representatives, are alumnae of the mission program. We continue to bring professors and other academics to Israel at no cost to the government or foreign office. We cover the cost of these missions ourselves.

Presidents Mission

This year we will sponsor a mission suggested to us by your Consul General in New York, a mission of presidents of major national research universities.

Regular Mission

In addition to the mission of presidents, there will also be a regular mission. We are reaching out to senior political scientists, geographers and economists to identify young promising scholars dealing with Middle Eastern matters. Fifteen young people will be invited to join the mission.

Middle East Fellows

In addition to those who go to regular missions, AAPME also invites junior scholars who recently completed work in Middle East Centers and who have spent one half year or a whole year in an Arab country, to spend four weeks in Israel acquiring a background in the Judaic tradition, in modern Jewish history, and in the politics of modern Middle East. We have so far taken people like Laurie Mylroie, Gregory Gause III, Lt. Col. Joseph Burke, Jill

DEC 19 '89 10:58

AAPME

440 P06

Crystal, and two Chinese scholars currently in China, Li Hu and Jing Li. Li Hu teaches courses in the modern Middle East and Jing Li is a demographer who has promised to try to bring Sammy Smooha to China for a semester or a year.

Panels at Academic Gatherings

Israel is one of the most unrepresented area studies program in national conferences. The economists, historians, international studies people, political scientists, are generally occupied with other concerns. When Israel does appear as a topic of interest these days it is for the purpose of criticism. Because we are close to the scholars who are involved in the development of the programs, we can often get a potentially harmful panel dropped before it appears in the final program. That is what we accomplished in the Middle East Studies Association. No other group in America either cares or is informed or has the clout, the authority and connections to relate to national academic organizations and to persuade them to eliminate materials and panels offensive to the sensitivities of those who love Israel.

In conducting panels at national and regional meetings, we also have the opportunity to expand our membership. Well over half of those who newly join AAPME do so because they have attended our panel.

Outreach Programs.

1. Lessons for Social Studies Teachers

We have just completed and will have in print this spring an entire set of lessons designed for high school social studies teachers in New York State. This spring we will test them in Rochester, NY.

No organization other than AAPME could have achieved this. If any Jewish organization tried to introduce a course on the Middle East, there would have been an outraged objection from the Arab community. On the other hand, if this were done by some other group, there is little assurance that it would not contain undesirable materials. Only a non-Jewish objective neutral group of professors could produce such a document without objections from enemies.

Next year we will be taking this show on the road in other states in the east and west.

2. A Bridge to Scholars in Other Countries. Our position as a non-Jewish, non-aligned organization enables us to establish contacts with professors in countries which have no diplomatic relations with Israel. With funds from Roger Herz, we have established ties with professors in China, Lesotho, Nigeria, India and Pakistan, in addition to Japan and some European and South American countries. We arranged for a Chinese scholar to study at the Truman Institute of Hebrew University and we were instrumental in sending an American professor to China. We also sent four Chinese scholars to Israel on study missions. We brought a professor from China as a Middle East Fellow. She teaches modern Middle East politics in Peking University. We are also in regular contact with academics in Egypt, Jordan, Saudi Arabia, Syria, Kuwait and Iraq. We send them all our publications and receive theirs when they publish any. We also send them books. In some cases the only books on the subject of the Middle East which exist in these regions are the ones we send.

0 0647 7/9

DEC 19 '89 10:59

AAPME

440 P07

Membership in Middle East Studies Association. We have been admitted as an Institutional Member of the Middle East Studies Association. Our membership enables us to participate in the deliberations of MESA to keep it balanced politically. Membership also enables us to reach MESA members at conferences and by direct mail with our message. It is critical that we exercise our influence here to maintain a balanced point of view. We have already described our work here.

We are also an NGO (Non-government organization) in the United Nations where we set up conferences and balance those conducted by Palestinians. Last May we ran a very successful meeting attended by about 20 NGOs. The main speaker was Morris Abram who presented, in the most eloquent fashion, Israel's point of view. This month there will be an NGO meeting on the West Bank and a March by NGO women. We will respond to these events.

We are able to attract these NGOs because of our reputation for academic integrity.

This year we will conduct two such programs, one on the peace process and one on the question of historical revisionism.

Please note the members of our staff -

1. Professionals:

Full time: 2

George Cohen

Natalie Goldman

Part time: 3

Michael Curtis - Middle East Review

Ralph Goldman - Middle East Review

Naomi Cohen

Service staff:

Full time: 2

Secretary

Records, computer

The total cost for these individuals including fringe benefits, health insurance, etc., is \$175,000, twice as much as your total contribution.

To conduct the business of the organization, rent, telephone, equipment, supplies, insurance, postage, etc. costs \$90,000 a year, also more than we receive.

To print Middle East Review and distribute it quarterly costs \$50,000.

The total budget is \$325,000, of which you, when you do deliver it, cover only \$80,000. \$65,000 we receive (when they send it) from our other friends and the rest we raise ourselves.

Soon, we will be so busy raising funds that there will be very little time

0 0647

8/9

DEC 19 '89 11:00

AAAPME

440 P28

left for planning, executing or overseeing programs.

It is unconscionable that there should be a question about whether this project gives you a return. For your \$80,000 you are getting:

A dignified, highly respected source from which flows a steady stream of pro-Israel materials, speakers, a central address which functions as a magnet around which activist faculty members can join, contact with various organizations which would not accept programs from Jewish organizations, but who would be willing to accept the views and aegis of the American Professors, and finally direct contact with thousands of professors in American universities, Jews and Christians, Blacks and Whites, Arabs and Israelis who will go out of their way to help Israel when they are needed.

A consultation with a top PR organization would cost you more for one week!

How much is one Laurie Mylroie worth? What would you pay for a Lt. Col. in the U.S. Air Force Academy? Assess the value of a Captain Chris Demchak from West Point. Do you know what is being taught in Beijing about the Middle East, and which books are being used? How much is a Mohamad Aharari and a Bassiouni worth? How much would you pay for 600 contacts on the campus of major universities? And how much is one George Cohen worth? How much less than \$80,000?

0.0647

9/9

12/12/89

אל: מר משה רביב, סמנכ"ל הסברה
מאת: מר עודד בן-חיים, הסברה וושי'

הנדון: חברות ליחסי ציבור

מכיוון ומרבים אנו לדבר ולדון בנושא הקשר עם חברות ליחסי ציבור, להלן נקודות מפגישה עם סגנית נשיא בכירה בחברת HILL AND KNOWLTON.

כרקע - החברה הנ"ל, היא היום הגדולה בעולם בתחום הפרסום ויח"צ, כאשר המשרד בושינגטון מתמקד בעיקר ביחסי ציבור - ופעילותם חובקת עולם.

מבחינה תקשורתית טכנית הם ערוכים לתת מענה, הן לתחום העתונות הכתובה, רדיו - מחזיקים קו לוויין קבוע (חצי שעה ליום) ובו מזינים רשת ה-NPR וטלוויזיה. במשרדיהם קיים אולפן ממנו ניתן ישירות לשדר ללוויין.

תחום פעילות מעניין הינו פעולתם עם נציגויות דיפלומטיות וממשלות זרות. הם מייצגים מדינות כמו טורקיה (זכור לך ודאי פרשת יום הזכרון הארמני), הונגריה, דנמרק, אקוודור, רפ"ג ועוד, כאשר הקשר עשוי להיות כללי: ייצוג או לובי של אותה מדינה או התקשרות למטרה/פרוייקט מסוים. התקשרות מעין זו האחרונה, עשויה לעניין אותנו, אולם לשם כך יש לקבוע מטרה ברורה ולהשיג אמצעי מימון מתאימים.

תחום פעולה אחר, הינו ייצוג גופים כלכליים/מסחריים, הן כלפי הממשל בושינגטון והן בסחר הבנלאומי. הם מחזיקים יד על הדופק. יש להם מרכז מידע וקשר לכל מרכזי המידע הגלויים וסוכנויות הידיעות. לאחרונה שכרו את השגריר האמריקאי (לשעבר בגאטט).

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D. C.

שגרירות ישראל
ושינגטון

בלוטה מעביר לך פרוייקט חדש שלה, הצעה לטלוויזיות כבלים בפולין.
הרעיון הינו של דיוויד צ'ייס, אשר ישקיע 150 מליון דולר בפרוייקט.

באם לך מחשבות והצעות בנושא אנא עדכן אותי.

בברכה,

עודד בן-חיים

העתק: לשכת סגן שה"ח

י' ג' בסלו החש'ן
10 בדצמבר 1989
392

אל: מר עמרי מירון - מנכ"ל
אפריל מדיה
תל אביב

לעמרי שלום,

הנדון: שבוע סרטים ישראלים בלטביה

א. מכתבך בנושא שבנדון מ- 1.11.89 אל סגן שר החוץ הועבר לטיפולנו.

ב. בדקנו הצעתך ואנו מברכים על הפעילות החשובה שדיווחת עליה. יחד עם זאת ועם כל החשיבות שאנו מייחסים לפעילות להידוק קשרי התרבות בין ישראל ומדינות מזרח אירופה, לצערנו ובשל התקציבים המצומצמים העומדים לרשותנו, איננו באפשרותנו לתמוך בספית בשבוע הסרט הישראלי שיתארגן בלטביה.

ג. לידיעתך, המח' להסברה של ההסתדרות הציונית העולמית הפיקה גירסא רוסית מהסרט "הישראלים" שיש לנו עליו זכויות מלאות. אנו ממליצים שתבדוק האפשרות להקרין סרט זה בארוע בלטביה.

מאחלים לך הצלחה מלאה בהקרנת הסרטים הישראלים.

בבגוד רב,
שמעון צור
מנהל הסברה/הפקה

✓ העתק: מר ב. נתניהו - סגן שר החוץ
מר מ. רביב - סמנכ"ל הסברה

ראש קטן – בדיחה גדולה

שטחים

תמורת שלום

השטח הכולל של ארצות הליגה הערבית גדול משטחה של מדינת ישראל – על כל "שטחי הכיבוש" שלה – פי 485 (ארבע מאות שמונים וחמשה).

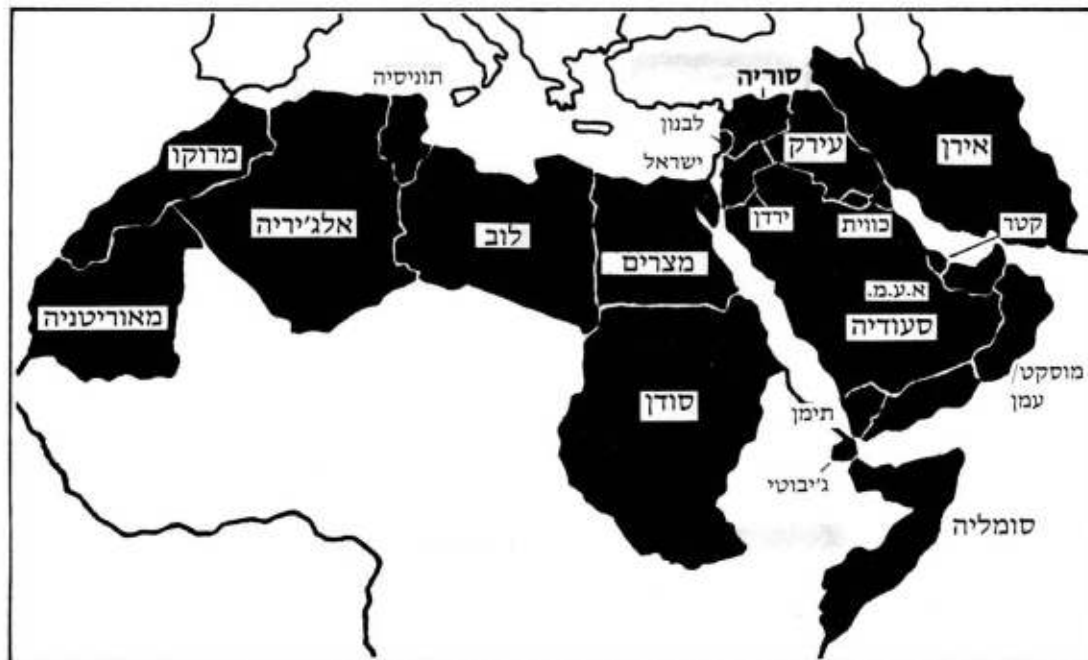
הוא גדול פי אחד ושליש משטחה של אירופה.

הוא גדול פי אחד ומחצה משטח ארצות הברית.

אולם מר ג'יימס בייקר, שר החוץ האמריקני, קורא ל"28,161 קמ"ר, הנמצאים כיום בשליטת ישראל – "ישראל הגדולה".

שטח זה, הכולל את אזורי יהודה, שומרון ורצועת עזה, מהווה חלק חמישי מאותו שטח של ארץ ישראל, משתי גדות הירדן, אשר הוקצה לצורך הקמתו של הבית הלאומי היהודי. ההחלטה בנדון נתקבלה, בשנת 1922, על ידי חברי הלאומים, קודמו של א"ס, פה אחד.

שמו המקורי של אותו שטח מאדמת ישראל הוסב ל"פלסטין", שמו של עם, אשר נעלם לפני כמעט שלושת אלפים שנה.

דבר אחד בלבד גדול יותר מ"ישראל הגדולה" –

זוהי הבדיחה על סחר באדמה תמורת שלום.

הערבים דורשים את האדמה. **13,680,459 קמ"ר** אינם מספיקים להם. דרושים להם עוד הדונאמים של ארץ ישראל.

לעומת זאת יש להם די והותר שלום, יותר מן הדרוש.

ראייה לכך – מספר המלחמות בעולם הערבי, שהוא כמעט כמספר מדינותיו:

לבנון, סוריה, עיראק, סודאן, לוב, מארוקו, מאוריטניה ועוד ידם נטויה.

באזור הזה אין שלום. השלום אינו אלא הפסקת אש, בין מלחמה למלחמה, בין טרור לטרור.

זהו השלום, שרוצים למכור לנו הערבים וסוכני המכירות של המוות הערבי – תמורת אדמת חיינו.

בדיחה גדולה של ראש קטן. אם תתגשם, לא יהיו עוד צוחקים. וגם המצחיקים לא ישרדו.

110011

шутка века

ТЕРРИТОРИИ В ОБМЕН НА МИР

Общая территория арабских стран в 485 (четыреста восемьдесят пять) раз больше территории Израиля, включая так называемые "оккупированные территории".

Она на треть шире площади всей Европы.

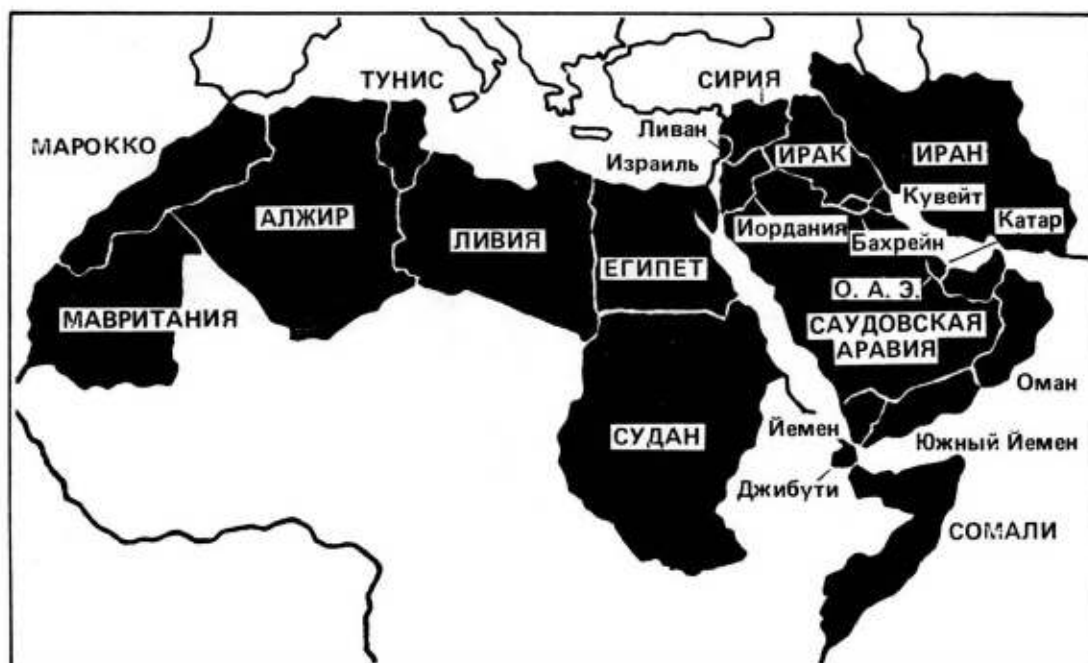
Она на 50% больше США.

Она в 22,5 раза больше территории Украины

Но господин Джеймс Бейкер, государственный секретарь США, называет 28161 кв. километр, занимаемый Израилем — "Великим Израилем".

Эта территория, включая Иудею, Самарию и сектор Газы, составляет пятую часть Эрец-Исраэль ("Палестины", по имени народа который исчез с лица земли 3000 лет назад), на которой Лига Наций, предшествовавшая ООН, приняла единогласное решение создать Еврейский Национальный Дом.

Она меньше в 1,65 раза территории Московской области.

ЕДИНСТВЕННАЯ ВЕЩЬ В МИРЕ БОЛЬШЕ "ВЕЛИКОГО ИЗРАИЛЯ" —
ЭТА ШУТКА ОБ ОБМЕНЕ ТЕРРИТОРИЙ НА МИР.
АРАБАМ НЕОБХОДИМЫ ЕЩЕ ТЕРРИТОРИИ —
13 680 459 кв. км. для них НЕДОСТАТОЧНЫ.

Зато у них намного больше мира, чем им необходимо:
Этим объясняется факт, что почти все арабские страны Ближнего Востока
находятся в состоянии войны с соседями или друг с другом: Ливан,
Сирия, Ирак, Ливия, Марокко, Мавритания.
В обмен на этот арабский мир, известный как "Пакс Арабика",
они хотят также Землю Израиля, площадь которого в 796 раз
меньше площади СССР.

2010
הסדרה
1
EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D. C.

שגרירות ישראל
ושינגטון

27/11/89

שמור

אל: מנהל הסברה
מאת: ציר הסברה ווש'

הנדון: תכנית עבודה - מערך ההסברה בארה"ב 1990-91

1. הקדמה

מקובל לציין חשיבות ההסברה הישראלית בארה"ב, אך לא תמיד מקבל מערך ההסברה בארה"ב את מלוא תשומת הלב ואת האמצעים התואמים את המשימות המוטלות עלינו.

2. מחלקת ההסברה בשגרירות

מחלקת ההסברה בשגרירות עונה הן על הצרכים המקומיים הוושנגטונים והן על הצרכים הלאומיים כמנחה ומסייעת לקונסוליות ובאספקת מידע להן.
עדיין לא נמצא פתרון משביע רצון לשאלת הנסח. לאחר ראיון מועמדים רבים נראה לנו שאין תחליף לנסח מהארץ, המודע היטב לניואנסים שבעמדותינו. תפקיד הנסח יהיה, בין השאר, לכתוב מאמרי OP-ED. איננו סבורים כי מר משה דקטר המועסק ע"י השגרירות בתפקידים אחרים, יכול למלא תפקיד זה.
אנו מקיימים קשרים שוטפים עם המשתלמים והשבתוניסטים שבאזורינו שחלקם אף מופעלים לצרכי הסברה. קשרים דומים קיימים עם משתלמי צה"ל, זאת לאחר שזכינו לשיתוף פעולה מצד נספחות צה"ל שהעבירה לנו שמות המשתלמים.
התברכנו בשגרירות באולם ארועים ואנו מנסים לנצל בצורה מירבית לתדרוכים לקבוצות ולארועים תרבותיים. קיימנו השנה בשגרירות ששה ארועים תרבותיים שזכו לשבחים.
מחלקת ההסברה פועלת בתיאום עם שאר המחלקות בשגרירות. לצערי איננו זוכים לשת"פ ממחלקת העתונות בשגרירות, דבר שאיננו

מסייע, ושלא יפתר כל עוד לא יקבע בצורה ברורה שמח' העתונות היא חלק מאגף ההסברה בשגרירות שבראשו עומד ציר ההסברה, כפי שגם קבע מבקר המדינה.

3. הקונסוליות

אנו נמצאים בקשר יומיומי עם הקונסוליות, באמצעות ביקורים, שיחות טלפון, התכתבות ופאקס. אנו מברכים על הכנסת הדואר האלקטרוני כאמצעי קשר בין המשרד, השגרירות והקונסוליות. יש להמשיך בכך ולהבטיח שכל נייר המופק ע"י מח' ההסברה יועבר באמצעות הדואר האלקטרוני. הקשר בינינו לבין הקונסוליות באמצעות הפאקס הוא אינטנסיבי, שוטף ודו-צדדי, כאשר הקונסוליות מעבירות אלינו דיווח שוטף על פעילויותיהן ועל דוחי התקשורת המקומית.

אנו פועלים עם כל קונסוליה וקונסוליה כדי להבטיח את יישום תכנית העבודה השנתית בצורה מירבית במגזרים השונים, מיפוי טוב של מרכזי הכוח העיקריים, טיפוח הקשר עם המנהיגות המקומית והתקשורת המקומית, הגברת המעורבות בקמפוסים והקשר עם ארגונים וקהילות נוצריות.

שיחת הקונפרנס השבועית מועילה מאוד ומאפשרת לנו להעביר מידע והנחיות, ולקונסוליות לדווח על הקורה בתחומיהן וללמוד האחת מהשניה. קיימנו השנה אף מספר שיחות קונפרנס מיוחדות, צמודות לארועים (למשל מיד לאחר פגישות רוה"מ בממשל) והדבר הוכיח את יעילותו.

אנו נמצאים בקשר עם מח' הקשר בארץ בנסיון להרחיב מספר הקונסוליות בהן צופן מכני בכדי שתוכלנה לקבל מברקים מסווגים ובמיוחד את תדרוכי ממ"ד, הסברה וחדר מצב. במספר ערים יזמו הקונסוליות הקמת צוותי מסבירים, העוקבים ומגיבים על התקשורת העוינת וחבריהם מרצים בנושאי ישראל.

בינואר 1990 נקיים כנס קונסולים, (בצמוד להשתלמות התקשורת), ובחודש בפברואר או מרץ 1990, אנו מקווים לקיים כנס קונסוליים. לכנסים אלו חשיבות רבה, במיוחד עבור, הקונסוליים וקונסולים חדשים.

יש צורך לפחות בשני בקורי מטה בשנה לכל אחת מהקונסוליות, אך בשל אילוצי כוח-אדם ותקציב, ביכולתנו לקיים, במקרה הטוב, בקור אחד לשנה. מאז תחילת שנת העבודה ביקרתי באטלנטה (שמצבה

כידוע מיוחד) ובחודשיים הקרובים אבקר בלוס-אנג'לס, בוסטון,
שיקגו ויוסטון.

הארגונים היהודיים

4.

אנו נמצאים בקשר שוטף עם הארגונים היהודיים הלאומיים (בש"פ ותיאום עם ניו-יורק) ועם הנציגים הווינגטונים שלהם. הקשר ביננו לבין ניו-יורק בנושא זה הוא שוטף חברי ומלא. אנו מדווחים לארגונים היהודיים, בע"פ ובכתב, על התפתחויות ומקיימים בשגרירות תדרוך תקופתי לנציגים הווינגטונים שלהם. קיום התדרוכים בשגרירות זוכה לשבחים. אנו מקיימים תדרוך דומה גם לנציגות ארגוני נשים. לתדרוכים מוזמנים גם אנשי מחלקת המחקר של איפא"ק עמם אנו מקיימים קשרים הדוקים. אנו מברכים על חידוש משרת יועץ שה"ח לתפוצות, שבוודאי יסייע לנו במשימתנו להקיף בצורה מירבית את הארגונים היהודיים לסוגיהם. אנו פועלים אצל כל ארגון וארגון לחזק את המרכיב הישראלי הן בפעילותו השוטפת והן בועידתו השנתית. הרבה דובר על ירידת מרכזיות ישראל בחיים הקהילתיים בארה"ב, דבר המוצא ביטוי בועידות השנתיות (לאחרונה ב- GA של ה- CJE). עלינו להבטיח מעורבות ישראלית מירבית בכל ועידה שנתית של ארגון לאומי, ולא להסתפק בהזמנת השגריר להרצאה המרכזית. חשיבות מיוחדת לפדרציות ול- CRC'S מחד ול- ADL ו- AJC מאידך. עם אלו האחרונים אנו פועלים שלא להגביל קשרינו לנושא הישראלי, אלא להתעניין בפעולותיהם גם בנושאים אחרים, כמו בפעולתם בקרב נוצרים ומיעוטים. אנו משקיעים מאמץ רב בקשרים עם ה- CRC'S ונקרא"ק על ועדותיו השונות ופועלים להידוק הקשר בדרג הלאומי והמקומי. (בנקרא"ק וב- CJE יכנסו השנה לעבודתם מנכלי"ם חדשים). בכוונתנו להשקיע מאמץ מוגבר בנסיון להגיע ליהודים שהם NON-AFFILIATED, דהיינו שאינם פעילים בקהילות ובארגונים למיניהם. אחת מהדרכים להגיע לקהילה היהודית, הינה האמצעות העתונות היהודית, הן השגרירות והן הקונסוליות עומדות בקשר מתמיד עם גורם זה.

5. המיעוטים

בשנה החולפת קדמנו הפעילות בנושא, וממליצים לבדוק האפשרות של מנ"י עובד מיוחד בקיץ 90 שיטפל בנושא בכפיפות לציר הסברה. מגעינו עם המיעוטים נעשים הן באמצעות ובש"פ עם הארגונים היהודיים והן ישירות.

קהילה שחורה - החשיבות של הידוק הקשרים עם הדרג המקומי של המנהיגות השחורה זכתה להבלטה בעקבות הבחירות המוניציפליות האחרונות. יש להתכונן לאפשרות שג'סי ג'קסון ייבחר ב-1990 לראשות עיריית וושינגטון. השנה שיגרנו ארצה, בש"פ עם ADL, משלחת של נשיאי אוניברסיטאות שחורות, ובדצמבר נשגר, בש"פ עם AJC, משלחת של מנהיגות שחורה. בקהילות שונות (למשל, שיקגו, פילדלפיה ויוסטון) מתארגנות משלחות של מנהיגות שחורה וכבר באנו בדברים בנושא עם "פרוג'קט אינטרצ'יינג'". בינואר 1990 נקיים בשגרירות את הארוע השנתי לזכרו של מרטין לותר קינג כשאורח הכבוד הוא מזכ"ל המפלגה הדמוקרטית רון בראון (שבאותו ערב ממריא לביקור בארץ). בשנה הבאה אנו מתכננים פעילות מחודשת באטלנטה במגזר השחור שתעזר במשתתפים מאטלנטה (6) במשלחת AJC. נושא יחסי ישראל דרום-אפריקה מהווה מוקד לשאלות ותהיות, והדבר מחייב את תשומת לבנו.

קהילה היספנית - קידמנו השנה, בשגרירות ובקונסוליות, את הקשרים עם הארגונים ההיספנים השונים (כידוע הקהילות ההיספניות בארה"ב המונות כ-20 מיליון איש רחוקות מלהיות הומוגניות). בכוונתנו לעניינם בנעשה בישראל בתחומים החשובים להם - כחינוך, קליטת עליה ושיכון ולהזמין לוועידותיהם אישים ישראלים המתמחים בתחומים אלו. השנה תצא ארצה משלחת היספנית משיקגו, ובשנה הבאה אנו מתכננים משלחת מנהיגות לאומית בש"פ עם AJC. אנו בקשר עם ארגונים היספנים גם בקשר להכנות לחגיגות 1992 המעוררות עניין רב בקרב היספנים כולל "הקשר היהודי". בפברואר 1990 עומד להיחתם בארץ הסכם רשמי בין הוועד האמריקני והישראלי לחגיגות ה-500.

אסיאנים - קיימנו מספר פגישות מוצלחות בווינגטון ובמערב עם אמריקנים ממוצא אסיאני, כאשר עיקר הבעיה היא לאתר מכנה משותף.

פולנים - שיקגו החלה ביוזמה להקים קשר עם אמריקנים ממוצא פולני. קשרים דומים אנו מקווים להקים עם איטלקים, יוונים, אירים וכו'.

יש להקציב כ- 50,000 דולר בתקציב כשהשתתפותנו בביקורים בארץ של קבוצות מעוטרים.

נוצרים - הנושא בטיפול הקונכ"ל בשת"פ עמנו. השנה פעלנו באינטנסיביות בקהילות קתוליות על רקע "המסמך המזת"י" של הבישופים הקתולים וחשוב להמשיך בדיאלוג עמם. באותה מידה חשוב לפעול באינטנסיביות בקרב הזרמים הפרוטסטנטים השונים ולהשיג יתר איזון בין מעורבותנו (המובנת) עם האבנגליסטים לבין מעורבותנו עם הזרם המרכזי של הנוצרים האמריקנים.

6. ההסברה הכתובה

אנו מקבלים מהמשרד חומר רב, שברובו הוא טוב ומועיל. בנוסף לניירות, בנושאי אש"פ והשטחים, יש חשיבות להפיק שתי חוברות, האחת על אש"פ והשניה על האינתיפדה שיכללו את ריכוז המידע והטיעונים (איפא"ק עומד להוציא בקרוב חוברת על האינתיפדה). הפסקת הפקת "דו"ח הארועים" באנגלית הקשתה על הוצאת ניירות מעודכנים על התבטאויות אש"פ. חשוב לקבל, מדי חודש, לקט התבטאויות מעודכנות באנגלית (איפא"ק מוציא לקט כזה שנתוניו מועלים על ידם על המחשב בצורה שוטפת). ההתרכזות בנושאי אש"פ והשטחים, היתה, במידה רבה, על חשבון נושאים חשובים פוליטיים אחרים כסוריה, מאזן החימוש וכו', וחשוב לתת על כך את הדעת.

מומלץ לשים דגש רב יותר על ההסברה המזת"ת, דהיינו ניירות בנושאים מזת"ים שונים, לאו דוקא אלו הקשורים ישירות לסכסוך הערבי-ישראלי, שיהיו רציניים ואובייקטיביים, ויעבירו את מסרינו. נראה לי שבשת"פ בין ממ"ד והסברה אפשר יהיה להפיק ניירות אלו, להם קיים ביקוש רב. הדו"ח השבועי הגלוי של ממ"ד (שבועון מז"ת) הוא מעולה ואם יועבר אלינו באנגלית נוכל

להעבירו למתעניינים.

גם "ישראל היפה" יוצאת מקופחת. "JERUSALEM DATELINE" איננו הפתרון. יש לחפש הפתרון, בפעולה באמצעות חברות ליחסי ציבור, תוך ידיעה שהדבר יעלה כסף. מציעים לשקול הפקת פרסום חודשי על המז"ת שיצא לא בשמנו ושיופץ למעצבי דעת קהל. העדרו של פרסום כזה מורגש.

7. מעקב אחר פעילות הסברתית ערבית

אנו עוקבים אחרי פעילות הערבים בארה"ב, ונעזרים רבות ע"י ADL ו-AIPAC, אך הדבר צריך להעשות על ידינו בצורה שיטתית יותר וצריכה להקבע כתובת אחת בארץ המרכזת את הנושא. יש חומר רב המופק ומופץ ע"י הערבים הדורש לימוד והסקת מסקנות.

שורה וזוהי המהלך
הנדרש

8. חברות ליחסי ציבור

יש לנו קשרים שוטפים והדוקים עם רבות מהחברות ליחסי ציבור, כשהבעיה היתה ונשארה איתור מסגרת מעשית לשט"פ. יש תכניות רבות המחכות למימוש - הזנת תחנות טלוויזיה מקומיות בחומר על ישראל, ארגון מסעות מרצים, עריכת סקר דעת קהל, קידום תדמית ישראל וכו', הבעיה היא מחסור במימון. שיקגו חתמה על הסכם עם חברה מקומית ליחסי ציבור המסייעת, בין השאר, בקשרים בתקשורת. בכוונתנו לערוך בתחילת 1990 בדיקה של ההשקעה (שאינה שלנו) והתוצאות. אנו מקוים גם להשתמש, על בסיס נסיוני, באחת החברות לעריכת מסע הרצאות של ארכיאולוג ישראלי, בתקווה להוכיח שהתוצאות הצדיקו את ההשקעה. בכוונתנו גם לבדוק להעביר את כל רשת ההפצה שלנו לאחת החברות כאשר תמורת ההשקעה התוצאה תהיה יתר יעילות ושחרור הקונסוליות לעבודות אחרות. אנו ממשיכים, כמובן, בקיום השתלמות התקשורת השנתית בשט"פ עם ברסון ו-AJC.

9. אוניברסיטאות

השנה הגברנו מעורבותינו הישירה באוניברסיטאות, הן בקרב פרופסורים והן בקרב סטודנטים, בביקורינו בקמפוסים מרכזיים, בצד פגישות עם פרופסורים וסטודנטים קיימנו גם הרצאות פומביות.

ציון אברוני, הקונסול לענייני אקדמאים בניו-יורק, הגביר השנה לפי הנחיותנו את פעילויותיו וסיוריו בקמפוסים ויזם ובהצלחה רבה, תיאום פעולות עם הגורמים היהודיים השונים הפעילים בקמפוסים. חוזרים וממליצים העברת אברוני לושינגטון. לא חל שיפור משמעותי בפעילות "אפפמ"ה שמבחינה מעשית איננו קיים מחוץ לניו-יורק. לעומת זאת חל שיפור מעודד בפעילות איספ"י, לאחר מנוי רכז חדש. יש להגדיר בצורה מדויקת את תחומי פעילות הרכז, כדי למנוע כפילויות בינו לבין ציון אברוני. השנה יש יתר תיאום ושיתוף בינינו לבין "הלל", הן בדרג הארצי, והן בדרג המקומי. מצאנו בנושא זה אוזן קשבת אצל המנכ"ל החדש של "הלל", ריצ'רד ג'ואל, המוכן לשתפנו, יותר מעבר, בכנסים השנתיים של הארגון.

ביקור קבוצת עורכי עתוני קמפוסים (בשיתוף עם ADL) היה מאוד מוצלח והשנה מתוכנן ביקור נשיאי אוניברסיטאות מרכזיות. יש להקציב בשנה הבאה כ- 50,000 דולר כשהשתתפותנו בכסוי הוצאות שלוש המשלחות. יש חשיבות להשקיע כסומים גדולים יותר מתקציבינו בקמפוסים, כולל ארגון הרצאות פומביות ומפגשים עם הנהלות האוניברסיטאות לאישים ישראלים בכירים, כולל שרים. מומלץ גם לעודד מרכזים מזתיים באוניברסיטאות ישראליות, לחתום הסכמי שיתוף פעולה עם אוניברסיטאות בארה"ב, כדוגמת ההסכם בין אוניברסיטת שיקגו למרכז דיין וכבר התחלנו בגישושים באטלנטה בנושא.

10. בתי ספר תיכוניים

פרויקט הקיט למורים זוכה להצלחה רבה, ובכוונתנו לפעול ולעניין ארגונים יהודיים לרכוש כמויות נכבדות מקיט זה שיודפס מחדש.

11. תרבות

קונסול התרבות בניו-יורק פועל בשת"פ עם הקונסוליות לקידום תרבות ישראל בערים ובמדינות השונות. סמל ביקר כבר במספר ערים (בוסטון, פילדלפיה, שיקגו, לוס-אנג'לס וסן-פרנציסקו). ההיזון החוזר היה חיובי מאוד ויש המשך למגעים שנוצרו.

12. ליגת הידידות

אנו ממשיכים במאמצינו להרחיב ולהעמיק את פעילות הליגה, כאשר המגבלות הן כספיות וארגוניות. בכוונתנו להמשיך ולפעול בכוון זה ולבדוק האפשרויות לקדם את פעולות הליגה ולהביא לפתיחת סניפים חדשים.

13. סיכום

חשוב לתקצב את הסעיפים השוטפים של הפעילות (בולים, טלפונים, נסיעות וכו') בצורה שתאפשר לקונסוליות לפעול בצורה נמרצת במשך כל השנה (בחלק מהקונסוליות הגענו למצב שסעיפים אלו מוצו כבר).

הצלחת ההסברה הישראלית תלויה, במידה רבה, ביכולתנו להצמידה לתחומים חדשים, זאת ע"י ייזום פרויקטים שיאפשרו ניצול טכניקות חדשות. לזאת כמובן מחיר תקציבי. כדוגמא לפרויקט מוצלח אפשר לתת את הקיט למורים, שענה על צורך שהיה קיים שנים רבות.

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D. C.

שגרירות ישראל
ושינגטון

חשוב לתקצב סכום מספיק (100,000 דולר) כשהשתתפותנו במשלחות
מיעוטים, פרופטורים וסטודנטים ארצה בשנה הקרובה.

בברכה,

דוד פלג / ע/ק

העתקים:

סגן שה"ח
המנכ"ל
השגריר
סמנכ"ל הסברה
סמנכ"ל צפ"א ופרן
מנהל מצפ"א

כג' בחשוון תש"ן
21 בנובמבר 1989
2655

מסירת אישור לאגודת ישראל
מאג' פלמון לאגודת ישראל
מאג' פלמון לאגודת ישראל
מאג' פלמון לאגודת ישראל

אל מר יצחק שלף, סמנכ"ל למנהל
מאת: סמנכ"ל הסברה

הנדון: השתלמות תקשורת

בבכל שנה השתלמות התקשורת שאנו עורכים במימון משותף עם הקונגרס
היהודי האמריקני מתוכננת לאמצע ינואר.
להלן רשימת המשתתפים המוצעים על ידינו.

בברכה,

משה רביב

העתק: סגן ש"ח
המנכ"ל
המשנה למנכ"ל

י' בחשוון
8 בנובמבר
התש"ן 1989
331

א ל: משה רביב, סמנכ"ל הסברה

מ א ת: מנהל הסברה

הנדון: השתלמות תקשורת - 1990

1. בהמשך לשיחתנו, להלן רשימת המועמדים להשתתפות בהשתלמות התקשורת 1990:

ארה"ב

1. רות ירון - וושינגטון
2. יובל רותם - ניו-יורק
3. דוד עקוב - אטלנטה
4. אנה אזארי - סן-פרנסיסקו
5. מרטין פלקס - הוסטון
6. רן רונן (פקר) - לוס אנג'לס

המשרד

1. דני נווה או יוסי עמיהוד
2. פנחס אביבי - מנהל מז"ת 2
3. דני גזית - רמ"ד מרחבי
4. ~~שמי צור - רמ"ד הפקה~~
5. לילי חכמי - מע"ת/מבקרים

מחוז למשרד

1. שלום הררי - יועץ לענייני ערבים יו"ש
2. סא"ל אבי רגב, נציג דובר צה"ל בפיקוד צפון

2. נא אישורך על מנת שניתן יהיה להחל בתיאומים הלוגיסטיים ובארגון תכנית ההשתלמות.

בקרס
יוסי

הסדרה
ג'י

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D. C.

דיבול
לדוד פלג

שגרירות ישראל
ושינגטון

15/11/89

אל: מר עודד בן-חור, צוות העיון
מאת: דוד פלג, הסברה ווש'

הנדון: המערכה בקמפוסים

יצאתי מהפגישה עם נציגי ארגוני הסטודנטים בווינגטון (ראה מברק
בן-חיים) בהרגשה כבדה ורציתי לשתפכם בה:

1. רבים דיברו בישיבה על החשיבות בפעילות תרבותית
באוניברסיטאות, כאשר אצל חלקם ברור, והם אף אמרו זאת במפורש,
שזה במקום פעולה בנושאים הפוליטיים שאינם מאמינים בסיכוייה
ולעיתים גם בתכניה.
2. הגדיל לעשות הרב פישמן שאמר שאל לנו לצפות מסטודנטים או
פרופסורים יהודים-אמריקנים להגן על ישראל בקמפוסים מפני
התקפות הערבים וידידיהם. אין להם המידע הדרוש והם חסרים את
הנסיון האישי ישראלי. משימה זו צריכה להיות מוטלת על השליחים
והדיפלומטים הישראלים.

כמובן שעניתי להם דברים כדרבנות.

בברכה,
דוד פלג

העתק: סגן שה"ח

מנהל מצפ"א

מנהל הסברה

מר צ. אברוני, ניו-יורק

מר עודד בן-חיים, כאן

AGENDA OF CAMPUS PROFESSIONALS MEETING
TUESDAY NOVEMBER 7, 1989

The meeting took place at 12 noon. In attendance were:

- Sam Fishman and Bonnie Scheinker of the JCAB
- Sharon Mond of the Baltimore JCC
- Ofer Bar-Yehuda, Shaliach from Baltimore
- Gerald Serotta of GWU
- Michael Swartz of ADL
- Jill Cohen of U of M
- Deborah Fink of GMU
- David Raphael of B'nai Brith
- Arie Hochman, Shaliach of Habonim
- Jenny Notis of AIPAC
- Harold White and Maryla Korn of GU
- Judy Marx of AU

The purpose of the meeting was to get a sense of what each campus is working on presently independently, as well as what is being done as part of a consortium, in conjunction with JCAB. Bonnie has organized an Israel Task Force that is composed of students from each campus who work together on pro-Israel programs and topics. So far it seems that this has been successful in assisting students from different schools in working together.

The primary focus of the Israel Task Force and of the JCAB is the upcoming Israel Week set for the first week in April. This will be a week-long program that will take place on each local campus. Each campus will have its own agenda, as well as programs that are planned and coordinated on a "grand" agenda, that the different campuses will coordinate together. Israel Week programs will include political, cultural, artistic, and Israeli food, artwork and jewelry will be available for sale.

Much discussion took place concerning "political" Israel and "beautiful" Israel, since a distinction was drawn between the two. It was agreed that political Israel and beautiful Israel are one and the same, and that the political situation can not be separated from the cultural understanding of the country. There is no need to be ashamed by the political situation presently taking place, and all students, whether Jewish, non-Jewish or Arab, need to be educated on all aspects.

American Jewish students are the most likely population to deal directly with Arabs in this country. They live on the "frontline" and need to be educated so they feel confident in their knowledge of political issues to partake in discussions with other students. We can assist by having more seminars and programs like the CAMERA conference, where students actively take part in role playing seminars and learn how to respond appropriately in

diverse situations. What seems to be effective at AU, where there is a very active student group, is peers educating each other. This is done by allowing each member of the group to make a presentation at their group meeting. Therefore, the student who is making the presentation has researched a topic and enhanced his knowledge, and then feels adequate in speaking about it to others.

There seems to be a need to work with faculties on campuses. The consensus was that most faculty members are not supportive of student programs and therefore no advocates of Israel or even of pro-Israel students exist on these campuses. Meeting with local faculty members in some sort of forum was suggested. George Mason is sending a delegation of professors to Israel as part of a new program of study concerning child protection. This is one positive way to get professors involved. Using visiting Israeli professors more actively on campuses was suggested.

A survey of students was proposed as a way to determine what feelings of students on campuses are today. According to the ADL, there has been a sharp increase in anti-semitic and anti-Israel incidents, both on campuses and in general.

This was only the beginning. Some of the campus professionals are motivated and easy to work with. Others are more concerned with their own internal politics and less focused on the students. Dealing with students directly and planning programs for them is the foremost issue. The long road looms ahead.

Patty Friedman

י"ג בכסלו ה'תש"ן
11 בדצמבר 1989
481

הכנסת
16-
(14 יולי 1989 - כנסת - כנסת)

סקירת ס/שה"ח בוועדת משנה לוועדת חוץ וביטחון
אתגרי ההסברה הישראלית לאור השינויים בזירה הבינ"ל
=====

1. תכנים ויעדים

ההסברה היא כלי שרת של המדיניות הנקבעת בדרג הפוליטי ותפקידה להציג מדיניות זו בפני מקבלי ההחלטות ודעת הקהל בעולם. ככזאת, ההסברה הישראלית נשענת על קווי היסוד של ממשלת האחדות הלאומית ועל ההחלטות הרלבנטיות של הממשלה והקבינט.

תכני ההסברה העיקריים הם:

א. יוזמת השלום של ממשלת ישראל

מדיניות החוץ של ישראל מבוססת על יוזמת השלום של ממשלת ישראל מה-14 במאי 1989. אנו שואפים:

1. להציג את היוזמה תוך הדגשת היתרונות והסיכויים הגלומים בה;
2. לגייס בה תמיכה מירבית בכל הרבדים של דעת הקהל;
3. להחדיר את ההכרה שהתהליך המדיני הנוכחי נסוב על יוזמתנו ונובע ממנה.

ב. ההתמודדות מול האינתיפאדה

הסברת הצורך במציאת בן שיח שלא יחתור להשמדת ישראל ושאנו עוסק בטרור או מזדהה עימו מהווה נדבך מרכזי בהסברה הישראלית. הדבר מעוגן בקווי היסוד של הממשלה ומהווה את הבסיס לפעילותנו המדינית. אנו ממשיכים לחשוף את כוונות ההשמדה של אש"ף ואת מעורבותו הנמשכת בטרור, תוך הדגשת העובדה שהטרור מופנה גם כלפי התושבים הפלסטינאים תושבי ישיע (נכון ל-22/11/89 נרצחו 142 פלסטינאים ע"י אחיהם).

ג. הקשר הכולל של הסכסוך המזרח-תיכוני

אנו פועלים להדגשת הקשר הכולל של הסכסוך המזרח-תיכוני כנגד התפיסה הפשטנית הרואה במרכיב הישראלי-פלסטיני פן יחיד של הסכסוך הישראלי-ערבי. במסגרת זו אנו מציגים את האיום הנשקף לישראל מאפשרות חידושה של החזית המזרחית, את מאזן הכוחות ומרוץ החימוש במזה"ת ואת הסכנה מתפוצת הנשק הלא-קונבנציונאלי באזור. אנו מציגים את הבעיות הכרוכות בהגנה על הארץ מאיומים אלה, בצד הסרבנות הנמשכת של העולם הערבי (להוציא מצרים) למתן את יחסן לישראל אפילו במסגרת המצומצמת של יוזמת השלום הישראלית.

ד. מטלות הסבריות מתמשכות שאינן קשורות ישירות לסכסוך

בנוסף לכל המטלות שנמנו לעיל ישנן מטלות הסבריות קבועות ומתמשכות. למשל, הגמידה למול הנסיון להשחיר את פני ישראל בנושא יחסי ישראל-דרא"פ. נושא האנטישמיות, המאבק המתמשך נגד הצהרת האו"ם ציונות-גזענות ונושאים יהודיים שונים מעסיקים אף הם את ההסברה הישראלית.

ה. הצגת המדינה והחברה הישראלית על הישגיה בתחומים השונים

אספקט אשר רצוי מאד לטפח ולפתח הוא הצגתה של מדינת ישראל, אופי חברתה, משטרה והישגיה בתחומי הטכנולוגיה, המדעים, החינוך, החקלאות וכו'. כמו כן אנו מצוים על הדגשת הקשר בין העם למדינתו באמצעות הרחבת נושאי ההיסטוריה, הארכיאולוגיה, התרבות היהודית וכו'.

2. מדינות יעד

בשנה האחרונה חלו שינויים ביעדי ההסברה המסורתיים. יעדים חדשים נפתחו במזרח אירופה ובמרכזה. חשיבותן של מדינות שלא טופחו עד כה עלתה. כל זאת מבלי לזנוח, כמובן, את יעדינו המסורתיים, למשל, ארה"ב.

א. ארה"ב

ארה"ב היתה ועודנה יעד מרכזי לפעילות ההסברה של משרד החוץ. חמישה קהלי יעד עיקריים מהווים מטרה לפעילותנו בארה"ב:

- (1) הממשל החדש - שלו מדיניות השונה לפחות בדגשים מסויימים ביחס לישראל.
- (2) הקונגרס - שבו שליש מאנשי הסנאט עומדים לבחירה מחדש מדי שנתיים כמו גם כל חברי בית הנבחרים.
- (3) תקשורת - כידוע זוכה ישראל לכיסוי מאסיבי לא רק בדיווחים מישראל אלא גם בכתיבה ופרשנות של המערכות עצמן (ראיונות, מאמרי מערכת ודיעה וכיו"ב).
- (4) דעת הקהל - בשנים האחרונות חלה שחיקה מסוימת במעמדה של ישראל בחלק מחגזרי דעת הקהל בארה"ב. שחיקה זו מחייבת הגברת פעילותנו בעיקר בקרב מיגזרים ספציפיים מאד כגון סטודנטים ואקדמאים, שחורים ועוד.
- (5) הקהילה היהודית - מעמדה של ישראל בארה"ב ייפגע קשות אם לא נמשיך לשמור ולטפח את הקשר בין ישראל ליהודי ארה"ב, המגלים לאחרונה יותר מעורבות פעילה בנעשה בתוך ישראל וביכולת הפנימי שבה.

מטרתנו העיקרית היא להעמיק את הזיכרות האינטימית של מעצבי דעת הקהל עם ישראל, עמדותיה ובעיותיה, כמתחייב מן הברית העמוקה שלנו עם ארה"ב. לשם כך עלינו להגדיל משמעותית את מספר העיתונאים, הפוליטיקאים, חברי הקונגרס ומנהיגי קבוצות המיעוטים המבקרים בארץ ובמקביל להצמיד את מערך ההסברה לעידן התקשורת המהירה והמתחכמת.

ב. מערב אירופה

בעשרים השנים האחרונות הקדיש הצד שכנגד את עיקר מאמציו לאירופה בעוד שאצלנו היתה ארה"ב היעד העיקרי והמרכזי. מצב זה מן הדין שישתנה. איחוד אירופה יביא עימו לא רק אחדות כלכלית אלא גם, באופן הדרגתי, איחוד מדיני. כבר עתה ניתן להבחין במגמה של גיבוש עמדה אחידה של ארצות הקהילה בנושאים שונים, כולל בנושאי המזה"ת. מערך ההסברה משלים בימים אלו את הערכותו לקראת המשימה והאתגר שמציב בפנינו איחוד אירופה. להלן מספר פעולות שנקטו לאחרונה:-

1) ביקורי אישים באירופה

החשיבות שאנו מייחסים לאירופה משתקפת בביקוריו האחרונים (21-24 בנובמבר) של רה"מ בצרפת ובאיטליה בדרכו ארצה מארה"ב בנוסף לביקוריו לאחרונה בבריטניה ובספרד. שה"ח ביקר פעמיים בחודשים האחרונים בבריסל כמו גם במרבית מדינות אירופה הגדולות להסברת עמדות ישראל.

2) כנסים

א) כנס שגרירים

באוקטובר שנה זו נערך בבריסל כנס של שגרירי ישראל לארצות הקהילה האירופית. במסגרת כנס השגרירים הועלו מספר הצעות לגבי דרכי פעולה אפשריות בתחום ההסברה.

ב) כנס הסברה באירופה

כפי שהודיע סגן שה"ח לכנסת יתקיים בדצמבר השנה כנס של אנשי משה"ח העוסקים בצד ההסברתי בנציגויות ישראל באירופה. בכנס ידונו דרכי הפעולה לחידרה הסברתית חזקה יותר לאירופה ויישום מסקנות כנס השגרירים בבריסל.

3) ביקורי משלחות בארץ

במחצית נובמבר (12-17) '89 נערך בירושלים כנס של פעילי הסברה מ-12 מדינות אירופאיות. בין המשתתפים, מנהלי משרדי אינפורמציה, חברי אגודות ידידות, עורכי מגזינים וכותבי תגובות לעיתונות. מטרת הכנס היתה תדריך המשתתפים בנושאים העומדים על הפרק ושמיעת דיווחיהם על הקורה במדינות מהן הם באו.

בנוסף ביקרו בארץ עשרות חברי פרלמנט ואישים מהקהילה האירופית.

פעילותנו ההסברתית חייבת להתמודד עם האתגרים הללו ע"י:

- 1) הגברה משמעותית של מבקרים - חברי פרלמנט, עיתונאים, מנהיגים ואישי אקדמיה ממדינות אירופה.
- 2) גיבוש מוקדי השפעה ידידותיים.
- 3) העתקת דפוסי פעילות מוצלחים מעבודתנו בארה"ב והתאמתם לפעילות דומה באירופה.
- 4) התאמת הטכנולוגיות והכלים העומדים לרשות נציגינו.

ג. מזרח אירופה

1) בריה"מ

על חשיבותה של בריה"מ כמעצמה עולמית אין להכביר במילים. יחד עם ההתקדמות המדינית ביחסנו עם ברה"מ וכתוצאה מהפתיחות החדשה של החברה הסובייטית נפתחות בפנינו אפשרויות חדשות גם בתחום ההסברה. בברה"מ, ובמזרח-אירופה בכלל קיים צמא עמוק לשמוע את ישראל ולהכיר את דמותה האמיתית במגע ישיר שלא עמד לרשותם בשני העשורים שחלפו. אנו ניצבים בברה"מ מול שלושה קהלי יעד עיקריים:

- א) מימשל - הקשר המתקיים היום בין נציגותנו במוסקבה לממשל בברה"מ הינו מצומצם ועדיין בחיתוליו.
- ב) תקשורת - עם פתיחת התקשורת הסובייטית בעקבות מדיניות הגלסנוסט הולך ומתרחב הקשר עם התקשורת הסובייטית.
- ג) יהודים - מטבע הדברים יש לדוב יהדות בריה"מ עניין רב במתרחש בישראל. אנו פועלים שם הן ב הסברה ציונית המיועדת לעודד את העליה לארץ והן להעברת מסרים כללים מתוך כוונה שהיהדות שתישאר בברה"מ תשמש גשר לשאר האוכלוסיה, כפי שקורה במקומות אחרים ברחבי העולם.

מזרח אירופה (2)

א. רוח הדמוקרטיה השוטפת את מזרח אירופה מביאה לשינויים מפליגים בכל התחומים ובידי משה"ח סימנים ברורים שמדינות הגוש המזרחי נכונות לשנות את מדיניותן כלפי ישראל.

ב. עד לא מזמן כמעט ולא היתה קיימת ההסברה הישראלית באזור זה למעט כמובן רומניה. בעקבות קשירת היחסים הדיפלומטיים עם הונגריה בספטמבר 1989, אפשרות חידוש היחסים עם פולין והאפשרויות הפתוחות בפנינו ביחס לשאר מדינות מזרח אירופה עלינו להיערך על מנת להביא את דברה של ישראל לחלק זה של העולם. במיוחד, ולאור המרכזיות החדשה של שאלת גרמניה הן במערב והן במזרח, עלינו גם להגביר את תודעת מורשת השואה ולעמוד על המשמר בפני האנטישמיות המפעפעת.

ג. אנו יוזמים ביקור משלחות עיתונאים בארץ, פעילות מוגברת במוסדות להשכלה גבוהה, עידוד גורמים ישראלים להשתתף בתערוכות ובירידים וכמובן החדרת ראיונות ומאמרים לעיתונות הפותחת את שעריה.

ד. יפן ודרום מזרח אסיה1. יפן

עוצמתה הכלכלית של יבשת אסיה ובמיוחד של יפן ידועה מזה זמן. בעקבות עליית חשיבותו הכלכלית של האיזור התעצמה חשיבותו המדינית. יחסנו עם יפן נשאו במשך זמן רב אופי מוגבל אך לאחרונה אנו עדים לניצנים ראשונים של פתיחות כלפיו. אחד מסימני הפתיחות היה ביקורו של שה"ח ארנס בראשית נובמבר כאורח ממשלת יפן. שיחותיו והופעותיו של השר ביפן תרמו ליתר הבנה לעמדותיה של ישראל ולשיפור ביחסים הבילטרליים בין שתי המדינות.

להסברה באזור זה יש קשיים מיוחדים הנובעים מפער התרבויות, הבדלי השפות והבורות העמוקה של שני הצדדים זה אודות זה. משרד החוץ החל השנה בהפצת חומר הסברה ביפנית ובהכשרת דיפלומטים ואנשי הסברה צעירים בשפה היפנית כחלק מהפניית משאבים ומאמצים לזירה האסייתית.

2. סין

עד לאחרונה הייתה פעילותנו ההסברתית בסין מוגבלת ל פעילותה של הקונסוליה הכללית בהונג קונג כלפי הציבור הסיני במושבה זו. לאחרונה סוכם על הקמת נציגות בסין גופא בדמות משלחת אקדמית, מה שיאפשר לנו להתחיל בחידרה

ה. אפריקה

חידוש היחסים בראשית חודש נובמבר עם אתיופיה הפנה פעם נוספת את תשומת הלב הציבורית בישראל לאפריקה השחורה. אנו נמצאים בעיצומו של תהליך חידוש יחסים בינינו למדינות נוספות באפריקה. כדי לשרת מגמה זו אנו מדגישים את יכולתנו לסייע לאפריקה בנושאים שונים כגון: חקלאות, לימודי קואופרציה ותחומים נוספים. במקביל אנו מתמודדים בזירה האפריקאית בשאלת יחסיה של ישראל עם דרום אפריקה.

3. איוונים מיוחדים של מערכת ההסברה

מזה שנתיים נוסף מימד חדש למלחמת ההסברה הקשה המתנהלת בינינו לבין אויבינו ברחבי העולם. הנסיונות לקעקע את מעמדה הבינלאומי של ישראל, להשחיר את פניה ולהטיל ספק בחוסנה המוסרי ובערכיה הם מנת חלקנו מידי יום בזירה הבינלאומית.

א. ההתמודדות מול האינתיפאדה

אנו מתמודדים כעת מול שינוי בדימויה של ישראל בעולם, הנתפשת היום כ"מדינה כובשת" שהפכה מ"דוד לגוליית". אנו מעריכים שבקרוב יתגבר גם העיסוק בנושא זכויות האדם. מהפך הדימויים מאיים על תשתית התמיכה בישראל כמדינה

ב. ההתמודדות מול התקשורת האלקטרונית

מעמדה של התקשורת האלקטרונית כמקור מהיר ומוסמך למידע מקשה מאוד על העברת המסר הישראלי. המסר של הצד השני "נמכר" טוב יותר למצלמות הטלוויזיה מעצם אופיו של המדיום. קשה מאוד להעביר במדיה האלקטרונית רעיון ערטי לאי כגון התכנית המדינית של ישראל. חשיבות הטלוויזיה עולה עוד יותר עם ההתפתחויות בתחום תקשורת הלוויינים הבינלאומית והפיכת רשתות דוגמת C.N.N. לרשת עולמית הנצפית בו זמנית בכל חלקי כדור הארץ.

ג. משאבי היריב

נדבך נוסף המקשה על ההסברה הישראלית כיום הינו המאמץ האדיר שמשקיע הצד שכנגד בזירת הקרב על דעת הקהל. כיום מתארגן לובי פרו-ערבי בארה"ב המעתיק את דפוסי הפעולה של הלובי הפרו-ישראלי, ומתחיל להעמיק את חדירתו לציבורי יעד אמריקאים. מאמץ זה מקבל גיבוי במשאבים חומריים ואנושיים עצומים המנוצלים במידת תיחום לא מבוטלת. המשאבים המוקצים ע"י מדינת ישראל לתחום זה הינם דלים ביותר ואינם עומדים בשום יחס לגודל ההשקעה של הצד שכנגד. ללא ספק הדבר משפיע על יכולתנו לפעול באופן אפקטיבי להזדקק המסר הישראלי. ידוע לנו על השקעות כספיות גדולות בתחום זה גם בשווקים אחרים כולל ברה"מ, מזרח-אירופה ויפן.

ד. הסטנדרט הכפול

עובדה נוספת המעיבה על נסיונות ההסברה של ישראל הינה שדעולם ובמיוחד העולם החופשי מתייחס מאז ומתמיד למדינת ישראל בקני מידה שונים ובסטנדרטים כפולים. דבר זה מוביל לעיסוק תקשורתי אינטנסיבי בנושא הישראלי, ולדאייה מספרם הגדול (1350) של העיתונאים הזרים היושבים בישראל, מספר המציב אותנו במקום השלישי מבחינת מספר הכתבים לאחר וושינגטון ומוסקבה.

ה. ההתמקצעות בהסברה

המעבר לדור הלוויין, מעבד התמלילים, הפקס' ותקשורת המחשבים יוצר מציאות חדשה המחייבת תשובות לא שגרתיות תוך הסתייעות בגורמי חוץ, במומחים, בחברות ליחסי ציבור ובאנשי מקצוע. המשרד החל לאחרונה בבדיקת אפשרויות כגון אלו, אך הן מחייבות משאבים כספיים חדשים.

1. ישראל - חברה דמוקרטית וחופשית

1. דיוק ואמינות

בניגוד לצד השני שאינו בוחל בהטעיה ובהולכת שולל אנו מצווים על דיוק ואמינות של המידע הרשמי, כמתחייב בחברה דמוקרטית. עם זאת, ההקפדה על מהימנות המידע באה לעיתים קרובות על חשבון מהירות התגובה.

2. פתיחות החברה

כחברה פתוחה וחופשית יש בישראל נגישות גבוהה לאמצעי התקשורת לכל ארוע ויכולת כיסוי של כל מוסד. אפילו אכיפת חוקי הצנזורה נתקלת בקשיים הנובעים מעקרון הפתיחות לתקשורת. מועטות המדינות, גם כאלה שעל מסורתן הדמוקרטית אין עוררין, אשר בתקופה כה קשה מבחינה תקשורתית היו עדיין מתירות סיקור חופשי משטחן, עובדה שכשלעצמה אינה זוכה לכיסוי הולם.

3. מיגוון דעות

אופיה הדמוקרטי של ישראל ומיגוון הדעות המיוצגות בה, חייבות להשתקף בתמונת ההסברה שלנו, כאשר הצד השני משתמש בדעות ישראליות הנוגדות את דעת הממשלה כדי להצדיק את עמדותיו כנגד ישראל.

4. אמצעים

חשיבותה של ההסברה מחייבת הקצאת משאבים מתאימים כדי להתמודד מול גודל האתגר. משאבים אלו חייבים להיות מופנים להגברת פעילות ההסברה, להבאת מבקרים (עיתונאים, חברי פרלמנט ואחרים) לארץ ולשליחת מרצים ומסבירים לחו"ל ולמיחשוב ורכישת עוזרים מתאימים. להלן מספר דוגמאות למחיר פעולות הסברה נבחרות:-

- א. ביקורים בארץ - ביקור של אישיות כגון ראש עיר או חבר פרלמנט לחמש שבוע ימים בישראל עולה כ-3,000 דולר (ללא כרטיס טיסה).
- ב. הפקת פירסומים - הפקת פירסום בסיסי בצבע בארבע השפות העיקריות וב-20,000 עותקים עולה כ-40,000 דולר.
- ג. הפקת סרט - הפקת קלטת וידיאו באורך של 30 דקות עולה כ-50,000 דולר.
- ד. רכישת אמצעים - רכישת אמצעי הסברה בסיסיים לנציגויות כגון מחשב, מסופים ותוכנה מתאימה עולה כ-90,000 - 80,000 דולר לנציגות הנחשבת קטנה (כגון קופנהגן).

5. דרישות תקציביותא. צפון אמריקה

תקציב הפעולות של הנציגויות בארה"ב אינם ריאליים מבחינת המטלות והסבירות של היום. לקונסוליה בארה"ב מוקצבים כיום 20-25,000 דולר לשנה. כדי לאפשר לנציגויות פעילות אפקטיבית יש להעלות משמעותית תקציב הפעולות לכל קונסוליה לסך של 100,000 דולר.

ב. אירופה

תקציב הפעולות של הנציגויות באירופה (להוציא 4 הגדולות) מגיע לכ- 30-40,000 דולר. המערכת ההסברתית הנוכחית וההערכות לקראת אירופה 1992 מחייבת הגדלה משמעותית של תקציב זה עד לסך 100,000 דולר, בין השאר כדי לאפשר מיחשוב ורכישת אמצעים בסיסיים לנציגויותיו.

ג. מזרח אירופה

לאור ההתפתחויות הדרמטיות במזרח אירופה והיכולת להגיע לציבורי יעד - יהודים ולא יהודים - שעד כה הגישה אליהם היתה קשה מאד אנו מבקשים תוספת תקציב במיוחד למטרה זו בסך 500,000 דולר.

ד. יפן

מבקשים להגדיל התקציב לסך של 250,000 דולר על מנת להתאים מערך ההסברה לצרכים של היום.

נספח
טבלה: תקציב פעולות 1989/90

סכום	איזור
1,355,000 דולר	צפון אמריקה (ארה"ב, קנדה + כל הקונסוליות)
1,150,000 דולר	אירופה
7,800 דולר	מזרח אירופה
92,700 דולר	יפן
19,000 דולר	אפריקה

7-DEC-1989

THE INTIFADA: TWO YEARS LATER

Two years. Since December 1987, the areas of Judea-Samaria and Gaza have been a focus of unrest, turmoil, disturbances, violence. What is the intifada really all about? Has it solved anything?

The intifada is the most recent link in the chain of violence which is part and parcel of the Arab-Israel conflict. One of the intifada's major objectives is to force Israel into an untenable position which would endanger Israel's vital interests and security needs.

The intifada has solved nothing. It has added new problems and exacerbated tensions.

What The Intifada Has Cost

The intifada has caused hardship, misery, and suffering on both sides. The human toll has been large, among Jews and Arabs. Hundreds of lives have been lost, and thousands have been injured. Normal activity and services have been disrupted and, at times, even paralyzed.

About fifty years ago, during the disturbances of 1936-39, an estimated 4,500 Arabs were murdered by Palestinian extremists. Today too, the main victims of such extremism have been the Palestinians themselves. Opponents, dissenters, and individuals who do not follow PLO dictates to the letter have been threatened, attacked, and murdered. The PLO, through the daily terror of the knife and the hatchet, is trying to impose a monopoly of power as the self-proclaimed "sole legitimate representative" of the Palestinians.

Since the intifada began, about 150 Palestinian Arabs were murdered, many of them by the PLO. Significantly, both the number and degree of brutality of such attacks dramatically increased after the Government of Israel launched its Peace Initiative in May 1989. Since then, more than 120 of the 150 murders were carried out.

How the PLO Sees the Intifada

The PLO sees the intifada, along with its activity in the diplomatic arena, as a way of manipulating the peace process for other purposes.

In a leaflet distributed in Ramallah on October 23, the FATAH (the largest and dominant PLO faction directly under Arafat's leadership) declared that "the struggle in which our people is engaged is not a struggle for the purpose of reaching a settlement or a political solution and initiatives as others think and feel." The leaflet continued by noting that the PLO's "investing in the diplomatic course and in political events from time to time is a political cover and temporary tactic."

Prominent PLO figures have explained the role which the intifada is intended to fulfill. Ahmed Abd El-Rahman, PLO spokesman and editor of its official organ, Filastin Al-Thawrah wrote on June 26, 1988 that the intifada "opened the gate to a bitter struggle to topple the Zionist dream from its foundations." Stating that "the Palestinian or Arab body will not accept the Zionist cancer despite the strength and tyranny of Western imperialism under whose direction the settler gangs in Tel Aviv operate," El-Rahman said that "the army of the intifada is taking to Molotov bombs and turning all of Palestine into scorched earth."

The PLO-Islamic Fundamentalist Relationship

Sharing with other extremists the same ultimate goal of eliminating Israel, the PLO has sought coordination with radical Islamic fundamentalist groups such as HAMAS and the Islamic Jihad. It has sought to bring them into its ranks and thus establish absolute control over the intifada.

Arafat has more than once indicated this. Recently, stating that "the Unified Command of the Uprising includes all the Palestinian forces," he added that "the HAMAS Movement and the Islamic Jihad are in coordination with FATAH on the basis of a certain agreement within the Unified Command of the Uprising in the Occupied Territories" (Al-Usbu' Al-Arabi, Lebanon, November 28).

Finding A Solution

The Government of Israel, while pursuing efforts to promote the peace process, is as determined as ever not to allow the violence of the intifada to dictate its agenda. A solution to existing problems can be found. However, this can happen only through negotiations, not violence. The Israel Government's Peace Initiative calls for elections, an interim settlement, and a permanent settlement -- to be reached through a mutually acceptable agreement.

The Palestinians in Judea-Samaria and Gaza are feeling the attrition of two years of turbulence and coercive pressures by the PLO and radical Islamic fundamentalist groups, such as HAMAS. The intifada has shown its ugly face especially in the brutal murder of Palestinians by fellow Palestinians.

The Palestinian inhabitants of Judea-Samaria and Gaza need to choose. Are they going to follow the PLO and the Islamic fundamentalist extremists, or are they going to enter into serious dialogue and negotiations with Israel? The former will bring disaster and suffering. The latter will lead to a solution and genuine peace.

CONTEMPORARY MIDEAST BACKGROUNDER

to:

Handwritten: 100 - (100) - 100

date:

November, 1989

BACKGROUND No. 259

Hizbollah "The Party of God"

INTRODUCTION

In order to understand the nature and essence of the Hizbollah Movement, a look suffices at some of the statements, declarations and proclamations of the movement and its leaders:

"Death to America, Death to Israel, Death to the oppressors and their agents... We swear to continue on the path mapped out by the blood of the fallen, in order to uproot the cancerous Israeli growth and cut off the hands of those who harm our state, headed by criminal America. We swear to extol Islam and the nation of Mohammed the Prophet, until the banner of Islam flies throughout the world." (From the Hizbollah statement about the hanging, as it were, of Colonel William Higgins by his kidnappers following the capture of Sheikh Abed el-Karim Obeid by Israel, *AFP*, July 31, 1989.)

**Media
Analysis**

Center P.O. B 13169 Jerusalem 91131, Tel. 705344/5

"The war against Israel is being waged and will not end until Israel is eliminated; Israel stands for a civilization scheme that is contrary to everything that Islamic civilization represents. On this basis, the Islamic Opposition Movement, which supports the Moslem Jihad in Lebanon and the region, presents opposition to peace with Israel and acts against those who work for such a peace; as Moslems, our position with respect to Zionism is firm, that is to say, we do not recognize that the existence of Israel on any Palestine soil has any legitimacy - we stand firm against international arrogance, first and foremost the USA." (From the words of Sheikh Mohammed Hussein Fadlalla, *A-Nahar*, Lebanon, June 27, 1989; *M.E. Insight*, March-Apr., 1988; *Radio Monte Carlo*, May 13, 198)

"We are prepared to accept in Lebanon one state only, and its prime aspiration is the struggle against Israel... So long as Israel exists, no man has the right to lay down his arms... All Moslems must be ready to fight against Israel forever." (From the words of Sheikh Subhi a-Tufeili, leader of the Hizbollah in Baalbek, Lebanon, *Al-Ahd*, Apr. 11, 1987)

ORGANIZATIONAL STRUCTURE

The meaning of the name Hizbollah is "Party of God" and it is taken from a verse in the Koran: "And behold the members of the party of God are the victors".

The beginnings of the organization of this movement occurred when the Lebanon War broke out in 1982, when 5,000 Iranians, members of the "Revolutionary Guards" (Pasderan), some military men others religious, were sent to the Baalbek region in the Lebanese Baka'a by Iran, under the rule of the Khomeini revolutionary regime. Most of these people later returned to Iran and the region adopted, within a very short period of time, all the signs of an extreme Islamic religious nature.

The Hizbollah Movement was founded in the second half of 1982 in Baalbek, Lebanon. The founders of Hizbollah are members of the Shiite religion, graduates of the colleges at Najaf in Iraq and the city of Qom in

Iran (birth-place of the Ayatollah Ruhollah Khomeini, who returned to Lebanon and established Shiite religious colleges (Huzaat) in Beirut, Baalbek, Tyre and Sdikin (near Tyre). The city of Najaf, lying some 150 kms. south of Bagdad is a holy city for the Shiites, where the Shi'a founder, Caliph Ali Ibn Abu Talib is buried. Shiites from the whole world make pilgrimages to pray by the grave of Ali, which is why it is termed "the Shiite Mecca". Najaf has 24 religious colleges that have already been in existence for hundreds of years, where the works of well-known legal arbiters are studied, one of whom, the Ayatollah Abu al-Qassem al-Khoi, was the main teacher of Mohammed Hussein Fadlallah, now considered the supreme religious authority of the Hizbollah in Lebanon and having a special independent standing in the leadership of the movement.

Najaf is the birth-place of the new religious-political conception of the Shia. This conception was developed at the end of the fifties, at the time Fadlallah studied at Najaf, by the Ayatollah Mohammed Baker al-Sader, an Iraqi of Lebanese extraction (executed in Iraq in 1980), and by the Ayatollah Ruhollah Khomeini. Underlying this approach is the idea of a social revolution that will depose the present regime and set up an Islamic republic that will be lead by men of religion (for greater detail, see the section on the ideology of the Hizbollah).

Among the founders of the Hizbollah are: Saiyd Abas al-Musawi, who was born in 1952 in the village of Alnabi Shith in the district of Baalbek, Sheikh Subhi el-Tufeili, who was born in 1948 in the township of Brithal, also in the district of Baalbek, and Sheikh Mohammed Yazbek. Within a few months of the founding of the Hizbollah, the founding group was joined by many radical Shiites who had broken away from the Amal Organization, headed by Hussein Musawi, a leader of Amal al-Islami, and also other religious organizations, such as "The World Union of Moslems in Lebanon". the "Daawa" (Islamic Call or propaganda) movement and the Moslem Students Organization of Lebanon.

A few words about the organizations and their leaders who joined together under the one roof of the Hizbollah:

"Amal al-Islami" is a militia that was established by Hussein Musawi, who is not a religious personality but a teacher by profession. In the wake of a visit he made to Teheran, he adopted the teachings of Khomeini and, together with a group of people who broke away from the Amal Organization in 1982, he set up the militia that carried out most of the first acts of terror of the Hizbollah, and, in operational terms, was the most important group in this organization at its inception.

"The World Union of Moslems in Lebanon" was set up under Iranian inspiration in the southern Shiite quarters of Beirut and, initially, included radical Suni religious personalities such as Sheikh Maher Hamud of Sidon, who became one of the leaders of the Hizbollah.

The "Da'awa" Party was founded at the beginning of the seventies as a branch of the movement which had operated in Najaf in Iraq under the leadership of the Ayatollahs Mohammed Bakr el-Sader and Ruhollah Khomeini. This movement, which was nurtured in Lebanon by Sheikh Mohammed Hussein Fadlallah, stressed the deep Shiite roots and the connection with the spiritual center at Najaf. Its members did not identify with the Lebanese nation as a whole and never accepted the rule of the Christians. In April 1980, after the Iraqi authorities executed the leader of the Daawa Movement, the Ayatollah Mohammed Bakr al-Sader, the Lebanese movement broke up and was absorbed into Amal although a number of its members continued to maintain their secondary identity as members of the Daawa. With the establishment of the Hizbollah, members of the Daawa joined this movement and, together with them, joined as a unified nucleus members of the "Organization of Moslem Students of Lebanon" who has also broken away from the Amal Organization.

Another organization - "World Union at Jebel Aamal" was set up by the Hizbollah itself to consolidate the movement in southern Lebanon (the main area of control of Amal) and to undertake acts of terror against Israel.

As many political organizations in the Arab world, the Hizbollah lacks a clear and open formal organizational set-up. The various organizations that joined together as the Hizbollah movement to a certain extent retain their

separate status within the movement, but not in a way that harms the unity of its functioning. This apparently derives from the unchallenged personal authority of the heads of the organizations, the religious functionaries, as perceived by their adherents, at the Shiite centers around the "husseiniyas" (Shiite mosques), the colleges, the Shiite villages in southern Lebanon or urban neighborhoods in which they are active and where their strength is based. Considerable importance is attributed to families in this traditional environment. It may be said that the basic unit of the Hizbollah movement is the family. This is a united framework in which everyone knows everyone else and everyone trusts everyone else. The unchallenged loyalty to the family is the strongest glue that binds the Hizbollah.

Regarding further the human element of the Hizbollah, it might be added that the young men who fill the ranks and leadership alike in all the above mentioned groups of the Hizbollah are products of the 15 years long cruel civil war in Lebanon as well as the traditional discrimination against the Shiites in Lebanon. In Shiism as a religious cult and concept the deeply rooted resentment over the inferior status of the Shiites in the midst of Sunni majority, throughout Islamic history, became a central element.

Leadership Council

At the top of the Hizbollah is a leadership council (*Majlis Shura*) comprising a dozen members.

According to various assumptions, the leadership council of the Hizbollah is subject to the World Revolutionary Islamic Council, that is located in Teheran and has representatives of the subversive movements operating in Iraq, Saudia, the Gulf emirates and various countries in Asia and Africa. These assumptions are unverified. There is no chairman or leader. Decisions are taken by majority vote, most of them by unanimous consent. The Council has seven committees: conceptual, financial, political, information, military, social and legal. These committees have sub-committees that deal with putting decisions into practice. Under the general council there are

three regional councils.

Sources of Funding

The Hizbollah has various sources of funding: a. Popular donations – the Shiites are known to support their religious leaders by raising donations. Evidence exists from the last century on donations made by Shiite villages in South Lebanon: one gives a horse to a man of religion, another a loaf of bread, a third gold coins. b. Financial allocations of the Iranian Government – according to most assessments, the Iranian Government allocates one hundred million Dollars a year for strengthening and maintaining the Hizbollah movement in Lebanon. c. Donations from various Shiite organizations, such, for example, as "The Dead Soldier Institute" of the Islamic Revolution, that operates in Iran under the leadership of the Ayatollah al-Kerubi. It is variously assessed that this organization gives the Hizbollah 4.5 million Lebanese pounds each month.

The money is used to support the Hizbollah families, for giving a fairly high wage to fighters and also for the establishment and operation of professional educational institutions, where the various vocations are studied, from sewing and metalwork to the study of English. d. One-time grants – the Hizbollah enjoys various grants, such as, for example, the arrival of an Iranian religious leader in Beirut at the end of the Lebanon War carrying with him 10 million Iranian Rial, whose value at that time (1985) was 137,000 Dollars. This was the contribution of the residents of his town to the Hizbollah movement so that it could pay, with these monies, for the restoration of the ruins in West Beirut.

The Military Arm

The Hizbollah has no organized military barracks or bases. Mosques and residences serve as command posts or ammunition stores or hiding places. Activity takes place in small groups, for a monthly wage paid to members of the militia. Family contacts among many of the members of the movement and also their common origin from the same village make is

easy to preserve secrecy and help seal the movement against foreign agents. The various divisions of the military militia are estimated to account for 6,000 men, most of them apparently activists who are only partially mobilized. They are concentrated mainly in the Lebanese Baka'a and in Beirut. They are divided into 8 different units, 4 of which are termed "divisions" and units such as: sabotage unit or "Jeish al-Mahdi company", that have appeared in parades or have been spoken about in statements on behalf of the Hizbollah. Their exact function and size are unknown.

The senior military command is almost entirely in the hands of the men of religion. Hussein and Abas Musawi are known to be those who lay down the policy for Hizbollah attacks in the South. This policy is put into effect by religious leaders such as Sheikh Abd el-Karim Obeid, now in Israeli captivity, and Afif a-Nabulsi.

Members of the Hizbollah received their military training from the Iranian "revolutionary guards" who were stationed in Lebanon. The Hizbollah movement also benefits from its contacts in the past with Arafat's Fatah, in two ways: Amal people who were trained by the PLO in the seventies and then moved over to the Hizbollah; and members of "Force 17", then under the command of Abu Jihad, who moved over to the Hizbollah, such as Imad Fayiz Mughania, who became a key figure in the terrorist mechanism of the movement, and Hader Salameh. They ran a joint operations room for the Hizbollah and the PLO until April 1988. Imad Mughania is thought to be responsible for the suicide attacks against American and French targets in Lebanon and for many kidnappings, including the skyjacking of the TWA plane in 1985.

The means of warfare in the hands of the Hizbollah include heavy weaponry such as artillery, anti-tank rockets and Katyusha launchers, most of them supplied by Iran.

IDEOLOGY – ESTABLISHMENT OF A WORLD-WIDE ISLAMIC STATE

The activist, rebellious tradition that is typical of the Shia is reflected in the Hizbollah ideology. The Hizbollah adheres to Islam as a political identity and supports establishment of an associative framework that will be pan-Shiite, blurring ethnic identifications, and supra-national, negating Lebanese nationalism and the Lebanese state (including, of course, the Christian rule existing there) for the benefit of a general Islamic identity. The Hizbollah movement believes in action to realize the "World-wide Islamic Plan", that is to say: the aim is not just establishment of an Islamic republic in Lebanon but establishment of an all-embracing Islamic state that will include Lebanon and will do away with borders, perceived as the heritage of imperialism. Furthermore, the aim of establishing an Islamic republic in Lebanon itself will not be achieved until after Lebanon is attacked by victorious Islam, with the final map of the Middle East being drawn with the help of the blood of those who sanctify God (the *Mustashhidun*) in the *Jihad* (Holy War).

The ecumenical approach of Khomeini rejects in effect any distinction between the two streams of Islam – the Sunna and the Shia – but it is not enough for a person to be a Moslem; he has to act according to the teaching of the "Islamic Revolution", otherwise he is an infidel. This is the origin of Iran's negative attitude, after the Revolution, to most of the Arab regimes, as also toward the Arafat stream in the PLO, and of its subversive activity, inter alia, through the Hizbollah, throughout the Arab world. Mohammed Yazbek, one of the Hizbollah leaders, has said that "The rulers of Morocco, Jordan and Egypt are traitors and degenerates" (*A-Nahar*, June 26, 1989). Sheikh Fadlallah has also attacked them, and with them the ruler of Libya, and he accuses them of having "turned the Palestine issue into a joke" (*A-Nahar*, June 26, 1989).

This conceptual approach resulted in cooperation between Iran and the Suni Tawhid Movement in Tripoli, Lebanon, under Sheikh Said Shaaban; cells were established under the authority of the regime in Teheran among radical groups in various Arab states, such as: a terrorist organization that

was disclosed in Cairo and whose leader had frequently visited Iran (*Rose al-Yussef*, Egypt, July 31 1989).

At the same time it is clear that the Shiite societies in Lebanon, Iraq, Saudi Arabia or Kuwait are most fruitful soil for absorption of the teachings of Khomeini, for which there are a number of prime reasons: 1. They constitute a disadvantaged community in countries undergoing a process of modernization that widens gaps and clashes with the tradition; 2. Each has a nucleus of radical religious leaders, pupils of Khomeini, who serve as a vanguard in promoting the aims of the "Islamic Revolution"; 3. In Lebanon, following the collapse of the state apparatus and the absence of any effective central authority, Iran enjoys maximum freedom of action for realization of its aims.

The absolute loyalty of the Hizbollah movement to Khomeini and his teaching, and its view of itself as an arrow-head of the Islamic Revolution, makes its Lebanese identity of secondary importance and, in effect, turns it into a branch of the Iranian Revolution on the Lebanese front.

A PROFILE OF A LEADER – SHEIKH MOHAMMED HUSSEIN FADLALLAH

Although he has made a point, on various occasions, to declare that he is not a leader of the Hizbollah in Lebanon, no-one doubts his uniquely independent standing in the ideological leadership of the movement. Fadlallah sees himself as being responsible for all the Moslems in Lebanon, both Shiite and Sunnis. He considers himself to be a spiritual, religious leader, an arbiter of law, and frequently mentions that he is the official representative in Lebanon of the supreme Arab Shiite religious leader, the Ayatollah Abu al-Qassem al-Khoi who lives at Najaf in Iraq. It is thought that Fadlallah aspires to inherit the 96-year old Ayatollah al-Khoi. Should he succeed in this, he will be the supreme Arab Shiite religious authority and his influence will spread far beyond the borders of Lebanon. There is further information that, on one of his frequent visits to Teheran, Fadlallah was raised to the rank of ayatollah, with the support and approval of

Khomeini. He, however, desists from adding this title to his name, apparently for tactical reasons, as the time is not ripe to instigate jealousies.

Mohammed Hussein Fadlallah was born in 1935 in Najaf, Iraq. The Fadlallah family (the name in Arabic means: chosen of God) is a well-known family of scholars that can trace its family tree back to the Prophet Mohammed himself. Mohammed Hussein's father, the Ayatollah Sid, arrived at the holy city in 1928 from the small township of Inta near Bint-Jebeil in South Lebanon. His mother was the daughter of Haj Hassan Bazi, the head of a famous family in South Lebanon.

The main teacher of Mohammed Hussein Fadlallah in Najaf was the Ayatollah Abu al-Qassem al-Khoi, whom Fadlallah now seeks to inherit. In Najaf Fadlallah for the first time met the Ayatollah Ruhollah Khomeini and came to know him.

At the beginning of the sixties, the Iraqi Baath Government began to send foreign religious leaders who had lived at Najaf back to their countries of origin. In those days, members of the Lebanese Daawa movement (that, as noted, constituted part of the large Daawa movement in Iraq) were looking for a spiritual leader and, with this in mind, they turned to Fadlallah who already had the status of legal arbiter and was active in the Iraqi movement. The Ayatollah Abu al-Qassem al-Khoi appointed him as his representative in Lebanon and so, in 1966, Fadlallah came to Lebanon, from where his father had moved in 1928, and set up his abode in the Naba'a Quarter of East Beirut. In those days, the Shiite Imam Mussa Sader was active in South Lebanon and Fadlallah found himself working in his shadow although he was always careful to maintain his independence of thought and politics. It should be mentioned that, at that time when he arrived in Lebanon, two Shiite movements, then at the beginning of their paths, were already active there: the Moslem Students Union of Lebanon and Amal which was concentrated in South Lebanon. Fadlallah established and operated charitable institutions, schools, clubs, clinics, orphanages, all combined with Shiite Moslem scholarship. Under his inspiration, a journal called "Al-Hikma" was published. Together with all this, Fadlallah continued to teach the principles of the religion, including the new political-

religious approach that he had brought with him from Najaf and that ran counter to the approach of the Imam Mussa Sader, for it emphasized the roots of the Shiite religion and the connection with the spiritual center in Najaf and did not identify, as did Sader's movement, with the Lebanese nation.

Students from all parts of Lebanon flowed to the Islamic Shari'a Institute where Fadlallah taught. He wrote scores of articles and more than twenty books focussing on the new Shia and its political road. His book "Islam and Taking Power", published in 1976, was written during the Civil War in Lebanon. Since the Daawa Movement that he headed was nurtured by him as a branch of the Iraqi movement, agents of the Iraqi Baath regime made an attempt on his life. That was in 1980, the same year that the Iraqis executed the leader of the Iraqi Daawa, Mohammed Bakr al-Sader (as mentioned above, the Daawa movement in Lebanon broke up in 1980 and was absorbed in Amal until the establishment of Hizbollah in 1982, when it joined the new movement). In March 1985 a further attempt was made on the life of Fadlallah. A car bomb exploded close to a mosque where he was preaching, at Bir el-Abd. The bomb went off a few minutes before the Sheikh left the mosque. Tens of believers who were standing outside were killed but he was saved. Various elements in the Hizbollah estimated at the time that the attackers were members of the American CIA but Fadlallah himself believed that there were much closer, almost certainly referring to Israel.

On Israel:

In one of his sermons referring to Israel, Fadlallah said: "All said and done, Israel is the main enemy of the Hizbollah in the region. We will continue to fight Israel even if it takes a hundred years. It is our enemy because it has conquered Palestine and expelled its people, and is thus the enemy of all Islam. That being so, Israel must cease to exist."

When asked about his reaction if and when the PLO signs an agreement according to which there will be two states in Palestine, one Jewish and one Arab, he replied: "The PLO has no right to sign an agreement with Israel that will deny the Palestinians their inalienable right to their homeland."

On the Right to Use Force or Violence:

In his book "Islam and Taking Power", Fadlallah writes: "It is forbidden to use force to obtain personal goals or to gain control over other peoples while using their natural resources. It is permitted to use force to consolidate the fundamentals of belief in God, His prophets and precepts. It is permitted to use force to help the down-trodden in their struggle against their oppressors. It is also permitted to hurt infidels who block Islam. One may not force the religion of Islam on people but one may force Islamic sovereignty on infidels."

On Hijacking of Planes and Hostages:

Fadlallah has denied that he has ever been involved in the planning of skyjackings or taking of hostages. He has also denied the information that he encourages Hizbollah warriors to undertake suicide missions. On the subject of the taking of hostages, he saw damage to the moral image of Islam and the belief in the more just nature of the Islamic state. But, on the other hand, he praised the killing of "the Americans and the Zionists" on the route 405 bus in Israel (in July 1989) and the PLO call in one of its posters to kill settlers in Judea, Samaria and Gaza. With respect to suicide attacks, despite his claim not to have encouraged them, he gave them his blessing post factum. In speaking about the "death of martyrs" (*Shahadah*), he says: "When the purpose of the war is justified, the rule exists that says that the faith gives the fighter an achievement and victory in all situations. The death of the martyr opens for him the gates of the Garden of Eden. Victory in battle assures him of success in the next world. Death is no tragedy. It is a well calculated condition upheld for the sake of ongoing purposes and aims even after the death of the fighter. A person senses spiritual joy in his death (*Jumhuri-e-Islami*, July 10, 1989; *A-Nahar*, May 30, 1989; *AFP*, Aug. 5, 1989).

On Democracy:

In his book "Islam and the Taking of Power", Fadlallah expresses his opinion about democracy: "Democracy is not the desirable regime. The popular or parliamentary majority is often influenced by psychological, economic and other factors. However, the rule of an individual is no solution. The people must decide its own fate. The solution could be in the shape of a democratic leadership council, like that currently leading the Hizbollah."

According to the descriptions of various experts, Fadlallah is running an establishment in West Beirut of a few hundred persons: body-guards, servants, a fleet of vehicles and a publishing house. It is assessed that, for the maintenance and financing of this establishment, the Sheikh employs a number of business managers who studied in the West.

THE TERROR METHODS OF THE HIZBOLLAH

The Hizbollah, acting for Iran, is active in the power games within Lebanon, in terror against Israel and on the international front, including foreign targets within Lebanon.

The main modus operandi of the Hizbollah, since 1984, has been the kidnapping of foreigners that, over the years of its activity, it has brought to a level unsurpassed by any other terror organization in the world. It has turned it into a systematic instrument of political blackmail, considered worthy of emulation by other terror organizations. The kidnappings have helped the Hizbollah movement realize one of its important aims: expulsion of all foreigners from Lebanon. The organization attracted greater attention and caused foreigners to leave on a greater scale following its suicide missions against American, French and Israeli targets in 1983. On the other hand, the failure of kidnappings to obtain the release of Hizbollah men in various countries is noticeable, particularly the 17 members of the movement held in prison in Kuwait (only Cyprus and Switzerland released Hizbollah terrorists immediately after the kidnappings of their citizens).

The Hizbollah movement, as any other terror organization, justifies its unusual method of fighting with the claim of "the need for self-defense" in the face of the lack of a balance of forces between the imperialist world and "the oppressed of the world", all of whose purposes are "humanitarian". Hostages are depicted by the Hizbollah as "agents" and "spies". Hizbollah men use various cover names, often representing different groups in the composition of the Hizbollah movement. They primarily use these names in order to blur Hizbollah responsibility for acts of terror. The most common names are "The Islamic Jihad" "The Oppressed of the World" ("*Mustadhafin al-Ard*") or "The Organization of Revolutionary Justice". The name is often the result of cooperation with other terror groups such as: "The Islamic Jihad for Liberation of Palestine", in which the defense apparatus of Abu Jihad of Fatah took part (together they abducted 4 professors from the University of Beirut in January 1987).

More than once, the Hizbollah has threatened to execute hostages. Of the 14 hostages who have died or been executed in Lebanon, 8 were executed by the Hizbollah (the circumstances of the death are not always clear). Most of those abducted have in effect died without any prior open threat to execute them. that is to say - the circumstances associated with their captivity - torture, attempts to escape, illness, etc.

The only ultimatum that Hizbollah has carried out with certainty was the execution of the Soviet diplomat, Arkady Katakow in October 1985. The Hizbollah threatened to execute the CIA man, William Buckley, but it turned out that he was executed five months before the announced threat (April or June 1985). An American UN officer, William Higgins, who was abducted in South Lebanon on February 17, 1988, and whose execution was announced by the Hizbollah after the capture by Israel of Sheikh Abd al-Karim Obeid on August 1, 1989, apparently died under torture back in April 1988.

Execution threats that are published from time to time are designed to re-awaken the problem of the hostages and to bring it to the attention of the public in the target countries and to recall that their governments have not responded to the kidnappers' demands. Implementation of the threats

means the loss for the kidnappers of their main extortion tool. This is one of the reasons for the multiplicity of the kidnappings – so that, after a killing, hostages will remain for bargaining purposes.

Between 1982 and 1989, 100 foreign citizens were abducted in Lebanon (most of them in West Beirut), 55 by the Hizbollah, 8 by Amal and the remainder by various organizations, including the PLO. Of the 100 abducted, 18 hostages currently remain in Lebanon, 14 in the hands of the Hizbollah; some of them have been held captive for over 4 years. These figures do not include 12 Jews, Lebanese citizens, who were abducted in August 1984, all of them by the Hizbollah, 9 of whom have been executed. The fate of the Jewish hostages was worse than that of western hostages and there is no information about the remaining Jews. Members of the Hizbollah have stated that these kidnappings were reprisal actions against Israel.

The main demand that Hizbollah has presented following the taking of hostages was for the release of Shiite terrorists caught and imprisoned in various countries. For a long time, the list was headed by 17 Shiites, detained and sentenced in Kuwait at the beginning of 1984. The Hizbollah, which chose to apply pressure on Kuwait by abducting Americans and Frenchmen, managed to bring about the non-performance of death sentences that had been issued against 3 of the terrorists, but, to this day, it has not obtained their release.

The Hizbollah even hijacked two Kuwaiti airliners (December 1984, April 1988), the TWA plane (in June 1985) and was responsible for the wave of bombings in Kuwait and Saudia in May 1988 – all in order to obtain, inter alia, the release of the 17.

European citizens have been kidnapped in order to obtain the release of Hizbollah people imprisoned in Switzerland (January 1985), Cyprus (April 1986), France (March 1986, with a demand for the release of those who made the attempt on the life of Shahpur Bahtiar, a former Iranian Prime Minister) and West Germany (Mohammed Ali Hamadi, who was arrested there in January 1987). More details on this are given in the next section.

ATTITUDE OF WESTERN COUNTRIES TOWARD THE HIZBOLLAH

The Hizbollah movement has set up a wide-spread terrorist infrastructure in Europe, primarily in France, Italy and West Germany. Interrogation of Hizbollah people who have been caught revealed the part played by the embassy of Iran in Paris for setting up terror cells in France that included, apart from Lebanese, Algerians, Armenians and French. Documents were found in the apartment of a Hizbollah man called Bassem Mekki in West Germany that testified to a detailed plan to hit American and Israeli targets in West Germany (*Al-Hayat*, London, July 22-23, 1989).

Most western governments have been inclined of late to seek channels of communication to negotiate with the Hizbollah over the release of kidnapped hostages. The negotiations have taken place through intermediary countries, mainly Syria and Iran, who are themselves, in many cases, involved in acts of terror and blackmail and even take part in initiating them.

THE UNITED STATES: The declared policy, at least to date, is to refuse to make any concession to terrorists, but the "Irangate" affair (1985) proved that, in secret, the USA has shown a readiness to negotiate concessions in return for the release of hostages, and has thus prejudiced the credibility of its policy. In the case of the CIA man, William Buckley, the Hizbollah even deceived the USA, inasmuch as the negotiations over his release were held, in effect, after his death in captivity a long time previously. Moreover, during the negotiations in September and October, 1986, the Hizbollah abducted three more American citizens.

The USA has considered more than once a military operation for release of the hostages - a rescue mission or punitive raid against the terrorist command posts. But these intentions have never been tried in practice. Admiral James Lyons, former Commander of the Pacific Fleet, related in the American television program *Nightline* (August 6, 1989) that, in 1983, two aerial missions, that had been planned in cooperation with France and

Israel against terrorist strongholds in Lebanon, were called off at the last minute by the then Secretary of Defense, Casper Weinberger. Generally speaking, it can be said that the military option of the West has not gone beyond concentrating a large fleet, including aircraft carriers. This is what happened in January 1987 and again in August 1989, despite the lesson of the action against Libya in 1986 that proved that a reprisal raid does succeed in deterring countries that engage in terrorism, for Gaddafi has not returned to his former ways since that operation and has not initiated any act of terror on his behalf (as against giving aid to terror organizations).

Since May 1989, the USA has adopted a new policy of down-grading the terror issue and pushing it to the end of the agenda - in order to prevent the terror organizations from achieving what they want - world public attention that increases their value. In the opinion of the researcher of the "Washington Institute for Policy in the Near East", Barry Rubin, the disregard policy has failed inasmuch as it has not deterred terrorist attacks and has even prejudiced the ability of the USA to punish perpetrators or countries giving them shelter. The abduction of Col. Higgins and bombing of the Pan-Am plane with its passengers in December 1988 testify to the ineffectiveness of this policy (*NY Times*, *IHT*, Aug. 5-6, 1989).

FRANCE has held indirect negotiations with the Hizbollah through Arab countries (Syria, Algeria and Saudia) and various persons of Arab extraction with connections in Syria and Lebanon. In return for the release of French hostages in 1986 (when Jacques Chirac served as Prime Minister), France deported a few hundred members of the Iranian opposition and agreed to repay to Iran part of a loan it received at the time of the Shah (300 million Dollars out of a milliard); in November 1987, France agreed to cancel all charges against the Iranian diplomat, Wahid Gurgi, who had been involved in a string of explosions in Paris during September 1986; in the next stage, France agreed to pay the balance of the above loan and again deported 17 members of the Mujahidin-Khalk; in May 1988, the last of the French hostages were released by the Hizbollah and in June of the same year diplomatic relations with Iran were restored, the balance of the above debt was paid and a ransom of 300 million Dollars was also paid directly to

the Hizbollah; a leader of the organization, Mohammed Muhajer was also released from French imprisonment (back in March 1988) and it was promised that the release of the PLO man, Anis Nakash, would also be considered.

According to *New York Times* reporter, Youssef Ibrahim, France continues, to this day, to pay "protection money" to the Hizbollah against abduction of hostages or other terror acts in its territory (cited by Flora Lewis, IHT, Aug. 3, 1989). Currently, there are no more French hostages in Hizbollah hands. The Hizbollah leader, Sheikh Fadlallah, has commented, following the French deal, that a similar success awaits Iran with the USA. He thus admitted the control that Iran has over the kidnappers and proved that France did make concessions to Iran and that responding to terrorist demands only encourages increased blackmail.

BRITAIN, in contradistinction to France, has been firm in its refusal to make any concession to terrorists, even after the execution of hostages. Only a small part of the kidnapping of British citizens was undertaken by the Hizbollah and Britain apparently halted negotiations with Iran at the end of 1987 as it refused to pay any ransom amounts.

In WEST GERMANY, the terrorist Mohammed Ali Hamadi was arrested in January 1987. His detention resulted in the abduction of German citizens in Lebanon, with a demand for his release. Germany held contacts on the matter and, in the deal that was made, a German hostage was released in return for an assurance that Hamadi would be sentenced to a short term of imprisonment. The West German Government also paid the Hizbollah, through a German-Lebanese businessman, 3 million Dollars. In this instance, Germany conducted negotiations not with Iran or Syria but directly with the organization that made the abduction. It was apparently no coincidence that, with the release of one of the hostages, Germany renewed its annual aid to Syria.

SPAIN gave in to the kidnappers of its diplomats and released jailed members of Amal in order to assure the release of hostages.

SWITZERLAND released a Hizbollah man in 1985 in return for the release of a Swiss citizen who had been kidnapped in Lebanon.

In conclusion, the praiseworthy, stubborn refusal of Britain to grant any concession to terrorists may be noted, together with the more or less firm stand of the USA not to conduct negotiations with kidnappers nor accede to their demands (apart from the attempt known as the Irangate affair). In contradistinction, France, West Germany, Spain and Switzerland have negotiated, directly or indirectly, with the organizations that perpetrated the attacks and abductions and have given in to their demands.

There can be no doubt that the conciliatory policy of most of the terror-targeted countries, particularly in the West, on the hostages question greatly influences the process of making the tactics of the terror organizations worth-while, both for the perpetrating organization and for the countries for whom it acts.

HIZBOLLAH - IRAN RELATIONSHIP

At the beginning of the eighties, revolutionary Iran consolidated its ties with Lebanon with the Amal Organization that had been founded in July 1985 by the Imam Mussa Sader, a charismatic and popular leader, with the most senior religious and political authority in the Shiite community, which is the largest in Lebanon. He raised the community to a level of political involvement and increasing awareness for its rights and established its important religious-political institutions (in 1974 he had set up the Shiite "Movement of the Disadvantaged"). His disappearance in Libya in 1978 left a vacuum that the leadership of Amal, which is primarily a militia of Shiites, found it difficult to fill.

However, the relationships of Iran with Amal reached breaking point and the Hizbollah took the place of Amal. The crisis between Iran and Amal broke out when the leader of the movement, Nabih Beri, joined the "National Council of Rescue" that President Sarkis set up on the outbreak of the Lebanon War in 1982. For Iran, this body symbolized western

domination over Lebanon and it no longer viewed Amal as promoter of its interests in Lebanon. This crisis was preceded by a break on the background of Iranian support for the PLO, at a time when it was fighting against Amal men for control in South Lebanon. Iranian support for the PLO was on the background of the aid the PLO had provided with the training of Iranian activists in its camps in the seventies. These activists later led the Iranian revolution against the rule of the Shah. A further reason for the break is the secular, Lebanese-nationalistic trend that has won out in Amal (see below for the relationships between the Hizbollah and Amal).

Since its founding in 1982, the Hizbollah has openly operated as the agent of Iran in Lebanon, aspiring to further Iranian interests throughout the world, particularly in Lebanon. The leaders of the Islamic Revolution in Teheran (according to its name, it is not just Shiite or Iranian) consider their revolution to be the announcement of salvation for the *Mustadhafin* – "The Oppressed" – in the world, and a model to be emulated by Islamic societies everywhere.

Iran and Lebanon are the two main focal points for export of the Revolution and the failure of the former in its war against Iraq has left the Hizbollah as the only success story among exporters of the Islamic Revolution.

The Hizbollah continues to maintain direct contact with Teheran, acts according to its dictats, and serves, as described above, as a sub-contractor for perpetration of terror acts and abduction of hostages in the service of the Iranian interest. In demonstrations and ceremonies, the Hizbollah flies the Iranian flag along-side the green flag of Islam.

The assassination of the Saudi ambassador in Ankara (October 25, 1988) was carried out by the Hizbollah on instructions from Teheran; for the two skyjackings of Kuweiti planes by the Hizbollah (in 1984-5), Iran supplied the skyjackers with weapons and equipment and, in one of the instances, enabled them to escape. The close connection with Iran was revealed in a rare interview given by Sheikh Fadlallah to a *Washington Post* reporter at his villa in Beirut immediately after he returned from Teheran. He spoke in the

name of Iran when he said that the Iranian leadership would improve its relations with the West and that the problem of abductions in Lebanon did not have to continue for ever, as pressure by the USA on its friends would result in pressure by Iran on its friends, and a way for maintaining international relations, and quietly, remote from the media, the problem of the hostages could be resolved (September 5, 1989). This interview was replete with expressions of moderation on the part of the Hizbollah leader, and could perhaps point to new diplomatic trends on the part of the new leader of Iran, President Hashemi Rafsanjani.

Iran is investing much in its contacts with the Hizbollah and in preparation of an infrastructure for the future Islamic state. The former Iranian Minister of the Interior, the Ayatollah Muhtashmi (after the death of Khomeini, he was dismissed by Rafsanjani, in the context of a difference of opinions between the latter, who inclines to a renewal of contacts with the USA because of Iranian need for western aid, and the former who represents the more extreme revolutionary wing), the Deputy Foreign Minister, Hussein Sheikhalislam and also other religious and political personalities have visited Lebanon and continue to do so frequently and maintain an extensive network of relations with the Hizbollah. This includes the presence of a 1,500 strong force of the "Revolutionary Guards" (*Pasdaran*) that has been stationed in the Lebanese Beka'a since 1982 and that gives, apart from military aid, the feeling of true partnership with distant Iran. Following the end of the Iran-Iraq War and to a greater extent after the death of Khomeini (June 3, 1989), Iran did much to mediate between Amal and the Hizbollah (see below) and even worked to expand its circle of contacts in Lebanon with the Lebanese Left and the pro-Syrian Palestinians, Ahmed Jibril, Abu Mussa and even the Lebanese Communist Party (with the latter at a Teheran meeting in July 1989). The purposes behind the strengthening of ties are: 1. To improve the terrorist fighting capacity against Israel and the West - this being the common factor between Iran and these organizations in Lebanon; 2. To create a stronger united front of Syria and Iran against the growing involvement of Iraq in Lebanon and against its ally, the Christian, Michel Aoun.

In conclusion of this section, it may be said that Iran, which views Lebanon as a central course in the policy of exporting the Islamic Revolution, will not let up on provision of vital backing and aid for its loyal partner – the Hizbollah movement, and will continue to further its standing in Lebanon.

HIZBOLLAH – SYRIA RELATIONSHIP

Syria, as is known, views Lebanon as part of "Greater Syria" and its unswerving aim is, therefore, to preserve its hegemony in that country. Accordingly, Syria works to prevent any group from acquiring too much power in Lebanon. Even Iran cannot work with too great a freedom without reaching a certain understanding with Syria, as the latter controls over half the territory of Lebanon. The main base for Hizbollah operations is, as is known, in the area of the Lebanese Baka'a, where Syrian forces are in control, and they not only permit the presence of the Hizbollah but even aid this movement in its activity.

When Syria is interested in improving its image in the West or protecting its ally, Amal, in Lebanon, it tries to restrain the Hizbollah. In May 1986, Syrian forces in the Baka'a clashed with Hizbollah people. Later, in February 1987, Syria stationed its forces in West Beirut and its soldiers slaughtered 23 Hizbollah people (the abduction of the journalist Charles Glass in West Beirut at that time was perceived by Syria as a provocation against it); in May 1988, its forces were stationed in the southern Shiite neighborhoods of the city in order to save Amal in its fight with the Hizbollah, the PLO and other militias. Syria's purpose was to try and track down the hostages and benefit from the profits of their release, a purpose that was not achieved.

Alongside this policy of Syria in Beirut, it has not ceased encouraging the Hizbollah to indulge in terror acts against Israel. In June 1987, Syrian President, Hafez Assad, met with Sheikh Subhi a-Tufeili, the military leader of the Hizbollah, promised him Syrian support for terror actions from South Lebanon against Israel and also agreed to expansion of the Hizbollah presence in South Lebanon at the expense of Amal, including transfer to it

of part of the "Revolutionary Guards" from the Baka'a region. It may be said that in the subsequent period, Hizbollah terror activities were coordinated with Syria.

Syria also encouraged central personalities in Amal to cooperate with the Iranian Intelligence and even to join the Hizbollah movement. On the background of these encouragements, Hussein Musawi and his men left Amal and joined the Hizbollah immediately after its establishment and, about a year ago, the head of the security apparatus of Amal, Mustafa Dirani and his gang, also joined this movement.

A number of factors that assure continuation of Syrian support for the Hizbollah are also associated with the system of relations with Iran: a. Syria continues to have recourse to aid from Iran because of its bad economic situation; b. The Shiite rival of the Hizbollah, the Amal Organization and ward of Syria, has disappointed and failed at least in part of the confrontation, with the Hizbollah and doubts have thus arisen among members of the Syrian leadership as to whether in the long run the interests of Amal, as representative of most of the Shiite community in Lebanon, are consistent with those of Syria; c. Iran, which uses the hostages as an asset for blackmail from the West, can offer Syria participation in the profits so obtained, as indeed has happened in the past, if Syria responds to Iranian aspirations in Lebanon.

To conclude this system of relations, it may be noted that Syria has a basic interest in using the Hizbollah to promote its aims, either by continuation of acts of terror against Israel or by controlling the inner conflicts within Lebanon in order to win maximum hegemony in that country.

HIZBOLLAH VERSUS AMAL

The relationships between these two movements, that are wrestling for control over the Shiite community in Lebanon, vary from periods of fighting that usually last a few days or weeks - and are usually on the background of local reciprocal squabbles - to periods of quiet, anchored in a reciprocal agreement.

On the ideological level, the dispute between them can be phrased in terms of the Hizbollah being first of all an Islamic movement and subsequently Lebanese, while Amal is the other way round. In the sphere of terror activity, the Hizbollah favors actions inside Israel while Amal restricts itself to the Security Strip so as to avoid Israeli reprisal actions that would hurt the whole population.

The policy of the two movements is also different with respect to relations toward the UN force in South Lebanon. Amal perceives the presence of this force to be an advantage for the Shiites in Lebanon while the Hizbollah considers UNIFIL personnel to be representatives of the hated West. In accordance with this perception, a number of members of the UN force were wounded in a incident between them and the Hizbollah in 1986, and Col. Higgins who served as a UN observer, was kidnapped in February 1988. A failed attempt to rescue him by Amal sparked a round of fighting between them and the Hizbollah.

The disputes also touch on relationships with other bodies and organizations in Lebanon, first and foremost the Palestinian terrorist organizations. It is true that both organizations are united in their determination to prevent the PLO returning to the terror regime it had set up before 1982, but, when Amal waged the "War of the Camps" against the PLO, in the refugee camps and villages of South Lebanon in the months of February-May 1985, May-June 1986 and June-December 1988, the Hizbollah supported the PLO and opposed the demand that it give up its arms. This support was given mainly to the Palestinian organizations that oppose Arafat (on December 29, 1988, the *A-Nahar* newspaper reported that the leader of the PLO rebels, Abu Mussa, had met at Baalbek with Sheikh Subhi a-Tufeili, the military leader of the Hizbollah, in order to coordinate positions with respect to the demand that the Palestinian organizations be disarmed). In December 1988, an agreement was signed in Sidon ending the fighting between Amal and the Palestinian organizations in the region.

During 1989, apparently in order to neutralize somewhat the pressure on the part of Syria and Amal, and to break through for itself new channels for terrorist activity, the Hizbollah movement developed a system of contacts

with extremist leftist organizations, such as the Syrian National Socialist Party and the Communist Party, as well as with the Druze Walid Junblatt.

The originality, as well as the revolutionary fervor that radiates from Iran, have granted the Hizbollah an attraction that Amal lacks, particularly after the disappearance of its leader, Mussa Sader (according to suspicions, he was executed by Gaddafi in Libya). This spiritual superiority was not enough for the Hizbollah versus the Amal militia in the South. There, Amal has a wide-spread popular and well-established base and enjoys the support of Syria, which is concerned lest the Hizbollah become too strong, particularly after it beat Amal in the battles waged between them in South Beirut (in May 1988 at the end of three weeks of fighting that cost 300 killed).

In the war that is waged on and off between them, the two movements do not abjure the following means: use of tanks, artillery and rockets in residential areas of cities and villages; reciprocal abductions, arrests and torture (such as the murder of three senior Amal representatives in the South - Daoud Daoud, Mohammed Fakih and Hassan Sabaiti - in September 1986). Also, a lengthy siege has been imposed, more than once, on villages.

In January 1989, at the end of a number of months of fighting between the Hizbollah and Amal, an agreement was signed in which it was determined that Amal was solely responsible for security in the South (It is of note that at the end of August 1989, Amal people prevented Hizbollah terrorist bands from undertaking attacks at the Northern border of Israel). In Beirut, however, at the height of the war between Syria and its agents with the Christian forces of General Michel Auon, battles again broke out between Amal and the Hizbollah, until a new reconciliation on July 4, 1989.

There can be no doubt that the defeat that the Hizbollah suffered at the hands of Amal in the South constituted a serious blow for its revolutionary aspirations. After the death of Khomeini and on the background of the redeployment of forces that is taking place in Iran, there could well be changes in the internal Shiite structure in Lebanon, with the consequent implications for Lebanon as a whole.

APPENDICES

Hizbollah Suicide Missions

Date	Event
8.4.83	Car bomb explosion at the US Embassy in Beirut; 61 dead and some 120 wounded.
23.10.83	Car bomb explosion at the Marines Command Post in Beirut; 239 dead and some 40 wounded.
23.10.83	Car bomb explosion at the French Multi-National Force Command Post in Beirut; 74 dead and some 15 wounded.
4.11.83	Car bomb explosion at the Tyre IDF Command Post; 30 dead and 29 wounded.
20.9.84	Bombing of the American Embassy branch in Beirut; 20 dead and 16 wounded.
10.3.85	Car bomb explosion in South Lebanon; 12 dead and 20 wounded.
29.10.88	Car bomb explosion east of Metullah; 8 dead and 8 wounded.
9.8.89	Car bomb explosion in South Lebanon; 6 wounded.

Chronological List of the Main Hizbollah Terrorist Acts January 1988 to May 1989

Date	Event
27.1.88	Ralph Schray, German, kidnapped. Released on 3.3.88.
17.2.88	Colonel William Higgins, American, UNTSO observer, kidnapped. Publication of his hanging on 1.8.89 but he was apparently put to death months previously.
27.2.88	Murder of a member of the pro-Iraqi Ba'ath in Lebanon, Suleiman al-Baz, in Sidon.

- 5.4.88 Hijacking of a Kuweiti airliner from Bangkok to Mashhad (Iran); On 20.4.88, the hostages were released unharmed; Kuwait did not release detained Shiites in return; with Algerian mediation, the hijackers were allowed to escape to Libya and to Beirut.
- 7.5.88 Explosion at the office of the (American) Avis in Kuwait; damage to property.
- 21.5.88 Jan Cools, a Belgian doctor from a Norwegian charitable organisation, kidnapped; released on 15.6.89.
- 26.5.88 Attempt on the life of the Commander of Syrian Intelligence in Lebanon, Ghazi Kenaan.
- 21.6.88 Three bombs explode at Kuweiti targets in the city of Kuwait.
- 21.7.88 A bomb, located at the Saudi Cultural Center in Ankara, neutralised.
- 22.7.88 3 Saudi policemen killed in an ambush in the Qatif region in Saudia; 3 members of the Hisbollah arrested.
- 9.9.88 Explosion at the Iraqi Cultural Center in Ankara, no injured.
- 9.9.88 A number of Hisbollah members arrested in Abidjan, Ivory Coast, on their arrival, in possession of explosives and plans of attack against American, French and Israeli targets in Abidjan and in Africa.
- 11.9.88 Kenneth Wells, an American employed in Saudia, is kidnapped at Baalbek and manages to escape a short time later.
- 19.9.88 Bomb explosion at the Iraqi embassy in Ankara, no wounded.
- 22.9.88 Liquidation of 3 senior Amal leaders in South Lebanon.
- 25.10.88 Assassination of the Saudi ambassador in Ankara, Abdullah Badawi.
- 17.11.88 Peter Winkler, a Swiss employee of the Red Cross, kidnapped in South Lebanon. Released on 18.12.88.
- 15.12.88 4 Irish UNIFIL soldiers kidnapped in Tibnin, South Lebanon in reaction to the arrest of 4 members of the Hisbollah by the IDF; later released by Amal.
- 16.12.88 3 Irish UNIFIL soldiers kidnapped in South Lebanon on the same background and released as above.
- 27.12.88 Attempt on the life of Hassan al-Amiri, a Saudi diplomat in Karachi, who was seriously wounded.
- 1.3.89 Bomb thrown at a book shop in Padua, Italy, on the background of "Satanic Verses" by Salaman Rushdie.

- 17.3.89 Car bomb explodes by the British Embassy in East Beirut on the background of Salaman Rushdie's book.
- 21.3.89 3 Irish UNIFIL soldiers killed when their vehicle went over a mine near Barashit in South Lebanon, a forward base of the Hizbollah.
- 1.4.89 Assassination of Saudi diplomat, Salah al-Maliki, in Bangkok, Thailand.
- 4.5.89 3 German employers of the ASME Humanitas welfare organisation (funded by the PLO office in Bonn and whose staff in practice operate a PLO broadcasting station) kidnapped in Sidon; two are released immediately and the third on 14.5.89.
- 16.5.89 Thomas Kempner and Heinrich Struebig (who was kidnapped in the former instance, above), German employees of the ASME Humanitas welfare organisation, kidnapped in South Lebanon and are still being held.
- 28.5.89 Katyusha fire at Metullah, in which a baby was injured, as part of an infiltration attempt by a band of 6 terrorists. 2 of them, the firers of the Katyusha, belonged to the Hizbollah; the infiltration attempt was frustrated by the IDF; 2 of the band were killed and the others escaped.
- 31.5.89 3 members of the Hizbollah killed on their way to an attack in the Rosh Haniqra area. In their possession had been a large quantity of explosives and ammunition.

Sources:

- Maskit Burgin, Ariel Merari, Anat Kurz, "Foreign Hostages in Lebanon", The Jaffe Center for Strategic Studies, Memorandum No.25, Tel-Aviv Univ., Aug. 1988.
- Anat Kurz, "Middle Eastern Terrorism", in: *The Military Balance 1987-1988*, Ed. A.Levran, JCSS, Westview Press.
- Shimon Shapira (Tel-Aviv Univ.), *The Jerusalem Quarterly*, Spring 1988.
- Drs. Martin Kramer, David Menashri, Yossef Olmert, Dayan Center, Tel-Aviv Univ., and Oded Zarai, *Ha'aretz*, Feb.3, 1988.
- Martin Kramer, *The Moral Logic of Hizballah, Occasional Papers*, Dayan Center, Tel-Aviv Univ., Aug. 1987.
- EIU, *Country Report*, Syria, No. 1, 1989.